

Tirsdag den 10. november 2020 (D)

1

13. møde

Tirsdag den 10. november 2020 kl. 13.00

Dagsorden

1) Udvidet spørgetime med statsministeren.

2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Morten Østergaard (RV).

3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Morten Østergaard (RV).

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til sundheds- og ældreministeren om identifikationsnummer for personalet i psykiatrien.

Af Liselott Blixt (DF) og Peter Skaarup (DF).
(Anmeldelse 05.11.2020).

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren om den fortsat stigende pensionsalder.

Af Karsten Hønge (SF) og Jette Gottlieb (EL).
(Anmeldelse 06.11.2020).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af konkursloven, lov om Lønmodtagernes Garantifond og lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse. (Værneting ved gældssanering og ændringer i rekonstruktionsreglerne som følge af covid-19).

Af justitsministeren (Nick Hækkerup).
(Fremsættelse 21.10.2020).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om retsafgifter.

Af justitsministeren (Nick Hækkerup).
(Fremsættelse 21.10.2020).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om ændring af arkivloven. (Ret til indsigt i egne personoplysninger).

Af kulturministeren (Joy Mogensen).
(Fremsættelse 07.10.2020).

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om ændring af lov om betalinger, hvidvaskloven, lov om kapitalmarkeder og forskellige andre love. (Gennemførelse af 2. betalingstjenestedirektiv, 4. og 5. hvidvaskdirektiv, ændringer til benchmarkforordningen og disclosureforordningen).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).
(Fremsættelse 08.10.2020).

10) Forhandling om redegørelse nr. R 7:

Erhvervsministerens regional- og landdistriktpolitiske redegørelse 2020.

(Anmeldelse 03.11.2020. Redegørelse givet 03.11.2020. Meddelelse om forhandling 03.11.2020).

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelsen af en biodiversitetslov.

Af Susanne Zimmer (UFG), Uffe Elbæk (UFG) og Sikandar Siddique (UFG).
(Fremsættelse 07.10.2020).

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om indkaldelse til forhandlinger om en natur- og biodiversitetspakke med bindende målsætninger.

Af Jacob Jensen (V) m.fl.
(Fremsættelse 07.10.2020).

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om oprydning af generationsforureninger.

Af Jacob Jensen (V) m.fl.
(Fremsættelse 07.10.2020).

Kl. 13:00

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Mødet er åbnet.

Jeg beder om, at medlemmer i salen sørger for at holde afstand. Der er god plads, til at vi kan gøre det.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Udvidet spørgetime med statsministeren.

Kl. 13:00

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Jeg skal starte med at give ordet til statsministeren for en indledende redegørelse. Værsgo, statsministeren.

Kl. 13:00

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det. Jeg håber selvfølgelig på, at partilederne også når at møde frem.

Coronaen er for alvor tilbage, smittetallene herhjemme er høje, men relativt stabile. 1.066 er testet positiv siden i går. Vi følger situationen meget tæt. Lige nu er vores største bekymring selvfølgelig minksituationen. Regeringen handler på en meget klar risikovurdering fra sundhedsmyndighederne, og vi gør alt, hvad vi kan, for at inddæmme den muterede virus.

Jeg vil i dag gerne have lov til at rette en særlig tak til minkavlere for den utrolig ansvarlige måde, som I tager det her på, og også en særlig tak til nordjyderne, der lige nu løfter en stor opgave for hele Danmark.

Aflivningen af mink i de syv kommuner i Nordjylland går hurtigt. Jeg vil gerne gentage min og regeringens store medfølelse med alle jer og alle dem, der står i en svær situation, fordi dyrene desværre skal aflives. Hele Danmark er ked af situationen.

Jeg skal samtidig beklage forløbet omkring spørgsmålet om lov-hjemmel over for Folketinget og også over for minkavlerne. Det har fødevareministeren også gjort her til morgen. Selv om der er travlt, siger det sig selv, at det skal være fuldstændig klart, hvad der kræver ny lovgivning. Det har det ikke været, og det vil jeg gerne beklage. Og fødevareministeren vil nu redegøre grundigt for forløbet over for Folketinget.

I foråret lærte vi danskere, at der skal være styr på sundheden, for at der også kan være styr på økonomien. Vi klarede os godt sammenlignet med resten af verden. Men på grund af den voldsomme anden bølge, vi ser nu, hvad angår covid-19, er der igen mange lande, der lukker ned, og EU forudsiger nu, at Europas økonomiske genopretning vil tage længere tid end forventet. Og hvor de økonomiske vismænd herhjemme for få uger siden fremlagde en relativt optimistisk prognose for dansk økonomi, hælder overvismanden nu mod et mere dystert syn på økonomien.

Også af hensyn til dansk eksport og de 800.000 danske jobs, der er knyttet til eksporten, er det vigtigt, at vi i Danmark bliver ved med at handle resolut og hurtigt. Derudover er der stadig behov for nye initiativer i økonomien, og derfor foreslog regeringen i går en ny eksportpakke og en styrkelse af boligjobordningen, så vi igen gør mere for at stimulere økonomien herhjemme. I det hele taget er det regeringens hovedprioritet at holde coronaen stangen og holde samfundet mest muligt i gang på en måde, hvor vi samtidig investerer os ud af krisen og omstiller økonomien, så vi gør Danmark mere grønt og klar til den fremtid, som venter. Det glæder vi os til at forhandle med Folketingets partier om.

I dag er det jo en udvidet spørgetime med de nordatlantiske mandater, og et særligt velkommen til Magnus Rasmussen. Færøerne og Grønland har foreløbig holdt smitten under kontrol. Det er imponerende. En anden opmuntrende nyhed fra nord kom frem i forrige uge, da Grønland og Danmark indgik en aftale med USA om servicekontrakten på Thulebasen. Tillykke til Grønland, og selvfølgelig også et særligt tillykke til min gode kollega Kim Kielsen.

I forhold til USA vil jeg gerne benytte lejligheden til at ønske Joe Biden tillykke med valget som USA's næste præsident. Vi skal i Danmark fortsætte med at styrke vores samarbejde med USA på en række vigtige områder. Det gælder ikke mindst sikkerhed, men også handel, Arktis, klima og den globale indsats for at bekæmpe coronaen. Jeg glæder mig til samarbejdet med Joe Biden i de kommende år.

Til slut vil jeg gerne udtrykke min dybe medfølelse med Frankrig og Østrig oven på de grufule terrorangreb, der har ramt begge lande. Det er mørkemænd, der begår frygtelige angreb og derigennem forsøger at undergrave vores værdier og vores samfundsmodel. Men de vil ikke lykkes med det. Det totalitære og ufrie vil falde; oplysningen og friheden er stærkere end mørket. Vi vil vinde, og det skal vi. Og jeg håber på hele Folketingets opbakning til de her ord: Et angreb på Frankrig og et angreb på Østrig er et angreb på Danmark.

Kl. 13:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til statsministeren.

Vi vil nu gå videre med spørgsmål fra partilederne. Spørgeren og statsministeren har begge op til 2 minutters taletid, og herefter følger to opfølgende spørgsmål, hvor spørgeren og statsministeren hver har 1 minuts taletid.

Først er det fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 13:05

Spm. nr. US 1

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. We are open for business, but we are not for sale. Så klart var svaret fra den grønlandske regering, naalakkersuisut, for lidt over et år siden. Nu har der i USA været valg, og der er blevet valgt en ny præsident, som træder til i det nye år, og det giver mange af os nye forhåbninger, særlig i forhold til et øget internationalt samarbejde om klimaet. IA ønsker også, at Grønland skal tiltræde Parisaftalen, og det ønsker 63 pct. af befolkningen i Grønland sådan set også. En ny præsident giver også forhåbninger om lavspænding i Arktis. Det er alt sammen gode takter for os, der bor i Arktis.

I denne tid er vi alle sammen optaget af bekæmpelsen af corona, og vi er bekymrede over den udvikling, der er. Vi deler også bekymringen i Grønland, og jeg vil gerne bruge anledningen til at takke statsministeren for sammen med regeringerne i Grønland og i Færøerne at føre rigsfællesskabet trygt og sikkert igennem denne globale krise indtil nu.

Vi ved også, at Grønland er en unik rejsedestination, og faktisk kommer mere end 50 pct. af alle vores turister fra Danmark, og for de fleste er det en oplevelse for livet. Grønland har en enestående natur, og turisterne bliver mødt med en hjertelighed og en varme i Grønland. Den grønlandske turistbranche er ligesom den danske meget hårdt ramt af coronakrisen. Grønlands Erhverv kommer med et nødråb om en blødende turisme, og en øget turisme kommer ikke naturligt med de nye lufthavne, men det skal vi skabe grobund for. Vækstfonden og Greenland Venture kigger på nye og helt nødvendige investeringer i forhold til nye tilbud og et højere serviceniveau i forhold til turistindustrien i Grønland. Den danske regering har med et milliardtilskud og lån aktier i de nye lufthavne i Nuuk og Ilulissat, og Danmark har dermed bidraget markant til infrastrukturen og en øgning af turismen i Grønland.

På den baggrund skal jeg spørge, om statsministeren generelt er positivt indstillet på et øget samarbejde om at øge turismen i Grønland.

Kl. 13:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:08

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for spørgsmålet. *(Der høres en demonstration fra Slotspladsen).* Det er faktisk en lille smule svært at høre de spørgsmål, der bliver stillet herinde i dag, på grund af larmen, så hvis vi ser lidt anstrengte ud over for hinanden, så er det mest på grund af en larm udenfor.

Jeg vil gerne have lov til at takke for spørgsmålet og tilkendegive, at vi nemlig har et meget, meget tæt samarbejde om håndteringen af covid-19 i og på tværs af rigsfællesskabet, og vi er jo fuldt opmærksomme på de sårbarheder, der er, ikke mindst i yderområderne af rigsfællesskabet, og det samarbejde har vi behov for at fortsætte. Men som jeg sagde det før, er det jo simpelt hen imponerende, hvor dygtige man har været både i Grønland og på Færøerne til at inddæmme smitten.

Turismeerhvervet bløder også i rigsfællesskabet, og det er en meget, meget vigtig del af den grønlandske udvikling at kunne have indtægtskilder flere forskellige steder fra, herunder fra turismen. Derfor kan det ramme særlig hårdt, og vi vil også altid gerne indgå i et endnu tættere samarbejde. Jeg er sådan set ikke i tvivl om, at en del af den turisme, der vil blive efterspurgt i fremtiden, præcis er det, som Grønland kan levere, nemlig adgang til naturen og jo nogle fuldstændig enestående og storslåede oplevelser, man ikke kan finde noget andet sted i verden.

Så jeg tror, at Grønland har tiden for sig, hvad angår turismen, men her og nu er der jo nogle voldsomme udfordringer, og dem skal vi selvfølgelig være i en tæt dialog med hinanden om.

Kl. 13:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Aaja Chemnitz Larsen, værsgo.

Kl. 13:09

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Før corona var turismen globalt set det allermest voksende erhverv; det er jo interessant. I Grønland har vi også visioner om at udvide til helårsturisme og løfte vores kompetencer. Visit Greenland har gjort et godt stykke arbejde i forhold til at styrke branding og markedsføring af Grønland, men det er et område, som vi er nødt til at være opmærksomme på i den kommende tid, særlig i forhold til lufthavnene. Forberedelse og branding er rigtig vigtigt, for vi kommer til at være i en hård konkurrence. Når verden åbner op efter corona, vil det tage tid at få turismen op på samme niveau, som den var før corona. Der vil være en global konkurrence om turisternes opmærksomhed, og Norden og resten af verden forbereder sig allerede nu.

Derfor er der heller ikke nogen tvivl om behovet for at forberede en storstilet brandingkampagne af Grønland for at få den fulde effekt og den fulde valuta i forhold til de nye landingsbaner, som efter planen står klar i Grønland i 2023. Er det noget, som regeringen kan forestille sig et helt konkret samarbejde med Grønland om?

Kl. 13:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:10

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Som udgangspunkt afviser vi jo aldrig et samarbejde i rigsfællesskabet, og jeg tror sådan set, at det, der ligger til grund for spørgsmålet her, er rigtigt, altså at branding i forhold til fremtidens turisme er afgørende, og her tror jeg altså, at Grønland har rigtig, rigtig mange muligheder. For kombinationen af at have det, mange mennesker søger, nemlig adgangen til naturen og den ro, der er der, men også de fantastiske mange muligheder, der er, kombineret med, at man er et af de lande i verden, der har klaret covid-19 allerbedst, giver jo i virkeligheden et fantastisk godt afsæt, når der kommer gang i turismen igen.

Spørgsmålet er så, hvornår der kommer gang i den turisme igen, for lige nu ser vi jo en eksplosion i smitte i store dele af verden, desværre ikke mindst på vores eget kontinent, hvor Europa jo er epicenteret for covid-19. Så der kommer til at være forsinkelse på det her, men jeg synes bestemt, det er interessant at have en snak på tværs om, hvordan vi sikrer os, så vi er klar i rigsfællesskabet, når muligheden for at rejse igen byder sig.

Kl. 13:11

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Aaja Chemnitz Larsen for det sidste spørgsmål. Værsgo.

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for svaret. Regeringen har jo postet milliarder i hjælpepakker. Det samme har naalakkersuisut. Jeg bakker rigtig meget op om hjælpepakkerne og det fællesskab, der i virkeligheden ligger i, at vi skal sikre, at der også er et erhvervsliv efter corona. I Grønland har vi flere og flere små iværksættere inden for turisme, som alle sammen er med til at styrke turismen i Grønland. Mange virksomheder har også planlagt investeringer og udvidelser, men vi ved, at de virkelig er pressede i de her år.

Turismen er jo på sigt også med til virkelig at styrke Grønlands økonomi, hvilket statsministeren også selv var inde på, men lige nu oplever vi en meget udfordrende tid, og sammen mener vi, at der er en interesse i at passe på de sunde virksomheder i turistbranchen, også i Grønland. Så hvis der skulle være behov for en adgang til danske hjælpepakker, ville det så være noget, som man i Grønland ville blive mødt med en imødekommenhed i forhold til?

Til sidst vil jeg sige tak for svarene, og så vil jeg ønske held og lykke med den videre håndtering af coronakrisen. Tak.

Kl. 13:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:12

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det, og det held og lykke får vi jo brug for. For selv om vi igen i Danmark ser ud til at være foran udviklingen med de restriktioner, der er udmeldt på nationalt plan, så ser vi jo lige nu en stabilisering af smittetallene herhjemme, i øvrigt i modsætning til mange andre europæiske lande. Så selv om vi kan gøre meget med beslutninger, tager vi gerne imod et held og lykke. Vi står midt i en global pandemi, og det her er den største krise i Danmark siden anden verdenskrig.

Som sagt går vi meget gerne i dialog med Grønland om, om vi kan hjælpe hinanden i forhold til turismen. Danmark har jo en meget, meget stor interesse i, at hele rigsfællesskabet kommer godt igennem det her, og at der også bliver tjent nogle penge på den anden side af det, vi står i netop nu. Så tak for spørgsmålene.

Kl. 13:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til fru Aaja Chemnitz Larsen.

Så vil jeg byde velkommen til hr. Magnus Rasmussen. Værsgo.

Kl. 13:13

Spm. nr. US 2

Magnus Rasmussen (SP):

Tak, formand. Nu er det jo første gang, jeg står på den her plads, og jeg er meget glad for at få den mulighed, og fordi jeg ikke ved, om jeg får den igen, så vil jeg i dag komme ind på forskellige emner. Jeg vil gerne starte med det danske cpr-nummer til færing. Jeg vil gerne rose og takke regeringen for den positive tilgang, den har haft til at tildele færing cpr-nummer. Det har været et stærkt ønske fra Sambandspartiets side i mange år, og derfor er jeg glad for, at der endelig er fundet velvilje til at gøre det, både fra færøsk og dansk side, og at lovforslaget blev førstebehandlet fredag i forrige uge. Tak for det.

Det er et stort skridt på vejen, og det vil gøre det betragtelig lettere for bl.a. studerende og færøske patienter, som skal opholde sig i Danmark i kortere eller længere tid. For at cpr-nummeret skal være rigtig brugbart, må det dog suppleres med et NemID, og her kommer der til at opstå en udfordring den første tid. NemID bliver

jo erstattet af MitID engang i løbet af 2021, og som vi nok alle ved af erfaring, har nye digitale systemer det med at blive forsinkede. I bemærkningerne til lovforslaget, som er under behandling, står der, at der ikke vil blive udleveret NemID til færingerne med det nye cpr-nummer, før MitID er implementeret. Det efterlader et hul på cirka et år, hvor færingerne reelt ikke kan benytte deres danske cpr-nummer.

Jeg vil derfor gerne spørge statsministeren: Er regeringen villig til at finde en løsning på problemet for disse færing, som i overgangsfasen fra NemID til MitID vil falde mellem to stole, som det ser ud nu?

Kl. 13:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:15

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det spørgsmål. Jeg vil også gerne kvittere for et rigtig, rigtig tæt og godt samarbejde på det her område. Da jeg senest havde lejlighed til at være på Færøerne, var det et af de emner, som lagmanden tog op, og jeg ved, hvor stor betydning det har for rigtig, rigtig mange færing. Det vil lette adkomsten til rejseaktivitet til Danmark og også i forhold til tilbagevenden, og det kan gælde studerende, men også, som det bliver sagt, være i forbindelse med sygdomsforløb og andre ting. Så det vil være rigtig godt for rigsfællesskabet, at vi snart er i mål med en løsning her.

I den sammenhæng valgte vi jo i forhold til cpr-nummeret at have en gruppe af vores embedsmænd, som har arbejdet sammen på tværs, fordi der ud over politik er noget teknik og noget praktik i det her spørgsmål. Jeg er ikke helt bekendt med, må jeg være ærlig at sige, hvor vi præcis er lige nu i det samarbejde om NemID, men det vil jeg gerne have lov til at gå tilbage og undersøge. Jeg kan sige, at det, der er i Danmarks interesse i forhold til rigsfællesskabet, er, at vi gør det så godt som muligt og så nemt som muligt for vores medborgere i rigsfællesskabet i forhold til at kunne rejse, og at de grænsehindre, der måtte være – ud over i forbindelse med covid-19, for det er ligesom en sag for sig – bliver nedbrudt. Så det vil jeg gerne kigge på.

Kl. 13:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Magnus Rasmussen, værsgo.

Kl. 13:17

Magnus Rasmussen (SP):

Tak for velviljen. Et år kan betyde meget for dem, der har brug for det, så jeg er glad for, at regeringen vil kigge på det og gøre et forsøg på at løse det spørgsmål.

Jeg vil gerne bevæge mig lidt længere ud i verden, nemlig til Norden. Færøerne har været medlem af Nordisk Råd siden 1970 som selvstyrende område og altså ikke fuldgældigt medlem. Et enstemmigt Lagting har ad flere gange vedtaget, at Færøerne bør arbejde på et fuldgældigt medlemskab, og derfor har flere i landsstyret anmodet Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om at indfri det ønske. Der ligger nu en ansøgning på bordet i rådet, som forhåbentlig vil blive behandlet næste år. Og lad det stå klart, at selvfølgelig skal alle økonomiske forpligtelser, der følger med medlemskabet, varetages af det færøske landsstyre og ikke af Danmark.

Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren: Støtter statsministeren den færøske ansøgning om et fuldgældigt medlemskab af Nordisk Råd, som nok vil kræve en ny fortolkning eller ændring af Helsingforsaftalen? Og er statsministeren ikke enig med mig i, at vi hele tiden skal prøve at finde løsninger inden for rigsfællesskabets

rammer, også på det udenrigspolitiske plan, som netop Nordisk Råd er et eksempel på?

Kl. 13:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:18

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jo, det er jeg enig i, og det er jo det, der har været tilgangen for den her regering i forhold til den fortsatte udvikling af rigsfællesskabet, nemlig at vi har en grundlov, som er præmissen og fundamentet for vores rigsfællesskab og for vores samarbejde, og den skal selvfølgelig selvsagt respekteres, det skal den i alle sammenhænge. Så har vi et rigsfællesskab, som jo ikke er en statisk størrelse, men som udvikler sig, og som, må man sige, over årene og ikke mindst årtierne jo også ændrer karakter – verden ændrer karakter, Arktis ændrer karakter, og det skal rigsfællesskabet også formå at gøre. Så vi er altid villige til at gå så langt, som vi kan, også i forhold til det udenrigspolitiske, men inden for grundlovens rammer.

Diskussionen om Nordisk Råd går ret mange år tilbage. Vi har netop lige haft møde i Nordisk Råd, virtuelt på grund af omstændighederne, og jeg ved, at det betyder meget for Færøerne, fordi det er en nordisk ramme, der kan bruges til mange forskellige ting. Hvordan den præcise placering i fremtiden skal se ud, er noget, vi har en dialog om fortløbende, men vi anerkender vigtigheden af det nordiske.

Kl. 13:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Magnus Rasmussen for sit sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 13:19

Magnus Rasmussen (SP):

Tak for svaret. Jeg synes, det er vigtigt, at vi inden for rigsfællesskabets rammer finder løsninger, der imødekommer det færøske ønske om et større udenrigspolitisk albuerum.

Fra Norden rejser vi lidt længere ud i verden, nemlig til EU, som Færøerne har et stærkt ønske om at indgå en ny handelsaftale med. Også her vil jeg gerne takke for statsministerens støtte og regeringens opbakning til det færøske landsstyes ønske om et fornyet samarbejde med EU. Som statsministeren jo ved, er handelsområdet et overtaget sagsområde, hvor kompetencen ligger på Færøerne. Så for at der ikke skal opstå misforståelser hos den færøske befolkning, vil jeg derfor gerne spørge statsministeren, om hun kan bekræfte, at når vi når til en forhandlingssituation med EU, er det en færøsk delegation, der forhandler om en ny handelsaftale mellem Færøerne og EU, og altså ikke en dansk delegation, der forhandler på vegne af Færøerne. Danmarks rolle vil derimod være at bakke op om og støtte den færøske regering i selve processen. Og kan vi slå fast en gang for alle, at Færøerne selv råder over, hvem vi handler med og eksporterer vores varer til, men at Danmark og Færøerne sammen har nogle sikkerhedspolitiske hensyn?

Kl. 13:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:21

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg gentager lige, at det faktisk godt kan være lidt svært at høre spørgsmålene på grund af larmen udefra. Jeg håber, jeg fik alle ordene med.

Det er helt rigtigt, at der er en dialog med Europa-Kommissionen i forhold til det fortsatte samarbejde mellem EU og Færøerne, og det

er selvfølgelig et arbejde, vi jo også i høj grad engagerer os i, og min oplevelse er også, at det har vi et godt samarbejde om internt – Færøerne og Danmark imellem. Jeg vil formode, at det forholder sig sådan, at når der forhåbentlig er forhandlet et resultat, så vil der efterfølgende være en juridisk vurdering af, hvordan den aftale skal forankres parlamentarisk og politisk. Så jeg tror, vi skal tage det i den rækkefølge, at nu skal der først være forhandlet et resultat, og så er der den juridiske afklaring efterfølgende.

Kl. 13:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Magnus Rasmussen.

Så er det hr. Sjørður Skaale. Værsgo.

Kl. 13:22

Spm. nr. US 3

Sjørður Skaale (JF):

Tak for det. Jeg vil også skyde lidt med spreddehagl. For ikke altid at vade i det samme, skrev jeg forleden ud på min facebookside og spurgte, om der var nogen, der havde nogle idéer til, hvad jeg skulle spørge statsministeren om. Jeg fik en del ønsker, og nogle af spørgsmålene har jeg allerede taget op, andre af dem vil jeg tage op i anden sammenhæng, men et af dem vil jeg stille nu her.

Spørgsmålet er fra en ung kvinde, som skriver til mig, at hun gerne vil spørge om ligestilling. Jeg kan starte med at konstatere, at præmissen for hendes spørgsmål i hvert fald ikke er forkert. Jeg lavede forleden en undersøgelse, som viste, at manglen på ligestilling på Færøerne er enorm. Der er meget stor forskel mellem mænd og kvinder, når det gælder magt, indflydelse og ejendom. Man kommer til at tænke på Platons ord om, at en stat, der kun træner mænd op til at være ledere, er som en atlet, der kun træner sin højre arm, og at Færøerne har en alt for utrænede venstre arm, bliver jeg også selv erindret om, hver gang jeg kommer ind på mit kontor her i huset, hvor jeg har billeder af samtlige færøske landstings- og folketingsmedlemmer hængende – der er ét kvindeligt ansigt.

Men nu er der så i hvert fald en kvinde, som, om end indirekte, stiller statsministeren et spørgsmål. Det lyder sådan her: Der er valg i USA på tirsdag – det var så sidste tirsdag, da spørgetimen blev aflyst – og det vil formentlig føre til, at USA får den første kvindelige vicepræsident og måske senere den første kvindelige præsident. Statsministeren selv er kvinde; hun er en af adskillige kvindelige partiformænd i Danmark – på Færøerne er vi langt fra den situation. Kan du ikke spørge statsministeren, hvordan hun vil sammenfatte de relativt gode danske erfaringer, når det gælder ligestilling? Handler det om lovgivning, sociale ordninger eller kulturkamp? Og hvilke råd har hun til dem, der kæmper for større ligestilling på Færøerne?

Spørgsmålet er hermed viderebragt.

Kl. 13:24

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:24

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det spørgsmål. Kampen for ligestilling går på tværs af grænser, for det er jo en måde at tænke på, som gerne skal gennemsyre både vores beslutninger, den lovgivning, vi har i de respektive lande, og den måde, vi samarbejder med hinanden på. Det er samtidig også vigtigt for mig at sige, at en meget, meget stor del af ligestillingsområdet jo er hjemtagne områder, som er at betragte som færøske anliggender, og der har vi jo en stolt tradition i rigsfællesskabet for, at det, vi samarbejder om, er det, vi skal løse i fællesskab, og vi har omvendt respekt for, at der kan være forskelle landene imellem på en

række forskellige områder. Så den arbejdsfordeling respekterer jeg også i den her sammenhæng.

Men f.eks. vil det med valget i USA, hvor man får den første kvindelige vicepræsident for verdens mægtigste og vigtigste land på den sikkerhedspolitiske scene, forhåbentlig betyde for alle piger, der vokser op i de her år, at de kan se, at man faktisk kan gå hele vejen, hvis man har evnerne og viljen.

Kl. 13:25

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Sjørður Skaale, værsgo.

Kl. 13:25

Sjørður Skaale (JF):

Tak for det. Der er jo også et valg i dag – det er knap så vigtigt som det amerikanske præsidentvalg, det er nemlig kommunalvalget på Færøerne, men nu må vi se, hvordan det kommer til at udspille sig.

Statsministeren talte i sin indledning om det, der skete i Frankrig, og det er jo dybt, dybt ulykkeligt. Men det er jo også skræmmende, at der også i Danmark er islamister, at der også er mennesker i Danmark, der er radikaliserede, og som prædiker hellig krig i Danmark. Derfor synes jeg, at regeringen er i sin fulde ret til at gøre alt, hvad den kan, for at bekæmpe det had og det ønske om ødelæggelse, som bliver prædikeret i moskéer rundt omkring, og det er vel derfor, man har bebudet en lov, der vil bestemme, at alle prædikener i Danmark, som ikke er på dansk, skal oversættes til dansk. Jeg ved ikke, hvor meget det vil hjælpe, men jeg respekterer selvfølgelig regeringens ret til at gøre, hvad den kan.

Mit problem er, at et af de sprog, som der prædikes på i Danmark, og som ikke er dansk, er færøsk. Der er en del færøske kirker og menigheder, som i årtier har virket i Danmark. Kan statsministeren love, at vi ikke ender i den helt groteske situation, at færøske menigheder, som har befundet sig her i årtier, skal oversætte deres prædikener, fordi man har mistanke om terror?

Kl. 13:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:26

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nej, det kan jeg faktisk ikke love, for selv om jeg har al mulig respekt og sympati for, at der prædikes på færøsk i Danmark – og der har mig bekendt jo aldrig nogen sinde været nogen som helst problemer i den sammenhæng; der har jo i det hele taget ikke før i tiden været problemer med trossamfund, der er kommet til udefra, ej heller selv om der er blevet prædikeret andre sprog. Der, hvor vi har problemet i Danmark nu, er den islamistiske terror, det er den radikaliserede islamisme, som jo igen er skyld i, at nogen er blevet slået ihjel på europæisk jord. Jeg er glad for, at der også bliver responderet på den del af min tale, og jeg håber inderligt, at der i Folketinget også vil blive kvitteret for det, jeg sagde afslutningsvis, nemlig at et angreb på Østrig og et angreb på Frankrig er et angreb på Danmark og på vores fælles europæiske værdier og måde at leve på.

Vi ved, at der nogle gange er blevet prædikeret med hadsk tale i moskéer i Danmark, og det bliver vi nødt til at gøre alt hvad vi kan for at bekæmpe, og derfor kan jeg ikke i dag stå og give garantier for, hvor den her indsats præcis ender.

Kl. 13:28

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Sjørður Skaale for det sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 13:28

Sjúrður Skaale (JF):

Hvis det bliver således, at færøske menigheder og kirker skal oversætte deres prædikener, fordi de er under mistanke for et eller andet, så er det i hvert fald en sag, som jeg vil forfølge, så længe jeg kan. Jeg synes, det er helt grotesk.

Det tredje spørgsmål vedrører den radar, der skal opsættes på Færøerne. Det er der mange der er nervøse for, for der har ikke været militære installationer på Færøerne i mange år. Mange er bange for at blive inddraget direkte i en militær konflikt, og mange husker historien fra den kolde krig, hvor færøske myndigheder blev bypassed. Personligt støtter jeg tanken om at opsætte en radar på Færøerne. Vi bliver nødt til at beskytte de vestlige værdier i disse dage, men man kan ikke forsvare de vestlige værdier ved at tilsidesætte de vestlige værdier. Man bliver nødt til at inddrage de færøske myndigheder fuldt og helt i det, der skal ske, hvis det skal ske.

Derfor er det sidste spørgsmål: Kan statsministeren garantere, at de militære installationer, som der nu er på tale at opsætte på Færøerne, ikke vil blive opsat, før Færøernes demokratiske forsamling har sagt god for dem?

Kl. 13:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:29

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er og skal selvsagt være et rigtig tæt samarbejde om det forsvars- og sikkerhedspolitiske i og omkring Arktis og i og omkring rigsfællesskabet. Den dialog er der allerede, og den har været der længe, og vi forstærker den jo faktisk i den her periode.

Så vil jeg gerne lige vende tilbage til det andet spørgsmål. For mig bekendt har vi aldrig haft problemer i Danmark med den katolske kirke, med den franske kirke, med den norske kirke, med det jødiske mindretal eller andre mindre religioner, der er kommet til Danmark udefra, og hvor man har brugt sin grundlovssikrede ret til at dyrke sin egen gud og sin religion, mens man er i Danmark, men vi har et problem med den ekstreme islamisme, og det har vi også i Danmark. Og nogle af de problemer, vi oplever, knytter sig og har knyttet sig til noget af det, der er foregået i og omkring moskéer.

Derfor er det et opmærksomhedspunkt. Det var det for den tidligere regering, for den forrige regering, og det er det også for den her regering. Og derfor kan jeg ikke i dag give en forsikring om, hvor vi præcis lander på det her. For det, at man står en fredag til en fredagsbøn i Danmark og taler hadsk om jøder eller homoseksuelle eller imod Danmark, kan og skal vi ikke acceptere.

Kl. 13:30

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til hr. Sjúrður Skaale.

Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:30

Spm. nr. US 4**Jakob Ellemann-Jensen (V):**

Tak for det, formand. Statsministeren beklager. Statsministeren beklager, at regeringen, at statsministeren, udstedte en ulovlig ordre. En ulovlig ordre om, at raske minkbesætninger i Danmark skulle slås ned. En ordre, man ikke havde lovhjemmel til, en ordre, man ikke havde erstatningen på plads i forhold til, en ordre, som man ikke ville lægge beslutningsgrundlaget frem for.

Jeg synes, det er ret rystende, at man omgås Danmarks Riges Grundlov så lemfældigt, som det er tilfældet her. Jeg synes, det er

rystende, at der ikke er en større grundighed, når det her handler om menneskers livsværk. Det her handler om familier, der får taget alt fra sig. Det handler om familier, der ser deres verden styrte i grus. Vi har set dem i fjernsynet hen over de seneste dage: Vi har set store stærke mand stå og græde på tv over at se deres livsværk smuldre, over at se, at det, de har arvet fra deres forældre og fra deres bedsteforældre, nu forsvinder, og at de selv skal være med til at slå det ihjel. Vi har ikke set regeringen svare på, hvad det egentlig er, der ligger bag.

Regeringen ønskede jo ikke at stille op, og det er statsministeren jo så nødt til at gøre nu, så tak for det. Der har været mange forskellige forklaringer på, hvad begrundelsen har været for, at man har overtrådt grundloven. Jeg tror, at fødevareministeren er kommet med en tre-fire forskellige i løbet af de seneste tre-fire dage. Og det er selvfølgelig også meget interessant, men det får vi nok ikke noget klarere svar ud af. Så det, jeg egentlig gerne vil have et meget klart svar på, er: Hvornår vidste statsministeren, at den ordre, statsministeren gav i onsdags, var ulovlig?

Kl. 13:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:32

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er helt korrekt, at der er sket en fejl i forbindelse med den beslutning, regeringen traf i sidste uge, og det tilhørende pressemøde. Det har vist sig efterfølgende, at der ikke er lovhjemmel til at pålægge, at de mink, der endnu ikke er syge af covid-19, desværre skal slås ihjel. Det bliver Statsministeriet gjort opmærksom på i weekenden, og der bliver derefter taget kontakt til Folketingets parti-er.

Det *er* en fejl, det er også en beklagelig fejl. Jeg sagde i starten af forløbet omkring covid-19, at vi ville komme til at begå fejl. Det skulle så vise sig, at vi kom til at begå en fejl i sidste uge. Det beklager vi. Det ændrer ikke på substansen i det her: Det her handler om sundhed, og det handler om folkesundheden, det handler om risikoen for, at vi i Danmark desværre kan komme til at underminere en fremtidig vaccine. Og det handler om, at vi ser en muteret virus via mink, som også har smittet, i mine øjne, for mange danskere, ikke mindst i Nordjylland.

Fejlen er begået, den beklager vi, og nu håber vi så på, at vi kan få aftalt det, der skal aftales, nemlig at den lovhjemmel kommer på plads, så vi kan få effektueret det, der er nødvendigt, nemlig at minkene slås ned, at erhvervet kompenseres, at de medarbejdere, der bliver ramt, kan komme videre, og at vi dermed giver det nødvendige danske bidrag til fortsat at have kontrol over den her epidemi herhjemme, og at vi ikke kommer til at underminere en fremtidig vaccine.

Kl. 13:34

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Værsgo, hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 13:34

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Man begik en fejl, det beklager man, og det er menneskeligt at fejle. Den her præmis med, at vi har folkesundhed på den ene side og folkestyre på den anden side, er en forkert modsætning. De to ting både kan og skal gå hånd i hånd i et demokrati – og i *denne* sal. Altså, det med bare at sige: Jamen, det var sådan set bare ærgerligt, er ikke godt nok. Statsministeren gav en ulovlig ordre. Baggrunden for den, indholdet af den, er ikke relevant. Statsministeren gav en ulovlig ordre.

Jeg har simpelt hen ikke fantasi til at tro på, at der ikke er et eneste menneske i det mødelokale, hvor man har drøftet den her ordre, der har gjort opmærksom på, at man måske skulle have lov-hjemmel. Statsministeren er tidligere justitsminister. Det er mig helt uforståeligt, ubegribeligt og utænkeligt, at statsministeren ikke selv har skænket det en tanke undervejs: Måske skal vi have lovhjemmel, inden vi dræber et helt erhverv. Det tror jeg simpelt hen ikke på.

Kl. 13:35

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:35

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er jo to ting at sige til det her. Den ene er, at fejlen er begået, og det står jeg også her i Folketingssalen og siger i dag. Det er beklageligt, men det ændrer hverken på indholdet eller substansen. Vi bliver ikke gjort opmærksom på, i forbindelse med de beslutninger, vi træffer, at der ikke er lovhjemmel. Hvis vi havde fået det at vide, havde jeg selvfølgelig sagt det på det efterfølgende pressemøde, der blev afholdt i onsdags. Og så bliver nødt til at sige, at jeg ikke er enig med Venstres formand i, at rammen for den her diskussion er irrelevant.

Vi står midt i en global pandemi. Vi står med den kæmpestore udfordring, at en del af de dyr, vi har i dansk landbrug, nemlig minkene, smitter mennesker med covid-19, og at det måske oven i købet er en muteret virus, som kan være med til at underminere en fremtidig vaccine. Det er ikke ligegyldigt. Det er heller ikke ligegyldigt, at regeringen begår en fejl. Det må regeringen beklage. Men fremadrettet ændrer det her intet i forhold til indholdet og substansen: Vi bliver desværre nødt til at slå de mink ned, sådan at virus ikke spreder sig endnu mere.

Kl. 13:36

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Hr. Jakob Ellemann-Jensen for det sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 13:36

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det var en meget fin stråmand, som statsministeren præsenterede der. Der er vist ikke nogen, der har hævdet, at det her er ligegyldigt. Men jeg har lige sagt, at der ikke er en modstrid mellem folkesundhed og folkestyre, og det holder jeg fast ved, og det vil jeg egentlig også gerne holde statsministeren fast ved. Men når der er begået en fejl som den, der er begået her, og statsministeren har udstukket en ulovlig ordre, er statsministeren så enig med mig i, at statsministeren har ansvaret for den ulovlige ordre, statsministeren giver?

Kl. 13:37

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:37

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er ikke modsætning mellem folkestyre og folkesundhed, det har vi jo vist i Danmark siden marts måned. Regeringen var ikke bekendt med, at der ikke var hjemmel til det, der blev sagt, i forhold til raske mink uden for den risikozone, der er. Det er selvfølgelig en fejl, og hvis vi havde vidst det, havde vi jo klart kommunikeret det onsdag. Jeg ville have holdt præcis det samme pressemøde, men med en tilføjelse, nemlig at vi ville bede Folketinget om en hastebehandling. Jeg bliver nødt til at spørge: Hvilken interesse skulle den her regering have i, hvis vi var bekendt med det, hvad vi ikke var, at holde det skjult for Folketinget? Det ville jo komme for en dag under alle omstændigheder. Det, der er afgørende for den her regering, er,

at vi varetager danskernes sundhed og folkesundheden, og derfor bliver vi desværre nødt til at slå de mink ned. At det så viser sig, at der ikke er hjemmel til det, der bliver kommunikeret i onsdags, er en fejl, og det skal regeringen selvfølgelig tage på sig, men det ændrer ikke på indholdet og substansen.

Kl. 13:38

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:38

Spm. nr. US 5

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand, og tak til statsministeren for de indledende bemærkninger her. Vi bliver lidt i sporet, for vi skal jo håndtere coronaepidemien – det siger sig selv – og det har der været stor, stor opbakning til fra hele Folketingets side at vi har gjort de seneste måneder. Men den måde, vi skal håndtere sådan en epidemi på, bygger jo på tillid og samarbejde, og Folketinget har jo givet regeringen historisk store beføjelser til at håndtere tingene, men derfor er det også vigtigt for Folketinget at vide, at man holder sig inden for de meget store beføjelser, man har fået. Og når man bevæger sig uden for de rammer, så er den helt gal. Og her taler vi om et område, der jo også har noget at gøre med ejendomsrettens ukrænkelighed, og det betyder, at vi er inde på nogle bestemmelser, der jo er grundlovsfæstet i vores land. Og det er klart, at når man sender et brev ud, en mail ud, til alle minkavlere i Danmark, hvor man har skrevet »skal« 31 gange – som jeg tror det har været nævnt at tallet var – så er man som minkavler ikke i tvivl om, at man har en forpligtelse til at følge det, der bliver skrevet her. Og det gør man loyalt; man går i gang med at aflive sine dyr, også sine avlsdyr, så man er ved at nedlægge sit hverv. Så er det jo mærkeligt, når man kan læse fødevareministerens skriftlige svar til flere medier i søndags, hvor der står:

»Regeringen har vurderet, at der i denne alvorlige situation skal handles hurtigt. Regeringen har derfor meldt ud, at alle mink i landet skal aflives af hensyn til folkesundheden. Regeringen har besluttet, at det hastede, situationens alvor taget i betragtning. Derfor har man vurderet, at man ikke kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte dette ud.«

Så må man jo vide, at man har manglet lovgivning, men man har ment, at det hastede så meget, at man var villig til at sætte det i værk med »skal«-betegnelser 31 gange til minkavlerne uden at have lovgrundlaget på plads. Hvad er statsministerens kommentar til det?

Kl. 13:40

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:40

Statsministeren (Mette Frederiksen):

I forhold til hvad der er kommunikeret fra fødevaremyndighederne og fra Fødevareministeriet, er det i vores øjne helt naturligt, at vi igangsætter en redegørelse, sådan at Folketinget og i øvrigt resten af Danmark kan få at vide, hvad der præcis er foregået. Regeringen er ikke bekendt med, at der ikke er hjemmel, da vi træffer beslutningen i sidste uge. Havde vi været bekendt med det, havde vi selvfølgelig sagt det fuldstændig åbent og ærligt. Og det siger sig selv, at under en global epidemi kan der være behov for at træffe beslutninger hurtigt; det har været den her regerings ledetråd hele vejen igennem. Situationen kan opstå igen, og derfor vil der også kunne være en situation, hvor der ikke er hjemmel til det, der er nødvendigt, og hvor vi så alligevel vil igangsætte noget, bede om, at folk gør noget på

en bestemt måde, og efterfølgende får tilvejebragt den nødvendige hjemmel. Men det skal selvfølgelig siges fuldstændig klokkeklart, hvis det er det, der er tilfældet. Vi har jo haft lignende situationer, hvor det præcis er sådan, det er foregået. Og bare for at understrege det igen: Der er en fejl omkring den manglende hjemmel – det er en beklagelig fejl. Det ændrer ikke på, at vi er i en situation, hvor danske mink desværre bliver nødt til at blive aflivet, fordi der er en reel og stor risiko for ikke alene danskernes sundhedstilstand og folkesundheden herhjemme, men potentielt også for folkesundheden globalt.

Kl. 13:41

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl, værsgo.

Kl. 13:41

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Problemet med det, jeg står og læser op her, er jo, at det er en indrømmelse – det er en selverkendelse. Altså, det er jo ikke engang i forbindelse med et spørgsmål, og det er ikke sagt til en journalist – det er et skriftligt svar, som fødevareministeren gav til forskellige medier i søndags for at forklare, hvad det her handler om. Og det har man været nøjeregnende med, for vi ved jo godt, at når man laver et skriftligt svar i stedet for at stille op til interview, er det, fordi man skal være helt sikker på, hvad man skriver, og så skriver man:

»Derfor« – altså på grund af sagens hastende karakter – »har man vurderet, at man ikke kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte dette ud.«

Så har man jo været klar over, da man meldte det ud, at man ikke havde lovgivningen på plads. Hvordan kan statsministeren have en minister til at sidde, som åbent erkender, at man har reageret uden at have lovgrundlaget for at gøre noget så indgribende som det, vi taler om her? Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Kl. 13:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:42

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg er ikke bekendt med begrundelsen for den præcise ordlyd. Det, jeg kan redegøre for, er, hvad der er kendt for regeringen, da regeringen træffer beslutningen. Og det er ikke, at der ikke er lovhjemmel til, at alle mink i Danmark aflives.

Jeg bliver også nødt til at appellere til – uagtet at der er begået den fejl – at der forhåbentlig er opbakning i Folketinget til, at det arbejde, der er nødvendigt ude på minkfarmene, fortsættes. For det her arbejde er vigtigt, og det er afgørende, og jeg har næsten ikke fantasi til at forestille mig, at partier i Folketinget kan sidde den risikovurdering, der ligger til grund for de her beslutninger fra myndighederne, overhørig.

Så der er begået en fejl – det beklager regeringen. Men jeg vil kraftigt appellere til i folkesundhedens navn, at man kan fortsætte arbejdet derude.

Kl. 13:43

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl for sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 13:43

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man kan jo blive i tvivl om, hvem regeringen egentlig er. Statsministeren bruger betegnelsen, at »regeringen var ikke bekendt med«, men altså, det var fødevareministeren. I forhold til det, jeg læser op her, var han bekendt med, at man ikke havde lovgivningen på plads,

men man kunne ikke afvente ny lovgivning, inden man meldte ud. Så om fredagen sender man den her mail ud til alle minkavlerne – og jeg tror, ordet skal er nævnt, som jeg siger, 31 gange, bl.a. også når det handler om minkfarme uden for zonerne; det er der, hvor der ikke er konstateret smitte; det er uden for den her sikkerhedsradius på 7,8 km. Når man kommer ud over den, skal minkene også slås ned, og der står ganske klart: »Aflivningen af alle mink (også avlsdyr) skal være overstået den 16. november 2020«.

Det her er jo en krænkelse af den private ejendomsret, og hvis ikke man har lovhjemmel til det, må man ikke gøre det. Og hvis man ovenikøbet ved, at man ikke har lovhjemmel til det – og det er det, fødevareministeren åbent erkender – så begår man et af de helt store lovbrud i Danmark. Altså, det må man ikke som minister, og det kan Folketinget jo ikke sidde overhørig. Jeg må appellere til, at der er et flertal, der forstår at sætte den her regering på plads – det bliver Folketinget da nødt til. Nu har vi i månedsvi diskuteret den egenrådighed, som den her regering opererer med inden for coronasituationen, og det her går altså for vidt. Jeg synes, det er på tide, at Folketinget træder i karakter.

Kl. 13:44

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det statsministeren. Tak.

Kl. 13:44

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror, man bliver nødt til at skille tingene ad, for det siger sig selv, at i et demokrati og for enhver regering skal landets love overholdes. Her er der sket en fejl, i og med at det nødvendige hjemmelniveau ikke var til stede for den fuldstændige beslutning, og det er en beklagelig fejl. Det ændrer ikke på substansen, og jeg bliver nødt til at appellere til, at alle Folketingets partier også forholder sig til den situation, vi står i nu. Der er en reel og alvorlig risiko for folkesundheden. Det er derfor, vi diskuterer mink. Det er derfor, vi desværre bliver nødt til at aflive minkene. Det arbejde bliver nødt til at fortsætte, og Folketinget bliver nødt til at kunne beslutte den nødvendige kompensation til de mennesker, der er berørt.

Kl. 13:45

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Så er det fru Sofie Carsten Nielsen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:45

Spm. nr. US 6

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det. Det er min første spørgetime som politisk leder, og jeg havde glædet mig til at stille en masse spørgsmål om alt det, jeg gerne vil, men det er verden og virkeligheden heldigvis ligeglad med, og det skal den også være. Det er en alvorlig dag og en alvorlig situation, vi står i. Jeg og Det Radikale Venstre – og det hører jeg heldigvis også statsministeren sige hun vil – vil til enhver tid stå fast på, at lov er lov, og at lov skal holdes. Det er helt grundlæggende i en retsstat, at myndighederne ikke kan gribe ind i borgernes liv og virksomhed, uden at der er lovgrundlag til det, og det mener vi i Det Radikale Venstre, uanset om den minister, det drejer sig om, sidder på vores mandater eller ej. Og jo større konsekvens af indgrebet, jo mere afgørende er det selvfølgelig også, at lovgrundlaget er klart og tydeligt. Det regner jeg ikke med statsministeren ser anderledes på, og det er bestemt heller ikke det, jeg hører.

Men jeg har alligevel brug for at sige det, fordi der jo er mange danskere, der følger med, ikke mindst de her mange minkavlere, som mister hele deres livsgrundlag nu. De har jo også brug for at høre, at vi alle sammen ser på det, og det hører jeg også bliver sagt med

meget stor alvor, altså at vi selvfølgelig vil sikre, at loven bliver fulgt, når vi beder dem bringe så stort et offer af hensyn til den globale folkesundhed. Når det tilsyneladende ikke er sket, er det jo alvorligt, og så må vi følge sagen til dørs, så vi får klarhed over, hvad der er foregået, og hvor det er gået galt, så der bagefter kan drages konklusioner. Og det mener vi, selv om vi bakker op om – og det vil jeg gerne understrege vi gør – sundhedsmyndighedernes anbefaling og beslutning om at slå minkbestandene i Danmark ned, fordi sundhedsrisikoen er for stor og vores globale ansvar skal tages meget alvorligt. Så vi ser ligesom regeringen og sundhedsmyndighederne og i øvrigt også erhvervslivet et behov for, at lovgrundlaget kommer på plads, også hurtigere end normalt.

Så mit spørgsmål er: Er statsministeren enig i, at vi må til bunds i sagen, og hvilke tiltag vil statsministeren gøre for at sikre, at offentligheden får fuld klarhed over og indsigt i, hvad der er foregået?

Kl. 13:48

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:48

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Selvfølgelig er jeg det, for det er en fejl, og en fejl skal undersøges, og den skal afdækkes. Jeg må jo være fuldstændig ærlig at sige, at når jeg sidder som statsminister og træffer en beslutning af den her karakter, har jeg jo ikke fantasi til at forestille mig, at der ikke er hjemmel til den beslutning, der træffes – det har jeg selvfølgelig ikke. Så ja, jeg er enig i, at et forløb af den her karakter, og det vil jeg nu nok mene, ligegyldigt hvilket område vi taler om, skal undersøges og afdækkes, og den undersøgelse sætter vi meget gerne i gang, og vi indgår selvfølgelig også gerne i dialog med Folketingets partier om, hvad den skal indeholde, og hvordan den i øvrigt skal forankres.

I øvrigt vil jeg sige velkommen her til spørgetimen til den nye politiske leder af Det Radikale Venstre. Jeg er meget, meget enig i, at det her handler om nogle minkavlere, som vi desværre – og det er så ulykkeligt, og det er så hjerteskræende, og jeg tror, vi alle sammen græder sammen med dem – er nødt til at bede om at bringe et kæmpe offer, nemlig for en dels vedkommende at frasi sig deres livsværk og aflive deres dyr før tid på grund af den globale pandemi. Det er meget, meget voldsomt, og det er også voldsomt, at vi har været nødsaget til at lukke Nordjylland ned i en periode, i øvrigt på grund af samme problemstilling.

Så mit klare håb er, ud over diskussionen om den fejl, regeringen har begået, og håndteringen af den, at Folketinget hurtigt får forhandlet den nødvendige kompensation på plads til de mennesker, vi her taler om, og at vi i øvrigt kan få vedtaget det her lovforslag så hurtigt som overhovedet muligt, for konklusionen er i mine øjne skrevet, og det er den i det øjeblik, den risikovurdering fra sundhedsmyndighedernes side rammer os: Desværre skal minkene aflives – desværre.

Kl. 13:50

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Sofie Carsten Nielsen, værsgo.

Kl. 13:50

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak. Jeg er glad for, at statsministeren understreger, at det skal undersøges. Men jeg er nødt til alligevel at følge op: Kan statsministeren forklare, hvordan det går til, at Fødevarestyrelsen udsender den her besked om, at alle mink skal aflives, uden at der er lovgrundlag til, at myndighederne kan kræve det? Hvorfor sikrede man sig ikke inden, at det var lovligt?

Kl. 13:50

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:50

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg har ikke mulighed for at redegøre for, hvilke beslutninger man træffer ude i den enkelte myndighed, men jeg kan sige, at det, vi fra regeringens side klart kommunikerer i sidste uge, og det er jo mig selv, der står på pressemødet, er, at minkene i Danmark skal slås ned. Det er den beslutning, vi træffer, og vi gør det på grund af folkesundheden. Vi kan i mine øjne ikke risikere, at der fortsat er så voldsom en virusspredning i Danmark fra mink til mennesker, og vi kan heller ikke risikere på grund af mutation, at vi potentielt underminerer en fremtidig vaccine. Så det er den beslutning, vi træffer. Men vi er ikke bekendt med, da vi træffer beslutningen, at der ikke er lovhjemmel til at træffe beslutningen.

Kl. 13:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Sofie Carsten Nielsen for sit sidste spørgsmål.

Kl. 13:51

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak. Så bare som afslutning, for det er jo det, det kommer til at centrere om, og med rette, vil jeg spørge: Er statsministeren enig i, at en mulig ulovlig instruks altid bør undersøges grundigt, og at et ansvar bør placeres, uanset hvem ministeren er?

Kl. 13:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:51

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Ja, det er klart. Men jeg vil gerne understrege igen: Hvilken interesse skulle den her regering have i, at der ikke var lovhjemmel på plads? Altså, vores eneste interesse i den her sag er at føre Danmark godt igennem den globale pandemi, også selv om det kræver nogle voldsomt svære beslutninger – aktuelt i forhold til minkavlerne, hvad jeg beklager dybt og inderligt, men ikke desto mindre vedstår er nødvendigt. Så jeg skulle til at sige, at forhåbentlig siger det sig selv, at hvis regeringen var blevet gjort opmærksom på, at der ikke var lovhjemmel i forhold til aflivning, havde regeringen selvfølgelig kommunikeret det på det pressemøde, som er holdt, umiddelbart efter beslutningen er truffet.

Kl. 13:52

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til fru Sofie Carsten Nielsen.

Så er det fru Pia Olsen Dyhr, SF. Værsgo.

Kl. 13:52

Spm. nr. US 7

Pia Olsen Dyhr (SF):

Først vil jeg sige til diskussionerne omkring mink, at der er de avlere, der slår deres dyr ned, og jeg tror, vi alle sammen skal forstå, hvor alvorligt det er for dem, og at det er deres livsværk. Det tror jeg vi alle sammen i Folketinget har meget stor respekt omkring. Og så vil jeg sige til håndteringen lovmæssigt, at der går det jo ikke, at man sjusker med sådan noget lovværk. Det tror jeg vi er enige om, og derfor skal der nu redegøres for det til bunds. Det synes jeg er positivt statsministeren siger. For SF's vedkommende er det ligegyldigt, hvilken regering der begår sådan noget rod omkring

lovgivning; det skal selvfølgelig undersøges, for det skader tilliden til vores folkevalgte. Og alle kan begå fejl, men det her er en stor en af slagsen, så det skal selvfølgelig undersøges. Så er det sagt.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at corona ikke kun handler kun om mink, om end det er alvorligt. Der er jo også store konsekvenser for andre i Nordjylland: de udsatte, de ensomme, de ældre, de handicappede, de fattigste familier – de betaler også en høj pris for de restriktioner, de er under lige nu. Når man kigger på Kristeligt Dagblads forside i dag, handler det jo bl.a. om ældre med demens. Deres sygdom er blevet forværret af nedlukningen. Det er der ikke noget at sige til. Social aktivitet og meningsfulde aktiviteter er jo ikke bare den bedste indsats over for demens, men det er ofte den eneste.

Forleden spurgte jeg på Facebook, om folk ville dele deres private erfaringer med, hvordan restriktionerne har påvirket deres ældre familiemedlemmer. Der var en, der fortalte, at hendes svigermor havde fået delirium, svær depression og havde tabt sig, var skrumpet ind. En anden fortæller om en rask og rørig mor på 88 år, som har klaret hverdagen selv, men at den bridge, hun ellers gik til, og den gymnastik, hun dyrkede, og de veninder, hun sludrede med, var væk. Livskvaliteten var forsvundet. En tredje fortæller om en mor i rehabilitering, som kun kan tilses fysisk af én person, mens resten af familien må stå på gaden og råbe op til første sal. Hun forstår sjældent, hvad de siger.

Selvfølgelig skal vi ikke bare lukke op igen, men kan vi ikke gøre en særlig indsats for de her mennesker, så de ikke bliver tabt og kommer til at lide af ensomhedsepidemien i stedet for corona?

Kl. 13:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:55

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak. Jeg vil lige gå tilbage til den beslutning, vi træffer som regering, i forhold til folkesundheden. På det her hjemmelspørgsmål er vi opmærksomme på, at der kan være manglende hjemmel i forhold til kompensation for minkindustrien, men ikke i forhold til aflivning af minkene. Det er jo aflivningen af minkene, som desværre er en nødvendig beslutning at træffe på grund af den situation, der opstår, efter at vi har modtaget en risikovurdering fra Statens Serum Institut.

Jeg bliver nødt til at holde fast i, at uagtet at det selvfølgelig skal belyses, hvorfor den her fejl er begået – og det er regeringens ansvar, at en fejl begås – så handler det her om danskernes sundhed, og det handler om folkesundheden. Derfor er vi nu, ud over det ulykkelige i at måtte aflive minkene, også i den ulykkelige situation, at Nordjylland i en periode bliver nødt til at skære voldsomt ned på aktiviteterne, og vi har kraftigt anbefalet, at man bliver hjemme i egen kommune. Og ja, det har menneskelige omkostninger. Det havde det i foråret, og det har det også nu, specifikt i Nordjylland, men jo givet også andre steder, for når smitten kommer ud af kontrol, også i et lokalområde, så ser vi jo flere steder, at man lukker ned, eksempelvis for besøgende til ældre.

Det er en frygtelig svær balancegang, for i andre lande har vi set, at man ikke har styr på kontrollen, og at, for nu at sige det lidt direkte, covid-19 har slået mange mennesker ihjel på enkelte plejecentre. Der må vi ikke komme til i Danmark. Jeg er lydhør over for enhver god idé til, hvordan vi kan bevare nærheden og relationerne og omsorgen undervejs i en global pandemi. Nogle gange kommer det så til at støde imod vores behov for konkret at beskytte mod den smitte, som jo altså slår ihjel, hvis den rammer de forkerte mennesker. Der er rigtig mange mennesker i risikogruppen i Danmark, ca. 600.000 danskere, og det er jo dem, vi kæmper for at beskytte i den her tid.

Kl. 13:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pia Olsen Dyhr, værsgo.

Kl. 13:57

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF har hele tiden været indstillet på, at vi skal være restriktive i forhold til corona, være opsøgende, lave forebyggende arbejde. Det betyder bl.a., at vi har anbefalet, at der i børnehaver, vuggestuer og på vores skoler skal være små grupper – det gælder sådan set også i ældreplejen og i sundhedsvæsenet – så vi hurtigt kan opspore og finde ud af, hvem der er blevet smittet, og på den måde også beskytte andre borgere. Så vi er egentlig helt enige med regeringen i at være restriktive.

Samtidig kan jeg være bekymret for den anden bølge, vi kan få, af andre sygdomme. For det kan godt være, at man ikke dør af coronaen, men så kan man dø af noget andet, nemlig ensomhed, hvilket jo ikke er en fysisk sygdom, men faktisk er noget, der sætter sig i mennesker. Folk, der er ældre, og som har meget lidt tid tilbage at leve i, har jo brug for den nære kontakt.

Men det er ikke kun de ældre, der rammes af den her ensomhedsepidemi; det gør de mest udsatte faktisk også. KFUM fortæller, at efterspørgslen på deres julehjælp er steget med 60 pct., og jeg tror, at hvis vi spørger hele vejen rundt, vil de sige det samme. Der er simpelt hen ikke nok julehjælp i år, og jeg tror, at julen bliver meget anderledes.

Vil regeringen kigge på at lave en særlig julepakke for nogle af de her udsatte familier, så de også får mulighed for at fejre jul i den her helt særlige tid?

Kl. 13:58

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:58

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen vi bliver jo nødt til at være hudløst ærlige over for hinanden og sige, at det har en kæmpe pris at komme igennem en global epidemi. De ægtepar, der har mistet arbejdet i Tårnby, hvor han måske har arbejdet i lufthavnen og hun med catering, står efter 30-40 gode år på arbejdsmarkedet måske begge to uden arbejde nu. Minkavlerne er til diskussion i den her tid, og det berører os dybt. Der er masser af mennesker, der er beskæftiget i minkerhvervet, omkring selve minkproduktionen, ude i landdistrikterne. Det her har kæmpe konsekvenser.

Vi kan ikke være sammen på kryds og tværs af vores familier og i andre relationer, som vi plejer at være. Det kommer til at have og har allerede haft konsekvenser i forhold til ensomhed. Og hvis ikke vi har styr på situationen, vil belastningen i sundhedsvæsenet tage til, og så vil der være patienter, der igen får udskudt deres operationer.

Derfor er det allerallervigtigste, vi kan gøre, at have kontrol med epidemien – den er faktisk en lille smule aftagende i Danmark lige nu, hvad jo er positivt – så vi kommer så hurtigt igennem det her som overhovedet muligt.

Kl. 13:59

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pia Olsen Dyhr for det sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 13:59

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det, der er vigtigt for SF, er, at der også er balancer i det her. Vi har stor forståelse for og sympati med minkavlerne. Vi skal måske

lave en stor kompensationspakke. Jeg tror, der er nogen, der snakker om tocifrede milliardbeløb. Vi har været indstillet på at holde hånden under nogle af de arbejdsløse ved at lave noget af det, SF virkelig har kæmpet for, nemlig døde perioder i dagpengene. Vi har været optaget af at få nogle af de ufaglærte i arbejde igen. Der er mange ting, der skal ske her.

Jeg er bare også optaget af f.eks. de 120 familier i Nordjylland, som er så udsatte, at de er nødt til at skralde. De familier har ingen steder at gå hen, og i øjeblikket kan de ikke skralde, for det ville simpelt hen være uansvarligt. De 120 familier er nogle børnefamilier, som vi vil kunne gøre en ekstra indsats for; dem skal vi også bare huske, når vi laver det her. Jeg tror i hvert fald, det er meget svært for dem at forstå, at vi giver et tocifret milliardbeløb til minkavlerne, men at de ikke har penge, så de f.eks. kan købe medicin eller mad i næste måned, for det har de svært ved. Så synes jeg balancen er skæv.

Kl. 14:00

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:00

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Altså, jeg synes faktisk, at når man kigger hen over det her forløb, som nu strækker sig tilbage til marts måned, så har vi her i Folketinget evnet at give en hjælpende hånd til rigtig mange forskellige mennesker i rigtig mange forskellige livssituationer. Og syv-ni-tretten, bank under bordet, tyder meget jo stadig på, at Danmark er et af de lande, der kommer relativt godt igennem pandemien, når man ser på, hvad det er for en kæmpe krise, vi har stået i og fortsat står i. Så jeg vil kvittere for den velvilje, der er, til at have et øje på mange forskellige dele af det her samfund.

Vi nærmer os julen. Det optager også mig, hvordan vi kommer igennem den på en måde, så der er plads til den hjertevarme og den samhørighed og det samvær, som kendetegner de flestes jul. Her skal vi selvfølgelig have et særligt opmærksomhedspunkt, fordi det også er en periode, der kan gøre ekstra ondt, hvis ikke man kan få lov til at være sammen med dem, man plejer at være sammen med, eller måske ikke har nogen at være sammen med. Så jeg vil sige ja til et fælles opmærksomhedspunkt dér også.

Kl. 14:01

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til fru Pia Olsen Dyhr.

Så er det fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:01

Spm. nr. US 8

Pernille Skipper (EL):

Tak. Der er gået noget virkelig galt med håndteringen af den her muterede minkvirus cluster-5 i processen. Noget tyder rigtig meget på, at advarsler – alvorlige advarsler – blev overhørt, muligvis at fødevareministeren alt for længe også lod syge mink overleve på trods af advarsler. Så har vi diskussionen om det manglende lovgrundlag, der også har været oppe i dag. Der har været rod med, hvad der har været henstillinger, og hvad der har været »skal« og ikke »skal«. Hvornår har ministeren bevidst eller ubevidst handlet uden lovgrundlag? Og det skal stå helt klart, at myndigheder og ministre ikke skal foretage sig noget som helst, som der ikke er lovhjemmel til. Det kan man som minister heller ikke tilsidesætte, fordi der er behov for, at der er noget, der går stærkt. Så kan man bede om hastebehandlinger, men lovhjemmel skal der altid være. Derfor kan man selvfølgelig heller ikke sige, at nu skal det med raske mink tvinges igennem, for det lovgrundlag skal på plads, før

man kan fortsætte med det. Det er ganske, ganske alvorligt; det synes jeg.

Der er så heller ikke nogen tvivl om, set fra Enhedslistens synspunkt, at det lovgrundlag skal på plads. Jeg synes, det er uansvarligt at tage en diskussion om en politisk proces, som er meget alvorlig – det er den – som gidsel ind i en sundhedsdiskussion. Og det er jo derfor, at Enhedslisten meget klart støtter regeringen i, at hvis vi kunne, skulle vi have hastebehandlet forslaget, som ville kunne sikre en lovhjemmel, og vi kommer til at støtte regeringen i det. Men jeg vil også bare gerne gøre meget, meget klart over for statsministeren – og det er måske ikke så meget et spørgsmål, som det er et budskab, det ved jeg er lidt uden for kategori – at det er vores grundlæggende opfattelse i Enhedslisten, at ministre, røde som blå, skal leve op til deres ansvar og de skal holde lovgivningen. Det er så vigtigt, at vi får understreget det i dag.

Kl. 14:03

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:04

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er jeg fuldstændig og aldeles enig i, og normalvis i Danmark ville man jo, mig bekendt, nærmest aldrig stå i en situation, hvor man overhovedet ville kommunikere politiske initiativer, medmindre der allerede var en vedtagen lovgivning. Det ændrer sig jo allerede tilbage i marts, fordi vi blev nødt til at iværksætte en række initiativer, uden at der var hjemlet dertil. Det sagde vi eksplicit. Folketinget har ad flere omgange været med til at hastebehandle lovgivning, for at den nødvendige indsats for at dæmme covid-19 ind kunne finde plads.

Så jeg er fuldstændig grundlæggende enig i analysen, og derfor siger jeg også, at da vi træffer beslutningen i regeringen og efterfølgende kommunikerer om den, er vi ikke bekendt med, at der ikke er hjemmel til, at vi kan træffe den beslutning, som vi kommunikerer. Jeg ville have holdt det samme pressemøde med det samme budskab om onsdagen, hvis jeg var opmærksom på, at der ikke var hjemmel, men ville selvfølgelig have tilføjet: Folketing, det her kræver en hastebehandling, så vi får lovhjemmelen på plads, og det vil vi bede om sker så hurtigt som overhovedet muligt. Tilbage står jo flere ting: Der er begået en fejl her i forhold til den nødvendige hjemmel, hvad angår aflivningerne. Men der står jo altså også, at vi risikerer en forsinkelse nu i forhold til – desværre – at få aflivet de dyr, som vi bliver nødt til at få aflivet.

Kl. 14:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pernille Skipper, værsgo.

Kl. 14:05

Pernille Skipper (EL):

Det har jeg hørt, og det er jo sådan set et godt første svar og et godt skridt på vejen til at få afdækket, hvad det er, der er sket. Jeg vil gerne have lov at holde fast i, at jeg tror, at der som minimum er to ting, der er gået galt. Det ene er den manglende lovhjemmel, og det andet er, at noget jo altså tyder på, at man i Fødevareministeriet eller i hvert fald i Fødevarestyrelsen har været advaret om den her risiko uden at handle på den og har ladet syge mink overleve på trods af en advarsel om risiko for en muteret virus. Det synes jeg også er ganske, ganske alvorligt, og derfor tak for det første svar, som vi har hørt, men det er også en melding om, at vi i Enhedslisten ikke synes, at det er nok.

Vi har indkaldt til et samråd, for vi skal have styr på tidslinjerne: Hvem vidste hvad hvornår? Hvorfor er der ikke en sammenhæng imellem det, fødevareministeren siger den ene dag og den anden

dag? Det skal afdækkes fuldt ud. Det er en ganske alvorlig sag, og det tror jeg sådan set at statsministeren har forstået, men nu er det så også understreget herfra. Derfor håber jeg selvfølgelig også, at statsministeren vil sørge for at kommunikere til sin fødevareminister, at det ville være rigtig godt, at vi kunne få det samråd, der er indkaldt til, meget snart.

Kl. 14:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:06

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er klart, og som jeg sagde før til nogle af kollegerne, skal et forløb som det her selvfølgelig undersøges ordentligt, og i det hele taget skal det, som Folketinget ønsker at undersøge, undersøges. Sådan bør det jo være under enhver regering i enhver sag. Det har jeg sådan set altid ment, og det ændrer sig ikke, fordi jeg er statsminister.

Så vil jeg bare glæde mig over den ansvarlighed, der også ligger i kommentaren her, for det er en sundhedskrise, vi står i. Det er en sundhedskrise, og der er nu en alvorlig risikovurdering fra Statens Serum Institut og fra sundhedsmyndighederne, og den kan man i mine øjne ikke sidde overhørig.

Kl. 14:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pernille Skipper.

Kl. 14:07

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Det er jeg fuldstændig enig i, og derfor må jeg også sige, at lige så bekymret jeg er for den proces, der er gået forud for det her, lige så skuffet er jeg over, at vi har en højrefløj, som kommer til at tage sundheden som gidsel i den her diskussion. Det synes jeg simpelt hen er uværdigt. Selv om man skal sørge for, at lov er lov og den skal overholdes, og man skal finde de ansvarlige, så burde den lovgivning simpelt hen blive hastet igennem, så vi kunne få lovgrundlaget på plads og vi kunne sikre sundheden ikke bare i Danmark, men også globalt.

Mit sidste spørgsmål, som jeg virkelig gerne vil stille, handler også om nordjyderne, som meget af det her gør i de her dage. De er udsat for en meget hård nedlukning, og det gælder også de arbejdsløse deroppe, da beskæftigelsesindsatsen stort set er lukket ned. Altså, der er jo ikke nogen, der i sin vildeste fantasi tror, at man kan finde sig et arbejde deroppe lige nu. Vil statsministeren ikke godt være sød at sige, at der i forbindelse med de hjælpepakker, vi sender af sted, også skal være en såkaldt død periode til de dagpengemodtagere og de sygedagpengemodtagere, der er i Nordjylland, og som ikke har en jordisk chance for at finde sig et arbejde lige nu?

Kl. 14:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:08

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det synes jeg i hvert fald ikke på nogen måde lyder som et urimeligt krav, og vi har jo arbejdet med den her måde at tænke på i de andre hjælpepakker, når der har været tale om generelle nedlukninger. Så det er vi meget, meget åbne for at diskutere, og det er jo ikke sikkert, det er sidste gang, vi i Danmark ser en regional nedlukning på grund af nogle konkrete udfordringer, og det er heller ikke sikkert, at vi undgår yderligere restriktioner på nationalt niveau. Vi er i en situation lige nu, hvor vi har et fald i antal smittede, og det er, siger jeg bare, ret vildt, fordi situationen i stort set resten af Europa eller

i hvert fald i rigtig, rigtig mange lande jo er det modsatte, nemlig en epidemi, hvor der er en meget, meget voldsom smitteudvikling, og hvor epidemien nogle steder reelt er ude af kontrol der, hvor man står lige nu.

Så hvordan vi får hjulpet dem, der allerede har mistet deres arbejde, i Nordjylland godt igennem det her, og hvordan vi så i øvrigt gør alt, hvad vi kan, for at de virksomheder, som er nedlukket nu, hurtigt kommer i gang, indgår vi meget, meget gerne i en diskussion af.

Kl. 14:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til fru Pernille Skipper.

Så er det fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 14:09

Spm. nr. US 9

Pernille Vermund (NB):

Regeringen har brudt loven; det er alle vist klar over efterhånden. Gennem løgn, fortielser og bortforklaringer har fødevareminister Mogens Jensen forsøgt at dække over sin egen forbrydelse. Statsministeren har altså en minister i sin regering, der bryder loven og lyver om det. Fødevareminister Mogens Jensen har i de senere dage modsagt sig selv flere gange. Det kan ikke alt sammen være rigtigt. Logisk set må halvdelen mindst være usandt og dermed en løgn. Hvilke konsekvenser vil statsministeren tage af det? Vil ministeren blive skiftet ud? Vil regeringen gå af? Eller vil statsministeren frede sig selv og sin regering?

Kl. 14:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:10

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er sket en fejl, i forhold til at det viste sig, at der ikke var hjemmel til den beslutning, regeringen traf i sidste uge. Jeg vil gerne gentage, og jeg vil gerne understrege, at jeg mener, det var en rigtig beslutning, og den står vi på mål for. Når der ligger en risikovurdering af den karakter, der ligger fra Statens Serum Institut og fra sundhedsmyndighederne, så mener jeg ikke, at nogen regering, og jeg bliver nødt til at tilføje heller ikke noget ansvarligt parti, kan sidde den overhørig.

Folkesundheden bliver nødt til at være det vigtigste. Ganske mange af de nordjyder, der er smittet med covid-19, er smittet på grund af mink, og på grund af mutation er der en risiko i forhold til en fremtidig vaccine. Så jeg mener, at substansen og indholdet fortsat er det samme. Så er der sket en fejl i forhold til manglende lovhjemmel for beslutningen. Det er en fejl. Det er også en beklagelig fejl, og i lighed med hvad andre kolleger har sagt her i dag, er jeg også af den overbevisning, at det forløb selvfølgelig skal undersøges.

Kl. 14:11

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Pernille Vermund.

Kl. 14:11

Pernille Vermund (NB):

Så statsministeren står her i Folketingssalen i dag og frikender sig selv og regeringen. Lovbrud kaldes fejl, og løgn kaldes uklar kommunikation. Jeg synes, det er rystende, og jeg synes, det er voldsomt, voldsomt skadeligt for folkestyret og for demokratiet. Jeg synes, det bør stoppe her; lad os få sat en stopper for enhver form for magtmisbrug, også selv om man synes, at hensynet til folkesundheden åbenbart er vigtigere. Jeg og Nye Borgerlige kommer til at sætte et

mistillidsvotum til afstemning i Folketingssalen, og når statsministeren ikke selv vil drage konsekvenserne af de lovbrud og den løgn, der er foretaget, så håber jeg, at demokratiet, at folkestyret, vil gøre det.

Jeg forestiller mig, at statsministeren håber, at regeringen vil blive beskyttet af venstrefløjen, men det tror jeg faktisk ikke. For der findes heldigvis også ordentlige og retskafne mennesker på venstrefløjen, for hvem forskellen på løgn og sandhed, uret og ret betyder noget. Tror statsministeren virkelig, at sagen slutter her?

Kl. 14:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:12

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det synes jeg ikke den skal. For selvfølgelig skal det, når der bliver begået en fejl, afdækkes, hvad det er, der ligger til grund for det. Så det tror jeg ikke, og det mener jeg heller ikke det skal. Jeg er jo af den principielle overbevisning, at man skal lade sig undersøge, og det gælder alle regeringer, og i øvrigt også, at undersøgelser, der er bestemt af andre, skal kunne fortsætte, når man tiltræder som regering. Så svaret på det er nej.

Jeg bliver nødt til at angribe spørgsmålet omkring magtmisbrug. Regeringen har haft en eneste interesse i den her sag, og det er folkesundheden, hvad der desværre nu nødvendiggør, at danske mink slås ned, hvad der er ulykkeligt og en tung beslutning. Det har intet med magtmisbrug at gøre, men på grund af en beklagelig fejl har der ikke været lovhjemmel til den beslutning, der er truffet. Og i det øjeblik regeringen bliver bekendt med det her, overgår der også en besked til Folketinget, og så skal vi selvfølgelig have den lovhjemmel på plads.

Kl. 14:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pernille Vermund for det sidste spørgsmål.

Kl. 14:13

Pernille Vermund (NB):

En minister straffes, hvis han forsætligt eller af grov uagtsomhed tilsidesætter de pligter, der påhviler ham efter grundloven eller lovgivningen i øvrigt eller efter hans stillings beskaffenhed. Sådan står der i ministeransvarsloven, og en minister med tusindvis af højt betalte djøfere i ryggen kan ikke bare sige: Det vidste jeg virkelig ikke. Undskyldelig uvidenhed gælder ikke for ministre.

En restauratør får en bøde af fødevareministeren for at glemme at sætte et kryds i et skema, erhvervsdrivende forventes at kende og administrere et virvar af love og regler, og der falder brænde ned, hvis de overser bare én paragraf. Så skal ministre kunne frikende sig selv for løgn og lovbrud? Mener statsministeren virkelig det?

Kl. 14:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:14

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er to ting: Da vi træffer den meget svære beslutning, vi træffer i sidste uge omkring aflivningen af danske mink, er der et hjemmelspørgsmål i forhold til kompensationsdelen, men ikke i forhold til aflivningsdelen, og det er en fejl, og den skal selvfølgelig undersøges. Jeg vil mene, at den rigtige måde at gøre tingene på, også i den her sag, er, at når der bliver begået en fejl, skal det forløb afdækkes og undersøges, og det har jeg allerede givet et tilsagn om igangsættes.

Kl. 14:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Spørgsmålet er slut. Jeg får lyst til at sige, at ord betyder noget, og at de kan virke meget stærke her i Folketingssalen.

Så er det hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 14:15

Spm. nr. US 10

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Onsdag indkalder statsministeren til et pressemøde, hvor statsministeren giver den instruks, den ordre, at samtlige mink i Danmark skal aflives. Det er formentlig den mest vidtgående politiske beslutning i nyere dansk historie. Den instruks, den ordre, viser sig at være ulovlig. Fredag, 48 timer efter, sender man et brev ud til alle minkavlerne om, at de skal aflive deres dyr. De får endda en bonus for at gøre det hurtigt. Søndag eller lørdag, men formentlig søndag, går det op for statsministeren, at den instruks og den ordre, som statsministeren gav onsdag, er ulovlig, og så er det, at det begynder at blive interessant, i forhold til hvad statsministerens reaktion er, efter at statsministeren finder ud af, at det er ulovligt.

Fødevareministeren går ud og siger: Det er vi fuldstændig lige glade med, det var meningen, at vi gjorde det her, også selv om vi vidste, at det var ulovligt. Det finder vi så ud af ikke passer. Det, som fødevareministeren siger, er simpelt hen usandt. Men statsministeren vælger ikke at irrettesætte fødevareministeren. Tværtimod bliver den ulovlige instruks stadig væk eksekveret ude i den virkelige verden, og selv om statsministeren ved, at det er ulovligt, gør statsministeren ingenting. Jeg var selv ude at besøge en minkfarm i går, og inden jeg forlader minkfarmen, kommer der nogle fra forsvaret forbi iført uniform, militære veste og det hele for at tjekke, at de nu også afliver de raske mink.

Altså, de 48 timer, der følger, efter at statsministeren finder ud af, at det, der er i gang, er ulovligt, er præget af passivitet og af, at man ikke retter sin fødevareminister, når han taler usandt – at man ikke gør en fløjtende fis før tirsdag morgen. Hvad er det, der går igennem statsministerens hoved i de 48 timer, efter man finder ud af, at det, man har gang i, er ulovligt, når man ikke gør noget ved det? Kort sagt: Hvad i alverden er det, der foregår?

Kl. 14:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:17

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det forløb, der har været, er, at vi mandag i regeringen modtager en risikovurdering fra sundhedsmyndighederne, hvad angår mink i Danmark. I det ligger der en, må man sige, meget klar risikovurdering, som vi mener vi ikke kan sidde overhørig. Vi træffer umiddelbart beslutning om, at minkene desværre må aflives, tirsdag, og vi indkalder til et pressemøde onsdag.

Jeg ville, hvis jeg var blevet bekendt med i vores behandling af det her, at der ikke var nogen lovhjemmel, have gennemført det samme pressemøde onsdag med samme besked, men med en tilføjelse om, at jeg ville have bedt Folketinget om en hastesbehandling.

Det viser sig så efterfølgende, at der ikke var den lovhjemmel, som jeg selvfølgelig lagde til grund for beslutningen. Det bliver vi gjort opmærksomme på i Statsministeriet i løbet af weekenden, og der bliver reageret på det med, at det selvfølgelig skal beskrives og oversendes til Folketinget. Det mener jeg sådan set er den rigtige måde at håndtere det på.

Kl. 14:18

Kl. 14:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 14:18

Alex Vanopslagh (LA):

Undskyld, jeg synes, det er fuldstændig vanvittigt – alene det, at man tirsdag træffer en af de mest vidtgående beslutninger overhovedet i dansk politik historie om at aflive samtlige mink, inklusive de raske mink, og der ikke er en eneste i lokalet, der spørger: Har vi overhovedet hjemmel til det? Har vi overhovedet hjemmel til at tage folks private ejendom fra dem? Altså, der er jo et eller andet, der er gået helt fuldstændig galt allerede på det stadie. Men man eksekverer alligevel, og så finder man ud af, at det er ulovligt, og så er det jo, at statsministeren ingenting gør ved, at fødevareministeren taler usandt, at fødevareministeren påstår, at det har man hele tiden vidst, at det er man ligeglad med, og ingenting gør ved, at man i de efterfølgende 48 timer stadig væk eksekverer på en ulovlig instruks.

Hvorfor er det, at statsministeren venter 48 timer med at tage ansvar for det, der viste sig at være en ulovlig ordre? Hvorfor tager man ikke ansvar for det allerede søndag? Det er jo statsministeren, der onsdag siger, at alle mink skal aflives. Så finder man ud af i løbet af weekenden, at det er ulovligt, og så gør man ingenting før tirsdag. Jeg forstår simpelt hen ikke hvorfor. Hvad er det, der er sket?

Kl. 14:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:19

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror, vi bliver nødt til at holde fast i, at der er rigtig mange aspekter i det her. Der er ét aspekt, der handler om de arme minkavlere, som desværre får ødelagt deres livsværk på grund af en global pandemi, og i forhold til håndteringen af dem og deres vilkår håber jeg fortsat på en bred politisk aftale, så vi kan hjælpe de mennesker godt på vej og få dem kompenseret for den ulykke, der har ramt dem.

Da vi træffer beslutningen i regeringen, er der jo mange andre hensyn at tage end det, der specifikt vedrører minkavlerne. Der er nemlig et hensyn at tage i forhold til Nordjylland; det arbejde påbegyndes. Og der er i hele den her beslutning jo også potentielt store interesser, danske interesser, på spil i det her, og derfor betyder hastighed selvfølgelig noget. Men hvis vi havde været bekendt med, at der ikke var lovhjemmel til det, jeg fortsat mener er den nødvendige beslutning, nemlig at minkene skulle aflives, skulle det selvfølgelig have været sagt allerede onsdag; det er klart.

Kl. 14:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Alex Vanopslagh for sit sidste spørgsmål.

Kl. 14:20

Alex Vanopslagh (LA):

Mit sidste spørgsmål er det samme som de sidste to gange, for jeg har stadig ikke fået svar på det. Og altså, vi må jo tage et samråd om sagen, hvis det er, at vi ikke kan få svar på det. Det, jeg savner et svar på, er: Hvorfor er det, at man ikke trækker den ulovlige ordre tilbage før i dag, når man har vidst det de sidste 48 timer? Det er egentlig et ret banalt spørgsmål. Jeg er helt med på alt det, der går forud for, at man finder ud af, at det er ulovligt – fair nok, fejl sker. Jeg kan stadig ikke få det til at hænge sammen i mit hoved, at så stor en fejl sker, men det, jeg er interesseret i, er, hvorfor det er, at statsministeren ikke har reageret de sidste 48 timer på det.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:21

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Altså, hvad angår myndighedernes håndtering af den her sag konkret, bliver jeg nødt til at henvide til fødevareministeren. Men jeg vil selvfølgelig gerne gentage det, som jo også har været omdrejningspunktet for diskussionen i dag: Det her er en alvorlig situation, vi står midt i en global pandemi. Vi har en meget, meget stor opgave i at føre Danmark godt igennem den her krise og passe på danskernes helbred, og derfor er vi i en situation, hvor vi desværre er nødsaget til at få aflivet minkene. Det arbejde bør fortsætte, og jeg håber inderligt, at vi får lovgrundlaget på plads så hurtigt som overhovedet muligt, så vi ikke risikerer menneskeliv i den her diskussion.

Kl. 14:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til hr. Alex Vanopslagh. Spørgsmålet er slut.
Så er det hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 14:22

Spm. nr. US 11

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. I Alternativet er vi jo heller ikke superimponerede over fødevareministerens og regeringens håndtering af nedlukningen af de her minkfarme og aflivningen af minkene. Men mit spørgsmål går også på de her minkfarmere, og hvad der skal blive af dem, og hvordan vi hjælper dem videre.

Der er jo 1.139 minkfarme, der skal lukkes ned nu, og i Alternativet bekymrer vi os om, hvordan vi hjælper de her mennesker bedst muligt videre til nye erhverv. Kunne man her forestille sig, at man måske prøver at hjælpe de mennesker, måske via en grøn fond, videre med hensyn til at kunne fortsætte som farmere, måske som bønder, måske endda som økologiske bønder, og udnytte, at der faktisk er rigtig, rigtig godt salg i danske økologiske produkter? Hvad tænker statsministeren, med hensyn til hvordan vi kan hjælpe de her mennesker videre?

Kl. 14:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:23

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først bliver jeg nødt til lige at sige, at det er svært at høre spørgsmålene på grund af larmen udefra. Jeg håber, at jeg fik alle ordene med i spørgsmålet, og forstår det sådan: om man kan forestille sig, at vi aktivt understøtter, at nogle af de mennesker, der har arbejdet direkte eller indirekte med minkproduktion, kan komme over i nogle erhverv inden for landbrugsproduktionen, der kan minde om det, de har lavet før, på den ene eller den anden måde. Det synes jeg selv sagt er en rigtig god idé. Den flugter med nogle af de overvejelser, vi selv har, i forhold til noget omstillingspulje, både i forhold til den del af produktionsapparatet, som måtte kunne bruges til noget andet – jeg kender ikke omfanget af det, skal jeg skynde mig at sige – men jo også i forhold til de menneskelige kompetencer.

Jeg tror, at det her er vigtigt at have en meget direkte dialog med de berørte, både minkavlerne, men også medarbejderne derude, for der vil være tale om meget forskellige livssituationer og dermed også meget forskellige behov. Men idéen om hjælp til at blive omstillet til andre former for landbrugsproduktion synes jeg grundlæggende er god. Tak for det.

Kl. 14:24

Kl. 14:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Torsten Gejl.

Kl. 14:24

Kl. 14:27

Torsten Gejl (ALT):

I vores spørgsmål lå der jo også det med, at man måske kunne hjælpe de her mennesker over i økologiske erhverv, økologisk fødevarerproduktion.

Mit andet spørgsmål handler om, at regeringen jo skabte fest og glæde på den grønne gang oppe hos Alternativet her på Christiansborg, da I annoncerede, at der skulle være to kødfrie dage om ugen i de statslige institutioner, men så bakkede regeringen på det igen, og det er selvfølgelig uforståeligt for os i Alternativet. Det kunne vi bruge lang tid på at kritisere. Vi har brugt lidt tid på det, men det får jo næppe de to kødfrie dage tilbage. Så i stedet for vil jeg høre, om statsministeren vil støtte et forslag fra Dansk Vegetarisk Forening og Alternativet om, at alle skal have ret til et plantebaseret alternativ i det offentlige. Det kan f.eks. handle om, at en person, der har været veganer i 30 år, som er på et hospital, og som er blevet opereret og vågner op og skal have noget mad, ikke skal belastes af en rød bøf, men derimod har ret til et plantebaseret alternativ.

Den seneste landsdækkende undersøgelse fra Coop viser, at 44 pct. af danskerne faktisk støtter retten til et plantebaseret alternativ, mens 4 pct. er imod, og på Regionshospitalet Randers og Bispebjerg Hospital har man haft den mulighed længe. Hvad tænker statsministeren om at få et plantebaseret alternativ for at indhente noget af den CO₂, vi har tabt på de kødfrie dage?

Kl. 14:25

Kl. 14:28

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:25

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen jeg tænker egentlig, at jeg grundlæggende helst ikke vil have, at vi fra centralt hold skal bestemme, hvilken mad der serveres i hvilke kantiner. Den diskussion, der har været i forhold til det her med kødfrie dage, skyldes jo, at vi har en 70-procentsmålsætning, som er vedtaget bredt, og som kommer til at kræve nogle svære beslutninger og også nogle ofre. Og man kan sige, at den diskussion jo viser, at der herfra ikke er så mange nemme beslutninger tilbage. Det kommer med en pris at ville nå op på de 70 pct., men min grundlæggende holdning er jo, at vi egentlig skal blande os så lidt som muligt i de beslutninger, man godt kan træffe lokalt. Det vil jeg også prøve at lade være min ledetråd her.

Kl. 14:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det det sidste spørgsmål. Værsgo til hr. Torsten Gejl.

Kl. 14:26

Torsten Gejl (ALT):

Det er et spørgsmål fra et af vores medlemmer. Vi lader altid medlemmer stille spørgsmål, og det her er så fra Helle Wium, som roser regeringens arbejde med klimaloven, men spørger: Hvordan er det muligt at opnå den store klimagasreduktion med igangværende projekter, såsom en fortsat udbygning af motorvejsnettet, Femernforbindelsen og en Kattegatforbindelse, som vil generere et enormt forbrug af råstoffer, som der i øvrigt er mangel på, og efterfølgende CO₂-udslip under udbygningen og efterfølgende en øgning af trafikken? Vores medlem har hørt et tal på 30.000 biler i døgnet på en eventuel Kattegatforbindelse. Hvordan kan vi opnå den CO₂-reduktion, der er nødvendig, hvis vi går i gang med de her store, store projekter?

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Altså, hvis vi tager de tre projekter, er der jo heldigvis truffet en beslutning om en Femernforbindelse, og det er vi mange der er glade for – vi får bundet Europa endnu tættere sammen, vi får bundet Danmark og Tyskland sammen. Det betyder rigtig meget for arbejdspladser på Lolland og Falster og det sydlige Sjælland. Motorveje kommer vi til at forholde os til i forbindelse med en infrastrukturplan, forhåbentlig også kollektiv trafik – det vil i hvert fald være vores tilgang. Kattegatforbindelsen er der jo ikke truffet en konkret beslutning om.

Vi skal sikre, at vi transporterer os stadig mere grønt, men vi skal jo også sikre, at folk faktisk kan transportere sig og komme på arbejde og få en hverdag til at hænge sammen, og det balancepunkt kommer vi jo til at forholde os til i den kommende tid, hvad enten det er en diskussion omkring biler, eller det er en diskussion omkring infrastruktur.

Kl. 14:27

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Torsten Gejl, og tak til statsministeren.

Hermed er spørgetimen slut.

Meddelelser fra formanden

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

I dag er der følgende anmeldelser:

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Lovforslag nr. L 76 (Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om sygedagpenge og lov om aktiv socialpolitik. (Forlængelse af dagpengeperioden og retten til sygedagpenge samt genindførelse af forlængelse af 12-månedersperioden i 225-timersreglen)).

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen):

Lovforslag nr. L 77 (Forslag til lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink).

Carl Valentin (SF) og Jacob Mark (SF):

Beslutningsforslag nr. B 79 (Forslag til folketingsbeslutning om at modtage flygtningebørn fra Grækenland).

Liselott Blixt (DF), Birgitte Bergman (KF), Mette Thiesen (NB) og Henrik Dahl (LA) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 80 (Forslag til folketingsbeslutning om, at regeringen pålægges ikke at indføre en ret til juridisk kønsskifte for børn).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Fra medlem af Folketinget hr. Edmund Joensen, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 11. november 2020 atter kan give møde i Tinget.

Magnus Rasmussens hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Medlem af Folketinget hr. Søren Egge Rasmussen (EL) har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod minkavl.
(Beslutningsforslag nr. B 24).

Ønsker nogen at optage dette beslutningsforslag?

Da det ikke er tilfældet, er beslutningsforslaget bortfaldet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Morten Østergaard (RV).

Kl. 14:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Medlem af Folketinget Morten Østergaard (RV) har søgt om orlov fra den 10. november 2020, jævnfør forretningsordenens § 41, stk. 3, litra a.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse: Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Morten Østergaard (RV).

Kl. 14:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Det Radikale Venstre i Østre Storkreds, Susan Kronborg, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 10. november 2020, i anledning af Morten Østergaards orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Da det ikke er tilfældet, vil jeg med Tingets samtykke til at undlade afstemning betragte indstillingen som vedtaget.

Den er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til sundheds- og ældreministeren om identifikationsnummer for personalet i psykiatrien.

Af Liselott Blixt (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Anmeldelse 05.11.2020).

Sammen med dette punkt foretages:

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren om den fortsat stigende pensionsalder.

Af Karsten Hønge (SF) og Jette Gottlieb (EL).

(Anmeldelse 06.11.2020).

Kl. 14:30

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af konkursloven, lov om Lønmodtagernes Garantifond og lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse. (Værneting ved gældssanering og ændringer i rekonstruktionsreglerne som følge af covid-19).

Af justitsministeren (Nick Hækkerup).

(Fremsættelse 21.10.2020).

Kl. 14:30

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Forhandlingen er åbnet. Værsgo, hr. Rasmus Stoklund, Socialdemokratiet.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Rasmus Stoklund (S):

Tak for ordet. Jeg vikarierer i dag for Socialdemokratiets retsordfører, hr. Jeppe Bruus, som fortsat er i karantæne, fordi han har haft coronavirus.

Coronapandemien er også baggrunden for dette lovforslag. Lige nu kæmper rigtig mange danske virksomheder med de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien, og smittespredningen har ramt mange virksomheder på indtjeningen. Derfor er behovet for at hjælpe ellers sunde virksomheder med at komme på fode igen større, end det plejer at være.

Hvis en virksomhed er insolvent, har den mulighed for at søge om rekonstruktion. Det giver mulighed for at hjælpe en sund virksomhed igennem en periode med økonomiske vanskeligheder, uden at virksomheden går konkurs og ejere og kreditorer mister penge og deres medarbejdere mister deres arbejde.

Lovforslaget her skal forbedre de lovgivningsmæssige rammer for at søge om rekonstruktion. De forslag, som lovforslaget bygger på, kommer fra Konkursrådet og de anbefalinger, de har givet, og lovforslaget vil bl.a. gøre rekonstruktion billigere og mere attraktiv for især mindre virksomheder. Samtidig skal en fejlslagen rekonstruktion ikke automatisk medføre konkurs.

Lovforslaget vil også gøre det lettere at lave en virksomhedsoverdragelse under en rekonstruktionsbehandling, sådan at andre kan føre virksomheden videre.

Dette lovforslag vil forhåbentlig gøre rekonstruktion til et attraktivt tilbud for flere, især under den nuværende pandemi, men også i fremtiden vil det forhåbentlig betyde, at flere vil søge om rekonstruktion og få virksomheden på ret kurs igen, i stedet for at virksomheder med midlertidige problemer går konkurs.

Det er en glædelig nyhed for alle, hver gang en konkurs afværiges, og vi håber, at lovforslaget her vil give flere af den slags glædelige nyheder.

Samtidig indebærer lovforslaget også en tilretning af værnetingsreglerne for gældssanering, fordi de nuværende regler er i strid med EU-retten. Fremover bliver det sådan, at det er det sted, en borger samlet set har den største tilknytning, der bliver afgørende og ikke pr. definition borgerens bopæl.

På den baggrund bakker Socialdemokratiet op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:33

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til hr. Preben Bang Henriksen fra Venstre, Danmarks Liberale Parti.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Jeg skal indledningsvis sige, at jeg ud over at tale på Venstres vegne taler på vegne af Nye Borgerlige, som er optaget af et andet møde p.t. Det forslag, vi skal kigge på her, er et forslag, der ændrer værnetingsreglerne for gældssanering, sådan at bor man i Sverige, kan man stadig væk blive gældssaneret i Danmark. Det kan vi selvfølgelig fuldt ud støtte. Det er selvfølgelig rart at blive gældssaneret, men dem, der bor i udlandet, skal nok være klar over, at fordringerne altså ikke akkorderes, for så vidt angår de udenlandske fordringer. Det er så, hvad det er.

Herudover indeholder forslaget nogle tekniske detaljer, som jeg ikke skal komme nærmere ind på her, men som Socialdemokratiets ordfører sagde, er det vigtigste, at man ligestiller rekonstruktion og konkurs i relation til virksomhedsoverdragelse. Det kommer altså til at være de samme regler, der gælder, specielt i relation til lønmodtagernes retsstilling, når man overdrager en virksomhed i en rekonstruktionsperiode, som når man gør det fra et konkursbo. Det er super fint, for der har åbenbart været en tendens til, at det var bedst eller nemmest at gå konkurs og så få overdraget i den situation. Summa summarum kan Venstre fuldt ud støtte forslaget.

Kl. 14:35

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til Venstres ordfører. Der er ingen korte bemærkninger, og vi går hurtigt videre til hr. Hans Kristian Skibby, der er fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Nogle vil måske mene, at det her lovforslag kunne virke lidt kedeligt i sin udformning, og at der kunne være risiko for, at folk faldt i søvn her i Folketingssalen under lovbehandlingen. Så er det selvfølgelig godt, at vi har nogle udenfor til at holde os vågne med høj musik og rabalder ved at slå på forskellige grydelåg osv., men det må vi jo så lære at håndtere på en anden måde.

Justitsministeren har fremsat lovforslaget den 21. oktober, og det er et forslag, som det også blev nævnt af Socialdemokraternes

ordfører, som tager hånd om to forskellige formål. Det første er at bringe værnetingsregler for gældssanering i overensstemmelse med EU-ret, og det er selvfølgelig fint, at man netop går ind og kigger på, hvor henne folk har deres bopæl, og at man ikke har en snæver diskussion, i forhold til om man har bopæl i Danmark eller ej.

Eksempelvis er det jo vigtigt, at vi på den her måde gør det muligt at komme efter dem, der skylder penge til det offentlige. Og det er jo vigtigt at præcisere, at der ikke ændres på betingelserne for at opnå gældssanering med det lovforslag, som justitsministeren har fremsat.

Det andet formål angår konkursdelen for virksomheder med det, der hedder forbigående økonomiske problemer, eksempelvis på baggrund af den meget triste coronasituation, vi har, hvor der er virksomheder, der har måske store, men forhåbentlig forbigående økonomiske problemer. Der er det muligt i forhold til de anbefalinger, der kommer fra Konkurrencerådet, at lave nogle tilføjelser, som samtidig sikrer, at fordringshavernes retsstilling bibeholdes, og at man naturligvis ikke mister sin ret til at stå forrest i køen for dem, der skal have penge, hvis det skulle ende med en konkurs. Begge dele er nogle ting, som Dansk Folkeparti kan støtte.

Kl. 14:37

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre til Radikale Venstres ordfører, hr. Kristian Hegaard. Velkommen.

Kl. 14:37

(Ordfører)

Kristian Hegaard (RV):

Tak for ordet. Formålet med lovforslaget her er først at bringe værnetingsreglerne for gældssanering i overensstemmelse med EU-retens regler om fri bevægelighed. Det er jo selvfølgelig vigtigt, at vores regler passer med det i forhold til den dom, der blev afsagt ved EU-Domstolen, dom af 11. juli sidste år. Det næste, der også er vigtigt med lovforslaget, er, at vi i anledning af den triste covid-19-situation, vi står i, forbedrer de lovgivningsmæssige rammer for, at virksomheder, som er levedygtige, men har aktuelle økonomiske vanskeligheder, som i forhold til den situation, de står i, vurderes at være forbigående, kan videreføres i stedet for at blive erklæret konkurs.

Det er vi meget positive over for i Radikale Venstre, og det bygger også på grundige overvejelser fra Konkursrådet. Vi er også villige til at kigge på nogle af de input, der har været gennem høringssvarene. Der er f.eks. nogle, der påpeger, at det måske er en lidt kort tidsfrist, kreditorer har, til at påpege deres krav inden for 5 dage. Skulle det måske være 10 dage? Der er en række ting i dem, vi er villige til at kigge på. Men vi er ellers positive over for lovforslaget.

Kl. 14:39

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det til hr. Kristian Hegaard, og velkommen til fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:39

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet. Det er jo en ordentlig moppedreng af et lovforslag at komme igennem, og det indeholder en del ting. Jeg vil sige, at vi i SF er positive over for den del af lovforslaget, som opdaterer værnetingsreglerne i forbindelse med gældssanering, så de flugter med EU-retten på området, og så de samtidig også forbedrer mulighederne for at undgå konkurs for levedygtige virksomheder, der har forbigående økonomiske vanskeligheder. Det er jo desværre en risiko, nogle virksomheder ser ind i lige nu på grund af corona. Det er også positivt, at Lønmodtagernes Garantifond fremover skal foretage

udbetalinger af lønrestancer allerede i forbindelse med indledningen af arbejdsgiverens rekonstruktionsbehandling, når det handler om et krav fra lønmodtagerne, der før eller under rekonstruktionsbehandlingen er opsagt og fritstillet. Vi noterer os, at også Fagbevægelsens Hovedorganisation synes, det er en god idé.

Vi mener, at forslaget måske har nogle mangler, som vi ser frem til at drøfte under udvalgsbehandlingen. Vi har f.eks. noteret os, at en fejlslagen rekonstruktion efter forslaget ikke automatisk ender med afsigelse af konkursdekretet. Det vil vi gerne have vurderet konsekvenserne af. Og så er der domstolene, som mener, at forslaget påfører dem en merudgift. Her er vi selvfølgelig optaget af, om det er fuldt finansieret. Vi vil gerne rose ministeren for at have udeladt den del af Konkursrådets lovudkast, som udelukker skyldnerens ansatte fra de personer, som skal have meddelelse om rekonstruktionens ophør. Det er ikke medtaget i lovforslaget, og det synes vi i SF er godt.

Men på den baggrund vil jeg så sige, at vi også støtter lovforslaget.

Kl. 14:41

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til fru Karina Lorentzen Dehnhardt. Og velkommen til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten – De Rød-Grønne.

Kl. 14:41

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Nogle kunne måske have håbet, at det her havde været en livlig debat om de fordele, der kan være ved forbehold i forhold til EU, og hvilke muligheder det skaber – men det ser ikke sådan ud. Jeg vil sige, at i Enhedslisten er vi jævnt hen enige i Konkursrådets vurdering vedrørende gældssanering for personer med bopæl i udlandet og har ingen indvendinger i forhold til rådets tolkning af grundkravene om, at centrum for skyldneres økonomiske, politiske og sociale hovedinteresse skal findes der, hvor skyldneren har indgivet begæring og gældssanering. Værnetingsregler for gældssanering skal fortsat gå ud fra, at sagerne behandles i den retskreds, hvor sagen har størst tilknytning. I Enhedslisten kan vi også bakke op om Konkursrådets anbefalinger til ændringer, som letter omkostningerne i forbindelse med rekonstruktionssagerne, i håb om at det vil få flere særligt små og mellemstore virksomheder og erhvervsdrivende til at benytte sig af mulighederne, så lukningstruede, men levedygtige virksomheder kan videreføres i stedet for at blive erklæret konkurs. Og så er vi desuden tilfredse med Konkursrådets vurdering og Justitsministeriets forslag til regelændringer, som muliggør dækning af lønmodtagernes lønkrav m.v. før, under og efter rekonstruktionsbehandling. Derfor bakker vi op om lovforslaget. Tak.

Kl. 14:42

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Og velkommen til fru Mona Juul fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:42

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Jeg er her i stedet for hr. Naser Khader – jeg tager mig af alle Konservatives sager i dag. Det her lovforslag er, som det også er blevet sagt, opdelt i to, hvis man kan sige det sådan. Regeringen foreslår først og fremmest, at værnetingsreglerne for gældssanering skal bringes i overensstemmelse med EU-retten. Og derudover foreslås det at forbedre mulighederne for levedygtige virksomheder med midlertidige økonomiske problemer for at undgå konkurs. En dom fra EU-Domstolen i juni 2019 viser, at bopælskravene i konkursloven i forbindelse med sager om gældssanering står i strid med den

fri bevægelighed. Det skal vi selvfølgelig rette op på, for Danmark skal selvfølgelig leve op til gældende lov for EU. For Konservative er det en selvfølge, at Danmark skal leve op til de regler, som det fællesskab, vi frivilligt har indtrådt i, har vedtaget.

Den anden del af lovforslaget, der vedrører virksomheders mulighed for videreførelse på trods af midlertidige økonomiske problemer, er vi også glade for. For i en tid, hvor vores virksomheder i den grad er presset, skal vi tage et særligt hensyn. Og selv om vi gerne vil rose regeringen for det her forslag, vil vi også gerne give regeringen en del med på vejen – i særdeleshed nu, hvor det er skatteministeren, der er vikar. For hvis regeringen virkelig vil gøre noget for vores virksomheder, kunne det jo være, at man måske også skulle begynde at se på, hvordan man kunne gøre det billigere og nemmere at drive virksomhed i Danmark. Vi har masser af idéer i Det Konservative Folkeparti til, hvordan man gør det, hvis regeringen skulle mangle noget. Og bortset fra det støtter vi forslaget.

Kl. 14:44

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, og derfor går vi videre i rækken. Er der nogen til stede fra Nye Borgerlige? Det er der ikke, og Liberal Alliance har meddelt, at de ikke deltager i førstebehandlingen af det her lovforslag. Derfor er vi kommet til den fungerende justitsminister. Værsgo.

Kl. 14:44

(Justitsministeren)

Morten Bødskov (fg.):

Tusind tak, formand, og tak for den meget positive opbakning, der har været til forslaget her i dag. Som det også er sagt, er virkeligheden jo den, at mange virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder, for tiden oplever økonomiske vanskeligheder som følge af coronapandemien. Ud over de mange hjælpepakker er det vigtigt for regeringen at sikre, at flest mulige virksomheder undgår konkurs og også kan drives videre. Formålet med det lovforslag, som vi behandler i dag, er som sagt at forbedre mulighederne for, at virksomheder, der er levedygtige, kan videreføres i stedet for at blive erklæret konkurs. Det er til gavn for virksomhederne, og det er ikke mindst også til gavn for de mange lønmodtagere, som ellers risikerer at miste deres arbejde. Formålet med lovforslaget er også at bringe værnetingsreglerne for gældssanering i overensstemmelse med EU-retten.

Hvis vi først ser på reglerne for rekonstruktion, har de som sagt til formål at skabe mulighed for en videreførelse af virksomheder, som er levedygtige, når der ses bort fra de aktuelle økonomiske vanskeligheder, som virksomheden måtte befinde sig i. Rekonstruktionsreglerne anvendes i dag ikke særlig ofte. Det kan skyldes, at reglerne er omkostningstunge, og at virksomhederne efter en fejlslagen rekonstruktion automatisk erklæres konkurs. Med lovforslaget ønsker regeringen at forbedre de lovgivningsmæssige rammer for videreførelsen af levedygtige virksomheder og deres ansatte, samtidig med at der tages hensyn til kreditorerne. Det forventes, at forslaget vil øge virksomhedernes incitament til at forsøge at blive rekonstrueret. Det skyldes, at virksomhederne ikke længere kan se frem til en automatisk konkursbehandling, hvis rekonstruktionen slår fejl tidligt i forløbet. Det skyldes også, at den likviditetsmæssige belastning ved at skulle udpege en regnskabskyndig tilidsmand og stille sikkerhed for en senere konkursbehandling ophæves.

Den anden del af lovforslaget drejer sig som nævnt om værnetingsreglerne for gældssanering. Det følger i dag af konkursloven, at en ansøgning om gældssanering behandles ved en dansk domstol, hvis skyldneren har hjemting, dvs. bopæl, i Danmark. EU-Domstolen har imidlertid i en dom af 11. juli 2019 fundet, at bopælskravet i konkursloven i sager om gældssanering er i strid med arbejdskraftens fri bevægelighed. Den dom medfører så, at bopælskravet

i konkursloven i sager om gældssanering skal ændres, sådan at også personer uden bopæl i Danmark i nogle tilfælde kan ansøge om gældssanering her i landet. Det foreslås på den baggrund, at begæring om gældssanering fremover indgives til skifteretten i den retskreds, hvor centrum for skyldnerens hovedinteresser er.

Med de bemærkninger vil jeg gerne takke for den meget positive opbakning til forslaget. Der var et par enkelte spørgsmål fra SF omkring merudgifterne og også om den automatiske konkursbegæring; det prøver vi at kigge på i udvalgsarbejdet. Og så vil jeg takke for de positive bemærkninger til lovforslaget.

Kl. 14:48

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ingen kommentarer, så vi siger tak til den fungerende justitsminister.

Der er ikke flere, som har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ikke nogen af jer gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om retsafgifter.

Af justitsministeren (Nick Hækkerup).

(Fremsættelse 21.10.2020).

Kl. 14:48

Forhandling

Den fg. formand (Christian Juhl):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Rasmus Stoklund fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:49

(Ordfører)

Rasmus Stoklund (S):

Tak, formand. Som ved det tidligere lovforslag vikarierer jeg for vores retsordfører, hr. Jeppe Bruus. Lovforslaget handler om en ny lov om retsafgifter, altså de penge, man som borger eller virksomhed betaler for sagsanlæg og andre retlige handlinger.

Retsafgifter er en væsentlig indtægtskilde, der sidste år indbragte staten næsten 0,5 mia. kr., og samtidig har afgifterne en adfærdsgulerende effekt, idet det betyder, at borgere og virksomheder er mindre tilbøjelige til at anlægge fuldstændig udsigtsløse sager, der optager domstolens tid. Det frigiver tid til de mange andre vigtige opgaver, som domstolene jo har.

Lovforslaget her gør retsafgifter mere gennemskuelige. Den nuværende lov om retsafgifter har 50 år på bagen og er blevet ændret et utal af gange. Med en ny opdateret lovgivning bliver retsafgifterne forsimplet, bl.a. ved at de kommer til at udgøre et fast beløb frem for en procentdel af sagens omkostninger. Samtidig sikrer loven, at retssystemet fortsat er tilgængeligt for befolkningen. Retsafgifterne er vigtige for staten og for domstolens arbejde, men de må selvfølgelig ikke blive så høje, at de reelt lukker døren for retssystemet for borgere, som har brug for at føre en sag ved domstolene. Samtidig er det vigtigt, at sager om myndigheders beføjelser i al væsentlighed er fritaget fra afgift.

Vi mener, at lovforslaget her vil gøre retsafgifterne mere tidssvarende og overskuelige for befolkningen, og på den baggrund støtter Socialdemokratiet lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:50

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Der er ingen korte bemærkninger, så vi iler videre til Venstres ordfører, nemlig hr. Preben Bang Henriksen. Værsgo.

Kl. 14:50

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak for det. Jeg skal indledningsvis sige, at jeg ud over at tale på Venstres vegne tillige taler på vegne af Nye Borgerliges fru Pernille Vermund, som er optaget andetsteds her i huset af et andet møde.

Jeg tror, jeg kan sige, at på ethvert advokatkontor er den mest slidte bog ikke den om funktionærretten, den om problemer ved handel med fast ejendom eller den om selskabsretten, men det er den om retsafgiftsloven i kommenteret udgave. Det er utrolig komplekst, som det er i dag, og det er virkelig et studie for både advokater og for de dommere, der under forberedelsen påser, at der er betalt den rigtige retsafgift. Det lægger forslaget op til at forenkle, og det synes jeg er en rigtig god idé: Procentbaserede afgifter erstattes af faste beløb, hvor nogle går op, og nogle går ned.

Det eneste problem, jeg og vi fra Venstre ser i den her sag, er sådan set, at når man regulerer op og ned og ud og ind, ja, så ender det med 15 mio. kr. mere i statskassen, og det er ovenikøbet på et område, hvor problemerne for den almindelige borger og virksomhed er meget store i relation til omkostninger – det bliver så altså 15 mio. kr. dyrere her. Det betragter vi faktisk som en skat, og i en tid, hvor mulighederne for fri proces og retshjælp for borgere osv. er indskrænket, er det som sagt dybt uheldigt. Men jeg skal tilkendegive, at hvis de 15 mio. kr. kan reguleres i de satser, der er, så det bliver til et nulsumsspil, så kan Venstre tilslutte sig forslaget, men hvis ikke, betragter vi det som en ekstra skat for borgerne, ovenikøbet for de borgere, der er så uheldige at skulle anlægge en retssag, og så bliver det et nej herfra. Tak.

Kl. 14:52

Den fg. formand (Christian Juhl):

Der er en kort bemærkning fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 14:52

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg vil sige, at jeg har nøjagtig den samme bekymring som Venstres retsordfører. Jeg kan faktisk ikke overskue, hvad konsekvenserne er af at justere op og ned på alle de her satser. Jeg kan bare henholde mig til, at Retsplejerådet har afleveret noget, og det er selvfølgelig svært at modsige. Jeg tænker, at det er rigtig vigtigt, vi får lavet en evaluering af det her område, så vil Venstre være med til at bakke det op? Det er bare, fordi Justitsministeriet faktisk allerede har afvist det, og derfor afhænger det formentlig lidt af Venstres tilslutning til sådan en evaluering, altså om det kan lade sig gøre.

Kl. 14:53

Den fg. formand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Preben Bang Henriksen (V):

Det kan jeg svare meget klart på. Hvis fru Karina Lorentzen Dehnhardt med ordene evaluering af det her område mener borgerens adgang til at gå i retten, herunder spørgsmålet om, om omkostningerne ved en retssagsbehandling er blevet så høje, at mange borgere holder sig ude af retssystemet, selv om de i øvrigt har en sag, der fortjente

at blive afgjort der, er svaret: Ja, Venstre vil meget gerne gå med i dette arbejde.

Kl. 14:57

Kl. 14:53

Den fg. formand (Christian Juhl):

Spørgeren? Der er ikke flere spørgsmål. Vi går videre til næste ordfører, og det er hr. Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:54

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Justitsministeren har fremsat et forslag til en ny lov om retsafgifter, og det gode ved det er jo, at man så samtidig ophæver en anden lov. Det er så bare skidt, at de begge to hedder nøjagtig det samme.

Den nuværende lov om retsafgifter er faktisk af en ældre årgang – den er helt tilbage fra 1969 – og det er faktisk samme år, som jeg blev født. Så man kan bare se på sig selv, så ved man, at det er en halvgammel tudse af en lov, som vi nu siger farvel til, og der kommer så en opdateret, ny lov. I Dansk Folkeparti er vi glade for, at vi får et opgør med noget af det, der har været rigtigt ved netop den her administration af, hvordan man laver beregninger af retssagens værdi i forhold til den regning, som man vil få i forhold til retsafgifter.

Nu kommer der en model, som – i hvert fald efter formodningerne i de indlæg, der har været – bliver et relativt nemmere og ukompliceret system, og det er noget, som nogenlunde giver de samme indtægter til staten, altså omkring de her 450 mio. kr. Der vil jeg da gerne sige, at jeg selvfølgelig også noterede mig, at Venstres ordfører var ude at sige, at det jo er en stigning på omkring de 3 pct., og man kan selvfølgelig godt reflektere over, om det nu også er nødvendigt. Hvis man kigger på justitsministerens skriftlige fremsættelse af lovforslaget den 21. oktober, står der faktisk på side to netop nogle eksempler, som illustrerer de forenklinger, som man kan sammenfatte ud fra den her nye lov om retsafgifter.

Der er det jo rigtigt, at man kan se, at mange retsafgifter udgår, altså bliver fuldstændig fjernet. Det kan der være sund fornuft i. Men der er også nogle steder, hvor vi selvfølgelig kan se frem til, at der kommer en stigning i retsafgiften. Nogle af de steder, hvor der kan ses frem til en stigning, er jo i hvert fald eksempelvis minimumsafgiften, der ikke har været reguleret siden 1989, og det er f.eks. i forhold til søgsmål, i forhold til fogedsager osv. Det er fint.

I Dansk Folkeparti er vi glade for, at vi får nogle af afgifterne fjernet, eksempelvis også afgiften for begæring af egen personlig konkurs. Nogle vil måske sige, at det er lidt tragikomisk, hvis man går konkurs, at man så skal gå ned at sige: Goddag, jeg vil gerne anmode om at begære mig selv konkurs. Og så skal man sige til den konkursramte: Jamen det bliver så 750 kr. Der er måske allerede nogle, der synes, at det virker en kende usmart.

Der er nogle enkelte steder, hvor gebyrerne bliver fjernet, og det mener vi også der er sund fornuft i, ikke mindst i forhold til udlæg i forbindelse med dødsbo og i forbindelse med nogle af de sager, der kører, om begravelsesomkostninger osv.

Så samlet set synes vi, det er meget fornuftigt. Og for at tage forskud på eventuelle spørgsmål vil jeg sige, at Dansk Folkeparti også godt kan støtte, at der kommer en undersøgelse af det, som bl.a. SF's ordfører fru Karina Lorentzen Dehnhardt spurgte til. Der er sund fornuft i, at vi evaluerer de initiativer, som der bliver sat i gang – så det kan vi også støtte i Dansk Folkeparti. Tak.

Kl. 14:57

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til Radikale Venstre, nemlig hr. Kristian Hegaard. Værsgo.

(Ordfører)

Kristian Hegaard (RV):

Tak for ordet. Det skal være nemt og ligetil at få sin sag for domstolene, men det skal samtidig heller ikke være sådan, at det er det første middel i en konflikt. Derfor er der flere grunde til at have retsafgifter. Det kan være af fiskale årsager, for at modvirke ubegrundet sagsanlæg og for at fremme muligheden for at løse en sag i mindelig dialog.

Retsafgifter for bl.a. fogedsager og sagsanlæg har været de samme siden 1989 og er ikke reguleret siden, selv om forbrugerprisindekset er steget med 70 pct. Med lovforslaget her fastsættes en række retsafgifter til 750 kr. Det betyder, at nogle stiger fra f.eks. 400 kr. til 750 kr.; andre kan falde fra 1.000 kr. eller lidt mere til 750 kr. Det betyder også, at man ikke i alle sager behøver at opgøre en sags værdi, hvilket kan være noget vanskeligt i nogle sager, og arbejdet med det ikke står mål med den retsafgift, der efterfølgende skal betales. Retsafgiften for store sager er dog stadig væk noget større og følger en fast taksttabel efter sagens værdi.

Derudover fjernes retsafgiften der, hvor den udelukkende er af fiskale årsager. Det er f.eks. retsafgift for skyldners begæring om konkurs eller boudlæg, udlæg til længstlevende ægtefælle og udlevering til uskiftet bo.

Høringssvarene ser også positive ud, om end der er en lille smule kritik af de retsafgifter, der stiger. Men det er trods alt kun med et par hundrede kroner. Så derfor er Radikale Venstre positive over for lovforslaget, der beror på grundige overvejelser fra Retsplejerådet.

I lighed med dem, der har været på før og talt om det, synes vi også, der skal en evaluering til. Det kunne f.eks. være efter 2 år for at få de erfaringer, der er, med de nye retsafgifter, så vi ligesom sikrer os, at det ikke afholder borgere fra, i hvert fald af økonomiske årsager, at anlægge sager om eksempelvis myndighedsudøvelse, hvor det kunne være relevant, men som mange måske i forvejen afholder sig fra. Derfor lytter jeg mig til, at der allerede er opbakning til det fra Venstre, fra Dansk Folkeparti og fra SF, så det ser positivt ud med at få et flertal i hus for det.

Kl. 15:00

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til hr. Kristian Hegaard, og velkommen til fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:00

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet. Vi støtter også i SF ambitionen om at skabe enklere regler for retsafgifter, så det bliver lettere for både borgere og myndigheder at forstå, hvad det er, man skal betale. Vi synes faktisk også, det giver mening at revidere området, for som flere har sagt, har de gældende minimumsafgifter for bl.a. sagsanlæg og fogedsager overhovedet ikke været reguleret i rigtig mange år. Faktisk er forbrugerprisindekset i mellemtiden steget med 70 pct., så det giver jo god mening at få set på det her.

Som jeg sagde før, må jeg samtidig også sige, at jeg ikke har den fjerneste viden om, hvad det her får af konsekvenser for lysten til og muligheden for at føre en sag. Som Venstres ordfører rigtigt sagde, er adgangen til fri proces og retshjælp blevet mere og mere begrænset de senere år, og de facto har de mest udsatte borgere sværere og sværere ved at få adgang til en effektiv retsforfølgelse. Det var også derfor, jeg nævnte, at vi har brug for en dybere evaluering af det her, og det er rigtig glædeligt, at der er flere partier, der bakker op om det. Så tror jeg også, at det lykkes. Det er i hvert fald vigtigt, at de her ændringer ikke bliver en barriere for adgangen til domstolene for nogen som helst borgere. Det er vigtigt at være på vagt over for, om

de her nye afgifter kommer til at fungere efter hensigten, eller om der er tegn på, at de i praksis begrænser adgangen til at få prøvet en sag ved domstolene.

Med de bemærkninger kan jeg meddele, at SF støtter forslaget, og jeg skal hilse fra Enhedslistens ordfører på området, fru Rosa Lund, og sige, at det gør Enhedslisten også, og at de også står bag ønsket om en evaluering. Tak.

Kl. 15:02

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak, og velkommen til fru Mona Juul fra Konservative Folkeparti.

Kl. 15:02

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for det, og tak for ordet. Også her er jeg vikar for Naser Khader. Regeringen foreslår med det her lovforslag at forenkle reglerne om retsafgifter. Det skal gøres igennem en ny lov, som skal erstatte den nuværende lov fra 1969. Så det er måske også på tide.

Regeringen foreslår konkret bl.a., at de retsafgifter, der i dag bliver beregnet som en procentdel af sagens værdi, skal erstattes med en fast afgift. Det gør det først og fremmest lettere for borgerne at kunne gennemskue de økonomiske konsekvenser. Derudover vil det betyde, at vi afbureaukratiserer afgiftsberegningen. Det er to gode ting, som vi Konservative selvfølgelig bakker op om.

En anden del af forslaget her er, at en række af de afgifter, der i dag ikke har noget processuelt formål, men kun at give staten et provenu, bliver afskaffet. Det kan vi også kun bakke op om. For formålet med vores retssystem er ikke at tjene penge til statskassen. Omvendt er det samtidig klart, at de afgifter, som har til formål at undgå sagsanlæg efter forgodtbefindende, fortsat giver god mening at have. Det er nemlig også retssikkerhed.

Selv om lovforslaget overordnet set indeholder mange positive elementer, deler vi også nogle af de betænkeligheder, der har været nævnt her fra flere partiers side. Vi er positive i Konservative Folkeparti over for forslaget, og vi glæder os og ser frem til udvalgsarbejdet. Tak.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Så er der kun Liberal Alliance tilbage, men de er ikke til stede. Så går vi til den fungerende justitsminister, der også er skatteminister. Velkommen.

Kl. 15:04

(Justitsministeren)

Morten Bødskov (fg.):

Tak for det, formand. Endnu en gang tusind tak for den meget brede opbakning til lovforslaget her. Som det også er sagt, spiller retsafgifter en væsentlig rolle, og det er en væsentlig indtægtskilde for staten på ca. 54 mio. kr. om året. De tjener også et retsplejemæssigt formål og er med til at sikre, at borgere og virksomheder anvender domstolene på en måde, der er hensigtsmæssig for andre borgere og virksomheder og selvfølgelig for samfundet som helhed. Alle skal have adgang til retfærdighed ved domstolene, men man skal huske, at der i alle sager også er en modpart, og før retten har talt, ved vi ikke, hvem af parterne der har retten på sin side.

Lovforslaget viderefører gode elementer fra den eksisterende retsafgiftslov, herunder en lav afgift i retssager, som angår mindre værdier, og et langt lavere maksimum for retsafgiften i retssager om prøvelse af myndighedsudøvelse end i retssager om privatretslige forhold. Lovforslaget sikrer dermed, at domstolene fortsat er økonomisk tilgængelige for borgere og virksomheder, både til løsning

af tvister mod private parter og som den uafhængige instans, som borgere og virksomheder kan gå til i en tvist mod myndighederne.

Samtidig foreslås der, som det allerede har været fremme, en række forenklinger, som skal gøre loven lettere at anvende både for borgere og virksomheder og deres advokater og for domstolene, som administrerer beregningen og opkrævningen af retsafgifter.

Med de her bemærkninger og med de faldne kommentarer til lovforslaget vil jeg foreslå, at de spørgsmål, der har været rejst her, tager vi i Folketingets Retsudvalg, og vi drøfter selvfølgelig også de ønsker, der har været i forbindelse med en evaluering af ordningen, i forlængelse af de spørgsmål, der måtte være til det. Tak for ordet.

Kl. 15:06

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak til ministeren.

Der er ingen korte bemærkninger, og der er ikke flere, der har bedt om ordet. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ikke nogen af jer gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om ændring af arkivloven. (Ret til indsigt i egne personoplysninger).

Af kulturministeren (Joy Mogensen).

(Fremsættelse 07.10.2020).

Kl. 15:06

Forhandling

Den fg. formand (Christian Juhl):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Kasper Sand Kjær fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:07

(Ordfører)

Kasper Sand Kjær (S):

Tak for ordet. Lovforslaget, vi nu behandler, er jo en ændring af arkivloven, og det er en ændring, som skal sikre det helt grundlæggende princip, at alle har ret til adgang til deres egen sag og til oplysninger, der handler om dem selv. Derfor er det jo i virkeligheden også et spørgsmål om frihed – alle skal have retten til at kende deres egen historie – og det er jo måske særlig for dem, der som børn er blevet anbragt uden for hjemmet, har været på børnehjem eller lignende. Det, at de nu får brikkerne til at kunne samle deres egen historie og få indsigt i den, er jo en vigtig del af at forstå, hvor det er, man selv kommer fra, og hvem man selv er.

Der er vel ikke nogen, der er i tvivl om, at vi har mørke pletter i vores danmarkshistorie, når det kommer til de vilkår og forhold, som vi bød anbragte børn. Alt for mange af de allersvageste blev svigtet, og den historie er vi jo nu i gang med i fællesskab at skrive. Danmarks Forsorgsmuseum i Svendborg er i gang med en udredning om de svigt og de overgreb, som anbragte og udsatte børn og unge blev udsat for, mens de var i statens institutioner og burde have været under statens beskyttelse. Der er jo nogle af dem, som allerede har fået en undskyldning fra det officielle Danmark. Ligesom vi skal have hele den historie og de historier frem i lyset, skal vi også give de mennesker, det handler om, retten til at kende

deres egen historie. Det skal selvfølgelig være gratis at få adgang til sine egne oplysninger, det siger vel næsten sig selv. Derfor mener Socialdemokratiet også, at denne ret til indsigt i egne oplysninger skal være betalingsfri, og den skal hverken afhænge af tilladelser, typer eller alder af arkivalierne. Det må ikke være ens indkomst, der afgør, om man har ret til adgang til ens egne oplysninger, og nu særlig ikke, fordi vi ved, at nogle af dem, der har været udsatte som børn og unge, også har en lav indkomst i deres voksenliv.

Som det er i dag, har Rigsarkivet mulighed for at opkræve betaling for identificering af arkivalier, når en borger søger om tilladelse til adgang til ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier. Under den nuværende arkivlov behandler alene Rigsarkivet årligt omkring 1.900 sager, hvor en borger har søgt om indsigt i en sag vedrørende borgeren selv. De sager vil med det her lovforslag både blive gratis og basere sig på en egentlig rettighed til oplysningerne, frem for at borgeren skal ansøge om dispensation fra reglerne. Det samme vil gælde for de arkiver under kommuner og regioner, der indeholder oplysninger om borgeren, og som allerede i dag er gratis for borgeren, men hvor der altså med det her lovforslag også gives en egentlig rettighed til oplysningerne til indsigt i ens egen sag og i ens egen historie.

Derfor bakker Socialdemokratiet op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Der er ingen korte bemærkninger, og vi går derfor videre til hr. Kim Valentin fra Venstre, Danmarks Liberale Parti.

Kl. 15:09

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak for det, formand. Dette lovforslag handler grundlæggende om at give borgerne en ret til indsigt i egne oplysninger. Det er vi selvfølgelig for i Venstre – det er jo en del af grundlaget for at leve i et samfund, at man har ret til indsigt i egne oplysninger, og det bør selvfølgelig gælde alle steder. Det er også sådan, at 98 pct. af alle dem, som tilgår de her arkiver, rent faktisk også får det, så så stor bliver forskellen jo heller ikke med det her forslag. Men derfor synes vi alligevel, at det er en god idé. Vi synes også, det er en god idé, at man kigger på andre steder end de statslige arkiver, som det her jo omhandler, og det har vi også opfordret ministeren til at gøre.

Vi synes også, det er en god idé, at det gøres gratis. Hvis man hører, hvad folk derude fortæller, så er det også gratis i dag for langt de fleste af dem, der søger om oplysninger, men det er rart at få de sidste med, så lad os bare få det skrevet ned i lovgivningen. Det er rigtig godt.

Jeg synes, det er rigtig fornuftigt, og det er en ny bestemmelse i arkivloven, som skal give borgerne en fri og uhindret adgang til egne oplysninger, som befinder sig hos Rigsarkivet. I fremtiden vil det være sådan, at en person, som ønsker indsigt i egne sager, ikke skal søge om tilladelse, men får et retskrav på indsigt i egne oplysninger. Retten til egne oplysninger må være en hjørnesten i et demokratisk samfund.

Ændringen vil f.eks. sikre, at borgere, der har været anbragt på et børnehjem – som vi også hørte den socialdemokratiske ordfører sige – eller har været under særforsorgen, får en ret til at se deres egne oplysninger i sager på arkiv.

Jeg og Venstre kan støtte, at indsigt i egne oplysninger gøres gratis. Med disse ord kan Venstre støtte lovforslaget.

Kl. 15:12

Den fg. formand (Christian Juhl):

Det udfordrer ingen til korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Også vi i Dansk Folkeparti kan tilslutte os den udvidede adgang til egne informationer, som man med den her nye lov får adgang til. Ud over den sådan rent indholdsmæssige side er det også et lille eksempel på, hvordan dansk folkestyre fungerer godt, hvordan man ikke nødvendigvis behøver at stå og hamre på kobberpander på Slotspladsen for at få lovgivere i tale, men rent faktisk ad mere civiliserede veje også har mulighed for at gøre indflydelse gældende.

Vi havde for et par uger siden en delegation i Kulturudvalget, som kom med fornuftige og velovervejede bekymringer i forhold til det lovforslag, som kulturministeren havde fremsat, som fik alle til at tænke en ekstra gang og endda gjorde, at vi lige drøftede sagen iblandt ordførerne og kom frem til en god måde, hvorpå man kunne tage de bekymringer, som netop sagligt og ordentligt var blevet bragt for udvalget, til efterretning og indarbejde dem. Det var smukt, og det var godt, og det er den måde, man gør det på i et demokrati.

Derfor glæder vi os over, at ministeren tog teten efter delegationen, sådan at det lovforslag, vi forhåbentlig om kort tid kan vedtage, bliver en lov, der også tager højde for alle de hensyn, der skal være i et moderne samfunds behandling af borgernes data, og at borgere selvfølgelig vederlagsfrit skal have adgang hertil.

Så med de ord kan vi i Dansk Folkeparti tilslutte os det forslag, der er fremsat af kulturministeren, og med de efterfølgende tilsagn om at holde øje, som også er givet. Tak.

Kl. 15:14

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak til hr. Morten Messerschmidt. Og velkommen til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre.

Kl. 15:14

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Jeg vil gøre det forholdsvis kort. Vi bakker også op om lovforslaget og vil gerne complimentere regeringen for at have fremsat forslaget. Så vidt jeg husker, var det statsministeren, der selv kort tid efter sin tiltrædelse lancerede den her idé, og når man læser forslaget i dag, kan man undre sig over, at det ikke har været sådan tidligere, altså at man selvfølgelig havde ret til indsigt i sin egen sag og også en indsigt, der ikke kræver, at man skal have penge på lommen.

Så det kan vi støtte, og vi vil gerne rose regeringen for at have bragt forslaget frem i dag.

Kl. 15:15

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Den næste ordfører er fru Charlotte Broman Mølbæk fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:15

(Ordfører)

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak for det. Dette lovforslag er tydeligvis kommet i kølvandet på statsministerens undskyldning til godhavnsdrene, og det var på tide, at de fik den undskyldning. Derfor anerkender vi i SF regeringens gode intentioner om at gøre gældende arkivlov bedre, således at

vi sikrer, at tidligere anbragte børn får ret til at få indsigt i deres egne personlige oplysninger uden begrænsning i forhold til betaling, tilladelser eller arkivaliernes alder og type. Vi skylder tidligere anbragte børn som godhavnsdrengene, at når der begås svigt og overgreb i statens varetægt, må de pågældende borgere i det mindste have ret til at kunne få fuld aktindsigt i deres sag. Man siger, at tiden læger alle sår, men for de mange tidligere anbragte børn med en kompliceret og problematisk barndom bag sig mangler der afgørende brikker til det samlede puslespil i deres liv: Hvorfor var jeg der? Hvornår var jeg der? Er mine egne minder forenelige med sagens akter? Sporene fra deres barndom har sat sig på deres sind for evigt, men de fysiske spor i form af dokumenter om deres sag er ofte på samme tid bare blevet smidt ud eller er forsvundet, og det er naturligvis ikke i orden.

Vi vil sikre, at tidligere anbragte børn har kendskab til deres egen historie, og derfor er lovforslaget også blot et lille skridt i en positiv retning, hvor vi principielt sikrer, at alle har adgang til egne oplysninger. Organisationerne Danske Arkiver har i deres høringsvar beskrevet, hvordan dette lovforslag ikke nødvendigvis vil gøre det lettere for borgerne at finde arkiverede oplysninger om dem selv, og derfor er det vigtigt for mig at sige, at vi med dette lovforslag desværre ikke giver de oplysninger til tidligere anbragte, som vi gerne ville. Vi vil ikke stikke folk blå i øjnene. Som sagt er meget materiale allerede kasseret med eller uden hjemmel i den nuværende arkivlov, og desuden pointerer Organisationerne Danske Arkiver, at der er mange huller i den nuværende lov i forhold til både afleveringspligten og registreringspligten, som gør, at borgere, der søger aktindsigt i deres sag, forskelsbehandles i forhold til den pågældende kommunes håndtering af arkivalier. Har man været anbragt på en selvejende institution, er der slet ikke bevaringspligt.

Derudover er der store forskelle på kommunerne: 50 kommuner har oprettet eget offentligt arkiv, 16 kommuner afleverer til Rigsarkivet, mens de sidste 32 kommuner ikke registrerer deres arkivalier – måske ligger de i kældre, måske ligger de på lofter. Så der er altså stor forskel på kommunernes registrering af deres oplysninger. Og det er også af de her årsager, at der er brug for en gennemgribende, men faktisk også gennemarbejdet ny arkivlov. Den nuværende arkivlov er 17 år gammel, og i tidens løb er den blevet forældet på grund af bl.a. den stigende digitalisering, der er i samfundet, og faktisk også på grund af databeskyttelsesloven. Derfor glæder det os, at vi nu har aftalt at sætte udarbejdelsen af et kommissorium i gang for lige at komme et spadestik dybere ned vedrørende en ny arkivlov. Det skylder vi de her børn og unge mennesker, så de også kan blive klogere på sig selv.

Vi ser frem til det samarbejde og det arbejde, og med de her bemærkninger støtter SF forslaget.

Kl. 15:19

Den fg. formand (Christian Juhl):

Mange tak til fru Charlotte Broman Mølbæk. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Og dermed byder jeg velkommen til hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten – De Rød-Grønne.

Kl. 15:19

(Ordfører)

Søren Søndergaard (EL):

Nu står jeg med det vanskelige valg, om jeg skal gentage alt, hvad der er blevet sagt, eller om jeg skal lade være – jeg tror, jeg lader være. Vi kan også støtte forslaget. Og vi synes, det er et skridt i den rigtige retning, som det er blevet sagt i forlængelse af diskussionen om godhavnsdrengene. Men det er kun et lille skridt i den rigtige retning, og derfor vil jeg godt istemme, hvad andre har sagt, især den sidste ordfører, at vi ser meget frem til, at vi får en grundlæggende revision af arkivlovgivningen. Og jeg håber, at ministeren ud over de gange, hun har sagt det, også vil gentage det her fra Folketingets talerstol, altså at det er noget, regeringen vil sætte sig for. For det er

noget, der tager lang tid, i og med at det også er noget, der skal tage højde for hele den digitale udvikling, som vi har oplevet.

Men Enhedslisten kan støtte forslaget.

Kl. 15:20

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Velkommen til fru Mona Juul fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:20

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for det, og tak for ordet. Også her er jeg vikar, og det er jeg for vores kulturordfører Birgitte Bergman.

Hovedformålet med lovforslag til lov om ændring af arkivloven er, at borgerne får ret til indsigt i deres egne personoplysninger, som flere har nævnt, altså med vægt på egne, når disse fremgår af dokumenter afleveret på arkiv. I dag er det nemlig nødvendigt at søge om tilladelse, men det laver vi om på nu, og det er rigtig godt, at vi nu får ændret loven i forhold til at indføre en ret for alle borgere til indsigt i deres egne personsager. Det er hensigten, at retten til indsigt efter arkivloven skal gælde alle typer sager, hvor en person ønsker indsigt i sine egne oplysninger. Det vil således ikke kun omfatte børne- og anbringelsessager, men f.eks. også skilsmisssager, fader-skabssager, sager om patientjournaler m.v. Dette gælder de sager, som er afleveret til offentlige arkiver og visse private arkivalier. Og så gøres retten betalingsfri. Det er nemlig vigtigt at kende til sin egen historie. Der har været for mange sager fremme om anbragte børn, som ikke har haft ret til indsigt i deres egen historie. Sporene er endt sporløst. Det gør de desværre stadig, for der er fortsat udfordringer, som ikke er med i det her lovforslag, bl.a. gælder indsigtsretten kun til oplysninger, der er afleveret til offentligt arkiv.

Der er ikke bevaringspligt for selvejende institutioner. Det betyder f.eks., at det er helt tilfældigt, om arkiver fra landets mange selvejende døgninstitutioner er bevaret, og i endnu højere grad, om de er afleveret til offentligt arkiv. Der er registreringspligt for statslige arkivalier, men ikke for kommunale arkivalier. Kun i kommuner, der frivilligt har valgt både at oprette det kommunalt og frivilligt har valgt at gøre sine arkivalier søgbare, kan borgere og forskere f.eks. se, hvad der er bevaret, og dermed hvad man som borger eller forsker kan komme til at se.

I kølvandet på GDPR blev der i 2018 igangsat et udvalg, der skulle vurdere behovet for arkivlovsrevisionen. Arbejdet blev sat i stå på grund af folketingsvalg og regeringsskifte. Vi stiller os positive over for lovforslaget, men anbefaler på det kraftigste ministeren at genoptage samarbejdet ud fra kommissoriet med henblik på at få revideret lovforslaget yderligere, og at ministeren imødekommer den enighed, som jeg kan forstå der har været på et ordførermøde, om, at dette lovforslag ikke er tilstrækkeligt, men et skridt i den rigtige retning, så borgerne kan komme på sporet igen.

Kl. 15:22

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til fru Mona Juul. Jeg vil høre, om nogen ønsker at være ordfører for Nye Borgerlige i denne sag – eller for den sags skyld Liberal Alliance. Det er ikke tilfældet. Så er ordet er hermed givet videre til kulturministeren.

Kl. 15:23

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Mange tak til ordførerne for bemærkningerne. Jeg befinder mig selv lidt i samme dilemma som hr. Søren Søndergaard, men tror, at jeg vil vælge den modsatte vej og alligevel gentage, således at det står klart, at regeringens indgang til dette lovforslag ligger meget på linje med, hvad der ellers er blevet fremført.

For det overordnede formål med lovforslaget er som sagt at give alle borgere ret til at se deres egne personoplysninger, når de ligger på arkiv. En ret til egne oplysninger er noget, som alle bør have. I dag har man som borger nemlig ikke et retskrav på at se sine egne oplysninger. Man skal søge om dispensation, og selv om der i langt størstedelen af alle sager gives dispensation, så synes jeg, det virker forkert, at man skal søge om det, der vedrører en selv.

Det er særlig vigtigt, at mennesker, der er blevet forurettet, har været udsat for overgreb eller simpelt hen er blevet fjernet fra den familie, som plejer at give en fortællingerne om, hvor man kommer fra, også sikres en ret til adgang til egne personoplysninger. Men retten skal selvfølgelig gælde alle. Disse borgere skal ikke igennem den ekstra anstrengelse – og for nogen ydmygelse, hvis de får nej – ved at skulle søge dispensation.

Desværre vil den foreslåede indsigt ret her ikke komme alle til gavn. Tidligere tiders kassering af sager og manglende afleveringer til arkiverne gør, at mange borgere desværre alligevel vil kunne opleve, at oplysninger og arkivalier i deres sag slet ikke er på arkiverne. Det vil jeg gerne beklage på regeringens vegne, men det er desværre noget, som vi ikke kan lave om. Det ændrer dog ikke ved, at de borgere, hvis sager faktisk ligger på arkiverne, stadig med denne sag får en ret til at se deres egne oplysninger.

Det bliver betalingsfrit at få arkivmyndighederne til at finde oplysningerne. I dag har Rigsarkivet en pligt til at vejlede borgerne, men ikke til at finde sagerne gratis. I de kommunale arkiver er servicen i forvejen gratis, men her sikrer vi, at det aldrig kan være en betalingsmur, der står i vejen for, at en borger kan få hjælp, med det resultat, at vi forhindrer en skævvridning, forhold til hvem der får indsigt.

Arkiverne kan også ligge på en lang række af arkivalier afleveret af private donatorer. Flere private institutioner og organisationer har udført opgaver på forsorgsområdet, og oplysninger fra disse institutioner foreslås derfor også omfattet af indsigt retten. En ret til indsigt bør ikke begrænses i disse tilfælde, for der bør være lige ret til adgang for de borgere, der har haft sager ved private institutioner, og de borgere, der har haft sager ved offentlige institutioner.

I dag gælder der allerede en indsigt ret for den type arkivalier, der er omfattet af databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde. Bestemmelsen herfor foreslås samlet til et fælles kapitel med den nye bestemmelse om indsigt ret. Det er ikke hensigten, at der skal ændres i indsigt retten for arkivalier omfattet af databeskyttelsesforordningen, men bestemmelsen er revideret for at sikre en klarere retsstilling. Det var mange ord for at sige, at vi med denne lovændring sikrer en borgerret, men at arbejdet med arkivloven langt fra er færdigt.

Som mange af ordførerne har været inde på, vil jeg også gerne bekræfte den enighed, som jeg synes der opstod på et ordførermøde efter det foretræde, der også er blevet omtalt, hvor det netop kom frem, at arkivloven jo ikke har været revideret siden 2003. Og den er helt generelt lavet til en mere analog verden, hvilket giver et helt generelt behov for at føre arkivloven up to date i forhold til både den teknologiske udvikling, men også for at kigge på, hvad vi kan gøre med de mange forskellige arkivalier, der er rundtomkring.

Der kan være andre forhold i loven, som trænger til at blive genbesøgt, men som jeg også sagde på ordførermødet, vil det kræve et udførligt og grundigt forarbejde, for at vi også rammer plet og gør det ordentligt, sådan at vi kan få en moderne arkivlov, der passer ind i den digitale verden. Jeg er bekendt med, at der tidligere har været nedsat et arkivudvalg, som også er kommet med en konklusion, men jeg mener, at det arbejde er for snævert i forhold til det, som vi har drøftet.

Så jeg vil selvfølgelig, lige så snart corona og alt muligt andet levner os tid og kræfter, tage den dialog videre med ordførerne, altså drøftelsen om, hvordan vi kan igangsætte en mere omfattende

revision af arkivloven. Det er væsentligt, fordi de her arkiver jo grundlæggende handler om os alle sammen som samfund, men også som individer. Der fortjener vi gennemsigtighed, ligesom vi efterstræber det i alle vores andre offentlige gerninger.

Med de bemærkninger ser jeg frem til udvalgsbehandlingen, og jeg håber, at dette lovforslag kan være en forløber.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak. Der er en kommentar fra hr. Søren Søndergaard.

Kl. 15:28

Søren Søndergaard (EL):

Kommentar og kommentar – jeg vil sådan set bare takke ministeren for her i salen at have givet det her tilsagn om, at når vi nu er ovre den værste coronatravlhed, så bliver der igangsat et arbejde for at få lavet et kommissorium for en grundig revision af arkivloven. Vi er meget glade for det tilsagn, tak.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 15:28

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jamen selv tak, og tak for den gode drøftelse. Jeg ser frem til samarbejdet om både kommissorium, men også om udfærdigelsen af en ny arkivlov.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Christian Juhl):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til ministeren for dagens indsats.

Da der ikke er flere, som ønsker ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om ændring af lov om betalinger, hvidvaskloven, lov om kapitalmarkeder og forskellige andre love. (Gennemførelse af 2. betalingstjenestedirektiv, 4. og 5. hvidvaskdirektiv, ændringer til benchmarkforordningen og disclosureforordningen).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremsættelse 08.10.2020).

Kl. 15:29

Forhandling

Den fg. formand (Christian Juhl):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Orla Hav fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:29

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. Formanden har jo læst titlen på lovforslaget op, så jeg vil sige, hvad formålet med lovforslaget er, og det er at gennemføre

en række ændringer af den finansielle lovgivning, der har til formål at øge forbrugerbeskyttelsen og investorbeskyttelsen samt at sikre et styrket og målrettet tilsyn på bl.a. bæredygtigheds-, hvidvask- og betalingsområdet. Desværre har historien jo vist os, at der stadig er et behov for at sikre, at denne lovgivning er up to date, for vi ser stadig hændelser, hvor forbrugerbeskyttelsen og tilsynet med finansielle aktører er utilstrækkeligt.

Ud over forbrugerbeskyttelse og tilsyn i forhold til hvidvask og betalingsområdet åbnes der med lovforslaget mulighed for, at investorer kan sammenligne produkters bæredygtighed og virksomhedernes håndtering af dette emne. Heri indgår tilsyn med, at finansielle aktører overholder oplysningsforpligtelser om miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold i forbindelse med investerings- og rådgivningsprocesser. Denne opgave skal varetages af Finanstilsynet.

Ikke mindst i en omstillingsfase til vedvarende energi, grønnere løsninger og bæredygtighed må man sige, at disse redskaber kommer vældig belejligt. Hvidvask er et sort kapitel i den finansielle verden og bidrager til at undergrave samfundsøkonomien. De nye redskaber er at justere Erhvervsstyrelsens og Advokatrådets tilsyn, så myndighederne får bedre mulighed for at samarbejde med tilsynsmyndighederne i EU- og EØS-landene. Derudover indføres der et forbud mod indløsning af anonyme forudbetalte kort udstedt i tredjelande for derigennem at sikre, at kortene ikke misbruges til eksempelvis finansiering af terrorisme.

På betalingsområdet får Finanstilsynet mulighed for at føre effektivt tilsyn med gebyrer for grænseoverskridende betalinger i EU. Her er formålet at sikre, at der er lave gebyrer på grænseoverskridende betalinger i EU, og at der for forbrugerne er større gennemsigtighed forbundet med sådanne gebyrer. Der skabes desuden større fleksibilitet til at kunne fastsætte nærmere regler om gebyroprkrævninger for betalingsinstrumenter omfattet af den såkaldte abonnementsmodel, dvs. dankortet. Det betyder i praksis, at især mange små forretninger fremover vil kunne modtage dankortet billigere.

Alt i alt synes vi fra socialdemokratisk side, at det her er et rigtig godt lovforslag, som vi håber kommer til at køre hurtigt igennem salen.

KL 15:32

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til hr. Orla Hav. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren. Den næste er fru Anne Honoré Østergaard fra Venstre, Danmarks Liberale Parti. Velkommen.

KL 15:32

(Ordfører)

Anne Honoré Østergaard (V):

Lovforslaget, som vi skal tale om i dag, indeholder mange ændringer af den finansielle lovgivning. Der er tale om et såkaldt samlelovforslag på det finansielle område, og det drejer sig hovedsagelig om en række direktiver, der skal implementeres. Det fremsatte lovforslag indeholder 71 ændringer i 10 forskellige love – love, som kun har ganske perifer indbyrdes relation. Dette har der også været rejst en kritik af i høringsfasen. Et så stort samlelovforslag øger sandsynligheden for overimplementering, og det går vi i Venstre ikke ind for. Det var også grunden til, at vi, da vi havde regeringsmagten, nedsatte et overimplementeringsudvalg med otte ministre, der skulle sikre, at Danmark ikke overimplementerede lovene fra EU. Det kan den nuværende regering godt lære meget af. Tilbage til substansen i lovforslaget. Ændringerne på det finansielle område har til formål at øge forbruger- og investorbeskyttelsen og sikre et styrket målrettet tilsyn på bl.a. bæredygtigheds-, hvidvasknings- og betalingsområdet. Det er jo lutter gode formål, som det er svært at være uenig i.

Jeg vil nøjes med at kommentere nogle af de ændringer, der er væsentlige i lovforslaget, da tiden på ingen måde tillader, at jeg kan kommentere dem alle, selv om jeg gerne ville. Hvidvasknings-

begrebet må siges at have fyldt meget i debatten de seneste par år. Der har desværre været alt for mange grelle eksempler i forbindelse med bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering af internationale opgaver, hvor man ofte vil drage nytte af et samarbejde på tværs af landegrænser. Derfor er det vigtigt, at hvidvaskningsloven indeholder regler om muligheden for at samarbejde med udenlandske tilsynsmyndigheder. Hvidvaskningsloven indeholder i dag bestemmelser om Finanstilsynet og Spillemyndighedens mulighed for at samarbejde med andre myndigheder i andre EU- og EØS-lande. Men der er ikke tilsvarende regler for Erhvervsstyrelsen eller for Advokatrådet.

Med lovforslaget vil Erhvervsstyrelsen og Advokatrådet få mulighed for at samarbejde med tilsynsmyndighederne i andre lande med hensyn til tilsynet med revisorer, ejendomsmæglere, kunsthåndlere og advokater efter hvidvaskningsloven. Venstre bakker op om, at rammerne i hvidvaskningsloven justeres. For at bekæmpe hvidvask effektivt er landene nødt til at stå sammen i fælles front. Vi vil og skal ikke acceptere hvidvaskning af penge.

Lovforslaget sikrer også bedre vilkår for forbrugerne. Med lovforslaget får Finanstilsynet mulighed for at føre et effektivt tilsyn med gebyrer for grænseoverskridende betalinger i EU. Formålet er at sikre, at der er lave gebyrer på grænseoverskridende betalinger i EU, og at der bliver en større gennemsigtighed i forhold til gebyrerne for forbrugerne. Som Venstres forbrugerordfører er jeg tilfreds med, at der kommer større gennemsigtighed.

Et andet centralt element er, at der indføres et forbud mod indløsning af anonyme forudbetalte kort, som er udstedt i såkaldt tredjelande. Det er vigtigt, således at vi sikrer, at Danmark og resten af EU ikke involveres i eksempelvis terrorfinansiering.

Som udgangspunkt kan Venstre tilslutte sig lovforslaget, men vi har et par spørgsmål, som vi kommer til at stille i udvalgsbehandlingen.

KL 15:36

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi iler videre til hr. Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti.

KL 15:36

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil næsten tillade mig at sige, at jeg var lige ved at få brug for mit truckcertifikat, da jeg skulle bære hele det her lovforslag ned i Folketingssalen i dag. Jeg synes, det er noget af en krabat, som erhvervsministeren har sendt herind til behandling i Folketinget i dag. Det er imponerende, at man kan få folk til at skrive 360 sider om lov om betalinger, hvidvaskloven og lov om kapitalmarkeder. Vi går ud fra, at det er gennemygget. Vi går ud fra, at ministeren har styr på sine embedsmænd. Ellers vil det jo komme frem i processen, hvor der selvfølgelig inden tredjebehandlingen er mulighed for også at stille nogle udvalgs spørgsmål om det.

Dansk Folkeparti er jo enig i de formål, som regeringen har skitseret med det fremsatte lovforslag, og de består i, at der skal gennemføres en række ændringer af finansiell lovgivning, som bl.a. kan øge forbrugernes retsstilling. Det kan også give en højere grad af investorbeskyttelse for de folk, som eksempelvis investerer i internationale investeringsprodukter. Der vil blive en styrkelse af tilsynet på bæredygtigheds-, hvidvask- og betalingsområdet, og der vil Dansk Folkeparti godt sige, at især de to sidste områder anser vi for at være vigtige og bærende. Det gælder ikke så meget bæredygtighed i forhold til det her. Jeg vil næsten sige, at alene lovforslagets størrelse gør, at der nærmest er røget en halv regnskov. Bæredygtighed er noget, man selvfølgelig skal have styr på, men vi skal også huske at gøre det med omtanke.

Med lovforslaget styrker man investorenes mulighed for at sammenligne investeringsprodukter, og Finanstilsynet får bedre mulighed for at føre et effektivt tilsyn med, at alle aktører lever op til de oplysningsforpligtelser, som der er omkring miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Det er jo en del af EU-direktivet om ESG-faktorer osv., og det er også det, der hegnes ind i forhold til rådgivnings- og investeringsprocesserne. Så det er sådan set ganske fornuftigt, at vi får de ting styrket.

Netop på hvidvaskområdet, som er noget af det, der har fyldt allermost i vores finansielle lovgivning her i Danmark i de senere år, justerer man rammerne for Erhvervsstyrelsens og Advokatrådets tilsyn, så myndighederne vil få bedre mulighed for at samarbejde med andre landes tilsynsmyndigheder i EØS-lande og naturligvis EU. Det er jo også et af de steder, hvor vi i hvert fald efter Dansk Folkepartis opfattelse, hvis vi kigger lidt i bakspejlet, kunne have udnyttet vores internationale samarbejde bedre, eksempelvis med estiske kontrolmyndigheder i forhold til udenlandske banker i Estland osv. Så der er nogle steder, hvor tingene kan gøres bedre. Med det her lovforslag skaber vi en bedre mulighed for at gennemføre de her tilsyn, også på kryds og tværs af landegrænserne.

Så gives der, som Venstres ordfører sagde, et forbud mod indløsning af anonyme forudbetalte kort, som er udstedt i tredjelande, og det er et af de steder, hvor man har fundet eksempler på, at der har været mulighed for at finansiere terrorisme og flytte penge fra land til land. Det giver god mening, at vi får stoppet den mulighed, som der har været indtil nu.

Så er der hele betalingsområdet med Finanstilsynet, der får mulighed for at føre tilsyn med gebyrer på grænseoverskridende betalinger inden for EU-samarbejdet. Vi ved jo, at forbrugerlovgivningen i Danmark altid er vågen, havde jeg nær sagt, og det er Forbrugerombudsmanden og andre også, og man følger også løbende med i, hvordan det går med gebyrstrukturen, og hvor kreative de forskellige udstedere er i forhold til at lægge nye gebyrer og udgifter på kortindehavere osv.

Til allersidst vil jeg gerne sige, at jeg undrer mig lidt over noget, når nu vi skal finde hårene i suppen. Den her førstebehandling er jo faktisk blevet udsat; jeg tror, det er en måned siden, vi skulle have haft førstebehandlingen. Alligevel er der faktisk en del af lovforslaget, som stadig befinder sig i høringsfasen, og det betyder jo, at vi her ved førstebehandlingen egentlig lovbehandler nogle ting, som ikke er gjort færdige i forhold til at have været i høring. Det er i hvert fald det, der står i fremsættelsestalen. Der vil vi gerne have ministeren til kort at belyse, om det er nogle af de ting, der er noget i, havde jeg nær sagt, i forhold til at have betænkeligheder og andre ting.

Men overvejende er Dansk Folkeparti positive over for det fremsatte lovforslag.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til hr. Hans Kristian Skibby. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Velkommen til fru Katrine Robsøe fra Det Radikale Venstre.

Kl. 15:41

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Jeg tror, vi er mange ordførere og nok også en minister i salen i dag, der har rigtig travlt i de her dage, så jeg vil forsøge ikke at gøre det unødvendigt langt. Tak for gennemgangen af de rigtig, rigtig mange siders lovgivning til de forrige ordførere.

Det er rigtig fornuftigt, at Finanstilsynet får mulighed for at lave mere effektivt tilsyn af grænseoverskridende betalinger i EU, så vi også sikrer, at der ikke betales unødvendigt høje gebyrer. Så er der delen om hvidvask, som er meget alvorlig, hvor udfordringen med de forudbetalte betalingskort fra tredjelande tages op, fordi man

har set eksempler på, at det er en kilde til finansiering af terror.

Det er naturligvis meget, meget fornuftigt, at det bliver adresseret. Derudover er der også muligheden for et mere effektivt tilsyn med bæredygtighedsområdet fra Finanstilsynets side, hvilket også er rigtig fint, så vi øger gennemsigtigheden der, og så man kan navigere efter det.

Jeg vil stoppe her, men jeg vil sige, at det ser fornuftigt ud. Radikale støtter lovforslaget, og jeg skal også hilse fra SF, der desværre ikke havde mulighed for at være i salen, og sige, at de også støtter.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Jeg vil gerne byde velkommen til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten – De Rød-Grønne.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Det er jo et stort lovforslag, som stikker i mange retninger, hvilket, må man sige, nogle gange er karakteristisk for lovforslagene på erhvervsområdet. Man skal holde tungen lige i munden. Så lad os tage det fra en ende af.

Den prismodel, som vi har i dag, betyder, at små virksomheder med lave gennemsnitsbeløb betaler en relativt høj pris for betalinger med dankortet, hvorimod virksomheder med høje gennemsnitsbeløb betaler en relativt lav pris. Jeg forstår på lovforslaget, at lovændringen i praksis betyder, at små forretninger fremover vil kunne bruge dankortet billigere. Det er godt for både forbrugerne og de små virksomheder, og det er godt for billige betalingsløsninger i al almindelighed nu, hvor, hvis man må være lidt fræk, markedet for alternative, dyre og tvivlsomme betalingsmodeller er i hastig udvikling.

Enhedslisten ser positivt på denne lovændring, ligesom vi ser positivt på hvidvaskdelen, hvor lovforslaget sigter efter at modvirke den betydelige risiko for hvidvask og terrorfinansiering, der er ved anonyme forudbetalte kort udstedt i tredjelande. Jeg forstår på lovforslaget, at man vil indføre et forbud mod indløsning, kontant-hævninger og transaktioner for over 50 euro med sådanne betalingsinstrumenter, men det, jeg ikke helt forstår, er, hvorfor man ikke helt forbyder betaling med disse såkaldte anonyme forudbetalte kort, for det lægger direktivet faktisk op til man kan gøre.

Enhedslisten ser også positivt på det sidste element i lovforslaget, som handler om at styrke investorers muligheder for at sammenligne produktets bæredygtighed og virksomheders tilgang til bæredygtighed. Det er fint, at Finanstilsynet får hjemmel til at føre effektivt tilsyn med, om man under investerings- og rådgivningsprocesserne efterlader sine oplysningsforpligtelser om sociale og miljømæssige dele. Derfor støtter vi lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak, og den næste i rækken er fru Mona Juul fra Det Konservative Folkeparti – en af dagens stamgæster. Velkommen.

Kl. 15:45

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Ja, det her er en ordentlig omgang: en række forskellige ændringer af primært teknisk karakter vedrørende den finansielle lovgivning er simpelt hen samlet sammen i L 12. En stor del af de forslag, som ligger der, er justeringer i forhold til implementering af både fjerde og femte hvidvaskdirektiv, og jeg har særlig læst med henblik på at identificere eventuelle alarmklokker. Dem var der ikke rigtig så mange af, der ringede, heldigvis. Jeg vil kun fremhæve et par stykker af de ting, som jeg synes er rigtig vigtige i det her

lovforslag, for ellers kommer vi til at være her i meget lang tid, altså hvis vi skal gennemgå det hele.

Bl.a. indsættes der en ny bestemmelse, § 5 a, hvor indløsning af betalinger foretaget med anonyme forudbetalte kort fra tredjelande samt indløsning af disse ved kontanthævninger eller betaling via internettet forbydes i Danmark. Brugen af anonyme forudbetalte kort fra tredjelande er ikke særlig udbredt i Danmark, heldigvis. Men vi er glade for, at det bliver et forbud, og at der ikke er tale om en løsning, som bankerne skal administrere. Det var der lagt op til i det første lovudkast, og det blev heldigvis ændret i forbindelse med høringen.

I § 64 udvides Advokatrådets kompetence til også at skulle føre tilsyn med advokater, som er etableret i et andet EU-land, og som udøver advokatvirksomhed i Danmark. Og med den nye § 64 a skal Advokatrådets reaktioner i forbindelse med tilsyn efter hvidvaskloven, også politianmeldelse, offentliggøres på Advokatrådets hjemmeside. Det kræver så, vil jeg have lov at bemærke, at myndighederne griber ind, når der er sådanne anmeldelser. Vi får jo desværre indimellem henvendelse om, at det ikke sker. Når det er sagt, støtter Konservative forslaget.

Kl. 15:47

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Jeg vil igen spørge, om der er nogen, der ønsker at tale på vegne af Nye Borgerlige og Liberal Alliance? Det er der ikke. Så giver vi ordet til erhvervsministeren. Velkommen.

Kl. 15:47

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for det. Jeg kunne godt, men jeg er ikke sikker på, at de ville føle sig dækket ind med min tale.

Tak for bemærkningerne. Det er rart at vide, at der blandt erhvervsordførerne i hvert fald er mindst en med truckcertifikat. Det kan jo være nyttigt, når vi har sådan en moppedreng som den, vi behandler her, på dagsordenen. Helt overordnet kan man sige, at sigtet med lovforslaget er at gennemføre en række tiltag, som styrker tilsynet på bl.a. betalingsområdet, området for bæredygtig finansiering og hvidvaskområdet. Lovforslaget har samtidig til formål at understøtte en bedre forbruger- og investorbeskyttelse på det finansielle område.

Med lovforslaget får Finanstilsynet bl.a. mulighed for at gøre et mere effektivt tilsyn med grænseoverskridende betalinger i EU. Det skal sikre lave gebyrer på grænseoverskridende betalinger og sikre, at der for forbrugerne er en høj grad af gennemsigtighed om sådanne gebyrer. Lovforslaget har også til formål at skabe større fleksibilitet i forhold til mulighederne for at fastsætte nærmere regler om gebyropkrævninger for udbydere af visse betalingsinstrumenter. Med den øgede fleksibilitet i forhold til forretningernes gebyrbetalinger vil det bl.a. blive muligt at fastsætte en prismodel baseret på en procentsats af transaktionsbeløbet, hvilket især vil være til gavn for de mange mindre forretninger.

Med lovforslaget gennemfører vi også en række tiltag, som styrker indsatsen mod hvidvask og finansiering af terrorisme. Indløsning af anonyme forudbetalte kort udstedt i tredjelande forbydes for at være på forkant med den risiko for hvidvask og terrorfinansiering, der er forbundet med brugen af disse kort. Derudover styrker vi rammerne for Erhvervsstyrelsens og Advokatrådets samarbejde med tilsynsmyndigheder i andre EU-lande, både i forhold til hvidvaskinspektioner i Danmark og i forhold til hvidvaskinspektioner i udlandet. Formålet med det er at styrke det grænseoverskridende tilsynssamarbejde. Endelig er der fundet anledning til at foretage visse præciseringer og justeringer af implementeringen af 4. hvidvaskdirektiv.

På bæredygtighedsområdet får Finanstilsynet mulighed for at føre et mere effektivt tilsyn med de finansielle virksomheders overholdelse af den såkaldte disclosureforordning. Disclosureforordnin-

gen stiller krav til de oplysninger om miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold, som finansielle virksomheder skal give i forbindelse med investerings- og rådgivningsprocesser. Formålet er at øge gennemsigtigheden på området for bæredygtig finansiering, så det bliver nemmere at sammenligne produkters bæredygtighed og virksomheders tilgang til bæredygtighed. Det skal være med til at fremme den grønne omstilling ved at styrke investorers mulighed for at investere bæredygtigt.

Så har jeg bare en enkelt bemærkning til Dansk Folkepartis ordfører, som jo spørger til det her med, om der stadig er noget, som er i høring, nu mens vi behandler her. Nu sagde ordføreren selv, at det havde været udskudt lidt, og jeg kan bare oplyse, at høringen er overstået, og der skulle også være fremsendt et høringsnotat til Erhvervsudvalget. Det er det, jeg er blevet oplyst lige for et par minutter siden.

Med de ord vil jeg sige tak for den positive modtagelse. Og jeg ser frem til den videre udvalgsbehandling.

Kl. 15:51

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak til ministeren. Der er ingen kommentarer.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er afsluttet.

Jeg vil foreslå, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ikke nogen af jer gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) Forhandling om redegørelse nr. R 7:

Erhvervsministerens regional- og landdistriktpolitiske redegørelse 2020.

(Anmeldelse 03.11.2020. Redegørelse givet 03.11.2020. Meddelelse om forhandling 03.11.2020).

Kl. 15:51

Forhandling

Den fg. formand (Christian Juhl):

Forhandlingen er åbnet. Jeg vil høre, om der er nogen, der ønsker at tale på Socialdemokraternes vegne – det er hr. Lennart Damsbo-Andersen, der er ordfører. Det er der ikke. Så udsætter vi hans bidrag og går videre til hr. Peter Juel-Jensen, som er regionalt placeret på Bornholm, fra Venstre, Danmarks Liberale Parti. Værsgo.

Kl. 15:52

(Ordfører)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Jeg ville jo gerne kunne sige, at jeg også taler på hr. Lennart Damsbo-Andersens vegne. Det kan jeg nok ikke, men han ville nok have talt varmt om landdistrikterne, og det gør vi selvfølgelig også i Venstre. Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg skal hilse fra De Konservative, som desværre på grund af andre møder her i huset ikke har mulighed for at deltage i debatten om den her redegørelse. Og tak for redegørelsen til ministeren – jeg synes, det er en redegørelse, hvor vi er kommet meget godt omkring. Og jeg vil gerne rose ministeren for, at ministeren bruger så meget plads i redegørelsen på at få styr på definitionerne, for de forskellige termer betyder rigtig meget, også i det her, og så skulle de i hvert fald være sat på plads. Jeg har den opfattelse, at erhvervsministeren

selvfølgelig altid taler meget varmt om vores landdistrikter – og det er jeg meget enig i – men jeg kan ikke sige, at det er tilfældet hele vejen rundt i regeringen. Og da regeringen er et kollektiv, har man selvfølgelig en forpligtelse til som erhvervsminister at trænge igennem over for sine kolleger. Redegørelsen indeholder også en udmærket opstilling af de initiativer, der har været med til at holde hånden under vores landdistrikter under pandemien. Og der glæder det mig som en, der er optaget af udvikling i landdistrikterne, at Folketinget der kollektivt har taget et ansvar for, at også vores landdistrikter er kommet nogenlunde igennem. Tak for det, alle sammen! Men – og det kan selvfølgelig komme senere i debatten her – jeg savner, at man siger, hvor man vil hen.

Jeg kan huske, at da ministeren var menigt medlem af Tinget her, var ministeren en meget stærk fortaler for det socialdemokratiske bud på en infrastrukturplan – altså inden valget – og siden da har vi ikke hørt noget. Og vi var alle sammen enige om inden valget, at en taxameterreform var en af forudsætningerne for at sikre, at vi kunne fastholde og udbygge vores ungdomsuddannelser ude i landdistrikterne; her sker der heller ikke noget. Vi var enige om, at befordringen og de tilbud, der gives til borgerne i form af befordring, heller ikke var tilstrækkelige. Der skulle have været en evaluering af vores taxalov her i efteråret; den er udskudt på ubestemt tid. Og når vi som udvalg kommer rundt i landet, hører vi også, at der ude i landdistrikterne og på vores øer simpelt hen ikke er sammenhæng i vores personbefordring. Og lige om lidt vil et stort flertal her i Tinget nok gøre det endnu dyrere at køre i egen bil. Det er altså ikke noget, der vil gavne vores landdistrikter, hvis man ikke har noget andet at sætte i stedet for. Men jeg håber selvfølgelig på og forventer også, at man her i Folketinget, når man nu laver en ny aftale omkring bilafgifterne, tager hensyn til, at der altså er nogle ude i landdistrikterne, som er meget afhængige af at kunne komme fra A til B.

Man har også valgt i finanslovsudspillet at fjerne bredbåndspuljen, hvilket er helt uforståeligt, da ca. 88.000 adresser stadig væk ikke opfylder betingelserne for det mål, vi har sat i fællesskab. Der er rigtig mange, som har ansøgt, og jeg kan sige, at i dette år var puljen på 100 mio. kr., men der ligger faktisk ansøgninger for 220 mio. kr. – for at komme op på det niveau, som vi var enige om før sidste valg.

Både vores gymnasier og vores erhvervsskoler har udfordringer med at fylde klasserne ude i vores landdistrikter, og det er, fordi børnetallet falder. Og i takt med at kommunerne samler flere og flere elever på færre skoler, vælger regeringen aktivt at undlade at leve op til aftalen omkring koblingsprocenten, da man tilførte folkeskolerne flere penge tidligere på året – og dette, på trods af at mange af de frie skoler er det grundskoletilbud, der er tættest på og dermed mest attraktivt. I redegørelsen undrer man sig også over, at man flytter fra land til by, men når nu der bliver for langt til grundskolen og for langt til gymnasierne og erhvervsskolerne, og når den kollektive trafik ikke hænger sammen og den lovede socialdemokratiske infrastrukturplan lader vente på sig, så er det faktisk regeringen, der er med til at presse en befolkning til de større byer, fordi man også ude i landdistrikterne gerne vil have livskvalitet. Der er simpelt hen brug for en aktiv politik, der udvikler vores landdistrikter, så man bliver bedre til at tiltrække og gøre sig selv attraktiv over for bosætning. Den tidligere regering er kommet et godt stykke, og jeg havde håbet på, at man havde taget handsken op, men det har man ganske simpelt ikke formået. Tak.

Kl. 15:56

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak til hr. Peter Juel-Jensen. Der er ingen korte bemærkninger, og så har hr. Lennart Damsbo-Andersen gjort os den store ære at deltage i debatten. Han er velkommen på talerstolen nu, og han kommer fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:56

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak, formand. Jeg beklager, at jeg ikke nåede herved for nu, men det gik så hurtigt her i salen, at jeg ikke nåede det.

Jeg vil gerne starte med en fortælling fra det virkelige liv. Som nogle af jer ved og måske også kan høre, bor jeg på Lolland, nede i det sydøstlige hjørne, midt i den dejlige natur med marker, skove og gode naboer. Da min kone og jeg flyttede til Frejlev for 36 år siden, havde vi en børnehave, vi havde et fritidshjem, vi havde en folkeskole, forsamlingshus, idrætshal, andelsmejeri, en købmand og ikke mindre end to brugsforeninger inden for 4 km's køreafstand. Det var et lille velfungerende samfund med ca. 700 sjæle.

Siden da er meget blevet forandret. Vi har stadig væk forsamlingshus og idrætshal, men næsten alt andet er lukket og slukket. Vi har fået en privat børnehave, og indtil for et år siden havde vi også en Brugs i Kettinge, men med en omsætning på 12 mio. kr. mente Coop ikke, at den var rentabel, og så lukkede de den pr. 1. november sidste år. Men det var vi lokalt meget oprørte over, og med afsæt i vores bylav, hvor jeg selv sidder i bestyrelsen, startede en proces, der endte med, at der blev indsamlet 1 mio. kr. til køb af den gamle Brugs. Brugsen blev bygget om for ca. 0,5 mio. kr., og pr. 1. oktober i år, altså for en god måned siden, åbnede en købmand til stor festivitas i de nyombyggede lokaler.

Den blev som sagt ombygget for 0,5 mio. kr. – alt sammen med frivillig arbejdskraft og sponsorater fra håndværkere, der ikke tog sig betalt for en eneste time. Eftersom vi havde skaffet den første million, gik vi med optimisme til banken for at få et kreditforeningslån til ombygningen, men vi fik et nej. Vi forsøgte så i et andet institut, men med samme resultat, nemlig et blankt nej. På trods af at vi som andelshavere havde påtaget os risikoen for den yderste million, var svaret nej. Den lokale tømrer forstår ingenting. Han kan på sit glatte ansigt låne 5 mio. kr. til at renovere et hus på Amager, men vi får et nej til at låne 0,5 mio. kr. til en stor velkørende butik i Kettinge på Lolland.

Reaktionen er klar: Vi finder ud af noget selv, vi kan jo ikke regne med kreditforeningen, og vi kan ikke stole på andre end os selv. Jeg er sikker på, at I, der sidder her i salen, kender lignende historier fra andre steder i landet. Det viser blot, at der er brug for, at vi får taget skeen i den anden hånd og begynder at skabe mere reel lighed mellem land og by.

Som det også fremgår af redegørelsen, er der mange områder, der kræver politisk opmærksomhed, pleje og handling i vores landdistrikter, for tendensen med urbanisering fortsætter. Vi fortsætter med at klumpe os sammen i byerne, og de små landsbyer kæmper med tomme og til tider skæmmende boliger. Vi kæmper med butiksdød, sådan som vi var tæt på det der, hvor jeg selv bor. Ledigheden stiger, og der bliver længere og længere til sygehuset, lægen og uddannelsesinstitutionerne, og selv politiet kan virke meget langt borte.

Det er en kedelig udvikling og i øvrigt en udvikling, der kan blive forstærket af coronakrisen, men det er først og fremmest en udvikling, der er konsekvensen af en kommunalreform og årtiers centralisering. Nu mærker vi for alvor, hvad det betyder, at man igen og igen har negligeret de små kommuner og har flyttet flere og flere statslige arbejdspladser ind til byerne og nærmest systematisk lukket offentlige institutioner og uddannelser i provinsen. Det har sat sig fast strukturelt. Det har gjort det svært at lokke eksempelvis læger til at bosætte sig der. Nu kan vi mærke det.

Men det betyder ikke, at udviklingen ikke kan vendes, overhovedet ikke. Men vi skal i gang nu, og der er mange udfordringer, der skal løftes, så vi kan få hjulet til at dreje i den rigtige retning. En er muligheden for at låne til en bolig i de områder, hvor der er længere til naboen. Familier og virksomheder og andre oplever igen og igen at få afslag på boliglån, hvis de ønsker at flytte til et yderområde.

Iværksætteri og boligdrømme bliver punkteret alene på grund af geografien.

Kl. 16:05

Kl. 16:01

Den tilstand øger uligheden mellem by og land, bidrager til en skævvridning af vores land og forsinker den nødvendige vækst og udvikling i vores landområder, som vi alle sammen hepper på. Sådan må det ikke være. Problematikken med stærkt begrænsede lånemuligheder i de kommuner, hvor der er lidt længere til naboen, er ikke ny – langt fra. Vi hører igen og igen, bl.a. fra private, der ønsker at bosætte sig i landdistrikterne, at lånemulighederne er svære, uanset om man vil købe nyt eller bygge til. Vi hører det også fra erhvervslivet, der må erkende, at lånemulighederne er en stopklods for god, sund og nødvendig erhvervsudvikling og iværksætterdrømme uden for de runde postnumre.

Tidligere regeringer har da også allerede sat undersøgelser i gang, der skulle grave ned i de finansielle strukturer, som er med til at skabe den skævvridning mellem land og by, der hæmmer udviklingen. Finanssektoren afviser problemet, men virkeligheden er en anden. Fortællinger om afslag og bristede boligdrømme er mange; vi kender alle til dem, men det er åbenbart ikke nok. Og derfor glæder det mig, at erhvervsministeren nu har sat et system op, så vi kan få et samlet overblik over den tendens – et system, hvor borgere og andre kan berette om afslag, så vi kan få erfaringerne samlet. Det vil hjælpe en god løsning på vej, at vi kender omfanget, og at vi ved, hvad de mange afslag skyldes, og om der er et mønster i de mange afslag på et lån til bolig og erhverv. Først må vi forstå problemet, og så kan vi finde en holdbar løsning.

For selv om jeg er stolt af det fællesskab og den vilje til samarbejde i min egen landsby, der har foldet sig ud, bl.a. da vi gik sammen om at spare sammen til at låne til en lokal butik, så skal vi jo det generelle problem med lån til livs. Og derfor glæder det mig nu, at erhvervsministeren har sat de indledende øvelser i søen.

Men låneproblematikken er jo kun en del af udfordringerne i landdistrikterne. Vi skal også se på adgangen til sundhed, politiet, uddannelser osv. Listen er lang, så ja, der er stadig væk en lang række udfordringer, vi skylder at finde løsninger på, i vores landdistrikter. Der findes ikke et quickfix.

Men som det også fremgår af redegørelsen, er der også flere områder, hvor det går fremad. Udviklingen er der. Det går fremad i landdistrikterne, og det tror jeg også skyldes det gode samarbejde, som partierne og ordførerne imellem har, om landdistrikterne. Jeg oplever, at vi som ordførere samles og konstruktivt diskuterer landdistrikter og øer med hinanden og med de organisationer, der repræsenterer landdistrikterne og øerne. Det vil jeg gerne kvittere for, og det håber jeg vi kan fortsætte med, så vi i fællesskab kan nå endnu mere og få sat endnu mere skub i udviklingen. Tak for ordet.

Kl. 16:04

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Tak for det. Der er et enkelt spørgsmål fra hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 16:04

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, og tak for en fin tale. Før verden gik af lave, havde vi alle sammen en aftale stående i kalenderen. Der stod, at vi skulle kigge på revisionen af planloven. Ministeren havde indkaldt til nogle drøftelser. Det tror jeg vi var mange der så rigtig meget frem til. De er selvfølgelig blevet skudt her i første omgang. Men når ministeren nu på et tidspunkt indkalder til et nyt møde, hvor vi skal sætte en dagsorden for det her, er Socialdemokratiet så klar til at give vores kommuner endnu større beføjelser over deres egne kommuner, således at de kan være med til at sætte en udvikling, i stedet for at vi skal sidde og bestemme det hele centralt herinde?

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ordføreren.

Kl. 16:05

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg tror, at den her diskussion om planlov bliver vi nok aldrig nogen sinde færdige med. Jeg er faktisk bekymret for, om det, vi allerede har besluttet i forhold til at lempe på planloven, overhovedet har givet sig udslag derude i virkeligheden endnu. Derfor synes jeg, det er rigtig godt, at vi får kigget igennem, hvordan de ændringer, vi har lavet, har udmøntet sig, og det synes jeg vi skal kigge på, inden vi begynder at tænke på nye – altså, at vi først får ryddet op i det, vi har gjort, inden vi starter nyt. Men jeg er til enhver tid villig til at diskutere på et grundlag, der kan sikre kommunernes og landdistrikternes udvikling.

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 16:06

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Det betragter jeg som en halv fremstrakt hånd. For vi hører jo ofte derude, også når vi kommer rundt som udvalg, om det så er de små øer, eller om det er landdistrikterne, at der er nogle centrale regler, der både stopper erhvervsudvikling, men også bosætning. Og skal vi trække borgere ud af byerne igen og få dem ud i landdistrikterne, hvor der er behov for arbejdskraft, hvor der er behov for at fylde vores skoler og daginstitutioner op, så skal der altså også være noget at flytte efter. Hvis der ikke er nogen arbejdspladser, hvis der ikke er nogen attraktive boliger, så kommer folk ikke. Tingene udvikler sig, og jeg er helt sikker på, at hver kommune har et større overblik over, hvad der skal til for at få en bedre bosætning, for at få en bedre erhvervsudvikling, end vi på noget tidspunkt vil få herinde.

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ordføreren.

Kl. 16:07

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det er fuldstændig rigtigt, at der er nogle problemstillinger. For at tage nogle øer: Der er jo nogle øer, som ikke er større, end at de har strandbeskyttelseslinje stort set over det hele, så der er ingen chance for, at man kan lave en udvikling, der kan sikre, at mennesker kan bo der. Sådan er der jo flere eksempler, tror jeg, på, at den udvikling, som vi ønsker, og nogle tiltag, som vi i virkeligheden siger ja til, bliver bremsede af, at vi også har taget nogle andre beslutninger, som bremser de ting. Der tror jeg, vi bliver nødt til at diskutere, hvad det er, der skal have forsteret. Vil vi have, at der skal kunne bo mennesker, og at de skal kunne leve et liv, eller vil vi have, at der ikke må stå en bæk? Det må man ligesom beslutte sig for.

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Vi siger tak til hr. Lennart Damsbo-Andersen, og så er det fru Mette Hjermand Dencker. Værsgo.

Kl. 16:07

(Ordfører)

Mette Hjermand Dencker (DF):

Tak for det. Jeg kan kun tilslutte mig, hvad min socialdemokratiske kollega hr. Lennart Damsbo-Andersen sagde om det rigtig gode samarbejde, vi heldigvis har i Landdistriktsudvalget alle ordførere

imellem og også med ministeren, som vi også ved brænder rigtig meget for landdistrikterne. Og uanset om en regering er rød eller blå, er det jo tit regeringen, der kan lægge hindringer i vejen for udviklingen i landdistrikterne – det er i hvert fald ikke noget, jeg har oplevet at de enkelte ordførere har været med til.

Som borger i et landdistrikt brænder jeg meget for at udvikle landdistrikterne og øerne og også for at sikre, at der er mange flere mennesker, der får øjnene op for, hvor fantastisk det er at bo derude, hvor der er allersmukkest, og få øjnene op for alt det, som de små samfund kan, som man ikke kan inde i byerne. Vi kerer os lidt mere om hinanden, og vi omgås også mennesker, som vi føler os meget forskellige fra – mennesker, vi aldrig nogen sinde selv ville vælge som venner, men som vi er nødt til at have et godt forhold til, for at vores samfund kan være et dejligt lille sted.

Jeg kan huske, sidst vi skulle debattere regeringens landdistriktsredegørelse. Jeg kan huske, hvordan jeg selv og alle de andre dygtige landdistriktsordførere havde forberedt vores taler, og at vi var klar til at debattere landdistriktsredegørelsen i salen, og så gik den daværende statsminister Lars Løkke Rasmussen op og udskrev valg, lige inden vi skulle til at debattere vores landdistriktsredegørelse. Det kommer ikke til at ske i dag, for vores statsminister har mere travlt med at slagte mink og arbejdspladser i landdistrikterne.

På den ene side anerkender regeringen jo her i landdistriktsredegørelsen, at landbruget er et vigtigt erhverv i landdistrikterne, men lige nu sker der det, at regeringen på den anden side ikke bare slakter en masse mink, men også en masse arbejdspladser i landdistrikterne. Der er tale om omkring 6.000 arbejdspladser i branchen, hvoraf de fleste ligger i landdistrikterne. Det er mennesker, som kun har ringe muligheder for at få andre job, for det kan da godt være, at man kan give dem en hjælpepakke her og nu, og det kan da også godt være, at de kan blive omstillet, men helt ærligt, hvis man arbejder på en minkfarm på Læsø, er det muligt, at man kan blive omskølet til noget andet, men hvad hjælper det, når arbejdspladserne ikke er på Læsø eller andre steder i landdistrikterne? Derfor skal vi bare være meget opmærksomme på, at det, der foregår lige nu, er noget, der rammer afsindig hårdt ude i landdistrikterne, så jeg håber, at regeringen inden for ganske få timer finder en god løsning på det problem, vi aktuelt står med her.

Jeg kan huske, at Realdania på et tidspunkt lavede en undersøgelse, der viste, at 25 pct. af alle danskere faktisk gerne ville bo tættere på naturen, men det, der forhindrede dem i det, var deres arbejde. De ville jo ikke have alt for langt til arbejde. Så kom coronapandemien, og den viste os, at det jo faktisk var muligt for rigtig mange mennesker at arbejde hjemmefra. Folk valfartede til deres sommerhuse. Jeg kan huske, at jeg talte med en brugsuddeleer i et sommerhusområde, og han sagde, at siden nedlukningen i marts havde hver eneste uge i marts og april genereret mere omsætning i hans brugs, end påskeferieugen, hvor alle tager ud til deres sommerhuse, gør. Det var da fantastisk, det var da skönt. Det vil sige, at vi altså godt kan leve vores liv langt væk fra de større byer, og mange af os kan endda også arbejde digitalt. Men det kræver lige en enkelt ting. Der er jo et enkelt område, hvor vi ikke må svinge sparekniven, for at det kan lade sig gøre, og det er det område, som sjovt nok ikke er nævnt her i redegørelsen: Vi må aldrig nogen sinde spare på bredbåndspuljen.

Kl. 16:12

Jeg kan også huske, hvordan ansøgningerne til bredbåndspuljen viste sig at være på det dobbelte af, hvad puljen rent faktisk rummede. Det vil sige, at man så logisk nok burde udvide bredbåndspuljen, eftersom behovet er der, men i stedet for sløjfede regeringen bredbåndspuljen.

Som de fleste her ved, har Dansk Folkeparti jo i årevis kæmpet for den trafikale ligestilling af øerne. Det skal ikke koste mere at sejle til en ø, end det koster at køre samme strækning på landevejen. Det koster i øvrigt ikke noget at cykle på en landevej. Det koster

heller ikke noget at gå på en landevej. Som en del af sommerpakken vedtog regeringen, at der skulle være gratis transport til øerne for gående og cyklister. Vi vil i Dansk Folkeparti på det kraftigste appellere til, at vi får det videreført nu, så det gælder året rundt, selvfølgelig.

En anden ting er, at sommerhusudlejningen også kom til at li-de rigtig hårdt, eftersom den lever af mange især tyske turister. Derfor vedtog regeringen jo også i sommerpakken, at man skulle have et bundfradrag på 60.000 kr. Det vil vi gerne være med til at gøre permanent, så endnu flere mennesker holder ferie i Danmark fremover, og så vi på den måde kan skabe endnu mere liv i vores landdistrikter og i de erhverv, der er tilknyttet sommerhusudlejning.

Der er også flere gode tiltag her i landdistriktsredegørelsen, som vi i Dansk Folkeparti glæder os til at samarbejde med regeringen om. Det er bl.a. oprettelse af otte skattecentre rundt om i landet. Vi appellerer til, at de den her gang altså godt må ligge lidt længere væk fra alfarvej, end hvad vi så med sidste udflytning. I stedet for at ligge i de større provinsbyer kunne det faktisk være fantastisk, for når man opretter otte nye skattecentre, som ikke har personlig kundekontakt, men mere telefonisk og digital, er der jo ingen grænser for, hvor de kan ligge i landet, altså medmindre det er et af de der sorte huller, som regeringen ikke vil dække med bredbåndspuljen. Men ellers ville det jo være fantastisk, hvis de skattecentre lå meget længere væk fra de større provinsbyer.

Ligeledes glæder vi os også i Dansk Folkeparti til at samarbejde med regeringen om de 20 nye nærpolygonheder. Og så er jeg rigtig glad for, at vi i Dansk Folkeparti fik med i aftalen om Landsbyggefonden, at der skulle opføres almene boliger på øerne. Det glæder vi os meget til at se resultatet af. I Dansk Folkeparti håber vi, at vi også kan samarbejde med regeringen om at sikre god digital infrastruktur i hele landet samt bedre adgang til øerne hele året rundt, så der er endnu flere mennesker, der gerne vil bo og leve derude, hvor det er allersmukkest. Tak.

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Tak siger vi til fru Mette Hjerminde Dencker. Og så står der hr. Rasmus Helveg Petersen på min talerliste, men jeg har dog været så mange gange i Radikale Venstres gruppe, at jeg kan se, at det er fru Zenia Stampe. (*Zenia Stampe* (RV): Det er ikke mig). Jeg er helt overbevist om, at fru Zenia Stampe sagtens vil kunne holde en fremragende tale. Nå, men så går vi videre i talerrækken til Socialistisk Folkeparti. Fru Karina Lorentzen Dehnhardt, værsgo.

Kl. 16:16

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet. Der er jo sagt rigtig mange pæne ting her i dag om vores landdistrikter, og jeg synes også, vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at tale dem op, så folk kan forstå, at det er værdifuldt at bo i landdistrikterne, og har lyst til det. Men vi kommer nok ikke uden om, at vores landdistrikter er udfordrede, det viser den landdistriktspolitiske redegørelse også, der er vigende befolkningstal, vigende antal af arbejdspladser, manglende investeringer, uddannelsespladser osv. Vi kender jo alle sammen udfordringerne.

For SF er der en klar ulighedsdagsorden her, hvor forskellene mellem by og land vokser, og det siger sig selv, at det ikke er noget, vi synes der er godt for vores land, og desværre er der jo en risiko for, at den her skævvridning vil vokse endnu mere med coronakrisen, som kan ende med at fjerne arbejdspladser, lægge turismen øde og flytte endnu flere mod byerne, hvor jobtilgængeligheden er størst.

Men hvad kan vi så gøre? Ja, i SF har vi nogle bud, det er ikke en udtømmende liste, men vi synes, at det første og det vigtigste er at få styr på lånesituationen i landdistrikterne. Når et lærerpar ikke kan få lov til at låne til et hus i Vorbasse, og når vi har eksempler på f.eks.

otte virksomheder, som jeg har fået af Langelands borgmester for nylig, som ikke kan få lov til at låne til at udvide deres forretning på Langeland, ja, så vil skævvridningen jo fortsætte. For hvis man ikke kan bosætte sig, hvis man ikke kan få lov til at skabe arbejdspladser, lukker og slukker områderne sig selv med tiden.

Vi har i SF fremlagt vores bud på løsninger. Vi ønsker os stadig et særligt realkreditinstitut, som skal sikre lånemulighederne til virksomheder og borgere, som i dag har svært ved at låne til at flytte til eller drive virksomheder i landdistrikterne, for uden virksomheder og uden omsætning af boliger er der ikke noget liv. I Norge har man jo fundet en lignende løsning, hvor kommunerne vurderer både indkomstforholdet og tilbagebetalingsforholdet, så der kan sikres lån, og hvis nordmændene kan, kan vi vel også.

Et andet sted, hvor jeg tror vi skal gøre mere, er alle de spøgelsesbuse, vi finder i landdistrikterne. Der er jo ikke nogen, der ønsker at bo i et område, hvor der er tomt og er øjebærer, og det anslås jo, at der rundt omkring i det ganske land er mere end 100.000 faldende huse, som med fordel kan rives ned. Jeg har selv for nylig været på Læsø og set, hvor nydeligt øen fremstår, og hørt, hvordan man med midler fra landsbypuljen har sørget for, at man kunne rive huse ned og skabe nogle grønne områder på stedet. Jeg synes, det er ærgerligt, at der lægges op til at skære ned på den pulje. Der er ingen tvivl om, at man kan blive nødt til at bringe udbud og efterspørgsel i balance, og der er nedrivningspuljen en rigtig god ting.

For det tredje skal vi sørge for, at der er et ordentligt internet i landdistrikterne. Uden det kan man ikke lave hjemmearbejdspladser, man kan heller ikke deltage i fjernundervisning, og man kan heller ikke drive en virksomhed, og set i det lys, synes jeg faktisk, at det er uforståeligt, at regeringen har aflivet bredbåndspuljen i sit finanslovsforslag. Det passer simpelt hen ikke, når finansministeren siger, at der ikke længere er brug for puljen. Der er indkommet 342 ansøgninger i år mod 125 ansøgninger sidste år. Det viser altså, at der stadig væk er rigtig meget brug for den pulje. Der er søgt til 9.000 adresser, og der er søgt for dobbelt så meget som puljens størrelse. Det viser, at det her bliver meget, meget vigtigt at få sikret i kommende finanslovsforhandlinger.

Så synes jeg, at der er et sted, hvor vi kan gøre mere, og som handler om uddannelsesområdet. SF har tidligere foreslået en udflytningsplan for uddannelser, så vi får skabt en bedre geografisk balance i uddannelsesstilbuddet, men også fordi erfaringerne viser, at hvis man uddanner sig lokalt, bliver man også boende bagefter og finder sig et arbejde. Når de unge først flytter ind mod de store uddannelsesbyer, ja, så vender de ikke tilbage, for de finder selvfølgelig et job der, og de når også at finde en kæreste i den tid, de læser.

Det er ikke, fordi jeg underkender, at der er sket gode ting, siden regeringen tiltrådte, fordi vi har faktisk fået en ny og mere fair kommunal udligningsreform, som jeg håber kan være med til at holde hånden under velfærden i de fattigste kommuner. Vi har også fået fantastiske, spændende erfaringer med billige og gratis færgebilletter fra sommerpakkerne. Det tror jeg er vigtig viden fremadrettet, det viser i hvert fald, at pris betyder noget, og at der kan være al mulig god grund til at gå videre med landevejsprincippet.

Vi kommer nok også til at få en politiaftale med flere nærpoltitionationer, men selvfølgelig er der et godt stykke vej, til vi har fået genskabt balancen mellem land og by fra de seneste års rå centralisering; det har flyttet arbejdspladser, bosætninger, lukket butikker og busruter. Men vi er i SF klar til at tage en tårn, for vi synes, det er vigtigt, at vi har levedygtige og spændende og dejlige landdistrikter, som man kan bosætte sig i, uanset om man er borger eller virksomhed.

Tak for ordet.

Kl. 16:22

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Tak siger vi til Karina Lorentzen Dehnhardt. Så er det Enhedslisten ved hr. Henning Hyllested.

Kl. 16:23

(Ordfører)

Henning Hyllested (EL):

Ja, som en meget, meget apropos indledning til vores debat her i dag vil jeg sige, at DR i går tilfældigvis viste filmen »Onkel«. Jeg ved ikke, hvor mange der så den, da den gik i biffen, men ellers er der mulighed for at se den i morgen. Det er en fremragende film. Jeg vil endda vove at påstå, at det er noget af det bedste, der er lavet i dansk filmproduktion i mange årtier. Ja, nu er jeg naturligvis helt oppe på de høje nagler, men den viser virkelig, at der er bund i folk, der bor på landet – i det her tilfælde Sønderjylland. Det vil jeg gerne skrive under på.

Nå, men det er jo ikke det, den her regional- og landdistriktpolitiske redegørelse handler om. Jeg må sige, at den så i virkeligheden ikke afdækker noget nyt, og på den måde kan man sige, at det er en lidt tynd kop te, men den beskriver jo den udvikling, der er og har været, og vi ved, at centraliseringen af vores samfund har givet anledning til mange problemer, især for landdistrikterne. På side 7 i redegørelsen står der: Udviklingen med faldende befolkningstal vil fortsætte. Bum, værsgo. Så vi har stadig væk problemet. Vi ser altså fortsat en flytning fra landområderne ind mod byerne, og det er særlig blandt de unge i 20'erne. Det er ikke så sært, for det skyldes især centraliseringen af uddannelserne i de større byer. Det er ikke bare skidt for landdistrikterne, som vi ser det i redegørelsen, men det er faktisk også skidt for de storbyer, der skal tage imod de unge, fordi det lægger et yderligere pres på de større byer i forhold til at sikre, at efterspørgslen af boliger til de uddannelsessøgende kan følge med. Derfor mener vi i Enhedslisten, at vi skal have kigget på en decentralisering af både ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser på en eller anden måde.

Det er også fint, at vi endnu en gang kan konstatere, at der er et problem med centraliseringen. Svaret var en overgang, og det var lige før, det var det eneste svar, og det var i hvert fald det, vi diskuterede meget, udflytning af statslige arbejdspladser. Vi har konstateret nu, at det ikke rigtig har rykket noget. Mange af de arbejdspladser, som er rykket fra hovedstaden, er rykket til en større by i provinsen, og det gavner jo ikke ret meget, når du kommer lidt uden for de større byer ude i provinsen. Man kan også sige, at de familier, som trods alt flytter, jo stadig væk får børn, som bliver nødt til at flytte ind til de større byer, hvis de vil have sig en uddannelse, som det ser ud nu. Samtidig er det også katastrofalt – og det kan vi se på side 27 i redegørelsen – at antallet af folkeskoler falder drastisk, for det gør det ikke nemmere at få nogen til overhovedet at flytte ud, altså at få børnefamilier til at flytte ud til vores yderområder, til vores landdistrikter. Så udflytning af statslige arbejdspladser kan være en god idé, men det skal være gennemtænkt. Nye statslige arbejdspladser er en helt anden sag, og der er det virkelig værd at overveje, om ikke de kan placeres i landdistrikterne. Men det, det handler om, er udflytning af uddannelser og etablering af også nye uddannelser rundt omkring i vores yderområder og landdistrikter.

Vi har også set, at der bliver længere til de kommunale centre, herunder rådhus og borgerservice, og det er i virkeligheden et stort demokratisk problem, og det er en direkte følge af kommunalreformen. Det har nemlig også betydet, at magten og beslutningerne er rykket længere væk fra borgerne, og der er i den grad brug for, at vi ser på måder, hvorpå man kan give mere indflydelse og beslutningskompetence helt ud i landsbyerne. Her mener Enhedslisten, at vi i højere grad skal give landsbyerne mulighed for at modsætte sig beslutninger fra byrådene, f.eks. gennem folkeafstemninger, helt op-

lagt kunne det være omkring skolelukninger, men også så lokalråd, landsbylaug osv. får deres egen økonomi, som de suverænt hersker over.

Vi har også haft en diskussion i Landdistriktsudvalget om det her med frilandsbyer, der har været nogle forslag og sådan noget, og det har været lidt op og ned, og partierne har først været lidt forbeholdne og bagefter ikkeforbeholdne, men det lader til, at der er kommet lidt liv i den diskussion igen, og det glæder Enhedslisten enormt. Vi har helt fra starten af støttet, at vi skulle prøve at se på de muligheder, der kunne være, ved at de ildsjæle, som i høj grad driver udviklingen rundtomkring i vores landsbyer og på vores øer, fik nogle muligheder i forhold til de barrierer, de løber ind i – det kan være lovgivning, det kan være andre bestemmelser osv. Det er ikke bare et værktøj, man bare kan bruge, efter Enhedslistens mening, for vi er også forbeholdne over for nogle af tingene, men vi synes, det er værd at undersøge, om vi kan komme lidt videre ad den vej.

Kl. 16:28

Oven i centraliseringen af kommunerne, sygehusene, politiet og uddannelserne ser vi også en centralisering af detailhandelsstrukturen, og vi ser færre og færre dagligvarebutikker, og de butikker, der forsvinder, er jo dem ude i landdistrikterne, som så bliver samlet i de større byer i større butikker også. Det er jo ikke en udvikling, der er kommet af sig selv, det er en udvikling, som skiftende flertal bag ændringerne af planloven, herunder planlovens detailhandelsbestemmelser, har banet vejen for, og vi har i den grad behov for at stramme op på planloven i den her henseende og herigennem undgå den koncentration af butikker i få større byer og i meget, meget store butikker.

Enhedslisten vil også gerne se på at kunne støtte og styrke mulighederne, herunder økonomisk, for, at beboerne i landsbyerne kan overtage lukningstruede købmandsforretninger, dagligvarebutikker osv. Vi har jo set nogle tendenser til det og nogle tilfælde af det rundtomkring, og vi vil gerne være med til at se på mulighederne for det også økonomisk, som jeg sagde.

Når vi ser på redegørelsen, ser vi også en større ledighed i landdistrikterne i forhold til områderne tættere på de større byer, og det er jo tydeligt, at der er behov for at gøre noget for jobskabelsen. Det er derfor for os vigtigt, at vi får en jobskabelse i landdistrikterne, som ikke bare er udflyttede statslige arbejdspladser, og derfor skal vi også i højere grad understøtte de små lokale erhvervsdrivende og iværksættere, som der er i landdistrikterne. Og der kommer redegørelsen jo ind på problemstillingen med, at det åbenbart ikke er attraktivt for pengeinstitutter at yde lån til erhvervsdrivende og potentielle boligkøbere i vores landdistrikter. Med andre ord, markedet kan ikke klare opgaven eller vil ikke klare opgaven med at sikre, at alle har mulighed for at bosætte sig i landdistrikterne eller på øerne eller drive virksomhed, altså alle, der har mulighed for det og har lyst til det. Det er efter Enhedslistens mening så oplagt, at staten så må komme på banen på den ene eller den anden måde med mulighed for at yde lån, som bankerne og realkreditinstitutterne ikke er villige til. Det kan være i form af en samfundsbank. Det er sådan set vores ideelle løsning, men vi er parat til også at se på andre løsninger; det kan være via KommuneKredit, eller det kan være, som SF's ordfører sagde, via at kigge på norske forhold osv. osv.

En anden vigtig parameter for de erhvervsdrivende og i øvrigt også for bosætningen er muligheden for hurtigt bredbånd. Det er klart, at det problem, vi så for bare nogle år siden, er blevet langt mindre, men vi skal helt i mål, og derfor bør vi stadig væk afsætte midler til en bredbåndspulje, som sikrer, at alle kommer med. Ifølge redegørelsen er problemet især i Region Sjælland, og det er ikke tilfredsstillende efter vores mening, at regeringen ikke vil fortsætte bredbåndspuljen på 100 mio. kr. Der var 342 ansøgninger, som der er blevet gjort opmærksom på, til dette års pulje, 9.000 adresser, 90 pct. i landzone, men over 110.000 til 140.000 boliger og virksomhe-

der har fortsat ikke adgang til hurtigt bredbånd. Så vi mener, der er et fortsat behov. Det falder selvfølgelig i de kommende år, men vi mener, at der er et fortsat behov, og vi synes, at alle skal være med.

Redegørelsen kommer også ind på mobiliteten i landdistrikterne, og det afsnit er mildest talt mangelfuldt. Vi er jo blevet en nation af pendlere, det gør redegørelsen ganske rigtigt opmærksom på, behovet for at kunne flytte sig er stigende, men der er ikke en redegørelse for den manglende dækning med kollektiv transport, som vi jo synes udgør en stor barriere for mange mennesker, der bor uden for de større byer, og det er et stort problem. Det er også et problem, som spiller sammen med de andre problemstillinger, som opstår af centraliseringen, altså når de funktioner, som man skal til og fra i sin dagligdag, butikker, skoler, kommune, læge, sygehuse osv. kommer længere og længere væk, så bliver behovet for hurtigt og billig transport selvfølgelig større. Og her synes vi, at bolden for alvor er tabt. Vi kan ikke blive ved med at flytte tingene længere væk fra hinanden og samtidig gøre transporten dyrere og dårligere. Det er det, der er sket i den kollektive transport.

Vi skal i en anden retning, transporten skal være bedre og billigere, og det har de politikere, der har været med til at centralisere Danmark, et helt særligt ansvar for. Må jeg her henvise til f.eks. det, der foregår i Nordjylland, hvor man jo i den grad har arbejdet med at skabe sammenhæng mellem transportformer med deres plusture, deres knudepunktsstrategi osv. osv.

Lad mig da også tillade mig at flage Enhedslistens udspil til finanslov 2021 omkring cyklisme, hvor vi jo har foreslået, at staten i form af Vejdirektoratet etablerer en række cykelstier rundtomkring på statsvejnettet, for de mangler. Det er projekter, som allerede ligger klar og kan igangsættes den dag i morgen – også som led i stimulipakker.

Mange andre ting kunne nævnes her, men det er der ikke tid til, så det må blive ved disse ord.

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Tak siger vi til hr. Henning Hyllested, og så går vi direkte til ministeren, da der ikke er repræsentanter fra Nye Borgerlige og Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 16:33

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for det, og tak for nogle rigtig gode indlæg, og sådan ser den ud: en grøn redegørelse for udviklingen i vores landdistrikter, grøn selvfølgelig, fordi håbet og fremtiden er grønne, og der er nok at tage fat på, hvis vi også skal skabe en håbefuld og positiv fremtid ude i vores landdistrikter. Tak for de gode indlæg og den gode debat, og det er dejligt at høre, som jeg er vant til, at der i landdistriktsordførerkredsen er stor samklang, og det er meget tydeligt at spore, at landdistriktspolitikken ligger os alle sammen meget på sinde.

Dette års regional- og landdistriktspolitiske redegørelse viser, at størstedelen af Danmark, også de kommuner, der ligger længere væk fra de større byer, faktisk har haft fremgang i beskæftigelse, økonomisk vækst og befolkningstal frem til coronakrisen. Desværre viser redegørelsen også, at der er en skævvridning mellem land og by, og at Danmark er ved at blive inddelt i et A- og B-hold, hvor de store byer har højere vækst og flere tilflyttere, imens områderne længere væk fra de store byer halter efter den generelle udvikling i resten af landet. Det skal vi have lavet om på, for det må ikke være sådan, at det er postnummeret, der afgør, om der er lige muligheder i Danmark.

Siden finanskrisen har den økonomiske vækst været skævt fordelt. Mens bnp pr. indbygger er steget med 14 pct. i de større bykommuner, er den kun steget med 10 pct. i de resterende kommuner. Beskæftigelsen har i de senere år været i fremgang, men også her ser vi, at kurven er stejlere og dermed mere positiv for de større byer.

Landdistrikterne længere væk fra de største byer har haft et fald i befolkningstallet på ca. 5 pct. siden 2010.

Ejendomsmarkedet uden for de store byer er præget af et skævt forhold mellem udbud og efterspørgsel, samtidig med at der er danskere, som har problemer med at låne til det hus, som de gerne vil købe, hvis det ligger i et landdistrikt, sådan som både Socialdemokratiets og SF's ordfører også har været inde på undervejs i debatten. Ubeboede og faldefærdige boliger påvirker ikke bare et områdes attraktivitet i forhold til bosætning, men selvfølgelig også i forhold til turisme, og så giver det boligspekulanter mulighed for at leje dårlige boliger ud til udsatte borgere, og det går ikke.

Detailhandelen er inde i en udvikling, hvor der også sker en centralisering af butikkerne i de større byer, og hvor nethandelen trækker en stor del af kunderne til sig. Udviklingen betyder, at den klassiske bymidte, som vi kendte den fra de mellemstore provinsbyer med levende gågader og strøgområder, bliver mindre og mindre. Centraliseringen er en af hovedårsagerne til den skævvridning i 00'erne, som vi har set, en bølge af centralisering, som er skyllet ind over Danmark, og som har skubbet landdistrikterne – desværre – ud på et sidespor.

På folkeskoleområdet er det de små kommuner, der siden 2014 har sammenlagt eller lukket flest skoler. Det sker ofte ud fra et ønske om at effektivisere, men det skaber samtidig en større afstand til den nærmeste folkeskole. Regionerne bygger i de her år nye supersygehuse, og det gør vi selvfølgelig for at kunne udbyde specialiseret behandling, men det betyder også samtidig, at der i nogle områder af Danmark bliver for langt til sundhedsvæsenet. Redegørelsen viser, at i alt 20 sygehuse er lukket fra 2007 til 2019.

Centraliseringen medvirker til, at borgere og virksomheder koncentrerer sig i de større byer, og at de borgere, der bliver i landdistrikterne, får længere til de velfærdstilbud, som skal være gældende for os alle sammen. Det går selvfølgelig ikke. Vi skal have nærheden tilbage og sikre et Danmark, der ikke knækker over, og regeringen har allerede taget en række initiativer for at skabe et Danmark, der ikke knækker over. Et eksempel, som også blev fremhævet tidligere i debatten, er reformen af det kommunale udligningssystem, der etablerer et særligt tilskud til udsatte ø- og yderkommuner på 1,5 mia. kr., og som samtidig betyder, at ca. 1,4 mia. kr. flyttes til landets 30 yderkommuner.

Kl. 16:38

Med en ny flerårsaftale for politiet ønsker regeringen at gøre op med de seneste års centralisering og skabe et nærværende og synligt politi tæt på borgerne med 20 nye politienheder og flere ressourcer til 300 operative betjente til det borgnære politiarbejde. Vi har også nedsat et nyt partnerskab for levende bymidter, som skal samle alle de bedste erfaringer og komme med anbefalinger til indsatser, så vi kan fastholde og skabe mere liv i bymidterne ude i vores yderområder.

Coronakrisen rammer dansk turisme rigtig hårdt. Derfor vedtog vi sammen, et bredt flertal i Folketinget, sommerpakken, som rummer initiativer for 700 mio. kr., og som var en stor succes i landdistrikterne. Vi afsatte bl.a. 186,5 mio. kr., som gav danskerne halv pris for entrébilletter til udvalgte kultur- og foreningsoplevelser, og det blev gjort gratis for alle gående og cyklende at sejle med de danske indenrigsfærger i hele juli 2020.

Tidligere i år indgik jeg selv en aftale med Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse om en ny strategi for erhvervsfremme i Danmark, der sikrer et tæt samarbejde om erhvervsudvikling i hele vores land. Målet er, at der skal udvikles lokale fyrtårnsprojekter, som vil styrke erhvervsudviklingen i en hel landsdel. Et eksempel på et vellykket fyrtårnsprojekt, som jeg tror mange kender, er omstillingen af det nu lukkede skibsværft på Lindø til det succesfulde Lindø Industripark. Da skibsværftet lukkede i 2009, stod mange i lokalområdet tilbage i arbejdsløshed, men ved hjælp af samarbejde mellem lokale virksom-

heder og myndigheder lykkedes det at skabe nye arbejdspladser og forretningsmodeller til gavn for hele området omkring Lindø.

En anden vigtig prioritet for regeringen er at støtte de lokale initiativer og det blomstrende lokale engagement i landdistrikterne. Derfor har regeringen besluttet at tilbagerulle den tidligere regerings besparelse på LAG-ordningen for 2020 og 2021, sådan at LAG i disse år tildeles 93 mio. kr. LAG-midlerne er med til at skabe bedre vilkår for bosætning, for arbejdspladser og for udvikling i landdistrikterne, og derfor er midlerne meget vigtige for landdistrikterne, og det er væsentligt, at LAG også fremover prioriteres.

I forårets runde af landdistriktspuljen har fokus været på grønne projekter – projekter, der fremmer den grønne omstilling i landdistrikterne. Næste år vil der ved siden af den ordinære pulje på 24 mio. kr. være yderligere to puljer. Der er afsat knap 10 mio. kr. årligt fra 2021 til 2024 til en kompensationspulje til lokalsamfund med mange vindmøller i nærområdet. Og så er der afsat ca. 4 mio. kr. i 2021 til en ny pulje, der er rettet mod lokale frivillige aktører i landdistrikterne.

Alt det er eksempler på, hvad regeringen allerede har gjort for at styrke landdistrikterne. Og den gode nyhed er, at håbet er lysegrønt, og at vi langt fra er færdige med arbejdet. Regeringen vil arbejde for at løse udfordringerne med finansieringsproblemer, som også er blevet rejst i debatten i dag, ude i vores landdistrikter. Det er en uholdbar situation, at virksomme danskere ikke kan starte virksomhed eller ikke kan købe deres drømmehus, bare fordi det ligger i det forkerte postnummer eller i det forkerte landdistrikt.

Kl. 16:42

Vi er i regeringen i gang med at se på mulige løsninger på problemet med adgang til lån på landet. Vi har også brug for at få en endnu tydeligere fornemmelse af problemets omfang og karakter, og derfor har jeg i anden sammenhæng – og jeg vil også gøre det her i dag – opfordret borgere og virksomheder til at skrive ind med deres historier. Alle landdistriktsoordførere har mødt dem, og jeg har mødt dem. Alle, der rejser rundt i vores landdistrikter, møder debatten om låneudfordringer og kender historierne om ægteparrene, der ikke kan låne til deres bolig. Samtidig hører vi, hvordan penge- og realkreditinstitutter ikke kan genkende problemet og fortæller os, at der bliver lånt ud i hele landet. Det er svært at tro, at begge dele kan være rigtige på samme tidspunkt.

Derfor har vi brug for som politikere at skabe en alliance med borgerne i vores landdistrikter, og derfor beder vi om, at man skriver ind med sine konkrete oplevelser med at få afslag på boliglån. Vi kalder den her postkasse for lån på landet, og adressen er derfor lpl@em.dk. Der er mange, der allerede har skrevet ind, men jo flere der deler deres historie, jo bedre. Og det er ikke, fordi vi skal bruge information om, præcis hvilket institut der er tale om, eller man skal føle, at man hænger sin bankrådgiver ud. Det er ikke det, det handler om; det handler om at dele sin oplevelse, så vi får skabt den fælles alliance, der gør, at vi kan tegne det rigtige billede af problemernes sande omfang.

Det er regeringens ambition, at alle dele af Danmark skal komme på fode igen efter coronakrisen, og vi skal ikke begå fortidens fejl efter finanskrisen, hvor regningen for krisen blev hængende længst tid i vores yderområder. Det er vores ambition, at der skal være lige muligheder for at leve, arbejde og bo alle steder i Danmark. Og vi vil derfor fortsat komme med udspil på landdistriktsområdet, herunder nye initiativer for at styrke uddannelsesmulighederne, sådan som Enhedslistens ordfører også fremhævede det, uden for de store byer. Og så vil vi komme med et samlet udspil for landdistrikterne senere i valgperioden.

Til sidst vil jeg som et lille reklameindslag opfordre alle, der er engagerede i landdistriktsdagsordenen, til at se med, når vi den 16. november i coronavenligt format digitalt livestreamer vores landdi-

striktskonference. Og med de ord og i håb om at se mange af deltagerne digitalt i onlineuniverset vil jeg sige tak for ordet.

Kl. 16:47

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Tak for det. Der er fire, der har indtegnet sig indtil videre, og den første er fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 16:45

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg har i virkeligheden to spørgsmål til ministeren. Sidst vi havde diskussionen om lån i landdistrikter, sagde ministeren, at der snart kom en løsning, eller at han forventede, at der snart skete noget. Jeg lytter mig frem til, at det måske ikke er så snart, men måske ministeren har et bud på, hvornår vi lander.

Den anden ting er: Nu kunne jeg forstå, at ministeren ligesom finansministeren siger, at der ikke er brug for bredbåndspuljen, men er ministeren ikke enig i, at når antallet af ansøgninger er mere end fordoblet, er der faktisk brug for en bredbåndspulje? Hvad tænker ministeren om det?

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Kl. 16:46

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jamen det er rigtigt. Jeg tror, at vi, sidst vi havde debatten, var imellem den første og den anden bølge af corona, sådan husker jeg det i hvert fald, hvor vi havde sådan lidt udsigt til, at vi faktisk også kunne arbejde med andre vigtige politiske emner end lige præcis corona, og nu står vi så midt i den anden bølge. Jeg kan ikke sige, præcis hvornår vi er klar med løsningen på låneudfordringen. Men jeg kan sige, at det er vores ambition at fremlægge et løsningsforslag. Jeg kender SF's forslag til en løsning, for det har været præsenteret mange gange, og jeg ved ikke, om det er den rigtige vej, men jeg vil ikke afvise noget, for hvis vi skal løse det her, skal vi have et åbent sind til det. Og det vil vi have, og vi vil også forsøge, så godt vi kan, at være hurtige til at fremlægge en løsning, men jeg tror også, at alle har forståelse for, at corona fylder næsten alle timer i det politiske arbejde, i hvert fald i Erhvervsministeriet, lige nu.

I forhold til det med bredbåndspuljen vil jeg sige, at vi har brug for bredbånd i hele Danmark, og en pulje kan være én vej at gå. Jeg tror på, at markedet kan løfte rigtig meget, og når jeg ser på de lokale og regionale energiselskaber, er jeg fortrøstningsfuld om, at indsatsen er på rette spor derude.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 16:47

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan bare se, at der er indkommet ansøgninger for det dobbelte af puljens værdi, ergo kunne vi i hvert fald som minimum køre 1 år mere med bredbåndspuljen. Så jeg vil bare spørge ministeren, om han tror, at markedet kommer til at løse problemerne med bredbånd for alle danske boliger, hvilket jo i dag er en vigtig forudsætning for at kunne drive virksomhed, have hjemmearbejde eller deltage i fjernundervisning.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg må sige, at jeg generelt tror, at markedet kan løfte mere, end det får lov til, når der er en pulje, for en pulje har det også med at trække den energi ud af markedet. Men jeg skal jo ikke på baggrund af det kunne sige, om det kan gøre det hele alene. Jeg tror på, at markeds kræfterne er stærke. Jeg kender selv til de lokale og regionale energiselskaber, der løfter et meget stort samfundsansvar i forhold til at få dækket hele kommuner ind med bredbånd, og jeg tror, vi skal se meget mere af den slags, og derfor burde en bredbåndspulje jo i princippet ikke være så afgørende. Nu skal der jo forhandles om en finanslov, og så må man se, hvor det kommer hen, men jeg mener, at markedet kan løfte mere, end det gør i dag.

Kl. 16:48

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er det hr. Henning Hyllested.

Kl. 16:48

Henning Hyllested (EL):

Man kunne jo også vende den om og sige, at puljen er nødvendig, fordi markedet netop *ikke* løser opgaven. Jeg er enig i, at markedet har løst store dele af opgaven med at udrulle bredbånd, men der er jo altså nogle, der står tilbage, som både SF's ordfører og jeg selv har gjort opmærksom på. Jeg synes også, at man i den forbindelse skal holde fast i, at Energistyrelsen jo har vurderet puljen til at være et rigtig positivt foretagende, som har, om jeg så må sige, givet god valuta for pengene. Og når fremskrivningen til 2023 siger, at der kun vil være mellem 20.000 og 90.000 – det er noget af et slip – så synes jeg jo ikke, det er ligegyldigt, om der er 20.000 tilbage eller 90.000 til den tid. Og hvis målsætningen er – og det har den jo altid været – at alle skal være med, så synes jeg fortsat, der er behov for en bredbåndspulje, og derfor synes jeg, det er ærgerligt, at vi nu skal til at have det slagsmål mellem regeringen og støttepartierne. Sidste år endte det jo med – hvad skal man sige – at regeringen bøjede sig, og vi fik den med, og det håber jeg selvfølgelig vil ske i år, men det kunne ministeren jo i den grad bidrage til sker.

Kl. 16:49

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er det i den grad ministeren.

Kl. 16:49

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg vil i den grad håbe, at der bliver et frugtbart og godt finanslovsforhandlingsforløb mellem regeringen og de partier, der deltager dér. Nu nævnte ordføreren selv Energistyrelsen, og jeg synes jo, det hører med i debatten her, at når Energistyrelsen ser på den massive udrulning af bredbånd, som er i gang lige nu, og når de fremskriver indtil midten af det årti, vi er i nu, altså om ganske få år, så er man nede på, at det er 1-2 pct., som man forventer ikke vil være dækket ind – altså så der er en markedsudvikling i gang derude. Og det synes jeg i hvert fald er værd at notere sig i debatten. Det skal ikke fritage partierne for de forskellige holdninger, man har til en bredbåndspulje, men det er bare en nuance i debatten, som hører med. Og så kan vi jo også se, når vi kommer ud i yderområderne, at Thy-Mors Energi, Norlys og andre energiselskaber har ambitiøse planer på det her felt, og det tror jeg da er en stor del af vejen frem på det her område.

Kl. 16:50

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 16:50

Kl. 16:53

Henning Hyllested (EL):

Jo, jo, men så lad os se. Indtil videre er der et behov. Indtil videre er der mellem 110.000 og 140.000, som ikke er dækket. Lad os fortsætte lidt endnu, og så lad os se, om vi kan bringe det ned på nul, eller om det kommer ned på nul, også ved markeds kræfternes hjælp. Fint nok med os, men indtil videre konstaterer vi i hvert fald, at der er et behov.

Coronakrisen har jo da ikke mindst påvist, at der er et kæmpebehov for hjemmearbejdspladser og den slags. Det er i øvrigt skidegodt for klimaet. Det er rigtig godt til bekæmpelse af al den pendling, som også redegørelsen jo gør opmærksom på. Vi er blevet en nation af pendlere. Det er rigtig godt, at vi får etableret det, men så skal det også være muligt allerlængst derude i Nørre Vorupør, eller hvor der kunne være dårlig dækning – jeg ved det ikke. Men der skal være en mulighed, så alle også kan deltage i den udvikling.

Kl. 16:51

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Kl. 16:51

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jamen jeg er ikke uenig i den politiske ambition. Den tror jeg vi deler. Jeg tror, det mere er et spørgsmål om midlet til, hvordan vi når derhen. Og så skulle jeg hilse og sige, at i Nørre Vorupør er der faktisk en ganske fornuftig bredbåndsdækning, og vi har gode iværksættermiljøer i det, der vistnok hedder Silicon VØ for Vorupør. Det vidner om, at Thy, når der bliver krævet en vis båndbredde, faktisk også kan levere her. Men som jeg siger, er der også gode energiselskaber, der hjælper med dækningen også der.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er det hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 16:52

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Og tak for talen, minister. Jeg har også et par spørgsmål. Første spørgsmål: I Venstre er vi også meget optaget af, at der er en mulighed for at finansiere det, når man skal købe hus eller i forhold til virksomheder ude i vores landdistrikter.

Se, jeg er jo så gammel i gårde efterhånden, at jeg kan huske, dengang vi regulerede på bagkant af finanskrisen. Der strammede vi kravene til den finansielle sektor rigtig meget. Og det var på sin plads, og det er selvfølgelig også godt.

Kunne det tænkes, at nogle af de ting, som vi gjorde i en god hensigt tilbage på bagkanten af den finansielle krise, er noget af det, der afholder den finansielle sektor fra at være lidt mere risikovillig ude i vores landdistrikter? Og kunne man forestille sig en eller anden form for differentieret garantistillelse til den finansielle sektor, altså i forhold til byerne – hvor man relativt hurtigt kan omsætte en lejlighed eller en bolig – og så ude i landdistrikterne, hvor det tager lidt længere tid?

Jeg tror ikke, at lovgivningen skelner således, men det ved ministeren selvfølgelig, for han er også chef for den finansielle sektor, i hvert fald når det kommer til lovgivningen. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Ville ministeren selv – når vi nu har snakket så meget om, at vi skal gøre vores landdistrikter attraktive – erhverve en ejendom, et hus, ude i et landdistrikt, hvor der ikke var fibernet, hvor der ikke var netdækning?

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Kl. 16:53

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Først vil jeg sige til spørgsmålet om de finansielle markeder og reguleringen af dem, at det meget vel kan være et sted, vi skal kigge hen. Det vil jeg ikke afvise. Jeg går til behovet for løsningen af låneproblemet med iver og et meget åbent sind. Derfor vil jeg ikke afvise noget endnu. Der er i hvert fald en pointe i det, ordføreren nævner med, at der i dag jo ikke differentieres på den måde. Om det så er den rigtige løsning, tror jeg det er for tidligt at konkludere på endnu, men jeg håber også, at vi med Venstres aktive deltagelse kan finde en løsning. For nu har vi snakket om det. Jeg er ikke lige så gammel i gårde som ordføreren – jeg tror, det var det udtryk, ordføreren selv brugte – hvad angår den her dagsorden, men jeg har fulgt området, siden jeg trådte ind i Folketinget som politiker. Fra første dag har det her været genstand for debat, og problemet er ikke løst endnu. Jeg synes, at vi skal have en ambition om at være den forsamling, der gør det.

I forhold til boliger: Selvfølgelig vil man da gå efter et sted med bredbånd, medmindre det virkelig var sådan en stillekupe, man havde købt sig for at kunne slappe meget af, men skal det være en fast bolig, så tæller bredbånd meget. Så jeg er ikke uenig i målet, men jeg stiller bare det spørgsmål, om midlet skal være en pulje, eller om markedet kan løfte mere, end det gør i dag.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 16:54

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, og tak for svarene. Jeg brugte med vilje ikke ordet gammel, for så ville jeg føle mig truffet. Jeg brugte ordet erfaren, for så havde jeg lidt en forhånd i forhold til ministeren. Jeg tror netop, minister, at vi skal kigge derhen, for vi har måske reguleret lige voldsomt nok. Vi skal have styr på den finansielle sektor, det er vi enige om, men måske skal det være på en sådan måde, at vi ligestiller tingene. Det er jo nemmere at omsætte en bolig i en by, end det er i et landdistrikt, og det kan måske være noget af det, der afholder den finansielle sektor fra at gå lidt længere ud på isen. Men der skal selvfølgelig være styr på butikken.

Når jeg kommer med den idé, er det, fordi ministeren efterlyste gode idéer og input til det her. Jeg vil bare gerne have, at vi ender med en løsning, hvor vi ikke gør det dyrere at låne ude i landdistrikterne, for ellers hægter vi i den grad landdistrikterne af. Så den løsning må vi ikke lande på.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er det den midaldrende formands opgave at give ordet til ministeren. Værsgo.

Kl. 16:55

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg troede, at du vil sige, at det var til den unge minister, men okay. Jeg beklager dybt, hvis jeg er kommet til at kalde ordføreren gammel. Det var ikke det, der var min hensigt. Jeg ville bare genbruge det udtryk, jeg syntes jeg hørte ordføreren bruge, men sådan hører man ikke altid, hvad der bliver sagt.

Tak for inputtet. Jeg tænker, at vi bare skal dykke videre ned i det. Der er jo en risiko forbundet med det, hvis man f.eks. ønsker

en differentieret bidragsats eller man på anden vis vil differentiere, hvad det koster, og derfor kan der være modhager ved det forslag. Men jeg er ikke afvisende over for at kigge på den finansielle regulering. Det er selvfølgelig vigtigt, at vi passer på vores danske realkreditmodel, når vi gør det, men den målsætning tror jeg vi deler.

Kl. 16:56

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er det fru Mette Hjermand Dencker.

Kl. 16:56

Mette Hjermand Dencker (DF):

Tak for det. Vi har altså en situation, hvor der er en masse boliger i landdistrikterne, der er uden bredbåndsdækning. Og så kan det godt være, at ministeren siger: Jamen markedet klarer det meste i løbet af de næste 5 år. Men så betyder det, at de næste 5 år er de andre steder usælgelige. Og det at sige, at markedet tager 97-98 pct., er det så at sige, at så kan fanden tage det sidste, eller hvad? Vi er da nødt til at finde en løsning på, hvad vi gør ved de steder, hvor husene simpelt hen ligger for spredt til, at det er rentabelt at gøre for markedet. Hvordan løser vi det her? Vi er jo simpelt hen nødt til at finde en løsning på det, og vi skal ikke bare vente 5 år. Vi er jo nødt til at finde en løsning på det nu, for vi kan nok allerede nu spå om, hvilke steder på kortet det er, det ikke vil være rentabelt at blive dækket af markedet.

Kl. 16:57

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Kl. 16:57

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg synes, vi skal have ambitionen om, at der skal være bredbånd i Danmark, og at det skal helt bredt ud, selvfølgelig. Og der skal ikke være noget med – nu prøver jeg så at genbruge udtrykket, hvis jeg hørte det rigtigt – at fanden skal tage de sidste, selvfølgelig ikke. Men der er jo samtidig den logik indbygget i det, at hvis man bruger penge på en pulje nu, hvor markedet trækker meget og fremskrivningerne viser, at vi kommer rigtig langt, vil de penge jo i princippet ikke kunne bruges på at dække de sidste ind, hvis det var det, man ville, fordi man går ind og bruger penge på noget, markedet ellers ville gøre.

Jeg tror egentlig ikke, at vi ser så forskelligt på det. Jeg tror, det er midlet til, hvordan når vi derhen, vi lige nu diskuterer. Det ser vi forskelligt på, og det er jo fair nok. Og så skal der jo tages en drøftelse nu, hvor der forhandles finanslov, og hvor flere har rejst det, og så må vi se, hvor det ender henne.

Kl. 16:58

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Jeg skal lige sige, at det jo er sådan her i Folketingssalen, at vi ikke påkalder os Guds navn, og så tror jeg heller ikke, vi skal påkalde os den anden Herres navn.

Fru Mette Hjermand Dencker.

Kl. 16:58

Mette Hjermand Dencker (DF):

Det er taget til efterretning. Jeg skal nok prøve at lade være.

Problemet er jo, at vi her og nu står med nogle huse, der på den baggrund er usælgelige, også som hr. Peter Juel-Jensen fremfører her. Selvfølgelig er der ikke nogen, der vil købe en ejendom, hvor der ikke er bredbåndsdækning. Det er jo den udfordring, vi skal løse her og nu. Og der er det for de fleste nok ikke det sværeste at gætte, hvilke områder der bliver rigtig svære for markedet at dække, og dér kunne man f.eks. starte med puljen.

En anden ting, hvis jeg lige kan nå det hurtigt, er i forhold til skattecentre. Når man placerer skattecentre decentralt, vil ministeren så arbejde for, at det også bliver uden for de større provinsbyer, så vi virkelig, virkelig kan hjælpe landdistrikterne ved det her i øvrigt rigtig gode tiltag?

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Kl. 16:59

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Det er et interessant forslag fra Dansk Folkeparti om at målrette puljen, og det er jo noget, man kan tage med videre i drøftelserne. Jeg tror, der er mange, der har købt alligevel. Vi ser et år, hvor vi har en rekordhøj omsætning af sommerhuse, og jeg tror, at man dér også vil opleve, at der er udfordringer med bredbånd flere forskellige steder.

Og så prøver vi jo at afveje et hensyn omkring skattecentre og komme ud decentralt. Vi er en regering, der ønsker decentralisering, men vi skal selvfølgelig også kunne rekruttere det personale, der skal bruges til en effektiv skatteforvaltning i Danmark. Så der er mange hensyn, der indgår i det, og det arbejde ligger trygt i skatteministerens hænder.

Kl. 17:00

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er forhandlingen sluttet. Vi siger tak til erhvervsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelsen af en biodiversitetslov.

Af Susanne Zimmer (UFG), Uffe Elbæk (UFG) og Sikandar Siddique (UFG).

(Fremsættelse 07.10.2020).

Kl. 17:00

Forhandling

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Forhandlingen er åbnet, og jeg skal først give ordet til miljøministeren.

Kl. 17:01

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Tak for det. Vi skal i dag behandle et forslag, som sætter fokus på naturen – et område, som også er højt prioriteret af regeringen.

Vi står midt i en coronakrise, men vi står også midt i en klimakrise og ikke mindst en biodiversitetskrise. Vi ser arter uddø med hidtil uset hast; en million arter er truet af udryddelse; Danmarks rapportering af naturens tilstand til EU i 2019 viste også, at naturen i Danmark ikke har fået det bedre siden 2013. Vi skal forbedre naturtilstanden i Danmark – så langt er jeg enig med forslagsstillerne.

Der er brug for handling for at hjælpe vores trængte natur, og regeringen har handlet. Vi har allerede besluttet at udlægge mindst 6.000 ha mere til urørt skov. Vi har besluttet at stoppe den kommercielle motorsav med det samme i 32 statsejede skove, som den tidligere regering havde udpeget til urørt skov, men som af økonomiske årsager først ville være helt fri for træfældning i 2066. Det giver

mere urørt skov med krogede træer og hule stammer, som kan give plads til fuglene og insekterne, som er til gavn for mange truede arter. Og for nylig satte vi gang i forberedelsen af Danmarks to første nationalparker – en på Fussingø tæt ved Randers, og en i Gribskov i Nordsjælland. Det skal nu være områder, hvor der er plads og rum til, at naturen kan få lov at være mere vild og i højere grad udvikle sig på egne præmisser. Det er områder, hvor vi sætter biodiversiteten i centrum.

Vi har også afsat penge til stenrev og til at beskytte særligt sårbar natur. Vi har besluttet, at naturbeskyttede enge fremover ikke skal kunne pløjes, gødes og sprøjtes. Forbuddet vil betyde, at der vil komme flere blomstrende planter i engene og med dem også flere græshopper sommerfugle og andre insekter. Initiativet vil berøre ca. 37.000 ha beskyttet natur, altså et samlet areal, der svarer til Mors. Vi har afsat 2 mia. kr. til at udtage mere landbrugsjord frem mod 2030 og 100 mio. kr. til en klimaskovfond.

Men vi er selvfølgelig ikke færdige eller i mål, selv om vi har igangsat alle de her initiativer, og derfor har vi også i en tid med corona og store udfordringer prioriteret at afsætte 200 mio. kr. til naturen på finanslovsforslaget for næste år over de næste 4 år, så vi kan sikre, at vi også med den kommende finanslov kan tage nye skridt for at passe bedre på vores fælles natur. Vi har lagt op til, at pengene skal målrettes nationalparker og urørt skov.

De seneste mange år har det ikke skortet på store ord om vores natur. Alligevel viser rapport efter rapport, at det går den forkerte vej. Derfor er der brug for handling, og det er netop, hvad vi har fokuseret kræfterne på. Allerede inden valget meldte Socialdemokratiet ud, at vi ønskede mere urørt skov og nye vilde naturparker – det er vi i fuld gang med at levere på. Så vores ambitioner er høje, men vores tilgang er anderledes end forslagsstillernes.

Regeringen kan ikke støtte en tilgang, hvor man som her i beslutningsforslaget opstiller en række meget vidtgående mål og dermed udskriver en milliardregning uden også at anvise, hvor pengene skal komme fra. Jeg vil ikke komme ind på alle elementer i beslutningsforslaget, men regningen vil beløbe sig til i hvert fald et stort tocifret milliardbeløb. Vores tilgang er konkret handling, hvor vi finder finansieringen, sådan som vi allerede har gjort på en lang række områder.

Jeg må derfor også på regeringens vegne afvise forslaget. Jeg har i den seneste tid forhandlet med regeringens støttepartier om netop indsatser for den danske natur og også drøftet med alle andre partier, og de forhandlinger er fortsat i gang. Så vi fortsætter det gode arbejde, som er sat i gang, med netop at sikre konkrete forandringer for den danske natur. Tak for ordet.

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Tak for det. Foreløbig er der en enkelt kommentar indtegnet fra fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 17:05

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Og tak for i hvert fald i ord den positive tilgang til naturen, for jeg er egentlig ikke i tvivl om, at vi – begge partier – vil naturen. Jeg tænker, at spørgsmålet er om hastigheden, og det er jo fint, at der bliver iværksat natur- og nationalparker, det er i alt 1.900 ha, så det er ikke alverden i forhold til regeringens løfter før valget om 75.000 ha urørt skov. Så derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad ministerens ambitionsniveau er, i forhold til hvor meget natur vi faktisk skal have, når vi når til 2030.

Kl. 17:06

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Kl. 17:06

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Tak for spørgsmålet, og tak for også at anerkende, at vi i fællesskab sådan set står på et meget grønt mandat fra danskerne og dermed jo også et klart ønske om at handle på den naturkrise, som vi ser. Så kan vi have forskellige tilgange til, hvordan vi skal gøre det, men det ændrer ikke på, at for regeringen er det her et højt prioriteret område.

Så spørger ordføreren til vores ambitioner. Vores ambitioner er de samme, som vi også meldte ud inden valget, nemlig at vi vil handle på naturkrisen, større sammenhængende naturarealer. Når man spørger forskerne, er det, de siger der mangler til den vilde natur, plads, og det er også derfor, at det er det, vi har fokuseret på, dels med den finanslov, der blev indgået sidste år, dels med det finanslovsforslag, vi har lagt frem. Og så er der i øjeblikket forhandlinger om natur og biodiversitet, som jeg også var inde på i min tale, og de drøftelser er vi jo ikke færdige med endnu, og det er jo bare den danske indsats.

Derudover kommer der hele det arbejde, som er i gang i EU-regi, også frem mod 2030, med den biodiversitetsstrategi, som vi vedtog på rådsmødet her for ganske nylig, og som jo nu skal foldes ud og være med til at sikre, at der både bliver mere beskyttet natur i Europa, men jo også at vi får en naturgenopretningsplan.

Kl. 17:07

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Fru Susanne Zimmer.

Kl. 17:07

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. I forhold til EU's plan om, at vi skal have 30 pct. natur, hvoraf 10 pct. skal være særlig beskyttet natur, vil jeg spørge: Er det en plan, som ministeren tænker sig at bakke op om, så vi når det i 2030? Dernæst kunne jeg godt tænke mig at høre, om ministeren gør sig nogen tanker om et delmål, så vi har et mål, i forhold til hvor langt vi skal være i 2025.

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ministeren.

Kl. 17:08

Miljøministeren (Lea Wermelin):

I forhold til EU-strategien har Danmark aktivt bakket op om målet om at beskytte 30 pct. på land og på havet og heraf 10 pct. strengt beskyttet på land og på havet inden for EU i 2030. Så det har vi sådan set fuldtone bakket op om.

I forhold til at sikre, at der også er en fremdrift, så ligger der jo i den strategi en køreplan for en række initiativer, som skal være med til at sikre, at vi også når i mål, og det handler jo bl.a. om den her naturgenopretningsplan, som også skal komme fra Kommissionen, at der i 2023 bliver taget stock i EU, hvor man kigger på, om medlemslandene så rent faktisk har bevæget sig fremad, som vi har forpligtet hinanden på nu, og så skal det jo også være et grundlag for den forhandlingsposition, som EU tager til FN med, med de nye globale mål, som skal vedtages forhåbentlig næste år.

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er det fru Mai Villadsen fra Enhedslisten.

Kl. 17:09

Mai Villadsen (EL):

Tak for ordet. Og tak til ministeren for talen. Jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt ind til regeringens ambitioner for de næste år på naturområdet, for jeg er jo fuldstændig enig med ministeren i, at naturen står i en enorm krise, og at det er noget, vi skal handle på

politisk. Derfor blev jeg – ligesom også rigtig mange andre, tror jeg – glad, da jeg så både udspillet fra Socialdemokratiet og SF og udspillet fra Socialdemokratiet selv inden valget. Og i det udspil, der hedder »Danmark skal igen være en grøn stormagt«, står der, at vi skal have 75.000 ha urørt skov i Danmark og 15 naturnationalparker. Jeg tror, de fleste af os læste det udspil, som om det var noget, der helt naturligt skulle ske i den her valgperiode, men med de svar, der kommer fra ministeren, er jeg blevet i tvivl.

Mener regeringen stadig, at det her skal ske i den valgperiode, vi er i nu, eller er det bare noget, der skal ske engang langt ude i fremtiden?

Kl. 17:09

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Ministeren.

Kl. 17:10

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Først vil jeg glæde mig over, at Enhedslisten læser Socialdemokratiets valgoplæg; det kan man jo kun glæde sig over. Vi står fuldt ud på mål for de ambitioner, som vi havde i det oplæg – også med den vægt på urørt skov, på naturnationalparker, på noget af den vilde natur, som vi også samarbejder med Enhedslisten om at sikre bliver til virkelighed. Så tak for samarbejdet om det.

I forhold til hvordan vi så skal gå til den opgave, er vi jo blevet enige om i vores forståelsespapir, at vi også skal have en natur- og biodiversitetspakke. Og det er jo der, vi også skal være med til at fastlægge indsatsen og dermed også tempoet og tidsplanen for, hvor hurtigt vi skal komme i mål.

Så i det oplæg, som fru Mai Villadsen citerer fra, altså »Danmark skal igen være en grøn stormagt«, har vi ikke sat et årstal på, for hvornår vi skal nå det, men vi arbejder jo meget målrettet på at levere på de løfter, vi har givet.

Kl. 17:10

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Fru Mai Villadsen.

Kl. 17:11

Mai Villadsen (EL):

Jamen det vil jeg da tage som en tilkendegivelse af, at når vi skal forhandle natur- og biodiversitetspakke, kommer regeringens udspil til som minimum at være på 15 naturnationalparker og 75.000 ha urørt skov. Det har jeg en klar forventning om.

Så vil jeg gerne lige berøre det, som det her forslag handler om, nemlig en biodiversitetslov, for det er vi rigtig mange i Folketinget som mener der skal være i Danmark, altså en biodiversitetslov. Jeg kunne godt tænke mig at høre: Er regeringen fuldstændig afvisende over for det?

Kl. 17:11

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Ministeren.

Kl. 17:11

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Til den første del først: Det er dejligt med høje forventninger. Jeg har også høje forventninger til, at vi kan nå reelle fremskridt for Danmarks natur i fællesskab.

I forhold til den anden del, spørgsmålet om en biodiversitetslov, har det jo ikke været noget af det, som Socialdemokratiet har foreslået. Vi er jo gået til opgaven med at fremme den natur, vi har her i landet, på en anden måde end den, der er i forslaget med biodiversitetsloven. Men det er jo noget af det, der er kommet ind blandt alle de mange forslag, der har været, til en natur- og biodiver-

sitetspakke. Jeg kigger også ud på nogle miljøordførere, for hvem det også betyder rigtig meget, og som jo også har fremført det i de forhandlinger, der er. Så det er jo på bordet som et af de ønsker, der er fra bl.a. Enhedslisten og andre.

Kl. 17:12

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Hr. Jacob Jensen fra Venstre.

Kl. 17:12

Jacob Jensen (V):

Tak til ministeren for talen. Mit spørgsmål er lidt i forlængelse af det, som fru Mai Villadsen er inde på. Jeg kan forstå, at ministeren også refererer til de forhandlinger, og det er jo helt fair, at man så har dem med sine støttepartier. Jeg kan kigge over på hr. René Christensen; det tror jeg også vi havde i vores tid med vores støtteparti, så der er ikke noget ondt i det. Men er det et udspil, som regeringen har lavet, og kan man i givet fald se det et eller andet sted? Er det blevet offentliggjort, eller kan vi få det at se på anden vis? Jeg spørger virkelig oprigtig nysgerrigt, for jeg kunne godt tænke mig at se, om vi kunne byde ind med noget, og hvor langt vi kan nå i de sammenhænge. Eller er det det udspil, som også fru Mai Villadsen refererer til, altså det udspil, som Socialdemokratiet lavede inden valget, man ligesom også står på nu, hvor man er regering?

Kl. 17:13

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Ministeren.

Kl. 17:13

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Jamen det er jo dejligt med en nysgerrig ordfører fra Venstre, som trods alt også er ret rutineret, i forhold til hvordan forhandlinger kører. Men jeg vil sige, at jeg sådan set kun kvitterer positivt for, at der bredt set i Folketinget er et ønske om, også i forhold til den her dagsorden, at levere gode idéer, og der lytter jeg selvfølgelig også meget gerne til, hvad Venstre kommer med af gode bud. Jeg har jo også af samme grund netop haft en drøftelse med alle Folketingets partier om det her.

I forhold til forløbet er der jo i hvert fald ikke nogen her i lokalet, der er i tvivl om, at den proces, der var lagt sammen med naturtopmødet her i foråret og med behandlingen af alle de forslag, der kom ind på en natur- og biodiversitetspakke i den forbindelse, var den måde, vi gerne ville være gået til det på, og at corona på den måde jo også har haft stor betydning for den tidsplan, der er blevet lagt. Men det ændrer ikke på, at nu er vi i gang med forhandlingerne, og det er jo også der, hvor vi har haft nogle drøftelser med Venstre.

Kl. 17:14

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Hr. Jacob Jensen.

Kl. 17:14

Jacob Jensen (V):

Det er helt fair, og jeg kan sagtens forstå det her med tidsplanen og corona, og at der har været mange praktiske udfordringer på alle måder, også her. Men det var mere, fordi fru Mai Villadsen spurgte til, om vi, når vi skal til at forhandle biodiversitets- og naturpakke, vil kunne forvente, at det her ligger som en del af udspillet fra regeringen. Så blev jeg bare en lille smule i tvivl om, om der rent faktisk er et udspil fra regeringen, eller om man i de her forhandlinger tager udgangspunkt i det, som Socialdemokratiet inden folketingsvalget lagde frem som sit naturudspil.

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Ministeren.

Kl. 17:14

totalt biodiversitetsområde. Hvordan er det så, at ordføreren tænker sig at vi kan nå det mål, når de her redskaber, vi peger på, ikke kan bruges?

Kl. 17:18

Kl. 17:14

Miljøministeren (Lea Wermelin):

De ambitioner, vi lagde frem inden valget, står regeringen ved, og det prøvede jeg også at sige så klart, som jeg kunne, før. Det er også derfor, at når vi har skullet fokusere indsatsen og sige, hvad det er, der er vigtigst for os her og nu, så har det været at komme i gang med arbejdet med at udlægge mere urørt skov, hvor vi ved at mange af de truede arter befinder sig, men jo også at få sat gang i Danmarks to første naturnationalparker. Så vi har jo både de ambitioner, vi står på, vi har lavet nogle konkrete handlinger, og så er vi i gang med forhandlinger, også nu.

Kl. 17:15

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er der ikke flere, der har indtegnet sig til korte bemærkninger til ministeren, og derfor skal jeg nu give ordet til fru Mette Gjerskov.

Kl. 17:15

(Ordfører)

Mette Gjerskov (S):

Tak for det. Jeg er simpelt hen så heldig, at jeg bor et sted, hvor der er plads til en lille blomstereng med hjemmehørende arter, som jeg har brugt noget af den ekstra tid, jeg havde hjemme i coronatiden, til at nyde. Der har været insekter, bier og selvfølgelig blomster. Jeg har lært den blå mosaikgoldsmed at kende – jeg kan hilse at sige, at den kan være lidt aggressiv; det tror man ikke, men det kan den faktisk. Den summen, som jeg har oplevet i den her blomstereng, som nu er overtaget af svampe – tudserne er ved at være væk, frøerne er ved at være væk; nu er der svampe, og sneglene er så småt på vej i vinterhi – kunne jeg godt tænke mig at alle andre kunne få lov til at få fornøjelsen af.

Problemet er bare, at vi i Danmark står i en naturkrise. Det er en naturkrise, hvor vi ved, at når vi går ud i skoven, mangler der arter. De er døde, de har ikke plads til at leve, som naturen ser ud nu. Derfor er vi nødt til at gå langt for at blive mere grønne i Danmark. Vi har brug for mere natur, og jeg synes, det blev sagt meget klart af miljøministeren før: Vi er meget ambitiøse på det grønne område.

Det beslutningsforslag, vi så står med her i dag, handler jo om at pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag om en biodiversitetslov med ufattelig mange krav – krav, som vel kan koste 10, 50 eller 100 mia. kr.; vi ved det ikke. Det er fantastisk, men voldsomt.

Jeg vil sige, at jeg jo godt kan se, at det her er et beslutningsforslag, som er fuld af vidunderlige grønne drømme, men uanset hvor vidunderlige drømme er, så bliver de jo aldrig til virkelighed, hvis ikke man kan vise, hvordan man vil betale for dem. Og det kan forslagsstillerne desværre ikke, og derfor må vi fra Socialdemokratiets side jo afvise forslaget.

Kl. 17:18

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Fru Susanne Zimmer.

Kl. 17:18

Susanne Zimmer (UFG):

Jeg kan godt lide drømme, og jeg tænker, at de er en forudsætning for, at vi får gjort en forskel i virkeligheden. Det er jo det, vi vil i Frie Grønne.

Nu kan jeg høre på ministeren, at ambitionsniveauet, som EU sætter ud med, er en biodiversitetsstrategi, hvor vi har 30 pct. af vores vandareal, havareal, som biodiversitetsområde og 10 pct. som

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ordføreren.

Kl. 17:18

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil gerne sige, at jeg ikke siger, at de her redskaber ikke kan bruges. Jeg siger bare, at når man fremsætter et forslag her i Folketinget, er man også nødt til at kunne fortælle, hvad det koster, og hvordan man vil betale det. Og for mig at se ser det her meget uoverskueligt ud.

EU-målet står vi jo fast på. Det er vi jo enige om. Det er jo det, vi samarbejder med de andre lande om; der er et fælles EU-mål. Samtidig er vi jo også i gang med forhandlinger med partier herhjemme om netop at lave flere grønne indsatser. Så jeg synes, vi er godt på vej.

Kl. 17:19

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Fru Susanne Zimmer.

Kl. 17:19

Susanne Zimmer (UFG):

Jeg synes, det lyder rigtig dejligt, at visionerne er de 30 pct. Så tænker jeg, om man kunne lave en biodiversitetslov, som efterlever de 30 pct., og som med nogle andre metoder er på måske 60 eller 70 pct. i 2025, så vi er sikre på, at vi faktisk når derhen. Kunne det være et forslag til ordføreren?

Kl. 17:19

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ordføreren.

Kl. 17:19

Mette Gjerskov (S):

Er det meningen, at ordføreren for forslagsstillerne stiller spørgsmål til mig?

Jeg bliver nødt til at spørge: Hvad koster det? Før kan man jo ikke sige hverken ja eller nej til et forslag. Men vi er jo enige i den fælles EU-ambition om de 30 pct.; det er vi fuldstændig enige om, så det er ikke noget problem. Vi vil gerne have mere natur, men vi vil bare også gerne sikre os, at det er natur i hånden og ikke på taget: Det skal være finansieret.

Kl. 17:20

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Vi siger tak til ordføreren. Så skal vi videre til Hr. Jacob Jensen fra Venstre.

Kl. 17:20

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

Tak, formand. Og tak til forslagsstillerne for at fremsætte det forslag, vi her behandler. Vi er sådan set fra Venstres side enige i den ambition, som jeg også hørte fru Mette Gjerskov fra Socialdemokratiet give udtryk for før, så jeg kan måske egentlig lægge mig lidt i slipstrømmen af det, forstået på den måde, at vi også synes, der skal ske noget.

Vi kan se, at der er en udfordring, vi kan se, at naturen er i krise, og det omsættes i oversigten over rødlistearter og de andre kendte måleredskaber, som viser, at naturen jo er under pres. Derfor tror jeg, at alle her i Folketinget deler den ambition, at vi skal gøre noget.

Spørgsmålet er så bare, hvordan vi gør det bedst og mest effektivt, også med hensyn til det, som fru Mette Gjerskov også var inde på, om finansiering og økonomi. Der har vi den tilgang, som vi sådan set har på mange områder – formentlig de fleste – men som vi i hvert fald også har på miljø- og naturområdet, nemlig at vi også skal sikre os, at vi får mest effekt for de penge, vi nu engang vælger at prioritere. Der er mange forskellige prioriteringer, men der skal også prioriteres til naturområdet, og derfor vil vi også gerne være sikre på, at vi med de indsatser, vi så prioriterer – der vil givetvis være forskellige redskaber i værktøjskassen, man skal have fat i – så også får bedst mulig effekt i forhold til at beskytte og også gerne udvikle på vores natur og dermed også biodiversiteten. Det er det, vi har som udgangspunkt.

Så er vi med hensyn til det konkrete forslag skeptiske, i forhold til at man netop, som det også blev sagt før, er meget konkrete og fastlåste. Og ikke et ondt ord om at prøve at være konkret, men det betyder så også, at jeg i hvert fald vil have svært ved på nuværende tidspunkt at sige, om det er de rigtige værktøjer, hvad det egentlig er for en størrelse, vi har med at gøre, hvad det her vil komme til at koste, hvad for nogle konsekvenser der vil være, hvad alternativerne vil være, og hvordan vi kunne gøre det her i en sammenhæng med alle de forskellige muligheder, der nu engang måtte være, inden for den økonomi, vi her i salen kan få flertal for eller måske ovenikøbet blive enige om i en bred aftale.

Det er derfor, vi ligesom siger, at vi anerkender, at det er en ambition – det blev før kaldt en drøm – som går i den rigtige retning. Vi anerkender også, at der er den udfordring, som også bliver beskrevet i forslaget, men vi er bekymrede ved og skeptiske over for, at det er meget fastlåst og meget konkret, uden at vi i hvert fald kan se, om det så er de rigtige redskaber, man vil anvende, og i øvrigt hvad størrelsen på de værktøjer, man vælger at bringe i anvendelse, er. Så derfor vil vi også kunne sige, at vi ikke kan støtte det, som det ligger her.

Men når vi nu er inde på økonomien, vil jeg også gerne sige – og det er også en grundlæggende tankegang i hele snakken om natur og biodiversitet – at jeg også tror, at man skal kigge på det her, som at biodiversitet er den nye valuta, som nogle vist har sagt. Altså, det, at man faktisk har en blomstrende natur, både på land og i havet – for det skal vi heller ikke glemme – kan faktisk også kaste valuta af sig via turisme eller andre tiltag, som gør, at vi også dér kan se, at der hentes indtægter på anden vis, så det ikke kun er udgiftsdrivende, når man beskytter sin natur og sit miljø og dermed også biodiversiteten, men at det også er med til i det hele taget at give Danmark under ét et grønt præg, også i forhold til netop turisme og andre aktiviteter, som jo er noget af det, vi også, ikke mindst i de mere tyndt befolkede egne af landet, lever godt af.

Så med de ord skal jeg sige, at vi fra Venstres side ikke kan støtte forslaget, som det ligger.

Kl. 17:24

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Fru Susanne Zimmer.

Kl. 17:24

Susanne Zimmer (UFG):

Tak, og tak for talen. Nu er vi jo startet med drømme, så nu synes jeg, vi skal prøve at gå over til lege. Vi kan lege, at vi vil have en tredjedel af vores natur til lands og til vands som plads, der er målrettet naturen i mere eller mindre omfang. Så smider vi redskaberne væk, og så finder vi frem til i fællesskab, hvordan vi når drømmene på den ene tredjedel af landarealerne – eller 30 pct. eller 34 pct.; det er lidt afhængigt af, hvor vi arbejder henne. Kunne man forestille sig, at Venstre ville være med til det?

Kl. 17:25

Tredje næstformand (Jens Rohde):
Ordføreren.

Kl. 17:25

Jacob Jensen (V):

Med al respekt for at vi smider redskaberne væk og prøver at lege – det kan sådan set have et formål i sig selv, men det her er sådan set alvorligt nok, så det er ikke kun en leg – vil jeg have svært ved ligesom at sige, både hvad det har af økonomi i sig, og hvad alternativerne vil være til at opnå den målsætning, som jeg fornemmer der også er bred opbakning til, og som jeg fornemmer vi deler. Jeg fik ikke sagt det før – jeg tror, at ordføreren for forslagsstillerne var inde på det – men vi kan sådan set godt se os i at lave en biodiversitetslov. Det er selvfølgelig afhængigt af, hvad man så lægger ind i den; det er klart. Det er jo nemt nok at sige, at man vil lave en biodiversitetslov. Det afhænger jo af, hvad der så ligesom ligger i det. Men vi vil sådan set godt gøre det, også lave nogle mål, som vil være bindende for Folketinget. Der er jo ikke noget, der er mere bindende, end at et flertal altid kan ændre det, men lidt inspireret fra vores klimalov, hvor vi også går ind og siger, at det her er det, vi vil gå efter, og det binder vi os så på, og så finder vi så redskaberne undervejs. Så så langt vil jeg godt strække mig i forhold til legen – i gåseøjne.

Kl. 17:26

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Fru Susanne Zimmer.

Kl. 17:26

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Jeg synes jo, det lyder godt, og jeg tænker, at hvis man sætter de der konkrete mål og delmål for naturen, er det jo dem, vi skal arbejde frem imod, og så skal vi finde ud af, hvordan vi arbejder frem imod dem. Der har vi jo meget videnskab, og vi har masser af forskere rundtomkring, biologer, som ved noget om, hvad det er, der skal til. Der skal plads til, det har vi fået at vide, og det tror jeg vi alle sammen er klar på, altså at det er det, det handler om. Men noget plads har mere værdi end andet plads. Noget plads kan faktisk både tilgodese natur og klima. Så hvad tænker ministeren om at lave et projekt, et arrangement eller et forløb, hvor vi får videnskabsfolkene ind og sammen med dem finder ud af, hvordan vi når de der mål på en tredjedel af vores landarealer og vandarealer?

Kl. 17:26

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Ordføreren.

Kl. 17:27

Jacob Jensen (V):

Jeg ved ikke, hvad ministeren mener – det kan ministeren jo sådan set selv redegøre for – men jeg tænker, at ordføreren for forslagsstillerne mente ordføreren, altså hvad ordføreren for Venstre mener. Jeg mener, at det er vigtigt, at vi netop kigger på, som ordføreren også rigtigt siger, den videnskab, de forskellige interessenter, som arbejder med de her ting. Jeg er lægmand ud i det her. Jeg nyder også naturen, som fru Mette Gjerskov beskrev så smukt før, og som vi alle sammen gør. Men jeg ønsker så også, at der er, kan man sige, en sammenhæng i de ting, vi gør. For der er vitterlig rigtig, rigtig mange bud på, hvad der skal til, og det er også den proces, som jeg forstod ministeren også har beskrevet, og som så har været lidt kompliceret på grund af corona. Der er så mange, der spiller ind, men jeg vil bare gerne se tingene i en sammenhæng i stedet for

ligesom at gribe det første det bedste redskab. Jeg ønsker at få mest effekt for pengene.

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Jens Rohde):

Så er det hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 17:27

Rasmus Nordqvist (SF):

Tak, og tak til ordføreren. Nu skal vi jo også efter det her beslutningsforslag debattere ordførerens eget beslutningsforslag, men jeg bliver så nysgerrig, når jeg hører det her, for det er jo fantastisk at se Venstre i en ny rolle, når det kommer til naturen, efter 4 års ørkenvandring.

Derfor er jeg sådan lidt nysgerrig efter at høre – for alt, hvad der bliver sagt, er meget åbent: Med den her nye naturvækkelse, der er sket i Venstre, hvilke overvejelser har man gjort sig om, hvad det er for nogle mål, man selv ønsker at sætte? Altså, hvor meget natur skal vi have, hvad end det er målt i procenter eller hektarer? Hvor er det, man vil hen? For jeg synes, det er sådan lidt svævende og virker, som om man vil en hel masse: Vi gjorde ikke så meget selv, da vi var i regering, men nu vil vi noget; vi ved bare ikke hvad.

Kl. 17:28

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:28

Jacob Jensen (V):

Jamen det er helt fair at spørge om det. Altså, det, jeg bare argumenter for, er, at jeg har brug for også at vide, jævnfør mit svar til fru Susanne Zimmer før, hvad det så er, vi får ud af det. Jeg kan godt sætte mig et mål om, at det eksempelvis ikke må gå tilbage for rødlistearter over de kommende 10 år. Jeg kan også sætte mig det mål, at vi skal have et bestemt antal hektarer urørt skov; det kan vi også diskutere, men det er et af de redskaber, vi også selv ønsker at bringe i anvendelse. Vi har et ønske om mere skov i det hele taget. Det er en masse af de redskaber, som jeg ser for mig, men jeg vil gerne se det i en sammenhæng for at vide, hvor det er, vi får mest effekt for pengene, når vi taler om at beskytte vores biodiversitet.

Kl. 17:29

Den fg. formand (Annette Lind):

Hr. Rasmus Nordqvist, værsgo.

Kl. 17:29

Rasmus Nordqvist (SF):

Det er al ære værd, men jeg synes også bare, det er vigtigt, at vi begynder at være konkrete, for naturkrisen har skreget på opmærksomhed i så mange år, frem for at blive ved med at stå og pege på, at vi skal undersøge noget og se på, hvad der er bedst. Der er én ting, naturen skriger på, og det er plads. Og jeg synes egentlig, det ville være rart, hvis man også begyndte at være konkret, med hensyn til hvor meget plads man så vil sætte af nu og her, måske til næste år, og hvad det er, man vil spille ind med. Jeg synes, at vi skylder hinanden at begynde at være langt mere konkrete for naturens skyld.

Kl. 17:29

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:29

Jacob Jensen (V):

Men jeg tror ikke, det er et mål i sig selv at have eksempelvis et bestemt antal hektarer med mere plads. Jeg er enig med SF's ordfører i, at det er et mål i sig selv at få skabt mere plads, men det er

jo ikke bare pladsen i sig selv, det handler om, men også hvilken plads. Hvorhenne er det, at vi kan se, at biodiversiteten simpelt hen kan få en udfoldelse, som er stærkere, end hvis man valgte et andet område? Der er altså meget, meget stor forskel på, om man vælger, lad os sige 1.000 ha ét sted eller 1.000 ha et andet sted, som måske kunne være meget fragmenteret, altså i stedet for at gøre det i en sammenhæng. Så det er ligesom derfor, jeg argumenterer for, at et tal i sig selv jo ikke gør det; det er jo, hvor og hvordan man bringer de her redskaber i anvendelse.

Kl. 17:30

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til Venstres ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører, vi skal sige velkommen til, er DF's ordfører. Værsgo til hr. René Christensen.

Kl. 17:30

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak for det, formand. Biodiversitetslov: Biodiversitet fylder rigtig meget. Det er ikke så længe siden, vi havde et andet ord, og det var cirkulær økonomi, og når vi sådan taler miljø og klima, er der nogle ting, der dukker op, og så er det det, vi taler om. Det, jeg tror er det vigtigste, er, at vi får gjort noget ved det. Derfor vil jeg også gerne kvittere for det forslag, som er fremsat her af medlemmerne uden for folketingsgrupperne. For der er ingen tvivl om, at biodiversiteten er presset derude. Jeg lagde også mærke til ministerens tale, og jeg tror, vi skal passe på, at vi ikke tror, det bliver nemt. Det her er jo ikke 20 års ikkefokus, vi skal rette op på. Det her er et fokus, der ikke har været der i mange, mange generationer, som vi skal rette op på. Vi skal passe på med at tro, at vi kan klare det her ved at finde nogle hurtige penge og lave noget urørt skov, at så er vi home safe, og at så kan vi finde et nyt ord, som vi kan stå hernede i Folketingssalen med, og så er det det nye, som vi arbejder med.

I forhold til forslaget her er jeg sådan set også enig med de foregående ordførere. Det er selvfølgelig en udfordring, fordi det kræver, at vi tager noget land ud, og der skal også noget finansiering til. Selvfølgelig skal der det. Men det, jeg tror er det vigtigste – og det vil jeg også gerne kvittere for i forhold til det, ministeren sagde – er jo, at vi får lavet nogle aftaler om, hvor det er, vi vil hen. Det er jo ikke nok, at vi stopper udviklingen. Vi skal også gå fremad og altså få en bedre biodiversitet. Vi har også et forslag på om det fra Venstre om lidt, og det viser jo, at det er bredt herinde i Folketingssalen, at biodiversitet er kommet på dagsordenen. Jeg vil sige, at vi ikke kan stemme for forslaget, der ligger her. Det er, fordi det er for ukonkret, når der ikke er penge med, og sådan er det. Men derfor synes jeg ikke, at forslaget er et dårligt forslag, og det skubber også på den dagsorden, som der er fra flere partier.

Jeg håber virkelig også, at ministeren vil føre det brede og kraftige grønne mandat, som ministeren sagde der er, ud i livet. Jeg har også tidligere spurgt ministeren, hvor mange penge ministeren har. Nu har jeg også stillet det skriftligt. Ministeren har ikke svaret endnu, og det er ikke, fordi ministeren ikke har svaret inden for tidsfristen. Men det er jo det, det kommer til at handle om. For hvad er det for nogle lavbundsjorder, vi kan tage ud? Hvad er det for en kombination, vi kan lave? Og vi må ikke glemme, at det ikke kun handler om biodiversitet. Det handler også om kvælstof og fosfor. Det handler om mange andre ting. Det handler om, hvordan vi laver klimatilpasning, hvordan vi bruger den natur, vi har til rådighed, med alle de dagsordener, som der er, i forhold til at vi mennesker også skal være her og helst i samklang med natur og miljø.

Så vi kan ikke støtte forslaget, men det er absolut et forslag, som vi tager positivt ned, og også noget, vi fremadrettet kommer til at arbejde med.

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning fra Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 17:33

andet nogle steder, hvor vi får noget fosfor- og kvælstofnytte ud af det. Hvis man eksempelvis kunne sætte solceller på og kigge på, hvordan vi beskatter det, kunne vi så få taget endnu mere jord ud? Og så må man også sige, at det ikke bare er at tage jord ud, for det er jo også de rigtige jorder, der skal tages ud.

Vi vil hellere starte i den anden ende, altså finde finansieringen og derefter finde ud af, hvor meget vi kan tage ud.

Kl. 17:36

Susanne Zimmer (UFG):

Tak, og tak for talen. Jeg er jo enig i, at det her koster noget. Det har det også gjort at håndtere coronakrisen, hvor vi har fundet penge, mange penge. Hvis vi nu ser på de der ting, der spiller sammen, så nævner ordføreren lige præcis lavbundsjorder, og det er jo et eksempel på, at der kan vi gøre noget rigtig godt for biodiversiteten, vi kan gøre noget for kvælstofudledningen, og vi kan gøre noget for klimaet. Men hvad er ordførerens og DF's holdning til, hvor meget natur vi faktisk skal have, når vi når frem til 2025 og 2030?

Kl. 17:34

Den fg. formand (Annette Lind):

René Christensen.

Kl. 17:34

René Christensen (DF):

Jamen jeg tror egentlig, at ordføreren for forslagsstillerne selv siger det. Vi står i en situation, hvor der bliver brugt rigtig mange penge, og det skal der også i den situation, vi står i. Men vi bliver også nødt til at få et overblik over, hvor det er, vi skal hen. Og vi skal flytte os, både i forhold til corona og andre ting, også i forhold til biodiversitet og også i forhold til klima – i forhold til mange dagsordener. Derfor skal vi passe på. Nu har vi lavet en lov om en 70-procentsreduktion på klimaområdet. Der er store udfordringer med at nå det, og vi skal jo passe på, at vi ikke bliver sådan en folketingssamling, som bare lover hinanden, at vi vil flytte os rigtig meget frem mod 2030, og så er der nogle andre, der må løse det for os. Nej, vi bliver også nødt til at træffe nogle beslutninger, så vi også flytter os i den folketingsperiode, hvor vi sidder her. Derfor håber jeg virkelig også, at ministeren indkalder til nogle brede forhandlinger, og jeg håber, at vi kan lave nogle brede forlig, hvor vi også får kigget på, hvordan vi får flyttet natur og miljø i en positiv retning. Og ja, det koster nogle penge, og der bliver vi nødt til at lave det i omvendt rækkefølge: Hvor mange penge kan vi finde? Det mandat tror jeg også godt vi kan finde.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Fru Susanne Zimmer, værsgo.

Kl. 17:35

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Jeg blev ikke helt klar over, om ordføreren sagde noget om, hvad ambitionsniveauet var for DF, i forhold til hvor meget plads naturen skal have. Er der nogle målsætninger for hektararealer eller procentdele af vores land, som DF og ordføreren tænker er vigtige at nå?

Kl. 17:35

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:35

René Christensen (DF):

Vi synes, at det er den bagvendte tilgang til det. Vi synes, at vi skal vende det om og se på, hvad vi har af muligheder, og hvad det er for en ramme, vi kan arbejde inden for. Så er det også vigtigt for os at spørge: Hvordan bruger vi så de lavbundsjorder? Vi har jo selv fremsat et forslag om, at lavbundsjorder måske også kan bruges til

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til hr. René Christensen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så skal vi sige velkommen til fru Zenia Stampe fra Det Radikale Venstre.

Kl. 17:36

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at takke regeringen for det, synes jeg, rigtig gode og konstruktive samarbejde, vi har på det her område. Jeg synes faktisk, at jeg har den oplevelse, at regeringen og i hvert fald det parlamentariske grundlag og måske i virkeligheden også den øvrige del af Folketinget ser meget alvorligt på naturkrisen, og jeg synes også, at vi tager små skridt i den rigtige retning, også hurtigere end vi har gjort tidligere. Den her dagsorden havde jo slet ikke samme gennemslagskraft, hvis vi bare går 5 år tilbage i tiden. Jeg kan slet ikke huske, at vi talte om biodiversitet for 5 år siden. Jo, måske de allermest nørdede, men det var jo slet ikke på samme måde en folkesag og en sag for alle partier, som det er i dag. Så der er jo sket virkelig meget.

Men når det alligevel ikke er godt nok, er det jo også, fordi det ikke er et normalt område, og fordi vi jo faktisk er kommet alt, alt for sent i gang. Alt, alt for sent har vi jo erkendt, at den her krise er næsten lige så alvorlig som klimakrisen. Der er vi også kommet for sent i gang, men der har vi dog talt om krisen i snart 20 år. Nu sker der noget, men i forhold til biodiversitetskrisen vil jeg i hvert fald sige, at der ikke har været en lige så stor og bred folkelig debat, som der er nu. Og jeg tror også godt, at jeg kan tillade mig at sige, at det heller ikke har været en prioritet, som har været lige så høj, som den er nu i Folketinget og i virkeligheden i et bredt udsnit af partierne. Derfor er vi jo utålmodige, fordi vi nu har forstået, hvor alvorlig situationen er, og fordi vi nu har forstået, at vi nærmest står sådan to minutter i tolv og kan nå at redde noget, men at der i virkeligheden er meget, der allerede er gået tabt.

Altså, den sidste status viste jo, at 4.500 arter i Danmark er truet. På verdensplan er det jo op imod 1.000.000. Det, som jeg synes virkelig gav mig noget at tænke over, var, da jeg for efterhånden et stykke tid siden, men dog alligevel ikke for 10 år siden, fandt ud af, at det her altså var en helt særlig tid i menneskets historie, fordi vi aldrig nogen sinde i vores historie, i menneskehedens historie, har oplevet, at arter dør så hurtigt omkring os, og at det i øvrigt er vores egen skyld. Vi skal jo helt tilbage til dinosaurenes død for 65 millioner år siden for at finde en lige så hurtig massedød blandt jordens arter. Det er jo vanvittigt alvorligt. Derfor kan vi jo nok være glade for, at der er en fælles problemopfattelse, at vi bevæger os fremad med små skridt, og at det også går hurtigere, end det gør på så mange andre områder, men sagens alvor taget i betragtning er det jo stadig væk ikke godt nok.

Derfor mener vi også, at vi skal have en biodiversitetslov. Vi kunne egentlig godt tænke os at starte med de konkrete indsatser først, altså en biodiversitetspakke. Den kommer vi til at diskutere lige om lidt, for det er jo det, der ligger i Venstres forslag. Det er måske kun nørderne, der helt kan se forskel på de to forslag, men det ene handler om pakken, og det andet handler om loven. Og pakken handler jo om helt konkrete initiativer. Det er noget af det, vi har talt længe om. Det er nationalparker, det er urørt skov, og det

er også andre ting end det, hvor loven måske mere er tænkt som sådan en slags mekanisme lidt ligesom på klimaområdet, hvor vi sætter os nogle mål og så arbejder hen imod dem. Vi er tilhængere af begge dele. Jeg kunne egentlig bedst tænke mig, at vi i år havde sat os ned og lavet den store biodiversitetspakke, hvor vi fandt ud af, hvordan vi i løbet af en kort årrække kommer i mål med målene om nationalparker, om urørt skov osv. Og når vi så havde fundet pengene og sat det i gang, synes jeg også, at vi skulle have den her biodiversitetslov, som jo går endnu længere.

Danmarks Naturfredningsforening har sendt os et udkast til pro-centsatserne. Jeg tænker, at det vil jeg måske også blive spurgt om, så jeg kan allerede foregribe det nu og sige, at en tredjedel, 30 pct. af Danmark, skal være natur. De 20 pct. ud af de 30 pct. skal være strengt beskyttet natur. Det synes jeg også lyder helt rimeligt og fornuftigt. Vi spillede selv for et par år siden ud med et mål om, at vi ville udtage en tredjedel af landbrugsjorden. Det svarer til ca. 20 pct. af Danmarks areal, så det er jo i virkeligheden et mål, der flugter med det, som Danmarks Naturfredningsforening har lagt frem. Og derfor er det også det, som vi forestiller os skulle ligge i sådan en biodiversitetslov.

Når vi ikke kommer til at stemme for den i dag, er det jo, fordi vi er i gang med nogle forhandlinger. Men jeg bliver også nødt til at være ærlig og sige, at jeg håber det, men at jeg tror, at det bliver svært at nå i mål med den store pakke nu. Derfor har vi da været fristet til at se, om vi så kunne vende rækkefølgen om og sige ja til loven først og så tage pakken bagefter. Og resten tror jeg jeg bliver nødt til at besvare ud fra spørgsmål.

Kl. 17:41

Den fg. formand (Annette Lind):

Der er nemlig et par spørgsmål. Der er først et til hr. Jacob Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 17:41

Jacob Jensen (V):

Mange tak for en fin tale, selv om den måske blev kortet af her til sidst. Jeg er simpelt hen så nysgerrig. Undskyld, men det er jeg, for jeg vil frygtelig gerne vide, hvad det er, man sidder og forhandler om. Jeg kan forstå, at det ikke er den store pakke. Sådan forstod jeg da fru Zenia Stampe.

Måske kunne fru Zenia Stampe som det ene prøve at løfte sløret for, hvad det så er for nogle elementer, der er på forhandlingsbordet. Som det andet er jeg rigtig glad for, at fru Zenia Stampe kvitterer for, at vi andre nu også forsøger at byde os til med forskellige forslag og ambitioner; naturen er jo vores alle sammens. Hvordan ser fru Zenia Stampe på den mulighed, altså det at kunne lave et bredere forlig? Jeg sidder ikke og siger, at vi kan lave en aftale, for det afhænger selvfølgelig af det indholdsmæssige. Men kan vi bare give det en chance? Jeg har al respekt for, at ministeren vælger at indkalde støttepartierne alene, men ville fru Zenia Stampe have et problem med, at vi andre kom med ved bordet og i hvert fald kunne høre, hvad der blev talt om, så vi måske også kunne komme med nogle forslag, der rent politisk kunne gøre det bredt?

Kl. 17:42

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:42

Zenia Stampe (RV):

Jeg vil gerne sige, at mit favoritscenarie faktisk var, at et bredt flertal i Folketinget blev enige om en stor, ambitiøs biodiversitetspakke, hvor vi samtidig fandt finansieringen, sådan at alle os, der gerne vil det grønne, vil det så gerne, at vi også finder pengene. For det er jo faktisk det, der er problemet i forhold til finanslovsforhandlinger:

at der lige nu forhandles om omkring 1,5 mia. kr., og med den her biodiversitetspakke er vi jo oppe i nærmest det samme beløb. Så jeg tror ikke, at man skal være professor for at sige det her, eller at man kommer til at sige noget, som man ikke burde sige højt, ved at sige, at det nok ikke er helt realistisk, at vi får hele den pakke igennem nu.

Jeg synes ikke, jeg kan se mit ur. Jeg ville gerne sige mere, men jeg tror ikke, at jeg har mere tid. Det kan jeg måske indhente i næste svar.

Kl. 17:43

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak. Hr. Jacob Jensen får ordet.

Kl. 17:43

Jacob Jensen (V):

Jeg havde selv det samme problem før. Jeg ved ikke, om det er teknikken, der driller. Men det er fint, tak for svaret. Jeg tænker, at det også handler om, at vi får de redskaber taget i brug, som giver bedst effekt. Jeg forventer heller ikke, og det er jeg helt med på og fuldstændig enig med fru Zenia Stampe i, at vi lige, uanset om vi kommer med eller ej, lander den store pakke til, hvad ved jeg, flere mia. kr. Det tror jeg ikke tiden er til med alle de andre udgifter, vi har til corona, klima osv. Nogle af tingene hænger dog sammen, f.eks. det at udtage noget jord, lavbundsjord, og overrisling med vand. Det giver noget CO₂-effekt. Hvordan ser fru Zenia Stampe de sammenhænge? For der er mange bolde i luften. Kan man ikke tænke det mere sammen end at køre det meget isoleret i forhandlingsforløbene?

Kl. 17:44

Den fg. formand (Annette Lind):

Fru Zenia Stampe.

Kl. 17:44

Zenia Stampe (RV):

Jeg tror lige, at man skal tage det i nogle runder her. For det er jo rigtigt, at lavbund handler rigtig meget om klima, altså udtagning af landbrugsjord og især de her lavbundsjord. Men det har jo ikke så meget at gøre med at sikre de akut truede arter, for det er ikke lige på lavbundsområder, de er lige nu. Det er de måske om 100 eller 200 år, når de har fået lov til ligesom at blive til natur. Det tror jeg er en del af den langsigtede plan, når vi skal skabe mere natur i Danmark. Men på den korte bane, når det handler om truede arter, er det skov, der skal gøres urørt, det er nationalparker, osv. Så det er lidt en anden indsats.

Kl. 17:45

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Man må orientere sig lidt om, om formanden står op. Vi prøver at fejlmelde, at uret er gået ud herovre hos ordføreren.

Den næste korte bemærkning er til fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 17:45

Susanne Zimmer (UFG):

Tak for det, og tak for ordførertalen, det var dejligt at høre. Jeg hører, at ordføreren egentlig gerne vil have en biodiversitetslov først og så en biodiversitetspakke efterfølgende, men er klar på at bytte om på rækkefølgen. Så tænker jeg: Hvordan er det, det ligger i forhold til hinanden? Var det ikke bedst at have en vision om, hvad det er, vi faktisk vil nå, så vi har en lov, der rammesætter det arbejde, biodiversitetspakken skal laves inde under?

Kl. 17:45

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:45

Kl. 17:48

Zenia Stampe (RV):

Nej, altså, jeg ville egentlig have pakken først, for det er den akutte indsats – det kan man vel også kalde sådan en slags nødhjælp. Altså, først sender vi nødhjælpssækker, og bagefter kommer vi med udvikling. For nødhjælpen er jo urørt skov og naturnationalparker, det er det, der kan redde de arter, som er akut truet, lige nu, hvorimod loven jo handler om, hvordan vi egentlig rykker rundt på vores land, altså hvordan vi giver naturen mere plads, bl.a. ved at udtage lavbundsjord. Det er en ikke helt lige så akut indsats, for det er jo ny natur. Det er jo ikke, fordi vi netop redder nogle truede arter lige nu ved at tage noget jord ud af produktion, men det er det, der gør, at vi kan give naturen mere plads på lang sigt. Men den akutte indsats er den, der ligger i pakken, og det var den, jeg allerhelst så at vi som et bredt flertal i Folketinget havde sat os sammen om og var blevet enige om indsatser og også finansiering til, for det er jo faktisk finansieringen, der står i vejen nu. Det er derfor, det er finansieringen, der har optaget mig meget, for det er jo den, der mangler. Vi er ret enige om, hvad der skal til helt akut. Vi har ikke pengene, men det kunne vi jo få, hvis vi virkelig ville og satte os sammen.

Kl. 17:46

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak. Fru Susanne Zimmer.

Kl. 17:46

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Jeg forstår på ordføreren, at der er noget, der er akut, og det er jo helt rigtigt, for dyrene dør sådan set for øjnene af os lige nu, og dem, der er uddøde, kommer ikke igen. 42 pct. af de dyr, der er truet, lever kun i skovene. Derfor er jeg også helt enig i, at noget af det, der er rigtig vigtigt at få fat i, er at få skovene omlagt til urørt skov. Jeg kunne høre visionerne i forhold til 2030, der ligger vi nok ret meget på linje, men hvad er visionerne i forhold til urørt skov i 2025?

Kl. 17:47

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak. Zenia Stampe.

Kl. 17:47

Zenia Stampe (RV):

Det har vi ikke fundet ud af endnu. Altså, det, som vi har taget udgangspunkt i, er det, som Socialdemokratiet og SF i sin tid meldte ud. Mit eget parti havde ikke noget mål i forhold til urørt skov, men det skulle vi da nok have haft, for det er rigtig fornuftigt at have. Derfor har vi jo lagt os på det mål, som de i sin tid annoncerede, og som var de her 75.000 ha. Men indfasningen afhænger jo af penge, og det er derfor, jeg allerhelst så, at vi kunne mødes og finde de penge og komme i gang.

Kl. 17:48

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til fru Zenia Stampe. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at uret her starter, men det stopper også, og man må lige orientere sig, når formanden står op. Jeg ved godt, det er lidt irriterende, at man ikke kan se, hvor lang tid man har tilbage.

Den næste ordfører, vi skal sige velkommen til, er hr. Rasmus Nordqvist fra SF. Værsgo.

(Ordfører)

Rasmus Nordqvist (SF):

Tak. Alt for længe har biodiversitetskrisens alarmklokker ringet, og alt for længe har naturen skreget på opmærksomhed og plads. Alt, alt for længe er der ikke blevet handlet på det, og det er derfor, vi nu står i en akut krise. Det gør vi ikke bare i Danmark, det gør vi på verdensplan. Og det kræver ligesom, at vi alle sammen trækker i arbejdstøjet og kommer i gang.

Det, det handler om, er at være konkrete, at gå ud og få skabt den plads, som naturen skal bruge, og se på, hvor man gør det de rigtige steder, så vi får mest mulig biodiversitet med det samme. Og det handler jo også om, at vi kommer i gang med at blive konkrete, i forhold til at når vi siger, at noget er beskyttet natur, så er det reelt beskyttet. I dag kalder vi alle mulige områder alt muligt. Men hvordan er den reelle beskyttelse? Det er noget af det rigtig vigtige. Det er f.eks. vigtigt, når vi står og siger, at vi har nogle områder til havs, som er Natura 2000-områder, at vi så ikke har bundtrawl kørende igennem og smadre havbunden, for det ødelægger sådan set den natur, vi har.

Det, vi er rigtig optaget af fra SF's side, er sådan set, at vi kommer i gang på en række områder med det samme. Det var derfor, at vi før valget lagde en plan frem, der var meget konkret, sammen med Socialdemokratiet omkring urørt skov og omkring naturnationalparker. Det er derfor, ja, både jeg selv og SF jo har kæmpet for en biodiversitetslov længe, også helt tilbage til 2016, hvor et forslag blev fremsat her i Folketinget. Og det, det handler om for os, er jo ikke bare at sige, at vi skal have en biodiversitetslov, fordi det nu er et buzzword, fordi vi har fået en god klimalov. Nej, det handler sådan set om, at vi sætter en retning og et mål og finder ud af, hvordan det er, vi beskytter vores natur, hvordan det er, vi sikrer, at vi får arbejdet med biodiversiteten og sikret plads. Samtidig er vi optaget af, at vi gør det konkret, at vi fuldstændig konkret kan gå ud og sige, at vi skal have lavet en plan for 75.000 ha urørt skov og for 15 naturnationalparker, og at vi finder pengene til det, så vi kommer i gang nu og her. Det er også en del af det, vi vil. Og samtidig handler det igen om den her helt reelle beskyttelse: Hvordan er det, vi sørger for, at vi i vores lovgivning ikke bare snakker om natur, og at her er der plads til natur, men at det også juridisk bliver ordentligt beskyttet?

Derfor er vi også glade for, at der er kommet gang i forhandlingerne med regeringen og med en række andre partier, Alternativet, Enhedslisten og Radikale, både omkring den konkrete handling, altså hvordan det er, vi kommer videre med de områder, der skal til, og samtidig også får forhandlet nogle rammer og mål, for de to ting går hånd i hånd. Samtidig, som fru Zenia Stampe var inde på, er der pengene, som selvfølgelig også hører med, og derfor er det her jo også en integreret del af de finanslovsforhandlinger, der er gået i gang, og hvor vi jo har peget på at sætte en ordentlig sum penge af allerede til næste år til urørt skov og naturnationalparker. Vi har også i vores forslag sat penge af til et biodiversitetsråd, som der også er i forslagsstillernes beslutningsforslag, og som netop kan rådgive os. Vi sætter også penge af til at skabe mere natur til havs osv. Så vi handler egentlig på alle tre områder.

Det er det, vi kæmper for nu i forhandlingslokalet med ministeren, og jeg tror ikke, at ministeren nødvendigvis synes, at vi er alt for medgørlige hele tiden, for vi mener faktisk det her rigtig, rigtig alvorligt, og derfor kommer vi til at kæmpe videre for det i de forhandlinger, der er, og som vi har gang i på nuværende tidspunkt. Derfor kan vi heller ikke, som det er lige nu og her ved førstebehandling, støtte det her forslag, men vi kæmper selvfølgelig videre for vores politik. Det gør vi i forhandlingslokalerne. Det gør vi hele vejen rundt. Tak.

Kl. 17:52

Kl. 17:54

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning til hr. Jacob Jensen. Værsgo.

Kl. 17:52

Jacob Jensen (V):

Tak for talen. Jeg skal bare kort spørge, om SF ville have noget problem med at dele forhandlingslokalet med os andre. Altså, det er ikke noget med, at vi så skal binde hinanden på at indgå en aftale, for det afhænger selvfølgelig af de forhandlinger. Men kunne SF se og ikke have noget problem med, at vi også blev involveret i de forhandlinger? Og så må man jo se, hvad man kunne få et flertal for.

Kl. 17:53

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:53

Rasmus Nordqvist (SF):

Jeg skulle lige til at være lidt rap i replikken og sige, at det da kommer an på det ambitionsniveau, man har tænkt sig at komme ind i forhandlingslokalet med. Det er klart, at jeg ikke synes, at jeg har lyst til at dele forhandlingslokale med nogle, der trækker ambitionerne ned, som vi jo desværre har set at handlingen har været indtil nu fra Venstres side. Men nej, vi synes sådan set, det er fornuftigt at forhandle bredt om de her ting. Det her er så også bare en integreret del af de finanslovsforhandlinger, der også kører lige nu, for det handler selvfølgelig også om penge. Tingene hænger sammen, og det er også derfor, forhandlingerne ikke bare er hurtigt overstået. Vi har haft nogle indledende runder, og nu taler vi videre.

Kl. 17:53

Den fg. formand (Annette Lind):

Jacob Jensen.

Kl. 17:53

Jacob Jensen (V):

Mange tak for det svar. Det er jeg faktisk oprigtigt glad for, og jeg er fuldstændig enig i, at tingene netop hænger sammen. Respekt for, at det er en integreret del af nogle finanslovsforhandlinger, men der kan man vel dog godt lave delaftaler, hvor nogle er med – det er da i hvert fald set før – og så laver man selvfølgelig den store ramme til sidst med de støttepartier, der normalt er med. Så den mulighed er der, og jeg kan også allerede her røbe, at når vi om ikke så længe kommer med vores finanslovsudspil, vil der også være en finansieringskilde til det her formål specifikt, så vi er enige om, at netop økonomien selvfølgelig skal følge med. Det er også lidt derfor, at det var min anke i forhold til det konkrete forslag, at det ikke var tilfældet. Så tak for svaret.

Kl. 17:54

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:54

Rasmus Nordqvist (SF):

Det er dejligt at høre. Jeg glæder mig selvfølgelig til at se det forslag, og igen vil jeg sige, at jeg oprigtigt talte glad for den naturvækkelse, der er kommet også i Venstre. For det er så vigtigt, at vi får kæmpet for det her sammen. Naturen derude skriger på vores opmærksomhed – også Venstres.

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Og så er der en kort bemærkning fra fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 17:54

Susanne Zimmer (UFG):

Tak, og tak til ordføreren for den smukke tale. Jeg kunne godt tænke mig at høre sådan helt konkret, hvad SF's ambitioner er i forhold til at give naturen mere plads. Hvad er ambitionsniveauet i 2025, og hvad er ambitionsniveauet i 2030?

Kl. 17:55

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:55

Rasmus Nordqvist (SF):

Vi gik til valg på en plan, der hed 15 naturnationalparker og 75.000 ha urørt skov, og det mener vi sådan set er noget, der skal rulles ud, altså som der skal lægges en plan for, i den her valgperiode. Om det er rullet ud præcis inden 2025, kan jeg ikke svare på, men det er i hvert fald det, der skal laves i den her valgperiode. Derudover støtter vi jo varmt op omkring EU's biodiversitetsstrategi, og den gælder selvfølgelig alle lande; den gælder jo ikke kun de andre. Og det er også derfor, jeg kom meget ind på det med havene, for jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke glemmer, at vores have også har brug for den opmærksomhed, og at naturen til havs også har det. Det handler ikke kun om naturen til lands; det handler også om den natur ude i vores have, og det er det, vi også er meget optaget af. Så det er sådan set ambitionen, nemlig at vi, selvfølgelig sammen med resten af EU, får arbejdet med den biodiversitetsstrategi, der er, og som handler om 30 pct. natur og 10 pct. særlig beskyttet. Og så skal vi selvfølgelig også arbejde frem mod nogle nye mål efter 2030; det er jo ikke gjort dér.

Kl. 17:56

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Susanne Zimmer.

Kl. 17:56

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Nu nævner ordføreren Natura 2000-områder i havene, og der er det sådan, at ni ud af ti af de ca. 100 områder, vi har, faktisk ikke er beskyttet. 2 pct. af vores havområde er beskyttet, så det er jo meget ringe. Og noget af det, der sker, er netop bundtrawl. Vil SF være med til at arbejde for, at vi får forbudt bundtrawl i Natura 2000-områder?

Kl. 17:56

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 17:56

Rasmus Nordqvist (SF):

Det synes jeg sådan set er lidt uambitiøst. SF's politik er sådan set at få udfaset bundtrawl i de danske farvande.

Kl. 17:56

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for svaret. Der er ikke flere korte bemærkninger til hr. Rasmus Nordqvist. Den næste, vi skal sige velkommen til, er Enhedslistens fru Mai Villadsen. Værsgo.

Kl. 17:56

Kl. 18:01

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. Vi står i en meget alvorlig biodiversitetskrisen, der anerkender alle herinde heldigvis. Og biodiversitetskrisen bliver af mange kaldt den stille eller lydløse dræber. Det lyder måske dramatisk, men det bliver den jo netop kaldt, fordi den buldrer af sted med meget lidt opmærksomhed. Bare i min egen levetid har jeg jo fornemmet, hvordan det er, når man kører på landevejen derude. Der er bare ikke lige så mange insekter, som kommer op på rudene. Man kan se, at naturen bliver fattigere og fattigere. Det har faktisk aldrig stået værre til for artsrigdommen, og flere arter er truede.

Er vi så i Danmark et foregangsland? Nej, det mener jeg bestemt ikke. Faktisk skraber vi jo bunden i forhold til naturbeskyttelse i EU. Det er jo, fordi vi nyttiggør næsten hver eneste kvadratmeter af vores land. Derfor synes jeg, at vi efterlader vores jord fattigere til de fremtidige generationer, hvis ikke vi handler nu på biodiversitetskrisen.

Desværre er den ikke lige så tydelig som klimakrisen. Vi oplever ikke de store protester, den store bevægelse, som vi gør, når det gælder klima, og det skal vi have forandret. Der kan en biodiversitetslov være noget af det, der faktisk hjælper til en vej ud af naturkrisen. Derfor mener vi i Enhedslisten selvfølgelig også, at man skal have sådan en, og det har vi ment længe. Heldigvis er løsningerne på naturkrisen lettere end dem, der er på klimakrisen. Løsningerne er lige til højrebænet, og de er ret enkle. De hedder plads. Og det vil vi i Enhedslisten gerne give til naturen.

Vi kom i Enhedslisten for nogle år siden med en natur- og biodiversitetsplan, hvor vi foreslog, at man skal lade 25 pct. af både land- og havarealet være områder, hvor naturen har første ret. Derfor synes jeg også, at vi skal lave en biodiversitetslov i Danmark, som selvfølgelig gør, at vi lever op til internationale forpligtigelser, og at vi faktisk også stiller skrappe mål for os selv herhjemme, og at vi derudover nedsætter et biodiversitetsråd – noget, vi også har arbejdet for bl.a. i finanslovsforhandlingerne sidste år, hvor det desværre ikke lykkedes. Men vi arbejder videre i år, og jeg håber og tror på, at vi faktisk kan få et biodiversitetsråd. De ville kunne gøre det, som Klimarådet gør på klimaområdet i dag, nemlig rådgive regeringen og holde Folketinget i ørerne i forhold til at leve op til de målsætninger, der jo allerede er, og som vi ikke lever op til. Det vil give solide faglige anbefalinger og samtidig sikre, at vi samtanke løsninger på natur- og klimakrisen, som jo desværre risikerer at gå imod hinanden en gang imellem.

Derfor vil jeg også sige om det forslag, der ligger i dag, at vi er store tilhængere af intentionen og synes, at det er en rigtig god idé at få en biodiversitetslov. Men vi er ikke helt enige i den politik, der ligger til grund. Vi synes ikke, at blot 11,1 pct. af havarealet skal være naturzone. Som sagt synes vi, at det skal være 25 pct. Det er bl.a. derfor, at vi i Enhedslisten ikke bakker op om forslaget for nuværende. Det skyldes også, at vi lige nu sidder og forhandler med regeringen i en finanslovsforhandling, hvor vi faktisk foreslår – heldigvis sammen med andre partier – at der skal være en biodiversitetslov i Danmark, og at vi skal forhandle den her i Folketinget. Derfor bakker vi for nuværende ikke op om forslaget, men jeg vil dog åbne en dør på klem og sige, at hvis ikke det lykkes os i de finanslovsforhandlinger, der er nu, at lave en biodiversitetslov, så vil vi selvfølgelig søge det flertal i Folketinget, der eventuelt kunne være for at lave en sådan. Tak.

Kl. 18:01

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning til fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Og tak for de tanker, der er hos Enhedslisten i forhold til at gøre naturen noget godt. Jeg vil sige, at vi i Frie Grønne til enhver tid vil gå med til at hæve ambitionsniveauet, også for havmiljøet. Så nævner fru Mai Villadsen Enhedslistens ambitioner fra tidligere – hvordan er ambitionerne nu i forhold til at få givet naturen plads, både til lands og til havs?

Kl. 18:01

Den fg. formand (Annette Lind):

Mai Villadsen, værsgo.

Kl. 18:01

Mai Villadsen (EL):

Jamen vi arbejder jo benhårdt både i finanslovsforhandlingerne, men også i de klimaforhandlinger, der er, for at sikre mere plads til naturen. Jeg håber jo, at vi inden for den kommende måneds tid eller i hvert fald inden nytår får en finanslov på plads, hvor der kommer til at blive taget rigtig meget landbrugsjord ud, som også skal gives til naturen, og at vi får lavet naturnationalparker. I Enhedslisten ønsker vi frem til 2030 at få 35 i alt. Jeg håber, at vi kan få – og vi har fremlagt finansiering til – 15 over de næste 3 år; det håber jeg vil kunne lykkes i den her finanslovsforhandling. Så det er nogle af de ambitioner, vi har nu og her.

Kl. 18:02

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak. Der er ikke ønske om en kort bemærkning mere, så jeg vil give ordet til hr. Jacob Jensen. Værsgo.

Kl. 18:02

Jacob Jensen (V):

Tak for en fin tale. Jeg har bare et kort spørgsmål. Nu nævner Enhedslistens ordfører det her med en biodiversitetslov, og én ting er, at man laver en lov, men det vigtige er jo ligesom, hvad der er inde i loven, kan man sige. Hvordan ser Enhedslisten på at lave en lov, hvor man også har bindende mål, altså lidt i stil med det, vi har gjort på klimaområdet? Så kan man selvfølgelig spørge, hvad målene er, og det er selvfølgelig også en diskussion værd, men det, at vi ligesom laver det bindende, vil jo trods alt gøre, at det, man bliver enige om i en eller anden form for flertal, forhåbentlig et bredt, også kan stå, hvis der skulle ske en eller anden form for regeringsskifte. Hvordan ser Enhedslisten på det?

Kl. 18:03

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 18:03

Mai Villadsen (EL):

Jeg mener jo, at det, vi har gjort sammen, et stort flertal i Folketinget, i forbindelse med klimaloven er ret forbilledligt og noget, vi skal kopiere på natur- og biodiversitetsområdet. Jeg mener selvfølgelig, at vi skal have en biodiversitetslov. Den behøver ikke en til en at kopiere klimaloven, men selvfølgelig skal den have bindende mål – for så sikrer den jo, at den til enhver tid siddende regering har nogle forpligtigelser at leve op til og skal forhindre den naturkrise, vi står foran lige nu eller i virkeligheden er midt i. Så vi er helt enige i, at der bør være bindende mål.

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger til fru Mai Villadsen. Så byder vi velkommen til De Konservatives ordfører, fru Mona Juul. Værsgo.

Kl. 18:03

Kl. 18:04

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet, og tak for forslaget. Jeg er vikar for vores miljøordfører, som i øvrigt også var vikar for Mette Abildgaard. Når man nu som barn lørdag aften har ligget under bordet og set Jacques Cousteau og har været med i bestyrelsen for Verdensnaturfonden, er det jo en fornøjelse at få lov til at være vikar lige præcis i dag.

Vi vil meget gerne støtte op om biodiversiteten i Danmark og på vores klode. Det er ikke retningen, vi bliver uenige om, men alene mål, midler og tempo i indsatsen. Samtidig med at kloden bliver varmere, ændres leveforholdene for dyr og planter i et stadig stigende tempo. Det presser en række arter, og med den seneste opgørelse over status for biodiversitet i Danmark er det blevet tydeligt, at Danmark ligger lavt i internationale målinger bl.a. på grund af vores status som et effektivt landbrugsland og mangel på udstrakte naturområder. Det er derfor på tide at sætte ind med en indsats for at bevare vores natur og sikre nogle af de sårbare naturområder. Det er der også blevet kæmpet for flere gange her.

Det er vigtigt, at vi gør det rigtige. Vi kan ikke gøre alt for alle arter. Vi må vælge, hvad vi vil prioritere, og hvordan vi bedst sikrer de økosystemer, det giver bedst mening at beskytte. Her mangler vi fortsat viden. Som et eksempel har vi fortsat ikke kortlagt de unikke bevaringsværdige områder, der findes i de private skove. Det er åbenlyst, at der her er områder, vi kan og skal sikre bedre end i dag.

Hvis den europæiske indsats for en øget biodiversitet skal give mening, er det væsentligt, at den overordnede planlægning sikrer vandringskorridorer for de dyrearter, der tvinges til at vandre f.eks. på grund af den globale opvarmning. Derfor er der behov for sammenhængende natur, og at bevaringen af skov og land, f.eks. via naturparkerne, planlægning af udnyttelse af vores landbrugsareal og udpegning af bevaringsværdige økosystemer, tænkes sammen. Nøgleordene er at tænke det sammen. Det er kun gennem en væsentlig samtænkning af forskellige naturindsatser, at vi kan få lavet en meningsfuld indsats for at forbedre biodiversiteten i Danmark.

I det beslutningsforslag, vi arbejder med her, bindes regeringen til at fremsætte et biodiversitetslovforslag inden udgangen af i år, der frem til 2030 skal lægge indsatserne for sikring af vores biodiversitet. Vi mener, det kræver en viden og et niveau i planlægningen, som ikke er på plads endnu. Derfor kan vi desværre ikke støtte nærværende forslag.

Kl. 18:06

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til vikaren fra De Konservative. Det klarede hun fint. Værsgo til hr. Peter Seier Christensen fra Nye Borgerlige.

Kl. 18:06

(Ordfører)

Peter Seier Christensen (NB):

Tak for ordet. Biodiversitet er forskellighed af liv på jorden i alle dets former. Sunde økosystemer bidrager med mange nødvendige ting, som vi tager for givet. Biodiversitet giver os ren luft, frisk vand, sund jordbund, bestøvning af afgrøder – forskellighed i naturen gør det muligt for os at trives.

Nye Borgerlige vil naturligvis gerne værne om landets fælles ressourcer, herunder den næringsrige jord, det rene grundvand og

de fiskerige kystnære farvande. Vi ser positivt på nationalparker og tværkommunale naturparker, når de etableres efter lokale ønsker i samspil med landbruget. Naturparker kan også være med til at bevare den særegne danske natur.

Vi behandler et beslutningsforslag efter det, vi behandler nu, som ligeledes handler om biodiversitet. Her lægges op til forhandlinger om en natur- og biodiversitetspakke. Det nærværende beslutningsforslag lægger op til en konkret lov. Vi mener, det vil være rigtigt at tage en forhandling om indholdet. Nye Borgerlige kan derfor ikke støtte beslutningsforslag nr. B 18.

Kl. 18:07

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger – jo, der kom lige en her på falderebet. Værsgo til fru Susanne Zimmer.

Kl. 18:07

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Helt konkret kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad ordføreren mener om nationalparker. Er det noget, som man kan se en fremtid i at få flere af i forhold til nationalparker, hvor der er mindre beskyttelse?

Kl. 18:08

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 18:08

Peter Seier Christensen (NB):

Vi er positivt indstillet over for nationalparker, og det vil vi så selvfølgelig gå ind i en konkret drøftelse om.

Kl. 18:08

Den fg. formand (Annette Lind):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 18:08

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for ordet. Jeg bor selv midt ude i biodiversiteten i Ribe, på kanten af marsken, og det er en utrolig glæde, når jeg er der og ikke skal passe mit arbejde i Folketinget. Og når jeg ser på den enorme strøm af mennesker, som kommer og besøger os, kan jeg se, hvor mange andre det også er en glæde for. Så biodiversitet er noget, som vi skal være glade for, det er noget, som vi skal hæge om, og det er noget, som vi skal arbejde for.

Men i mit parti er vi også kede af, at midten er forsvundet i forhold til en hel række spørgsmål, der handler om natur og miljø, og vi ser gerne, at der kommer en eller anden form for politisk midte tilbage. Der tror vi, at det næste forslag, vi skal behandle, nok går længere i retning af at skabe en mere bred konsensus end at jage en lov igennem inden årets udgang, som der står i beslutningsforslaget. Det er den 10. november i dag, og jeg tror simpelt hen ikke, at der kommer noget særlig godt ud af at tage det helt alvorligt og jage en lov igennem så hurtigt.

Så ja til biodiversitet, men som forslaget her er udformet og med de skrappe tidsfrister, der er, er det altså ikke noget, vi kan bakke op om. Tak for ordet.

Kl. 18:10

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning – ordføreren skal lige blive her. Værsgo, fru Susanne Zimmer.

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Der går lidt tid, fra man får sådan en biodiversitetslov sendt ind, og til den bliver behandlet. Hvis man nu sagde, at man udsatte kravet om fremsættelse til sommeren 2021, hvad ville ordføreren sige til det?

Kl. 18:10

Den fg. formand (Annette Lind):

Hr. Henrik Dahl.

Kl. 18:10

Henrik Dahl (LA):

Jeg synes stadig væk, at der bliver for lidt rum til en politisk diskussion og en politisk prioritering, for forslaget er jo udformet på den måde, at man relativt slavisk skal implementere nogle målsætninger fra FN og så det, der hedder nogle videnskabelige målsætninger. Nu er jeg også både sundhedsordfører og fødevareordfører og har haft rigtig meget med coronaepidemien at gøre, og jeg er bare nødt til at sige, at der altså skal nogle politikere ind over i sådan nogle situationer. Det her med at implementere anbefalinger fra f.eks. FN tror jeg er en farlig vej at gå. Der er jeg altså mere tilhænger af, at vi sætter os ned og forhandler os frem til et eller andet, også i forhold til finansiering og prioriteringer osv.

Kl. 18:10

Kl. 18:11

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så skal vi have Alternativets ordfører på talerstolen, og det er hr. Torsten Gejl. Værsgo.

Kl. 18:11

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. I Alternativet blev vi jo rigtig glade over, at S og SF gik til valg på, at vi skulle have en biodiversitetspakke. Det har Danmark i sandhed brug for. Da så regeringen kun satte 50 mio. kr. af om året her på finansloven til det, blev vi selvfølgelig lige så skuffede, som alle de grønne organisationer. Men da det så blev meldt ud, at vi skulle forhandle biodiversitetspakke alligevel, blev vi jo glade igen. Men da vi så kom med vores store kataloger, tre store kataloger med mål for vild natur og udvikling af marine nationalparker og vild skov og naturnationalparker og stenrev og det hele, fandt vi ud af, at det bare handlede om at udmønte de her 50 mio. kr., og så faldt vores humør noget.

Det, vi så har gjort, er, at vi simpelt hen prøver at løfte forhandlingerne. Vi kæmper for at løfte forhandlingerne op på et niveau, som svarer lidt til det, vi gjorde på klimaområdet, hvor vi i Alternativet havde held til at få samlet partierne omkring det store klimamål, som vi selv havde foreslået. Det, vi gerne ser, er, at vi simpelt hen laver et mål, at vi laver en biodiversitetslov med et mål for 10 pct. strengt beskyttet natur i 2030, og at vi så arbejder os deropad år for år, sørger for finansiering og når op på det mål. Så det, vi sidder og forhandler lige nu, er jo egentlig noget af det, som Susanne Zimmer foreslår som et frisk indspark til idékataloget. Man bruger så ordene drømme og leg om det, og det er ikke helt sådan, vi forhandler. Altså, vi forhandler ret seriøst i Miljøministeriet i øjeblikket. Jeg kan minde Susanne Zimmer om, at under 1 pct. af den danske natur er strengt beskyttet i dag, og sandsynligvis under 2 pct. til havs. Så vi skal altså virkelig, virkelig oppe os.

I det hele taget er der gået totalt rod i alle de der beskyttelseskategorier. Der er alle mulige forskellige former for beskyttelseskategorier, og når vi indmelder til FN, at 17 pct. af den danske natur er beskyttet, er det jo også golfbaner og alle mulige steder, som i hvert

fald i vores optik ikke er beskyttet natur. Det skal vi have ryddet op i. Vi skal have fundet ud af, hvad der er beskyttet, vi skal have nogle ordentlige beskyttelseskategorier, og så skal vi simpelt hen have lavet en procentdel strengt beskyttet natur om året.

Til havs skal vi selvfølgelig sørge for, at f.eks. Øresund bliver fuldstændig fredet og bliver til en marin naturnationalpark, for det er et fantastisk opvækstområde for specielt torskeyngel i de enorme ålegræsbelter. Vi havde glæden af at se en tunfisk på 300 kg springe op af vandet, da vi var derude med Miljøudvalget, og jeg tror, at det står på vores alle sammens nethinde som billedet på et dyr, næsten lige så stor som en bil, der er kommet tilbage til Øresund, og som kan ses derude, hvis man er heldig. Det var vi så den dag. Der er også hundredvis af marsvin – vi så kun nogle stykker. Men Øresund er en unik perle i dansk natur, fordi man ikke har måttet bruge bundtrawl siden, jeg tror, det er 1926, og det er jo den vej, vi skal i de danske farvande. Meget af det kan godt genetableres og blive til rigtig, rigtig dejlig og fin natur. Tak.

Kl. 18:15

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til ordføreren.

Jeg vil gerne minde om, at vi titulerer hinanden med hr. og fru, og det er netop *fru* Susanne Zimmer, der har en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 18:15

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Jeg skal lige være sikker på, at jeg forstod, hvad ordføreren sagde, rigtigt, i forhold til hvor mange procent strengt beskyttet natur vi skal have. 10 pct. forstod jeg, men er det så det, eller er der et tal ved siden af? Altså, skal vi ikke efterleve EU's mål i forhold til biodiversitet på 30 pct. i 2030, eller hvor står Alternativet der?

Kl. 18:15

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

Kl. 18:15

Torsten Gejl (ALT):

Der vil jeg godt gøre Frie Grønne opmærksom på, at det der med de 30 pct. jo ikke gælder rigtigt beskyttet natur. Altså, dem synes jeg ikke at fru Susanne Zimmer skal hænge sin hat på. Der er gået totalt rod i det med de der beskyttelseskategorier. Vi siger til FN i øjeblikket, at vi har 17 pct. beskyttet natur, og når man så ser efter, gælder det jo meget andet end strengt beskyttet natur; det er jo knap nok beskyttet natur. Det kan f.eks. være golfbaner, landbrugsjord eller ting og sager, som ikke er særlig beskyttet. Så vi har lidt svært ved at tage de der 30 pct. alvorligt. Vi synes, at vi skal være mere ambitiøse.

Kl. 18:16

Den fg. formand (Annette Lind):

Fru Susanne Zimmer.

Kl. 18:16

Susanne Zimmer (UFG):

Det kan jeg kun være enig med hr. Torsten Gejl i, altså at det er svært at tage de der tal alvorligt. Og det er jo heller ikke dem, vi arbejder med i Frie Grønne. Altså, vi arbejder jo med beskyttet natur. To tredjedele af den ene tredjedel, der skal være beskyttet natur på land, skal være strengt beskyttet. Og der snakker vi ikke om marker eller golfbaner.

Men jeg synes også, at jeg hørte tallet 50 mio. kr., og at det tal arbejder Alternativet på at få op for at få noget af det her igennem. Hvor meget skal det op, for at Alternativet vil gå med?

Den fg. formand (Annette Lind):
Hr. Torsten Gejl.

Torsten Gejl (ALT):

Altså, på sigt taler vi om milliarder. Og det beslutningsforslag, som fru Susanne Zimmer kommer med her, har jo også behov for en finansiering på måske 50 mia. kr. eller 100 mia. kr., hvis man virkelig skulle efterkomme det.

Det, som vi skal i øjeblikket, er at sikre nogle langsigtede mål. Jeg tror bare, at det, vi kalder biodiversitetspakken, vil komme til at nærme sig 1 mia. kr., og der kunne jeg godt tænke mig, at vi lavede nogle langsigtede mål og sagde: Det er dem, vi skal nå. Så behøver vi ikke at finansiere 1 mia. kr. i den her runde, men det er vi simpelt hen nødt til at komme op på i løbet af 10 år.

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til hr. Torsten Gejl. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så skal vi sige velkommen til ordføreren for forslagsstillerne, fru Susanne Zimmer, UFG.

(Ordfører for forslagsstillerne)

Susanne Zimmer (UFG):

Den frie, vilde natur og biodiversiteten er truet, økosystemer bryder sammen, arter uddør og forsvinder i et uhørt højt tempo. Det skønnes, at jorden har mistet halvdelen af sit vilde dyreliv inden for de sidste 40 år. Adskillige rapporter viser, at der på verdensplan ikke siden dinosaurernes uddøen er forsvundet så mange dyrearter så hurtigt som i dag. På verdensplan er 1 million arter lige nu truet af udryddelse. I Danmark er hvert fjerde pattedyr truet, og 42 pct. af de arter, der er registreret, er truet og i tilbagegang.

Hvordan kan vi tillade os at udrydde dyrearter, ødelægge naturtyper og ødelægge livsgrundlaget for de mennesker, som lever af naturen, i andre lande? Vi mennesker er en del af naturen, men mange af os har desværre mistet kontakten til naturen og føler os i høj grad ikke længere som en del af den. Vi overser, at vi har brug for naturen, både fysisk og mentalt. Vi har gjort os til herskere over den og ødelagt den uden at tænke på de omkostninger, det medfører på den lange bane. Vores næste generationer får en fattigere verden at leve i, hvis ikke vi ændrer kurs nu.

Her i tiden med corona har mange mennesker oplevet glæden ved naturen. Mange flere har været ude i naturen; mennesker har mødtes med hinanden, gået ture og været sammen på nye måder med mindre risiko for smitte. Naturen giver os også mentale vitaminer. Vi går i naturen; vi hører måske en gren knække, at det knaser, eller at der er en fugl, der rasler i busken. Og alt imens får det system, som sorterer informationer i hverdagen, en pause, siger Ulrika Stigsdotter, som er professor ved Københavns Universitet. Vi har en fortravlet hverdag, så vi har meget brug for afkobling, og derfor skal vi værne om naturen, men vi skal også værne om naturen for naturens egen skyld – for vores skyld, men også for vores fremtidige generationers skyld.

Vi er et af de lande i Europa, der har den ringeste naturbeskyttelse, og sammen med Bangladesh er vi det mest opdyrkede land i verden. Begge dele har helt klart mærkbare konsekvenser for naturen og biodiversiteten. Eksempelvis er 11 dagsommerfuglearter forsvundet fra den danske natur de sidste 50 år, bestanden af viber og sanglærker er faldet med henholdsvis 76 pct. og 65 pct. siden 1976, og 50 ud af vores 287 vildtlevende biarter er ikke set siden 1974.

Derudover viser den seneste NOVANA-rapport, altså Naturstyrelsens program for overvågning af den danske natur, at de danske skove har det elendigt. Vi har f.eks. kun 6,1 m³ dødt ved pr. hektar,

Kl. 18:16 hvor vi skulle have mellem 30 og 50 m³ for bare at kunne støtte biodiversiteten nogenlunde og 130 m³, hvis vi havde urørt skov. Da mange fødekæder starter i dødt ved, bl.a. insekter, har det store konsekvenser for vores dyreliv, for fugle og for liv i det hele taget. Og 62 pct. af vores arter er truede arter, hvoraf de 44 kun lever i skovene.

Kl. 18:17

Natura 2000-områderne i havet udgør 18 pct. af vores havområder. Det er områder, der er særlige naturtyper, eller hvor der er vilde dyre- og plantearter, men kun reelt 10 pct. er beskyttet. Det vil sige, at ni ud af ti af områderne ikke er beskyttet, hverken havnatur, fisk eller pattedyr. Ifølge Danmarks Naturfredningsforening og Verdensnaturfonden opfylder Danmark ét af FN's Aichimål, ét er på vej, syv er i tilbagegang, og det ene af dem handler om naturbeskyttelse. Det er, på trods af at de mål blev sat i 2010. Men de blev ikke efterlevet, og det blev forlænget til 2020, hvor det altså fortsat står rigtig skidt til.

Derfor ønsker Frie Grønne en biodiversitetslov, som fastsætter nationale mål og delmål, som sikrer, at mange års tilbagegang kan vendes til fremgang. Biodiversitetsloven skal rumme konkrete målsætninger for den danske naturpolitik frem mod 2030, og den skal sikre en rig, mangfoldig og vild natur. Målsætningerne skal både omfatte mål for naturarealer, for kvaliteten af naturen og for beskyttelse af arter og naturtyper. Loven skal desuden sikre, at naturpolitikken udformes i overensstemmelse med videnskabens anbefalinger, og sikre opfyldelse af EU's biodiversitetsstrategi og FN's globale biodiversitetsmål.

Kl. 18:22

Frie Grønne mener, at der akut er brug for seriøse svar på natur- og biodiversitetskrisen, og alle forskere, ligesom jer her i salen, siger, at der er brug for mere plads. Mere plads er afgørende for naturen – for alt det liv, dyre- og planteliv, som vi deler planeten med. Og det gælder både til lands og til vands. Derfor foreslår vi konkret, at vi får indført en egentlig biodiversitetslov i Danmark, inspireret af klimaloven. Loven skal som minimum indeholde, at vi senest i 2030 har en tredjedel af vores landarealer som beskyttet natur. Heraf skal to tredjedele gøres til naturzoner, hvor biodiversiteten har førsteprioritet, hvilket betyder, at der ikke må foregå kommerciel drift, hverken landbrug eller skovdrift. Vi skal også i 2030 have en tredjedel af vores havarealer som beskyttet natur, og her skal mindst en tredjedel være beskyttet mod alle former for udnyttelse og fungere som videnskabeligt referenceområde. Vi har brug for områder, hvor havnaturen får lov til at udvikle sig frit, og hvor vi har målepunkter som grundlag for, hvordan vi håndterer resten af havet. Senest i 2030 ønsker vi al statsskov, altså 110.000 ha, udlagt til urørt skov, og heraf skal 75.000 ha være udlagt til urørt skov i 2025. Ydermere skal 50.000 ha privat skov udlægges til urørt skov senest i 2030. Og i private skove findes der allerede nu store, flotte biodiversitetsområder, som vi skal bevare.

På nuværende tidspunkt lever nationalparkerne på ingen måde op til de internationale standarder, og en stor del af vores nationalparker er landbrugsjord og byer. Frie Grønne ønsker, at vi senest i 2025 skal have indskrevet et krav i nationalparkloven, som efterlever den internationale naturbeskyttelsesorganisation IUCN's kategori II, og det betyder, at det skal være enten rene eller næsten rene naturområder. Senest i 2050 skal alle naturtyper, hvor det er fysisk muligt, have gunstig bevaringsstatus og status som bevaringsværdige. Det betyder, at vi skal sikre, at beskyttede områder rent faktisk er beskyttede. F.eks. er en tredjedel af Natura 2000-områderne reelt landbrug. I Natura 2000-områder i havet fiskes der også med bundtrawl, som vi ved skader havmiljøet. Biodiversitetsloven skal sikre en reel beskyttelse.

Loven skal kunne pålægge myndighederne at overvåge arter og naturtyper, så der kan opnås troværdig information om arters og naturtyperes tilstand. Uden et reelt billede af, hvordan udviklingen

er i naturen, kan vi ikke træffe de foranstaltninger og lave den lovgivning, som der er behov for. Biodiversitetsloven skal kunne pålægge myndighederne at gennemgå, identificere og fjerne regler og incitamenter, som svækker biodiversiteten. Loven skal sikre, at de statslige og kommunale natur- og skovarealer primært forvaltes med biodiversitet for øje, og dermed hæves Naturstyrelsens landbrugspraksis øjeblikkelig. Og der skal i loven være hjemmel til at udlægge naturnationalparker, både på land og til havs. Loven skal forpligte Danmark til at efterleve de internationale standarder og målsætninger, som vi har tiltrådt i FN og EU.

Frie Grønne ønsker en biodiversitetslov, der sikrer et permanent og uafhængigt forskningsbaseret biodiversitetsråd, jævnfør modellen for Det Økonomiske Råd eller Klimarådet. Biodiversitetsrådet skal kunne tage emner og temaer op af egen drift samt udstyres med et fagligt relevant sekretariat. Rådet skal løbende foretage en faglig vurdering af, hvorvidt den til enhver tid siddende regering varetager naturindsatsen i overensstemmelse med målsætningen i biodiversitetsloven og Danmarks internationale forpligtelser.

For at sikre en ambitiøs indsats og for at anskueliggøre, om den aktuelle indsats lever op til målsætningerne i biodiversitetsloven, bør biodiversitetsloven udstyres med konkrete mål, som understøtter den nødvendige fremdrift i arbejdet. Det foreslås, at biodiversitetsrådet løbende vurderer regeringens indsats og kommer med konkrete anbefalinger til den fremadrettede indsats.

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om indførelse af en biodiversitetslov, og jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget. Tak.

Kl. 18:28

Den fg. formand (Annette Lind):

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til fru Susanne Zimmer.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Miljø- og Fødevareudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om indkaldelse til forhandlinger om en natur- og biodiversitetspakke med bindende målsætninger.

Af Jacob Jensen (V) m.fl.

(Fremsættelse 07.10.2020).

Kl. 18:29

Forhandling

Den fg. formand (Annette Lind):

Forhandlingen er åbnet. Værsgo til miljøministeren.

Kl. 18:29

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Tak for det. Vi har jo allerede taget lidt hul på debatten om, at vi ikke bare står midt i en coronakrise som land, men at vi også står i en klimakrise og en biodiversitetskrise. Og en række af de udfordringer, som det medfører, nemlig at det er en brændende platform i forhold til at miste tusindvis af arter herhjemme, som er truede; at

vores egne afrapporteringer om Danmarks natur i den grad viser, at naturen ikke har fået det bedre; at vi har mistet 3 millioner fugle over de seneste 40 år, siger jo med al tydelighed, at der er behov for at handle. Regeringen har derfor også på trods af den coronakrise, vi står midt i, prioriteret at afsætte de her 200 mio. kr. ekstra over de næste 4 år, sådan at vi kan sikre, at vi også med den finanslov, der bliver vedtaget nu her, kan tage nye skridt for at passe bedre på vores fælles natur. Og vi har som sagt lagt op til at fokusere pengene på naturnationalparker og urørt skov, fordi vi ved, at mange af de arter, som er i fare for helt at forsvinde herhjemme, netop bor der.

Hertil kommer jo de indsatser, som regeringen allerede har gennemført, og det er dejligt med omtanke også fra Venstre i forhold til hele det grønne område. Men noget af det, som vi ikke talte så meget om i behandlingen af det foregående beslutningsforslag, er jo alle de tiltag, der er blevet gjort for at rydde op i forhold til der, hvor vi tog over. Bare for at nævne et par konkrete eksempler indgik regeringen i efteråret sidste år en aftale med Radikale Venstre, SF, Enhedslisten og Alternativet om at tredoble indsatsen i den målrettede kvælstofregulering i 2020 i forhold til 2019 for netop at sikre, at vi også fik strammet op på den kvælstofregulering, der var behov for. I juni måned fulgte vi det op med en række nye tiltag, som med indfasningen fra i år også bidrager til at styrke kvælstofreguleringen yderligere – det er et eksempel. Et andet eksempel er: For at passe bedre på vores vandmiljø, annoncerede vi også, at vi ikke vil have flere eller større havbrug i Danmark. Vi er lige nu i gang med også at behandle det lovforslag her i salen. Som det tredje kan nævnes: at vi jo også med en vis diskussion, må man sige, her i Folketinget, vedtog det, som vi havde sagt, vi ville inden valget, nemlig at der ikke på naturbeskyttede enge i Danmark, altså § 3-arealerne, længere må pløjes, gødes eller sprøjtes. Og forbuddet kommer til at have vigtig betydning også for mange af de almindelige arter, f.eks. viben, altså nogle af de fugle, vi har mistet i det åbne land. Der havde vi jo en rigtig, rigtig stor diskussion med også de blå partier her i Folketinget, som endte med at stemme imod. Så det er dejligt at se, at der er den her interesse for naturen.

Udover oprydningen har jeg i forbindelse med det sidste beslutningsforslag allerede været inde på mange af de skridt, som regeringen har taget sammen med vores parlamentariske grundlag i forhold til at sikre en natur, som får det bedre: Mere urørt skov; stop den kommercielle motorsav i de skove, som ellers var udpeget til at være urørt skov, men hvor motorsaven kunne fortsætte helt til 2066; Danmarks to første naturnationalparker, hvor vi jo får sat de store græssere ud, som forskerne også efterlyser, og som der længe har været et ønske om at vi også får gjort i Danmark; penge til stenrev; beskyttelse af særlig sårbar natur; flere milliarder til udtagning af lavbundsgrunde, som både er godt for klimaet, men jo også for vores natur og vandmiljø; og så er der Klimaskovfonden, som skal starte op her fra 1. januar næste år, hvor der jo ligger de første 100 mio. kr. til også her at bygge videre.

Så ligesom med det foregående forslag bakker jeg op om ønsket om, at vi passer bedre på vores natur. Til det er der bare at sige, at regeringen allerede er i fuld gang med at forhandle om nye indsatser på naturområdet. I den proces har jeg også talt med alle Folketingets partier, og de forhandlinger er ikke slut endnu, og vi lytter meget gerne til de konkrete forslag, som også Venstre har på det her område. Så også en kvittering til alle de partier, som jeg har mødet med, for ønsket om på trods af de uenigheder, der kan være, at vi bevæger naturen fremad, og for, at Folketinget har opdaget den naturkrise, som vi står midt i – og det er jo kun på tide. Men regeringens tilgang er også, som jeg sagde tidligere, konkret handling, hvor vi finder finansieringen til de ting, vi gerne vil, sådan som vi allerede har gjort på en række områder. Vi tror på, det er afgørende, at vi sætter handling bag ordene, og at vi også sørger for, at de ambitioner, vi har, rent faktisk bliver til noget.

Så bare også for at gentage det, som jeg sagde under behandlingen af det foregående forslag: De ambitioner, som vi meldte ud inden valget, står vi ved; dem arbejder vi løbende for at opnå, og der skal også prioriteres finansiering til indsatserne. Det har vi lagt ud med i finanslovsforslaget, men alt det, som vi jo også har sagt før det, står vi sådan set ved. Derfor kan regeringen ikke bakke op om beslutningsforslaget.

Kl. 18:34

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til miljøministeren. Der er et par korte bemærkninger. Først er der en kort bemærkning til hr. Jacob Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 18:34

Jacob Jensen (V):

Tak til ministeren for en, synes jeg faktisk, meget positiv tale, som også tager intentionen bag forslaget positivt ned – sådan hørte jeg det i hvert fald. Nu er tingene i naturen jo sjældent sort-hvide. Nu nævner ministeren viben, og bare for at give et eksempel vil jeg sige, at når man eksempelvis udlægger landbrugsjord til økologi, som der jo også er en ambition om, så skal man køre med en såkaldt fingerharve for at harve ukrudtet i stedet for at sprøjte mod ukrudtet, så går det faktisk ud over nogle fuglereder, bl.a. vibens. Det var bare for at sige, at der er mange eksempler på, at tingene ikke er sort-hvide, og det er jo det, jeg gerne vil være med til at nuancere og måske bringe ind i det forhandlingsrum. Så tak for, at vi kunne have og også har en løbende dialog omkring det. Men jeg vil bare spørge ministeren, om det er muligt at få lov at komme ind og se det forhandlingsudspil, som jeg kan forstå at der bliver forhandlet omkring – der er vist sådan lidt forskellige opfattelser af, hvor stort det er, og hvad det er, man konkret forhandler om. Men jeg vil spørge, om vi kunne få lov til at være med – og så skal jeg nok lade være med at sige, at vi så også skal lave en aftale; det kan vi jo se på – altså om ikke vi har mulighed for at se det, der bliver forhandlet om, og så give vores besyv med.

Kl. 18:35

Den fg. formand (Annette Lind):

Ministeren.

Kl. 18:35

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Først og fremmest tror jeg ikke, at der er nogen her, der påstår, at tingene er sort-hvide. Men det, som vi bare kunne se, da vi overtog regeringsmagten, var jo, at naturen ikke havde fået det bedre; at rapporterne blev ved med at komme ind på mit kontor og viste, at naturtilstanden derude er for dårlig. Og der er også en række af de beslutninger, som blev taget under den tidligere regering, som vi var lodret uenige i. Og der er § 3-forbuddet jo et meget godt eksempel på noget af det, som Venstre rullede tilbage, som vi havde indført, og nu har vi så stemt det igennem igen. Og det er jo ikke den måde, jeg tænker at vi skal lave naturpolitik på, altså hvor det først går lidt frem, men så lidt tilbage igen – og så lidt frem igen. Men det ændrer bare ikke på, at lige præcis det forslag ved vi jo vil gavne naturen de steder, og jeg synes også, det er på tide efter 30 år med en naturbeskyttelseslov i forhold til det her, at de områder så rent faktisk bliver fritaget for, at man kan pløje, sprøjte og gøde dér – bare for at tage vibespørgsmålet.

I forhold til forhandlinger har jeg jo haft en drøftelse netop med alle Folketingets partier, og det vil jeg utrolig gerne fortsætte med. Tak.

Kl. 18:37

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak. Hr. Jacob Jensen.

Kl. 18:37

Jacob Jensen (V):

Det er jeg selvfølgelig rigtig glad for at vi kan fortsætte med, og jeg vil også meget gerne bidrage til det. Spørgsmålet er sådan set mere, om vi kan få eller se den plan eller det, der ligesom ligger, for det er trods alt det, som regeringen også netop spiller ud med, som på en eller anden måde altid danner udgangspunktet for sådan en forhandling. Så det tager jeg faktisk positivt ned, og jeg glæder mig til at få en kop kaffe igen med ministeren, hvor vi så måske kan komme lidt tættere på det. Og det er sådan set også det, der er intentionen med det forslag, som vi her behandler, nemlig at vi netop kan få det lagt frem – ikke kun til støttepartierne, men til alle, som måske kan være med til at bidrage til en bredere politisk forankring netop for at undgå det her, som ministeren siger, med frem og tilbage; det har naturen ingen gavn af.

Kl. 18:37

Den fg. formand (Annette Lind):

Ministeren.

Kl. 18:37

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Og vi har jo også allerede netop haft flere drøftelser om, hvordan vi kan passe bedre på naturen. Noget af det, jeg lytter mig til, er jo dels nogle af de konkrete indsatser, som vi har talt om her: naturnatiparker, urørt skov, mange af de indsatser, der retter sig mod de sårbare arter dér. Men der er jo også hele spørgsmålet omkring udtagning af lavbundsjord, spørgsmålet omkring vandmiljøet, kvælstof og nogle af de andre ting, som jeg hørte Venstre sige før. Og vi vil også meget gerne lave brede aftaler i den her regering, og vi lytter også meget gerne til det, hvis Venstre har konkrete ideer.

Kl. 18:38

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Den næste, der har en kort bemærkning, er fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 18:38

Susanne Zimmer (UFG):

Tak for det, og tak for ministerens tale. Nu snakker ministeren om, at man nogle gange godt kan gavne både biodiversitet og klima på en gang. Og mit spørgsmål ender med at være: Hvad kan ministeren gøre for at tænke mere i helheder? Og klima og natur vil, f.eks. i landbruget i forhold til lavbundsjord, jo tit komme til at skulle supplere hinanden, så det kan være til gavn for begge dele. Men i forhold til landbrug har vi en ny CAP-ordning på vej, hvor der er sat store beløb af i forhold til at kunne tilgodese naturen. Hvordan er samarbejdet mellem miljøministeren og ministeren for fødevarer i forhold til at bruge de penge? For nu har økonomi jo fyldt rigtig meget i det her sidste punkt, så der er nogle penge dér, der er har faktisk rigtig mange penge. Kan de sættes i spil i forhold til at hjælpe naturen?

Kl. 18:39

Den fg. formand (Annette Lind):

Ministeren.

Kl. 18:39

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Først og fremmest i forhold til spørgsmålet omkring synergier: Hvis vi vil nå alt det, vi gerne vil på det grønne – og det er jo både vores 70-procentsmål, men det er jo også at handle på biodiversitetskrisen – så vil det kræve, at vi tænker tingene sammen og ikke tænker så silobaseret. Og det er der jo en række af de tiltag, som er blevet

nævnt i debatten i dag, som er eksempler på, altså at de gavner hinanden.

Men det er ikke altid, at der er den synergieffekt, og derfor er der behov for netop særskilte planer og initiativer på begge områder. Men der, hvor det kan tænkes sammen, skal vi selvfølgelig gøre det.

I forhold til det omkring CAP'en er jeg meget enig i, at hele den grønning af landbrugsstøtten er noget af det, som Danmark har arbejdet meget aktivt på, altså bruttoarealmodellen, hvor man sikrer, at man sådan set kan bevare sin hektarstøtte, vel vidende at der er nogle småbiotoper, altså krat, små, mindre naturområder, som altså de facto ikke længere vil være under landbrugsdrift på samme måde, som det har skullet nu, hvor man jo har skullet pløje det hele op for at få sin støtte. Så det er jo et dansk aftryk, og det er selvfølgelig noget af det, vi også kommer til at forfølge i landbrugsforhandlingerne.

Kl. 18:40

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Der kom lige en kort bemærkning til fra fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 18:40

Susanne Zimmer (UFG):

Altså, i forhold til hektarstøtten og om man kunne beholde den, selv om der er nogle hjørner osv.: Det er jo rigtig fint. Men så er der også ecostreams, og så er der jo 30 pct.s mulighed for at overføre fra søjle 1 til søjle 2. Så det kan virkelig rykke noget, for her snakker vi jo om 30 pct. af 10 mia. kr., vi kan rykke med. Så det var egentlig også lidt det, jeg spurgte til, for det er jo penge, der kan gøre en stor forskel for naturen.

Kl. 18:41

Den fg. formand (Annette Lind):

Ministeren.

Kl. 18:41

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Det er ikke altid, der er så meget tid, som man godt kunne ønske sig, så jeg vil tage det op dér, hvor jeg slap. Altså, ud over bruttoarealmodellen, som jo er et klart dansk aftryk, har vi jo også ønsket, at landbrugsstøtten skal være med til at bidrage til den grønne omstilling, der skal være af landbruget. Ordføreren spurgte konkret til det her med, om der er et samarbejde, også med fødevareministeren. Og det er der, og noget af det, som vi sagde ved delegeretmødet i Landbrug & Fødevarer, da vi holdt taler der, var jo også, at vi sådan set har lagt os i selen for at tænke de tiltag sammen, altså netop synergiene.

Kl. 18:41

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til miljøministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så skal vi sige velkommen til Socialdemokratiets ordfører, fru Mette Gjerskov. Værsgo.

Kl. 18:41

(Ordfører)

Mette Gjerskov (S):

Naturen er i krise. Man skal ikke have fulgt den her debat ret længe i dag i salen for at kunne konstatere det med meget stor klarhed: Vi står midt i en masseuddøen af arter, og der må handling til – handling og plads. Det er det helt grundlæggende for at sikre en bedre og grøn fremtid.

Derfor skal jeg da også sige tak til Venstre for at give os mulighed for at tage den her diskussion igen her i Folketingssalen. For der er jo brug for den opmærksomhed. Vores natur har brug for den opmærksomhed. Det er jo deprimerende, hver gang vi ser en ny

rapport, for det går af en eller anden grund aldrig frem. Det går altid tilbage. Så derfor har vi brug for, at der bliver handlet, og jeg må sige, at jeg jo synes at vi har leveret rigtig, rigtig meget i den her regerings levetid.

Vi kunne høre det fra ministeren før i forhold til urørt skov og stenrev og beskyttede strandenge og fredede sommerfugle, og listen er ufattelig lang. Og derfor synes jeg jo selvfølgelig også – for det her er noget, der er meget dybfølt hos os i Socialdemokratiet – at det er vidunderligt, at Venstre nu melder sig på banen for naturens skyld. Altså at alvoren alligevel er sunket ind, i forhold til at Danmarks natur og biodiversitet er vigtigt for Venstre. Det skriver Venstre i beslutningsforslaget. Jamen man kan jo ikke lade være med at knuselske det budskab fra Venstre og Venstres nye grønne linje. Det må man jo gøre.

Men så er der bare det, at når man så læser beslutningsforslaget – og nu er det altså rystende kort – tager det ikke så lang tid. Jeg vil gerne sige: Jeg har alligevel – på et så stort område – aldrig nogen sinde set et beslutningsforslag, som var så kort. Fire linjer, og det er faktisk kun to, for det er spalter. Det er fire linjer: Regeringen skal lave et udspil. Der er ikke noget om, at Venstre skal gøre noget. Det er regeringen, der skal lave et udspil med bindende mål, og det er ikke det hele, for der er ikke noget ord om, hvor pengene skal komme fra, hvor mange penge der skal bruges, hvad de skal bruges på, og ikke et ord om, hvordan Venstre vil bidrage til finansieringen, ikke et ord om prioriteringen. Og så prøver man at kigge i Venstres forslag til finanslov, og der står heller ikke noget.

Derfor kan man jo godt blive lidt i tvivl om, om vi egentlig er kommet meget længere. Jeg bliver i tvivl om, om vi er kommet meget længere end til det tidspunkt under den tidligere blå regering, hvor Venstres naturforhandlinger endte med at Konservative simpelt hen forlod dem og meddelte – og nu skal jeg lige finde det helt rigtige citat: Der lå et aftaleudkast med nogle naturmål, men de var ikke ambitiøse nok til, at Konservative kunne lægge navn til dem. Og så kan det jo godt være, at det er det, der er forklaringen på, at man ikke selv kommer med nogen mål her i forhold til den her pakke.

Men jeg kan jo sige, og ministeren fortalte også om det, at der er drøftelser med Venstre om den her pakke og om natur. Der er forhandlinger lige nu, drøftelser om, hvordan vi skal gøre fremover, men jo drøftelser, som også gerne skulle hænge sammen med en finansiering. Det er jo det, vi synes er det bedste – eller ikke det bedste; vi synes, det er ret afgørende – så vi ved, hvad vi har at gøre med.

Vi har ikke brug for alt for mange fugle på taget. Biodiversiteten og naturen har brug for konkrete løfter, som bliver konkret opfyldt af konkrete penge, som der konkret skabes flertal for her i Folketinget.

Derfor kan vi ikke støtte det her beslutningsforslag, men det ændrer ikke ved, at arbejdet med både natur og biodiversitet jo fortsætter, og det kommer til at fortsætte i – det tror jeg godt jeg kan sige – hele den her regerings levetid, ligegyldigt hvor lang tid den varer. For der ligger en kæmpestor opgave foran os.

Kl. 18:46

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning. Jeg ved ikke, om formanden overhovedet må kommentere det, men fugle på taget er jo netop det, vi diskuterer. (*Mette Gjerskov* (S): Men de fugle på taget er fløjet væk, det er jo det!).

Der er en kort bemærkning til hr. Jacob Jensen. Værsgo.

Kl. 18:47

Jacob Jensen (V):

Jeg troede netop, at vi havde brug for fugle på taget; det troede jeg. Nå, nu skal vi ikke gøre det her til et spørgsmål om fugle på taget,

for det er sådan set alvorligt nok, men der skal selvfølgelig også være plads til sådan noget.

Kl. 18:49

Jeg vil bare sige, at vi ikke har været i nogen drøftelser med ministeren om nogen konkret pakke – i hvert fald ikke endnu, men jeg hørte før ministeren sige, at hun gerne vil drøfte det med os. Man kan sige, at forslaget her jo er fremsat – det skal også med i fortællingen – på et tidspunkt, hvor der ikke var noget udspil, og hvor regeringen annoncerede, at man netop ville udskyde den her pakke med endnu et år. Så vi er dog trods alt kommet så langt med forslaget, at det har været med til – det tror og håber jeg – at det kan give de forhandlinger, som vi dog ikke endnu er en del af. Vi har ikke drøftet nogen pakke. Og det er lidt det, jeg godt vil spørge fru Mette Gjerskov om, nemlig om fru Mette Gjerskov ikke kan se, at vi også kan være med til at drøfte den. Det kan så godt være, at vi ikke kan nå i mål, og der kan være uenigheder, en historik og alt muligt, men kan vi ikke sætte os sammen?

Ud over det vil jeg spørge: Hvordan tænker fru Mette Gjerskov og Socialdemokratiet, at man kan lave en biodiversitetslov med bindende mål? Kunne vi prøve at snakke sammen om, hvordan det kunne skrues sammen?

Kl. 18:48

Den fg. formand (Annette Lind):
Ordføreren.

Kl. 18:48

Mette Gjerskov (S):

En biodiversitetslov er jo en mulighed, men det er ikke det, der er vores førstevalg. Vores førstevalg er, at vi sætter os ned og laver nogle fuldstændig klare aftaler om finansloven og får noget med om naturen. Det er sådan, vi har lavet den første finansiering af nationalparker, og det er sådan, vi får stenrev, det er sådan, vi får urørt skov. Det er helt konkrete projekter, som bliver gennemført. Det er ikke, fordi der er noget i vejen med at have mål, men de her er ikke kun mål, men også realistiske projekter. Og i en coronatid, hvor hele verden er af lave, kan man næsten sige, er det jo ganske vanskeligt at finde finansiering til alt det, man godt kunne drømme om. Derfor er jeg egentlig ret stolt over, at vi har fundet finansiering også i dette års forslag til finanslov.

Kl. 18:49

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for det. Det er igen en kort bemærkning til hr. Jacob Jensen.

Kl. 18:49

Jacob Jensen (V):

Det er helt rigtigt, at det kan være svært at finde det, men det er jo også et spørgsmål om prioritering. Der var jo en prioritering i forhold til en tidligere pension, og det skal jeg ikke starte en lang diskussion om, men det var der dog, og det er da adskillige milliarder kroner om året. Det handler jo om, hvorvidt man ønsker at prioritere det her, også i en finanslov. Det kommer vi også til med vores udspil til en finanslov. Så det behøver fru Mette Gjerskov ikke at være bange for.

Men hvad er det egentlig, man har imod det at lave bindende mål? Det har vi jo gjort på klimaområdet. Så hvad ville problemet være ved at gentage succesen, om man så må sige, på naturområdet?

Kl. 18:49

Den fg. formand (Annette Lind):
Fru Mette Gjerskov.

Mette Gjerskov (S):

Jeg er sikker på, at hr. Jacob Jensen godt kan se det. Nu er vi godt henne i november, og spørgsmålet er, om Venstre når at komme med deres udspil til en finanslov, inden forhandlingerne er overstået. Vi har jo brug for at få nogle klare svar fra Venstre om, hvor pengene skal komme fra til de her ting og til naturen. Det er nemlig rigtigt, at det er ufattelig vigtigt. Det er også derfor, at der skal bruges penge på det. Det er jo også derfor, at regeringen faktisk har prioriteret det i sit forslag til finanslov.

Kl. 18:50

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til fru Mette Gjerskov. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører, vi skal sige velkommen til, er DF's ordfører, hr. René Christensen. Vi springer lige forslagsstillerne over, så værsgo til hr. René Christensen.

Kl. 18:50

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak, formand. Ja, undskyld, jeg troede først, jeg var den næste. Det er jo sådan lidt det samme, som vi havde på før, om biodiversitet, og jeg skal ikke holde den samme tale en gang til ud over at sige, at det selvfølgelig er et vigtigt område. Jeg må dog sige, at når man kigger på det forslag, der ligger her fra Venstre, synes vi, det er mere spiseligt end det tidligere, som vi havde, fra partierne uden for grupperne, og det er jo, fordi man her lægger op til, at der faktisk skal være en dialog om, hvor det er, vi skal hen. Det tror vi sådan set i Dansk Folkeparti er det vigtigste – at vi får talt sammen om, hvordan vi løser den opgave, som vi står over for.

Så er der også det i det, at hvis vi skal løse opgaven, skal vi også finde økonomien til det, og det her bliver ikke gratis. Vi vil gerne have, at vi også løser det på tværs af partierne: Hvordan finder vi økonomien til at løse de opgaver, som vi står over for, særlig når vi snakker om natur og biodiversitet? Det er måden at gøre det på. Det er at løse de her ting i fællesskab, således at vi ikke oplever, at naturen og biodiversiteten bliver en politisk kampbane, hvor vi kan se, at ved skiftende valg kommer der skiftende fokus i forhold til at løse det her. For det er det lange seje træk, som skal redde det, som vi står med nu.

Men man skal også passe på. Der blev sagt – godt nok under det tidligere forslag – at vi ikke har set noget værre, og det er 65 mio. år siden. Man skal også passe på, at man ikke tegner det så galt, at man helt opgiver håbet om, at vi kan rette op på det. For selvfølgelig kan vi det. Men det handler om økonomi, og det handler om vilje. Derfor synes vi egentlig, at det her forslag fra Venstre er et positivt forslag, som lægger op til dialog på tværs af partierne.

Kl. 18:52

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for ordførertalen. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så ser jeg ikke umiddelbart nogen repræsentant for Radikale Venstre. Så vil jeg gerne sige velkommen til hr. Rasmus Nordqvist fra SF ... Undskyld, fru Zenia Stampe var i salen – kommer lige fra sidegemakkerne. Værsgo.

Kl. 18:53

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Jeg sad faktisk og fulgte med inde ved siden af. Det kan man. For dem, der sidder og følger med derude, kan jeg fortælle, at vi jo har et værelse inde ved siden af, hvor man kan følge med. Men pludselig gik det altså lidt hurtigt.

Men vi kan desværre ikke støtte det her forslag, selv om vi jo i virkeligheden er glade for hensigten. For det er jo netop at indkalde til forhandlinger om en biodiversitetspakke. Der står godt nok ikke noget om finansieringen. Men som jeg var inde på i forbindelse med den tidligere debat, var det jo i virkeligheden vores favoritscenario: at vi, et bredt udsnit af Folketingets partier – alle dem, som interesserer sig for biodiversitet – mødtes, forhandlede en pakke på plads og fandt finansieringen. Det ville sådan set have været vores bedst tænkelige scenario.

Men nu er vi i gang med nogle forhandlinger med regeringen, eller man skulle måske kalde dem sonderinger, og så håber vi på at kunne komme et stykke ad vejen i finansloven. Men så håber vi jo på at kunne vende tilbage til en lidt bredere drøftelse, også med resten af Folketinget, på den anden side af den.

KI. 18:54

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til fru Zenia Stampe. Der kom lige en kort bemærkning. Værsgo til hr. Jacob Jensen.

KI. 18:54

Jacob Jensen (V):

Tak for talen. Det tager jeg også positivt ned, og jeg tror sådan set, vi i hvert fald deler mange af ambitionerne. Men det her synes jeg bare kalder på en bredere diskussion, altså en bredere politisk diskussion. For der er det der, som også ministeren var inde på før, at så er der nogle hjørner af det, som den ene regering eller ét flertal ruller frem, og den anden gør noget andet, og så kører det lidt frem og tilbage. Og som hr. René Christensen jo rigtigt siger, tror jeg også, det her område kalder på en større bredde og et længere sejt træk. Det er lidt derfor, jeg også prøver at lægge op til, at vi kunne om ikke andet så prøve, om vi kunne lave en bred politisk aftale, netop med det sigte, at vi kan lave det lange, seje træk. Så får vi jo ikke alle sammen alt igennem, sådan er det selvfølgelig. Vi kan få nogle elementer igennem, og andre kan få nogle andre prioriteringer, og jeg har dyb respekt for, at støttepartierne på en eller anden måde nok har forsterket. Sådan må det jo være. Men ikke desto mindre kan vi lave den bredde, så vi netop får en stabilitet og en retning og ovenikøbet også får nogle bindende mål for det, vi gerne vil. Det er sådan set det, der er forslagens intention her.

KI. 18:55

Den fg. formand (Annette Lind):

Ordføreren.

KI. 18:55

Zenia Stampe (RV):

Ja, man kan sige, at det jo i virkeligheden også er derfor, jeg hellere havde set, at vi forhandlede i et andet spor end finanslovssporet, fordi finanslovssporet så ofte er et smallere spor, fordi det er regeringen og dens parlamentariske grundlag. Dog har jeg på fornemmelsen, at der er nogle spor, der også er bredere end bare parlamentarisk grundlag i forbindelse med den her finanslov. Derfor havde jeg da egentlig også syntes, at det havde været det bedste scenario.

Når det er endt på den her måde, er det jo nok også i virkeligheden, fordi regeringen for nogle måneder siden udskød forhandlingerne til næste år. Og så var vi jo så alligevel et parlamentarisk grundlag, der sagde: Det kan vi ikke leve med, vi bliver simpelt hen nødt til at komme i gang. Og den udstrakte hånd, vi så fik fra regeringen, var: Jamen så lad os tage hul på det i finanslovsforhandlingerne. Vi kan næppe komme igennem med hele pakken, men så kan vi dog alligevel få gjort et indhug i noget af det, som vi alle sammen er enige om skal være en del af pakken.

Men jeg er fuldstændig enig med Venstre i, at det her ikke er den optimale løsning. Den optimale løsning havde jo været, at vi

havde haft et bredt forhandlingsforløb om hele pakken og bredt i Folketinget og også om finansieringen.

KI. 18:56

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak. Hr. Jacob Jensen.

KI. 18:56

Jacob Jensen (V):

Men forslaget her er jo netop fremsat, præcis som fru Zenia Stampe siger, ud fra det scenario, at regeringen valgte at udskyde hele diskussionen her et år med henvisning til corona og svært at finansiere og sådan nogle ting. Det var det, der gjorde, at jeg i hvert fald sagde til mig selv, at vi bliver nødt til at række en kærlig hånd, for at regeringen kan komme i gang med det her. Så siger jeg ikke dermed, at vi så kan blive enige om det, men jeg ville bare gerne se, hvad det var, regeringen havde af intentioner, og så ville vi gerne spille ind. Det er sådan set det, der ligger i det her forslag, og jeg håber, De Radikale også stadig væk, selv om man er i gang med nogle drøftelser eller sonderinger, kan se idéen i, at vi også laver et bredere politisk snit end at gøre det meget smalt.

KI. 18:56

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak. Fru Zenia Stampe.

KI. 18:56

Zenia Stampe (RV):

Nu kan jeg ikke huske formuleringen fuldstændig, men det, jeg husker, er, at jeg tænkte: Hov, der står da ikke noget om finansiering i den formulering. Det er jo der, hvor jeg også bliver nødt til at sige, at det er lidt en gratis omgang som oppositionsparti at sige – det er i øvrigt lidt den samme diskussion, vi får i forbindelse med næste beslutningsforslag – at nu må regeringen lige lægge en plan og diske op med nogle penge. Sådan synes jeg heller ikke klaveret spiller. Der tænker jeg egentlig også, at selv om hr. Jacob Jensen og Venstre er i opposition, er Venstre da også indimellem i regering, og der er det altså bare lidt træls, når oppositionen eller støttepartier for den sags skyld kommer med de der: Stik os lige nogle penge, og gennemfør det i overmorgen. Det er bare ikke helt reelt.

KI. 18:57

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak til fru Zenia Stampe. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste, vi skal sige velkommen til, er SF's ordfører, hr. Rasmus Nordqvist. Værsgo.

KI. 18:57

(Ordfører)

Rasmus Nordqvist (SF):

Tak. Det beslutningsforslag, vi diskuterer nu, kom jo i de dage, hvor regeringen meldte ud, at man udskød forhandlingerne om biodiversitet og natur et år. Med det samme indkaldte jeg til et samråd om, hvordan det kunne være rigtigt, at man blev ved med at udskyde det. Det var så et samråd, jeg endda aflyste, fordi jeg så blev indkaldt til forhandlinger inden. Det er så der, jeg må sige, at jeg sådan set helt er for tankerne i forslaget. Det handlede om, at vi skal i gang med de her forhandlinger, og det er vi så heldigvis kommet.

Det, det jo handler om i al sin enkelthed igen – og vi kan godt stå og kun snakke teknik, men jeg bliver nødt til at sige det igen – er, at naturen altså bliver nødt til at komme først. Vi bliver nødt til at se på den måde, vi har leget totalt privilegieblinde over for naturen på, har udpint den til lands og indrettet vores landbrug, som vi har gjort, og udpint den til vands, fordi vi desværre ødelægger vores havnatur. Det er det, vi skal ændre på. Det er jo det helt grundlæggende, der

ligger ud over bare at indkalde til forhandlinger. Det er det, vi bliver nødt til at snakke om: Hvordan er det, vi ændrer vores prioriteter, vores ambitioner? Det er jeg glad for at være med til at forhandle om nu.

Venstres ordfører har flere gange her i dag spurgt ind til, hvad det er, vi forhandler ud fra, hvad det er for noget, regeringen har lagt frem. Jeg kan sådan set glæde Venstres ordfører med at sige, at vi sådan set startede med et tomt stykke papir. Det handlede om: Hvor vil vi hen? Som altid er jeg glad for at hjælpe med at få ambitionerne op.

Jeg kan huske, at jeg under den tidligere regering havde en diskussion med en Venstreminister, der sagde, at jeg jo var fuldstændig umættelig, når det kom til handling for klimaet. Jeg kan sige, at det samme gælder naturen. Det er jo der, vi er i forhandlingerne nu. Vi siger: Op med ambitionerne! Vi har fremlagt et finanslovsudspil om en grøn kickstart i SF, som jeg synes at Venstre i stedet for at sidde og knokle så meget på at lave sit eget, kan kopiere. Det ligger inde på vores hjemmeside. Gå ind og kopier det, så er der penge til at tage fat på det her, og der er også penge til at komme i gang med Venstres næste beslutningsforslag. Så I er velkommen til at gå ind og se på det. Det er rigtig godt. Det tror jeg skal være min afslutning her.

Kl. 19:00

Den fg. formand (Annette Lind):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning fra hr. Jacob Jensen. Værsgo.

Kl. 19:00

Jacob Jensen (V):

Altså, et blankt stykke papir – så kan jeg også være med. Nu sagde fru Zenia Stampe før, at det var en gratis omgang, og hr. Rasmus Nordqvist siger, at man nu forhandler med udgangspunkt i et blankt stykke papir, og så kan man ellers bygge oven på det.

Det, der sådan set var formålet med det her forslag, som også Rasmus Nordqvist rigtigt siger, var jo netop at få den lanceret – i øvrigt sammen med det samråd, som hr. Rasmus Nordqvist også henviser til – for at få, kan man sige, presset regeringen ind på den bane, som man egentlig havde været på, men som man valgte at trække sig fra og så sige: Nu venter vi et års tid. Så det er sådan set det, der er intentionen, dog krydret med den ambitionen eller det element, at vi godt ser, at man kan lave en natur- og biodiversitetslov, som også indeholder bindende målsætninger – inspireret af vores klimadiskussioner. Det er sådan set det, der har været intentionen, ikke noget med, at nu skulle vi drille, og nu skulle vi en hel masse. Det har sådan set været og er reelt nok, og jeg er glad for, at der så er nogle forhandlinger i gang. Jeg havde bare håbet på, at vi så også kunne se indholdet, men jeg har så forstået nu fra hr. Rasmus Nordqvist, at det i udgangspunktet er et blankt stykke papir, så der er ikke et udspil fra regeringen. Det er selvfølgelig noteret.

Kl. 19:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 19:01

Rasmus Nordqvist (SF):

Jeg synes faktisk, det er en enormt respektfuld måde at starte forhandlinger op på, at man – i stedet for at presse det i en retning – kigger sig omkring og på de mennesker, man taler med, og siger: Hvor er det, vi skal tage det her hen? Vi ved, at vi vil handle på natur- og biodiversitet krisen; hvordan kommer vi derhen? Det er faktisk med den respekt jeg synes de her forhandlinger er blevet indkaldt, og det er med den respekt, de foregår. Det var egentlig heller ikke for at sige, at det her forslag er drilleri, for jeg ser det faktisk som et reelt politisk redskab til at skubbe noget i gang, som

vi var mange der syntes det var forkert at udskyde i et år. Så det var sådan set også sådan, jeg tog beslutningsforslaget ned.

Kl. 19:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er fra fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 19:02

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Nu bliver biodiversiteten så forhandlet i finansloven, men den slutter vel ikke der. Så hvor stor er SF's tålmodighed i forhold til at få biodiversitetspakken på plads? I maj skal der, hvis alt er vel til den tid, være COP15 i Kina, og er vi på plads med en biodiversitetspakke i Danmark på det tidspunkt?

Kl. 19:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 19:02

Rasmus Nordqvist (SF):

Ja, det håber jeg da i den grad vi er, for vi skal sådan set allerede have taget nogle skridt nu og her, og der skal tages flere skridt, og det ville jo være fantastisk, hvis vi kan byde aktivt ind i de internationale forhandlinger, der kommer til at være. Nu er det godt, vi har fået en EU-biodiversitetsstrategi, for den kan presse på internationalt, og det er jo altid godt, hvis lande som Danmark også har en god biodiversitetslov – og her kigger jeg ned på miljøministeren – at tage til Beijing med.

Jeg oplevede selv under klima-COP25 i Spanien, hvor meget opmærksomhed der var, fordi vi havde fået en klimalov, og hvor meget man kan være med til at forme og hjælpe andre parlamentarikere og regeringer med, hvordan de kan arbejde med konkrete ting. Så jeg håber selvfølgelig i den grad, at vi er kommet langt videre. Nu er det en del af forhandlingerne, og det er også en del af finansloven, og vi satser i den grad på at få taget store og alvorlige skridt i den rigtige retning.

Kl. 19:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, så tak til SF's ordfører, hr. Rasmus Nordqvist. Den næste ordfører kommer fra Enhedslisten, og det er fru Mai Villadsen.

Kl. 19:03

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Det er dejligt, at vi igen får chancen for at stå her i Folketinget og diskutere natur. Naturen fylder jo meget, også for borgerne i vores land, og her i coronakrisen har den tid, man har brugt i naturen, faktisk slået rekord. Folk har haft behov for at komme væk fra byerne, væk fra små lejligheder og overfyldte parker og derud, hvor der faktisk var plads. Et sted som Møns Klint måtte politiet simpelt hen troppe op, fordi der var besluttet trængsel på trapperne. Folk havde behov for at komme ud og få den ro, som naturen også giver. Den giver os et pusterum og er livsbekræftende midt i det kaos, vi står i lige nu i hele verden. Derfor synes jeg, det er rigtig vigtigt at snakke om naturen, og at vi i Folketinget også sørger for at huske den og værne om den.

På overfladen kan naturen, når man er derude her i efteråret med de smukke gule og brune blade, se harmonisk ud, men i virkeligheden udspiller der sig jo et langt større drama, end vi kan se med det blotte øje. På verdensplan er over 100.000 arter enten forsvundet, truet eller meget sjældne, og også i Danmark oplever vi jo en enorm

tilbagegang i bestanden af fugle, bier og alle arter i det hele taget, så der skal gøres noget.

Kl. 19:08

Vi er i Enhedslisten rigtig glade for, at man med forståelsespapiret fik forpligtet regeringen og det parlamentariske grundlag til sammen at levere nogle løsninger, bl.a. at der skal reserveres et areal af vores land til urørt skov – i Enhedslisten ønsker vi, at det skal være 25 pct. – og en aftale om, at vi skal lave en biodiversitetspakke. Vi er meget ærgerlige over, at man ikke for alvor er i gang endnu.

For vi har behov for at ændre på vores land, sådan at naturen får mere plads. Lige nu pumper vi groft sagt bacon og korn ud af rigtig meget af vores landområde – over 62 pct. er opdyrket til landbrug – og vi bundtrawler i en rigtig stor del af vores havområder, hvilket er enormt skadeligt. Så der skal ske noget, og vi har travlt.

Derfor er jeg også glad for at vi faktisk sidder og forhandler lige nu i det flertal, som skal finde pengene til at levere nogle løsninger. Men jeg synes også, det er interessant, at Venstre nu spiller sig på banen og skriver i det her beslutningsforslag, at Venstre ønsker sig bindende mål – sådan må jeg forstå det. I Enhedslisten er vi jo interesseret i at forhandle med hvem som helst det, som har en politik, vi er enige i, så derfor er jeg nysgerrig, med hensyn til hvad det er Venstre i virkeligheden vil med det her forslag. Hvor skal de bindende mål ligge? Hvor mange penge skal gå til naturen? Det synes jeg vi mangler at få belyst med det, der ligger her.

Sådan som forslaget ligger nu, kan vi ikke i Enhedslisten bakke op om det, for vi er allerede i gang med forhandlinger med regeringen om finansloven, men jeg håber da, at vi kan lave en bred biodiversitetslov med hele Folketinget, og på den måde opfatter jeg også det her som en udstrakt hånd – om man så må sige – fra Venstre til andre partier, der vil være med til netop det, og den vil jeg selvfølgelig gerne tage imod på lang sigt, medmindre vi kan overbevise regeringen om, at det er noget, der skal laves nu.

Kl. 19:07

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er et par korte bemærkninger. Det er først fra hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 19:07

Jacob Jensen (V):

Tak for det, og tak for nogle fine bemærkninger. Nu hørte vi fra hr. Nordqvist, SF, for et øjeblik siden, at det, der ligesom var forhandlingsgrundlaget, sådan set ikke var et udspil fra regeringen. Det var sådan ligesom et papir, og så kunne man begynde at lægge elementer ind på det. Det var mit indtryk, at man i forståelsespapiret havde skrevet, at man ville komme med et biodiversitets- og naturudspil, hvori der ligesom er nogle forslag, der er overvejet og gennemarbejdet af embedsmænd og andre gode mennesker, og så kunne man ligesom forhandle politisk ud fra det. Men det er så ikke tilfældet. Det håber jeg at Enhedslistens ordfører kan bekræfte. Det er det ene.

Det andet er, om ordføreren ikke kunne forholde sig til, om ikke det er lidt ærgerligt, at Christiansborgteknikken skal forhindre muligheden for, at vi kunne lave et bredere politisk forlig. Nu bruger man ligesom den med, at det er finanslovsforhandlinger, og så kan vi andre ikke være med om bordet. Altså, vi har mig bekendt slet ikke været inviteret til nogen finanslovsforhandlinger endnu. Jeg tror, det er lidt senere i den her uge, eller også er det i næste uge, at vi får de første sættemøder med finansministeren. Så er det ikke lidt ærgerligt, at det skulle være det, der ligesom forhindrede muligheden for, at vi i hvert fald kunne afprøve den bredde, som der kunne være her?

Kl. 19:08

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Mai Villadsen (EL):

Mig bekendt er Venstre inviteret til finanslovsforhandlinger i morgen formiddag, og i Enhedslisten ser jeg det sådan, at der da intet er til hinder for, at man, hvis man er enig i finansieringen med det flertal, der er, og i målsætningerne, så er fælles om det. Men jeg er i tvivl om, om Venstre er det. For hvad er det for nogle målsætninger, Venstre godt kunne tænke sig i en bindende biodiversitetslov? Det ønsker jeg svar fra ordføreren på, før jeg i hvert fald vil åbne døren ind til det forhandlingsrum. Jeg ved godt, at det ikke kun er mig, der har mulighed for det, men jeg tænker også, at ordføreren må have en vis forståelse for det, særlig set i lyset af, at vi jo ikke har været særlig imponerede over den indsats, den Venstreledede regering leverede i sidste valgperiode.

Kl. 19:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er fra fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 19:09

Susanne Zimmer (UFG):

Tak, og tak til ordføreren for talen. Jeg glæder mig meget over, at ordføreren nævner, at vi dyrker meget kød frem for planter. Det er jo sådan, at hvis man tager et stykke jord, kan man få 4 g protein ud af det, hvor man på det samme stykke jord kunnet få 100 g protein ud af det, hvis man dyrkede grønsager eller vegetariske afgrøder. Så hvis man følger den terminologi, vil det efterlade et i princippet meget stort areal jord, som man kunne omlægge til natur. Nu tænker jeg nok, at det ville være noget drastisk, men hvad er Enhedslistens holdning til at omlægge landbrugsjord til natur, for vi kan nemmere producere meget mere god mad, altså i form af vegetabiliske produkter.

Kl. 19:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 19:10

Mai Villadsen (EL):

I Enhedslisten ønsker vi både at udlægge landbrugsjorder til natur for sig selv, hvor der intet skal dyrkes, og samtidig ønsker vi selvfølgelig også en hjælp til landbruget til at omstille sig til et mere vegetabilisk, grønt, plantebaseret landbrug. For det, ordføreren siger, er fuldstændig rigtigt. I dag bruger vi, jeg tror nok, at det er op mod 80 pct. af vores landareal bare på foder til de dyr, vi har i det danske landbrug. Samtidig importerer vi tonsvis af soja fra Latinamerika, fra Sydamerika, hvor man brænder regnskov af. Det er uholdbart, så det skal der gøres noget ved. I Enhedslisten håber vi på, at man med de forhandlinger, der kommer om landbrug, men også om CO₂-afgift, kan få lavet incitamenter, sådan at landbruget faktisk bliver omstillet til at være langt mere plantebaseret.

Kl. 19:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den anden korte bemærkning til fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Kl. 19:11

Susanne Zimmer (UFG):

Tak. Det var så de der 25 pct. til natur, som fru Mai Villadsen nævnte. Er det ikke et lidt lavt ambitionsniveau, når vi ved, at EU i sit strategiudspil lægger op til 30 pct.?

Kl. 19:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 19:11

Mai Villadsen (EL):

Jeg tror, at ordføreren måske har misforstået, hvad vi vil med de 25 pct. For de 25 pct. svarer til det, som EU har foreslået. 20 pct. er nemlig strengt beskyttet natur, de områder, hvor der udelukkende er natur for naturens skyld. Det ønsker vi i Enhedslisten. Så derfor syntes jeg faktisk, beskedent sagt, at det er et ret højt tal.

Kl. 19:12

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Det Konservative Folkeparti, og det er fru Mona Juul.

Kl. 19:12

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet, og tak for forslaget. Jeg er igen vikar for vores miljø-ordfører, og lad mig tillade mig at starte med at smile lidt heroppe fra talerstolen. Jeg synes bestemt også, at vi i mange år har været lidt langsomme på det her punkt, på natur og biodiversitet og den grønne omstilling, og jeg synes faktisk heller ikke, den nuværende regering er super hurtig for at sige det ligeud. Nu foreslår Venstre så her, at regeringen fastsætter nogle bindende biodiversitetsmål og indkalder til forhandlinger om en biodiversitetspakke inden udgangen af i år, og det er jo dejligt, at Venstre kommer med det. Det er der jo en hel del konservative, der også har arbejdet med tidligere. Som nævnt under den sidste forhandling, vi havde her, af B 18, er det en bunden opgave at sikre vores natur, herunder biodiversiteten i Danmark, bedre, end vi gør i dag. Det kan vi kun bakke op om, og derfor bakker vi selvfølgelig op om forslaget. Tak.

Kl. 19:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Nye Borgerlige, og det er hr. Peter Seier Christensen.

Kl. 19:13

(Ordfører)

Peter Seier Christensen (NB):

Tak for det, tak for ordet. Jeg vil henvise til mine generelle bemærkninger til det foregående beslutningsforslag.

Det beslutningsforslag, vi behandler nu, drejer sig om, at regeringen skal fremsætte et udspil til en natur- og biodiversitetspakke, som skal indeholde bindende mål for udviklingen i biodiversitet frem til 2030, og herudover skal regeringen indkalde til forhandlinger om pakken inden udgangen af 2020. Det kan Nye Borgerlige godt støtte.

Kl. 19:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Liberal Alliance, og det er hr. Henrik Dahl.

Kl. 19:14

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak. Det er jo næsten sådan en slags føljeton med beslutningsforslagene B 18 og B 19. I lighed med hr. René Christensen skal jeg nok lade være med fuldstændig at genbruge det, der blev sagt før.

Det er vigtigt, at der bliver talt sammen hen over midten om natur og biodiversitet, for det er sådan, at hvis man ser på det politiske landkort i Danmark, ligger naturen først og fremmest der, hvor folk stemmer blå, og dem, der stemmer rødt, bor, hvor der ikke er noget natur, nemlig inde i byerne, og har så nogle stærke meninger

om naturen. Derfor er det bedste jo selvfølgelig, hvis dem, der bor i naturen, og dem, der har aktivistiske meninger om naturen, på en eller anden måde kan finde sammen og være i det samme rum og blive enige, ellers vil hele spørgsmålet om natur og biodiversitet jo til evig tid drukne i frustration og uoverensstemmelser og den her mærkelige politik, som vi har fået, hvor hver gang regeringen skifter farve, bliver alting rullet tilbage. Sådan kan man jo hverken forvalte natur eller biodiversitet.

Hvis vi arbejdede på samme måde på uddannelsesområdet, kunne man jo starte i 0. klasse med rundkredspædagogik, og når man kom i 4. klasse, kunne man komme tilbage til den lille tabel og staveord osv., og når man så kom i de store klasser og der kom en ny regering, kunne man lige få 2 år mere med rundkredspædagogik. Det er sådan, det foregår inden for alt, hvad der har med miljø og natur at gøre, og det er selvfølgelig ikke den rigtige måde at gøre det på. Så vi skal sætte os ned og lave nogle bindende målsætninger i en bred kreds af partier. Det lægger forslaget her op til, og det bakker vi selvfølgelig op. Tak for ordet.

Kl. 19:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for Liberal Alliance. Så er det Alternativets ordfører, og det er hr. Torsten Gejl. Velkommen.

Kl. 19:16

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. I Alternativet vil vi gerne gøre tingene i den rigtige rækkefølge. Det vil sige, vi gerne først vil lave en biodiversitetslov med mål, som vi skal følge, og så derefter den konkrete pakke. Det skal dog ikke hindre os i at lave en akutindsats, hvor vi hurtigt får etableret vilde skove og vilde naturnationalparker parallelt. Og her synes jeg, Venstre blander det lidt sammen, for det er jo en biodiversitetspakke, der bliver foreslået her, med bindende mål. Og her vil jeg da sige, at hvis Venstre kommer til forhandlingerne og gerne vil følge EU's mål om biodiversitet, altså med 30 pct. vild natur eller såkaldt vild natur og 10 pct. strengt beskyttet natur, vil jeg gerne personligt forsøge at hakke et hul i Miljøministeriets tykke mure, som Venstres forhandlere kan komme ind igennem.

Men Venstre skal også have en stor pung med. Jeg ved ikke, hvor mange gange Venstre med myndig stemme har bedt Alternativet om finansiering til diverse forslag. Hvor skal pengene komme fra? har vi ofte hørt. Det stod også på et skilt, der stod på Claus Hjort Frederiksen's bord, da han var finansminister. Tror Alternativet, at pengene hænger på træerne? er vi også blevet spurgt om. Tror Alternativet, at pengene falder ned fra himlen? er også en variant, vi har hørt. Eller har Alternativet en pengemaskine?

Nu er det jo sådan, at det har været udtrykt på mange måder, men i Alternativet mener vi faktisk godt, man kan starte med visionerne og ideerne om et radikalt anderledes samfund og så i nogen grad prøve at forme økonomien derefter, selv om vi nu altid efterhånden prøver at bringe økonomi med, når vi kommer med beslutningsforslag. Men når Venstre kommer med et b-forslag på fire linjer, der i hvert fald potentielt løber op i milliarder, kan jeg altså ikke lade være med at spørge, om Venstre tror, at penge er noget, man dyrker i urtepotter.

Så altså, hvis Venstre er klar på EU's mål for biodiversitet og viljen til at anvise finansiering er til stede, vil Alternativet gerne svare ja på det spørgsmål, som Venstre har stillet mange af de andre partier: Kan vi komme med i de forhandlinger? I så fald vil Alternativet i hvert fald være fyldt med velvilje.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Alternativets ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Hermed skal ordet gives til ordføreren for forslagsstillerne, og det er hr. Jacob Jensen fra Venstre.

Kl. 19:18

Kl. 19:19

(Ordfører for forslagsstillerne)

Jacob Jensen (V):

Tak. Jeg læste her tidligere i dag en nyhed, som man kan gå ind og slå op på TV2 ØSTs hjemmeside: »Odderen er tilbage på Lolland-Falster: - Det er helt vildt«. Så det er ikke så skidt, at det ikke er godt for noget. Der foregår altså ting i naturen, som også er i den positive retning. Og det siger jeg selvfølgelig, fordi tingene – og det var også noget af det, vi diskuterede tidligere – jo heller ikke i naturen er sorte eller hvide, altså, at det enten er på vej ud over afgrunden, eller, om man så må sige, er lysegrønt. Der er nok en variant imellem de to, og det er nok der, sandheden ligger.

Jeg synes egentlig, at det her forslag – og jeg i øvrigt også startede med at sige tak for både ministerens bemærkninger og de øvrige ordføreres bemærkninger – med de varianter, der selvfølgelig altid vil være i sådan en politisk debat, er blevet taget ned i den ånd, som det også er fremsat, nemlig med et oprigtigt ønske om, at der vil komme et udspil fra den nuværende siddende regering. Det er ikke, fordi vi andre så ikke også kan komme med store, forkromede planer og visioner og drømme om, hvordan tingene skal være, men det er, simpelt hen fordi vi sådan set godt vil have et udgangspunkt, som vi så kunne tage politisk afsæt i, og vi har selvfølgelig også en stribe ting i sådan en plan, som vi godt vil prioritere, og dem skal jeg nok komme tilbage til lige om lidt.

Men forslaget er som sagt fremsat med det ønske, at der skulle komme et udspil, og at vi netop politisk bredt her i Folketinget kunne forhandle om det udspil, som regeringen kunne formulere, med afsæt i det, man i øvrigt har skrevet i sit forståelsespapir. Til det har vi så også skrevet i vores forslag, at vi gerne så, at et sådant udspil eller dvs. den aftale, vi i givet fald kunne blive enige om, kunne indeholde bindende mål på natur- og biodiversitetsområdet inspireret af den klimalov, som vi også her i Folketinget i fællesskab – stort set – har indgået aftale om. Så det er sådan set det, der har været intentionen.

Så ved jeg godt, at der er nogen, der har moret sig med at sige, at det kun er tre eller fire eller fem linjer, men der vil jeg så være lidt morsom den anden vej og sige, at det jo ikke er størrelsen, men gørelsen, der er afgørende her, og dermed mener jeg sådan set også igen, at det, der netop er intentionen, er, at vi får det forhandlet. Det kan jeg så forstå at man er i gang med, og det er jo fint nok, at der er nogle, der så sætter sig sammen omkring det bord og forhandler en længerevarende plan – det synes jeg i hvert fald man skulle gøre – altså måske en 10-årsplan eller for den sags skyld en længerevarende plan, og hvor man også der kan sige, at det her er vores ambition, og den kunne f.eks. være et mål om, at den liste over rødlistearter, som EU jo opgør, ikke må blive længere, men f.eks. gerne skulle blive kortere. Og så kunne man starte der og sige: Hvad gør vi så i Danmark? Hvad muligheder har vi i Danmark? Og så kunne man på den måde tænke tingene i deres sammenhæng.

For det er jo rigtigt, som også miljøministeren, tror jeg det var, sagde i anden sammenhæng, at der jo er mange bolde i luften i øjeblikket eller i hvert fald på vej. Vi skal forhandle vandplaner på et tidspunkt, der også nogle klimaforhandlinger, som kører, der er en havstrategiplan og i det hele taget diskussionen om havet, som jeg også synes det er væsentligt at få med, når vi taler om biodiversitet. Der har man nok lidt en tendens til at glemme, at der altså også er biodiversitet uden for vores kyster, og nu kan jeg ikke huske hvem af ordførerne, der var inde på det, men det er så også underordnet, men

der var i hvert fald en, der nævnte, at der også er – jeg tror i øvrigt, det var hr. Rasmus Nordqvist, der nævnte det – et hav, som også har biodiversitet, som vi bliver nødt til at kigge på.

Jeg nævnte i behandlingen af det foregående forslag, at man kan sige, at biodiversitet kan være den nye valuta, og hvad mente jeg så med det? Jo, med det mente jeg, at der jo er en økonomi, der også skal hænge sammen, og der er jeg fuldstændig enig med dem der siger det; jeg tror, at man ville kende Venstre mig meget dårligt, hvis ikke der også var den økonomi til rådighed. Men jeg er enig i det, som hr. René Christensen også var inde på, om, at vi også skal starte i den rigtige rækkefølge og sige: Hvad er det så for en ramme, vi har at gøre godt med? Og derefter kan vi sige: Hvad er det så for nogle muligheder, vi har for at bruge den ramme så effektivt som muligt med det sigte, at eksempelvis listen over rødlistearter ikke må blive længere, og at vi over en 10-årsperiode får sat de forskellige tiltag i gang, som kan sikre det mål? Vi har i hvert fald tænkt, at det kunne være nogle af de ting. Det er måske nogle gamle klassikere, man trækker af stalden her, men hele diskussionen om urørt skov, som jeg også ved at man fra regeringens side har gjort noget ved og også har ambitioner om at gøre mere ved, var også noget af det, som vi arbejdede med, da vi havde regeringsansvaret, og det er i hvert fald også noget af det, som jeg hører fra eksperter og andre kloge mennesker har en god effekt.

Kl. 19:24

Så kan man selvfølgelig spørge: Hvor meget skal man så gøre? Jamen det kommer igen an på noget andet. Urørt skov er ikke bare urørt skov, sådan som jeg har forstået det. Det afhænger utrolig meget af, om der er sammenhængende områder, og hvad det i øvrigt er for nogle områder, vi taler om osv. osv. Så derfor synes jeg, det ville være forkert at begynde en diskussion og starte med at sætte et tal eller en procent på. Jeg synes hellere, man skulle sige: Hvor er det, vi kan få den største effekt, og hvad er det i øvrigt for en økonomi, vi så kan prioritere til formålet? Det kunne også være generel skovplantning, for er de skovrejsningsprogrammer, som der er nu, gode nok? Vi taler meget om udtagning af lavbundsjord osv. som en del af en klimaløsning, og det kunne man jo også sagtens tænke sammen med den her diskussion om biodiversitet, så man veksler noget af den lavbundsjord både ved at nedbringe CO₂-udslippet, men også ved at kunne gøre noget godt for natur og biodiversitet – bare for at nævne et andet eksempel.

Vi er meget glade for de naturparker – og jeg siger med vilje naturparker – og nationalparker, som der allerede er i gang. Lidt mere skeptiske er vi omkring naturnationalparkkonceptet, og det har lidt at gøre med, at der i hvert fald efter vores opfattelse er for meget tvang, for meget indhegning og for lidt adgang til f.eks. friluftsliv og for lidt inddragelse af lodsejere og sådan nogle ting, men det skal jo ikke nødvendigvis skille os ad; det er bare for at sige, at det ikke er lige der, vi ser den største styrke. Der synes vi, at man måske hellere skulle kigge på, om der i forbindelse med de nationalparker og naturparker, vi kender, kunne gives nogle yderligere muligheder og nogle bedre redskaber for at lave den her sammenhængende indsats, som vi ser der allerede bliver arbejdet meget med.

Vi er også meget store tilhængere af, at man, som jeg netop nævnte før, kigger ud over kystlinjen. Der har været en diskussion om – vi har også i fællesskab sendt et brev, som også er blevet taget positivt imod af ministeren – f.eks. oprettelse af en maritim nationalpark i Øresundsregionen. Vi har spurgt om, hvad det kan medføre, og om det er et koncept, man kan rulle ud andre steder, ligesom for at få udboret, ikke i bogstavelig forstand, men så i hvert fald i det indholdsmæssige, hvad det er for nogle juridiske rammer, man kan lægge ned over sådan noget – sandsugning har vi jo allerede tidligere sagt at man ikke skal foretage i de her områder. Det kunne også sagtens være noget omkring Natura 2000-områder. En del af havstrategiplanen er jo, at man kigger på, hvordan man udpeger det,

hvad det er for nogle kriterier, om der er nogle flere områder, som man med rette kunne udpege og så dermed lægge ud som beskyttelse med de krav, der selvfølgelig skal følge med til det, og at man i det hele taget kigger på, hvordan man kan lave en sammenhængende plan også for havområdet, men med den tænkning, at vi gør det på en sådan måde, at vi får den bedst mulige effekt af de tiltag, vi gør.

For jeg tror også – jeg mener, det var fru Susanne Zimmer, der tidligere sagde det – at man kan have en drøm og en vision, og det er jo meget prisværdigt, men der er bare, som ministeren jo også rigtigt har sagt, en virkelighed omkring corona og en masse andre ting, som vi også skal håndtere. Så der er jo ikke uanede mængder, hr. Torsten Gejl; det er der ikke. Pengene vokser ikke på træerne – det kunne man måske argumentere for at de gjorde i lige præcis den her sag, men det gør de ikke. Så derfor handler det jo om de midler, vi nu engang kan finde. Vi er også kommet med et finanslovsforslag, som indeholder midler til det her formål. Vi vil bare ikke binde os selv i udgangspunktet på at sige, at vi så skal bruge 10 mio. kr. der, 20 mio. kr. der og 30 mio. kr. der, men vi vil sådan set godt se tingene i den sammenhæng, som de nu engang rettelig bør være, nemlig: Hvor er det, vi får den største effekt med det mål at sikre, at f.eks. listen over rødlistearter ikke bliver længere over de kommende år – det kunne være over 10 år, det kunne også være et andet åremål; det skal heller ikke skille os ad.

Hvad angår finansieringen så kan man altid pege på det stakkels råderum, som har fået mange henvendelser på alle mulige fronter. Man kunne også pege på muligheden for at kigge på – og jeg ved, at der også er grønne organisationer, som siger, at der er en mulighed der – den myriade af forskellige lovgivninger og forordninger, som givetvis hver især har haft et formål, men som, når man lægger det hele sammen i en stor bunke, faktisk mange gange godt kan være kontraproduktivt, altså, hvor tingene simpelt hen har en modsatrettet effekt. At få ryddet op i noget af det har vi før haft held med på fødevarerområdet, og det kunne man også overveje på miljø- og naturområdet, sådan at man får en mere målrettet og effektiv regulering. Det var bare for at give et eksempel på noget, som også kunne være med til at frigive midler.

Så det er alt sammen sagt ud fra den bedste intention, og det er som sagt det, som forslaget her lægger op til, nemlig at vi kunne få et forslag – jeg kan så forstå, at det er et stykke blankt papir, men det kan jo sådan set være udmærket, som også hr. Rasmus Nordqvist siger – og så starter man med at sige: Så spiller partierne ind, og hvad er det så, vi kan blive enige om forhåbentlig med en bred aftale? Det er i hvert fald det, som forslaget her lægger op til. Men tak for bemærkningerne fra ordførerne i øvrigt.

Kl. 19:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører. Der er en række korte bemærkninger til ordføreren, og den første er fra hr. Torsten Gejl, Alternativet. Værsgo.

Kl. 19:29

Torsten Gejl (ALT):

Tak for talen. Jeg er nysgerrig på de målsætninger, som Venstre indikerer i beslutningsforslaget. Vil Venstre være klar på at følge EU's mål om 30 pct.s natur og 10 pct.s strengt beskyttet natur til lands?

Kl. 19:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Jacob Jensen (V):

Vi er i hvert fald med på, at vi skal leve op til de internationale forpligtelser, som vi har. Det vil jeg gerne sige, og det synes jeg er væsentligt. Der er jo også en diskussion om, hvor meget Danmark skal bidrage med i den sammenhæng. Skal vi overhovedet bidrage med noget, og kan vi overhovedet bidrage med noget? Jeg synes også, det er væsentligt til det spørgsmål at sige, at der immer væk også er forskel på landenes geografier, vores baggrund og vores muligheder for at kunne leve op til de målsætninger, der bliver nævnt her.

Men jeg vil meget gerne være med til at kigge på, at vi selvfølgelig skal leve op til de internationale krav, som vi er forpligtet til at leve op til. Hvor langt det går i den retning, som hr. Torsten Gejl henviser til, vil jeg helst ikke lægge mig alt for fast på lige for nuværende.

Kl. 19:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Rasmus Nordqvist, SF. Værsgo.

Kl. 19:30

Rasmus Nordqvist (SF):

Tak, og tak til ordføreren. Jeg sad bare og tænkte, da jeg hørte talen, at der også er rigtig mange ubekendte, kan jeg forstå på Venstre, i forhold til hvor man præcis vil hen, hvad det er for nogle mål, man vil sætte sig, og hvad det er, man vil gøre, og så synes jeg egentlig bare, jeg vil spørge, om det ikke er noget, vi skulle tage fat på og være lidt aktive på i udvalget her i Folketinget i stedet for at sidde med et beslutningsforslag, der bare peger på, at regeringen skal sætte i gang, og at regeringen skal komme med forslag. Var det egentlig ikke noget, vi skulle tage og uddybe lidt mere selv sammen i udvalget og undersøge noget nærmere, hvad det er, forskerne siger i forhold til præcise procenter og arealer osv., altså at vi tager den på os som parlamentarikere? Vi kan også selv gøre en rigtig stor del af arbejdet sammen i det udvalg, vi har.

Så det er egentlig en opfordring til, at vi i udvalgsbehandlingen af det her beslutningsforslag tager skridtet videre, så vi i stedet for kun at tage den første linje om, at vi peger på regeringen, også husker på at pege på os selv og sammen i udvalget kommer videre med det her arbejde.

Kl. 19:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 19:31

Jacob Jensen (V):

Det synes jeg da lyder som en supergod idé. Det synes jeg. For jeg er sådan set åben over for, hvordan vi kan komme videre ad det spor, som vi forsøger, og jeg hører faktisk også alle partier – selvfølgelig med forskellige stemmer – ønske, at der skal lægges ud, og jeg ved jo også, at Folketinget har folk, og at man kan trække på administrationen på forskellig vis osv. Jeg tror nu bare alligevel, hvis vi nu skal være lidt ærlige, at det trods alt er i embedsapparatet med den tyngde, der ligger der, at der selvfølgelig ligger noget ekspertise, som vi jo lige så godt kan trække på, og det er også det, som jeg går ud fra at ministeren gør, når hun forhandler med støttepartierne, altså læner sig op ad, hvad det så er for nogle redskaber, der virker, og hvad der virker mindre godt. Men jeg vil være meget åben over for det, som hr. Rasmus Nordqvist her siger, altså om vi kan bruge udvalget mere aktivt i den retning. Det synes jeg at vi skal undersøge.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Rasmus Nordqvist.

Rasmus Nordqvist (SF):

Jo, og selvfølgelig er der gode embedsfolk, der jo netop også er gode til at fylde på med viden og fakta. Men jeg tror bare, at det kunne være ret klogt – også i forhold til at vi har EU's biodiversitetsstrategi, at vi har FN-sporet, der også kører nu – at vi sammen fra udvalgets side går lidt mere aktivt ind i det her og ikke sidder og venter. Så det skal være min afslutning.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Jacob Jensen (V):

Det synes jeg vi skal have gjort, og nu kommer hr. René Christensen, som jo er formand for udvalget, nok ind lige om lidt – ellers sidder han ude bagved og lytter, ligesom fru Zenia Stampe gjorde før – og jeg synes faktisk, det er et meget konstruktivt forslag. Dermed ikke sagt, at vi så skal lægge det hele over i udvalget. For det kan vi selvfølgelig godt gøre, men jeg tænker stadig væk på det berømte blanke stykke papir, som efterhånden forhåbentlig er ved at blive fyldt ud med nogle gode forslag, og at det ligesom også er der, vi kan få det kvalificeret. Det er egentlig også det, som jeg efterspørger med det her, hvis vi f.eks. lægger mere urørt skov ud: Hvor meget skal det være? Hvor skal det være? Hvordan kan vi gøre det mere sammenhængende? For det kan jo godt laves på mange måder, f.eks. som nogle små klumper, og giver det nogen effekt i forhold til den økonomi, der selvfølgelig også skal følge med osv. osv.? Det må alt andet lige være vores udmærkede embedsapparat, der kan kvalificere det, for at vi så politisk her i salen eller i forhandlingerne kan tage den endelige stilling til, om vi så kan være enige i en aftale eller vi ikke kan.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste korte bemærkning er til fru Susanne Zimmer. Værsgo.

Susanne Zimmer (UFG):

Tak, og tak for talen til hr. Jacob Jensen. Jeg er glad for, at ordføreren sætter fokus på vores havmiljø, for det er noget, der får lidt for lidt opmærksomhed. Nu er det sådan, at vi faktisk har Natura 2000-områder, altså det er 18 pct. af vores havmiljø, der skulle være beskyttet, men det er kun 2 pct., der er det, og et af de allerstørste problemer er bundtrawl inde i Natura 2000-områderne. Og der vil jeg godt høre hr. Jacob Jensen: Hvad er hans holdning i forhold til i det mindste at få forbudt den bundtrawl, der er derinde?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Jacob Jensen (V):

Det vil jeg være meget åben for at kigge på, altså om der kan være områder, hvor man skal udvide de forhold. Jeg tror, det handler om, at man også får planlagt det. Altså, vi har jo en planlov på land, som ligesom på en eller anden måde sætter rammerne for, hvor man må bygge, hvor man ikke må bygge, og hvordan man kan gøre tingene – altså netop for at få planlagt det ordentligt. Og noget tilsvarende

Kl. 19:32 forestillede jeg mig, i forhold til at man laver en form for planlov på vand, hvor man netop tager det formål ind, så alle dem, der bruger det erhvervsmæssigt, rekreativt og på alle måder, ved, hvad det så er, man kan, og hvad man ikke kan – i øvrigt også hvad vi kan fra statens side, i forhold til hvor man må sætte vindmøller op, f.eks. kystnært; det kan genere nogen, og det kan også være et problem for havfugle og andre, der lever og færdes i området. Altså, så man har en samlet plan. Det er også det, jeg egentlig fornemmer, der ligger i havstrategiplanen. Jeg ville bare gerne have, at vi ligesom kom lidt mere ind i det politisk. Men for at svare konkret: Ja, det skal vi da have kigget på, altså om man kan få gjort noget i den retning også.

Kl. 19:35

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Susanne Zimmer.

Kl. 19:35

Susanne Zimmer (UFG):

Tak for svaret. Så vil jeg gerne spørge ordføreren om noget i forhold til CAP-ordningen. Vil Venstre være positivt indstillet over for at bruge nogle af alle de midler, man nu har mulighed for at bruge, fra søjle 1 og føre dem over på søjle 2, så man virkelig kan tilgodese naturen?

Kl. 19:35

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 19:35

Jacob Jensen (V):

Ja, altså, der er jo blevet lagt op til en mulighed for, at landene kan overflytte midler ud over det, som vi så allerede overflytter fra søjle 1 til søjle 2. Og det afhænger jo igen af størrelsen og af, hvad formålet med at flytte dem over i øvrigt er, altså hvad bliver det så brugt til efterfølgende? Og det vil vi selvfølgelig være åbne over for, men jeg vil også sige det på den måde, at vi ikke er åbne over for det, hvis det så samtidig betyder, at den støtte, som der jo selvfølgelig er tale om – altså den produktion, fødevarerproduktion – eksporteres, altså flytter ud. For det har klima og miljø jo ingen gavn af, altså at det flytter et andet sted hen, hvor klimaaftrykket og miljøaftrykket simpelt hen er større, end det er i Danmark. Men jeg vil gerne være med til at kigge på, hvad det er for nogle muligheder, der er, herunder: Hvad kan de midler i søjle 2 bruges til?

Kl. 19:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Mette Gjerskov, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:36

Mette Gjerskov (S):

Tak for det. Og tak for en, synes jeg, egentlig meget imødekomende tale. Ordføreren startede med at sige, at det jo ikke er størrelsen, det kommer an på, og det lyder som forklaringen på, hvorfor det her nok er danmarkshistoriens korteste forslag til folketingsbeslutning. Så kommer jeg jo til at tænke på, at vi ikke rigtig kan få noget konkret at vide om, hvad det egentlig er Venstre vil. Altså, det her handler kun om, hvad regeringen skal, men hvad er det, Venstre vil?

Jeg kommer til at tænke på en formand, Venstre havde på et tidspunkt, som for et par årtier siden sagde: Der er ikke en frø, ikke en fugl, ikke en fisk, som har fået det ringere som følge af regeringens miljøpolitik. Vi skal jo den anden vej. Det handler jo ikke om, hvad der har fået det ringere.

Så hvis ordføreren kunne udfylde lidt her på resten af forslaget
blanke side med, hvad det egentlig er, Venstre vil redde – er det en
frø, en fugl eller en fisk?

Kl. 19:39

Kl. 19:37

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 19:37

Jacob Jensen (V):

Altså, nu har jeg det sådan, at jeg altid vejer mine ord på en guld-
vægt, så hvis tale er sølv, er tavshed guld – er det ikke sådan, man
siger? Nej, nu skal vi nok holde op med det, for det er jo alvorligt
nok, og der står dog trods alt noget på forslaget på papir. Det er så me-
re end det, der står i det udspil, regeringen er kommet med, må man
forstå på hr. Rasmus Nordqvist, som jo sagde, at udgangspunktet for
regeringen var et blankt stykke papir.

Når det er sagt, har jeg prøvet at nævne nogle af de ting, som vi
meget gerne vil være med til at sætte ind i sådan en plan, ud over
at vi gerne vil binde os selv og Folketinget – dem, der vil være med
– til at sætte nogle bindende mål, herunder også, at vi kigger på
netop redskaber som de nationalparker og naturparker, vi har, så den
bliver mere sammenhængende; at vi kigger på rødlistede arter, og at
vi gerne skulle have som mål, at rødlisten ikke bliver større; at vi
kigger på det maritime, altså f.eks. Øresund, som vi har nævnt; og
at vi kigger på en plan for, hvor man kan udvikle og udpege Natura
2000-områder osv.

Så der er masser af elementer, man kan tage med og kvalificere;
det var det, jeg havde den diskussion med hr. Rasmus Nordqvist om
før. Og det er jo det, som vi efterspørger, og som vi også mener at
embedsapparatet kan være med til, når vi siger, at vi gerne vil gøre
noget. Vi har en sum penge på en finanslov eller ved en aftale i det
hele taget, som vi kan blive enige om at bruge. Så hvor får vi mest
for pengene? Det er ligesom det, der er vores udgangspunkt.

Kl. 19:38

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Mette Gjerskov for en anden bemærkning. Værsgo.

Kl. 19:38

Mette Gjerskov (S):

Tak, men nu er det jo bare ikke finansloven, vi forhandler her. Det,
vi har forhandlinger om, er Venstres beslutningsforslag, og dér står
der ikke en lyd om det. Det er jo fint nok f.eks. at gå efter en
rødlisteart – hvad kan det koste? En million eller en milliard? Altså,
det er jo helt ud i det blå. Kan Venstre ikke komme med noget lidt
mere konkretiseret om, hvor mange penge Venstre egentlig er parat
til at bruge på finansloven på det grønne område?

Kl. 19:39

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 19:39

Jacob Jensen (V):

Jo, det kan jeg godt. Jeg ved ikke, om jeg får ballade med min
finansordfører, for det er nok noget, der skal være hemmeligt til
senere, men nu tager jeg chancen. Vi har i hvert fald i det her forslag
sagt konkret i forhold til natur- og biodiversitet, at vi gerne allerede
til næste år vil afsætte 100 mio. kr. Så kan man sige: Jamen hvad
rækker det til i et år? Det er jo klart, at det også vil forpligte os, hvis
vi går ind i en aftale, der rækker 10 år ud i fremtiden eksempelvis,
for så skal vi jo også finde finansiering i overslagsårene. Men nu
laver vi altså kun finanslovsudspil for et år ad gangen. Så det var et
konkret svar på det, som fru Mette Gjerskov efterspurgte.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der en kort bemærkning til fru Mai Villadsen, Enhedslisten.
Værsgo.

Kl. 19:40

Mai Villadsen (EL):

Tak for det og tak for talen og beslutningsforslaget til ordføreren og
til Venstre. Ordføreren sagde jo meget rigtigt, synes jeg, at det jo ik-
ke er størrelsen, men gørelsen i forhold til et beslutningsforslag, der
er det væsentlige, altså hvad indholdet er. Men lige i det her tilfælde
synes jeg jo også, at størrelse er ret vigtigt, for hvor stort et areal i
Danmark skal være disponeret til natur? Det kunne jeg godt tænke
mig at høre ordføreren om. Det er jo lige præcis det, jeg mener vi
skal diskutere, når vi skal diskutere bindende mål for naturen: Hvor
stort et areal af Danmark skal være disponeret helhjertet til natur?

Kl. 19:40

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 19:40

Jacob Jensen (V):

Altså, jeg tror bare, jeg ser en lille smule mere nuanceret på det – det
er slet ikke for at være polemisk – for hvad betyder det? Der er jo
mange forskellige grader af, hvad der er urørt skov – hvad betyder
det i øvrigt? Betyder det, at der ikke må være nogen mennesker
derinde overhovedet? Det tror jeg vist ikke det gør, så vidt jeg
forstod. Der må godt være nogle stier og nogle forskellige ting. Der
kan også være en variant. Nu har vi eksempelvis talt om havmiljøet,
hvor man godt kan være, det kan være i forhold til rekreative formål,
det kan være alle mulige andre ting, som alligevel gør, at man passer
bedre på naturen, end hvis man kom med bundtrawlet og så gjorde
en større indgriben i naturen.

Så der er jo en stribe af mellemvarianter mellem at hegne et
område ind og så glemme det i 100 år til at sige, at vi bare slår
gækken løs og gør alt, hvad vi nu skal, for at ødelægge naturen. Så
det er jo det spænd, jeg egentlig efterspørger: Hvis vi har som mål
eksempelvis at sige, at det ligesom er rødlistearterne, vi har fokus på,
hvad skal der så til, og hvad kan vi gøre? Hvor får vi mest effekt for
eksempelvis – i vores tilfælde – 100 millioner til næste år, men også
hvad der skal til i overslagsårene og derefter, og hvad der i øvrigt er
mulighed for finansielt?

Kl. 19:41

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Mai Villadsen for en anden bemærkning.

Kl. 19:41

Mai Villadsen (EL):

Tak. Det er jo rigtigt, at der er flere beskyttelsesgrader, men jeg
synes alligevel, at man, når man foreslår, at der skal være bindende
mål, lidt skylder et svar på, hvilke mål det så skal være. Men lad mig
lige spørge om noget andet. Venstre fremlagde jo en del politik i sin
sidste regeringsperiode, bl.a. at man skulle til at bebygge kysterne
mere – det er ikke godt for naturen. Vil Venstre stadig det? Man
lavede en landbrugspakke, som ikke var særlig god for vandmiljøet.
Ønsker man at rulle noget af den tilbage? Og når Venstres ordfører
nu står og siger, at Venstre er bekymret for naturnationalparkerne,
ønsker man så, såfremt man får magten igen, at rulle dem tilbage?

Kl. 19:42

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 19:42

Jacob Jensen (V):

For at svare på det sidste først: Nej, det gør vi ikke; det gør vi ikke. Vi lever også livet forlæns og forstår det baglæns, så det har vi selvfølgelig ikke nogen ambitioner om. Vi har også selv haft idéer i forhold til Fussingø og andre idéer om det her, så det er ikke, fordi vi siger, at nu kan det slet ikke lade sig gøre. Men pointen er jo fuldstændig rigtig, og det er sådan set også det, jeg prøver at sige og har sagt hele eftermiddagen her, nemlig at i stedet for at vi netop det ene år hopper den ene vej og så den næste regeringsperiode den anden vej, så så jeg meget hellere, at vi fandt hinanden i et nationalt kompromis, kan man vel næsten kalde det. Så kunne vi se på: Hvad er det så, vi kan blive enige om, hvad er det så, der kan være retningen, gerne over en længere periode, 10 år eksempelvis, måske mere? Så kunne vi få den bredde på det, så vi ikke netop skal se det her med først den ene vej og så den anden vej. Det er sådan set det, der bl.a. er intentionen bag forslaget her.

Kl. 19:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne fra Venstre.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Miljø- og Fødevareudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om oprydning af generationsforureninger.

Af Jacob Jensen (V) m.fl.
(Fremsættelse 07.10.2020).

Kl. 19:43

Forhandling

Første næstformand (Karen Ellemann):

Forhandlingen er åbnet. Miljøministeren står på spring, så velkommen til.

Kl. 19:43

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Det gør jeg nemlig, så tak for det. Først og fremmest vil jeg gerne sige, at jeg er enig med forslagsstillerens syn på, at generationsforureningerne er en både meget omfangsrig og omkostningstung opgave, som det også kræver statslig medvirken at løse. Generationsforureningerne har også været diskuteret en del med udvalget, og det, som jeg har lagt vægt på, er, at generationsforureningerne er fra en tid, hvor miljølovgivningen var lempeligere end i dag, og hvor der ikke blev tænkt så meget over konsekvenserne, hvis man bare pøsede affald og forurenende stoffer ud i naturen. Man havde ikke fokus på, hvor stor en skade det kunne gøre ved vores grundvand, ved menneskers sundhed, ved overfladevand, ved naturen, når affald blev gravet ned i jorden eller hældt ud i vandområder eller havmiljø. Så affaldsproblemet blev løst med en ude af øje, ude af sind-tilgang.

Vi er heldigvis blevet klogere, men det ændrer jo ikke på, at vi nu står med fortidens synder, og generationsforureningerne er et tydeligt eksempel på, at vi ikke bare kan lukke øjnene og blindt

bortskaffe affald og kemikalier i naturen. De største og mest krævende af fortidens synder er generationsforureningerne, og dem skylder vi også fremtidige generationer at gøre noget ved. Så vi skal være ambitiøse på det her område, også når det er svært og vi ikke kender alle løsninger endnu. Samtidig befinder vi os også i en tid, hvor ikke bare Danmark, men også resten af verden er ramt af en global pandemi, og hvor Danmark også økonomisk er alvorligt ramt.

Da jeg tiltrådte som minister, tog jeg kontakt til regionerne og bad dem om at lave en samlet prioritering af indsatsen over for generationsforureningerne. Det syntes jeg var vigtigt for også at komme videre med den opgave med et fagligt beslutningsgrundlag i hånden. Regionerne har gjort et godt stykke arbejde, de har jo været i gang igennem en lang årrække, men har altså også her med planen vist, at regningen for fortidens synder er stor. Danske Regioner anslår, at det vil koste hele 2,7 mia. kr. at rydde op efter 10 generationsforureninger, og at det vil tage over 10 år. Det er derfor en langsigtet og omkostningstung opgave, der ligger foran os, og det kræver et grundigt forarbejde og avanceret jordrensningsteknologi, som vi heldigvis er kommet langt med – også med offentlig støtte – at få udviklet.

Finansieringsbehovet til oprydning af forskellige generationsforureninger varierer, ligesom også vidensniveauet varierer fra forurening til forurening. Danske Regioner har inddelt indsatsen over for de 10 generationsforureninger i 3 overlappende faser. Inddelingen i faserne handler for dem om, at de starter med de forureninger, der allerede i dag er meldt klar til oprensning, mens dem, for hvilke der fortsat mangler viden, før de kan oprenses, håndteres til sidst.

Beslutningsforslaget i dag, som er fremsat af Venstre, omhandler et ønske om at afsætte en del af finansieringen til den første af de 3 faser. Fasen strejker sig over en 7-årig periode, og regionerne vurderer, at det vil koste over 600 mio. kr. at håndtere generationsforureningerne i den første fase. Så det er et stort beløb, men regeringen vil, som vi også har sagt det i forståelsespapiret, med de partier, som er med der, håndtere generationsforureningerne, og så lægger det sig jo også i forlængelse af det forslag til vedtagelse, som vi sammen vedtog her i salen i sommer. Det er fortsat vores ambition.

Men vi har jo også som regering et ansvar for at bringe os klogt igennem krisen. 250 mio. kr., som er det, der ligger i beslutningsforslaget, er også et stort beløb, og beslutningsforslaget forholder sig primært til, at der skal bruges penge, men ikke hvor de skal komme fra. Lidt i forlængelse af den diskussion, vi også havde vedrørende de to foregående beslutningsforslag, kan man sige, at beslutningsforslaget på den måde håndterer den lidt mere nemme del, og den svære del udestår så, nemlig prioriteringen af de statslige finanser. Også for tidligere Venstreløede regeringer har det jo været sådan, at politiske forslag selvfølgelig skal finansieres, og at det også er gængs praksis, at når man fremsætter beslutningsforslag, anviser man også den finansiering, som det indbefatter.

Når det så er sagt og med det baggrundstæppe, at smittetallet er for højt i Danmark, og at vi befinder os i en tid, som er ramt af global pandemi, er vi selvfølgelig optaget af at lytte til de ønsker, der har været på det her område. Vi har lagt et finanslovsforslag frem, som er udtryk for hårde prioriteringer i den her tid, men vi har også lyttet til de ønsker, der er, til, at det her område bliver prioriteret, og det drøfter vi selvfølgelig også gerne i finanslovsforhandlingerne, som jeg har nævnt på både det samråd, der har været om generationsforureningerne, men også på den høring, som udvalget holdt for nylig. Vi vil også meget gerne høre Venstres forslag til finansiering.

Så afslutningsvis vil jeg sige, at regeringen, som vi også har sagt, vil håndtere generationsforureningerne, som det står i både forståelsespapiret og i det forslag til vedtagelse, som vi har vedtaget, og det står vi fuldt ud på mål for, men beslutningsforslaget her er på trods af de gode intentioner ikke et forslag, som bidrager til finansieringen

af den store og komplekse opgave, og derfor kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget. Tak for ordet.

Kl. 19:49

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er et par korte bemærkninger. Først er det hr. Jacob Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 19:49

Jacob Jensen (V):

Tak for talen og egentlig også for modtagelsen af det. Jeg ved jo godt, at man, når man er i regering, pr. definition er imod, når der bliver fremsat et beslutningsforslag, medmindre man har en fornemmelse af, at der så er et flertal uden om regeringen. Det ved jeg så ikke om regeringen har en fornemmelse af her. Jeg synes bare, at det måske er lidt ærgerligt, at det ligesom skal være ud fra argumentet om, at der ikke er finansiering med, for selvfølgelig er der finansiering med. Der er muligheder for at prioritere det her. Det er ikke for at være polemisk, men det handler jo netop om at prioritere det her. Man har lige lavet en pensionsaftale, og hvis man udskød den med under en måned, under en måned, så havde man penge til at finansiere det her for – det er 250 mio. kr. i et år, vi taler om – for netop at komme i gang med den plan, som Danske Regioner har lagt, og dermed også den prioriteringsplan, som sådan set er klar.

Så mit spørgsmål skal lyde: Kan det her ikke indgå som en del af coronaberedskabet? For det er jo rigtigt, som ministeren siger, at der er en coronakrise. Vi har folk, der bliver fyret og arbejdsløse osv., men der er også virksomheder – det har vi hørt i en høring i vores udvalg – som siger, at det her vil faktisk kunne medføre, at vi kunne ansætte nogle folk, som ellers ikke har noget at lave. Så det kunne da være en mulighed, at man sagde: Det her er en del af vores coronaberedskab, og vi sætter det i gang.

Kl. 19:50

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 19:50

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Først og fremmest vil jeg til det her med, at det skulle være særlig polemisk at sige, at man også skal finansiere de forslag, som man lægger frem i Folketingssalen, sige, at den oplevelse deler jeg ikke. Jeg tror også, at man, hvis man går tilbage til bare den seneste Venstreregering, kan finde adskillige eksempler på det. Jeg kan selv huske adskillige B-forslag, hvor vi har stået her i salen, og hvor Venstre har sagt, at det ville man ikke være med til, fordi finansieringen manglede. Det er helt reelt, for regningen skal jo betales, og det er det ansvar, som også ligger på en regering.

Men når det er sagt, siger vi jo også meget klart – og det var også det, jeg havde med indledningsvis i min tale – at vi har lyttet til det meget stærke ønske, der er. Vi står fuldstændig på mål for det forslag til vedtagelse, der er lavet. Derfor er opfordringen jo også, at det bliver drøftet i de finanslovsforhandlinger, som vel at mærke er i gang netop nu.

Kl. 19:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 19:51

Jacob Jensen (V):

Jeg er i hvert fald under alle omstændigheder glad for – og det har også været intentionen med det her forslag, det skal jo heller ikke være nogen hemmelighed – at det også, kan man sige, presser på, i forhold til at der netop kommer til at ske noget. Og jeg har respekt

for, at man så forsøger at gøre det igennem finanslovsforhandlingerne. Jeg er sådan set bare interesseret i, at der kommer til at ske noget, og det håber jeg så der kommer til at gøre i finanslovsforhandlingerne, uanset om vi er med i dem eller ej. Jeg kan forstå, at vi bliver indkaldt i morgen. Det er jo godt, at jeg kan få den slags at vide. Det er det, der har været intentionen med det her. Det er bare for igen at sige, at det her jo handler om at prioritere det, og der er rig mulighed for at prioritere det. Der er ovenikøbet en stor krigskasse, som gør, at man kan sige, at det vil man gerne sætte i gang for netop at sikre jobs under en coronakrise.

Der er mit spørgsmål bare igen: Kunne det ikke være en mulighed, at man siger, at det her har vi hørt fra virksomhederne faktisk skaber jobs, samtidig med at vi løser noget, vi gerne vil løse, så vi sætter det altså i gang, så vi får løst den her problemstilling?

Kl. 19:52

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Så er det ministeren. Værsgo.

Kl. 19:52

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Jamen al ære til intentionen, men jeg vil også sige, at hvis der er så rig mulighed for at prioritere, så er det jo ikke et nyt problem. Det er jo ikke noget, der er opstået, efter at vi er kommet i regering. Så hvis man havde det udtalte ønske, som Venstres ordfører her giver udtryk for, så har man jo lige haft 4 år, hvor man kunne have lavet den plan, som kunne sikre, at der var en fuld oprensning af alle generationsforureninger. Jeg må bare konstatere, at den plan jo ikke har været der. Så jeg godtager fuldstændig de gode intentioner, men jeg tror bare, at der, inden man kommer for langt, så i hvert fald også ligger et ansvar hos Venstre selv.

Kl. 19:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Signe Munk, SF. Værsgo.

Kl. 19:53

Signe Munk (SF):

Tak til miljøministeren for så utvetydigt at understrege, at regeringen selvfølgelig står bag det fælles forslag til vedtagelse, vi har vedtaget herinde. Jeg vil i al venlig ros sige til regeringen, at jeg synes, at I er blevet mere klare, med hensyn til at I vil handle på generationsforureningerne, det sidste år. Det er grundlæggende positivt, fordi det historiske problem med generationsforureningerne er giften, men i særdeleshed også den politiske træghed med hensyn til at få dem fjernet. Så jeg vil bare kvittere for, at miljøministeren så klart og tydeligt siger, at der skal renses op, og at det vil regeringen også tage ansvar for.

Jeg synes dog, at Venstres ordfører har et meget centralt spørgsmål, som miljøministeren ikke helt svarede på, nemlig om man ikke nu, hvor vi er i en coronatid og der desværre er danskere, der mister deres arbejde, kan se, at det her faktisk også kan være med til at skabe nogle jobs mange steder i Danmark.

Kl. 19:54

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 19:54

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Først tak for den positive tilkendegivelse fra SF. Jeg tror heller ikke, det er nogen hemmelighed for nogen, at SF jo er et af de partier, som i høj grad har rejst det her spørgsmål, og som jo også har haft det ønske helt fra starten, da der kom et nyt flertal i Danmark, og har sagt, at det her var noget af det, som var vigtigt. Så jeg vil også me-

get gerne være klar, med hensyn til hvor regeringen står, og vi står selvfølgelig ved det forståelsespapir, som vi bl.a. har lavet sammen med SF. Men jeg tror også, at alle, der har beskæftiget sig med det her, godt ved, at det ikke er nogen nem opgave. Det vil netop kræve, at man tager hul på en endog meget, mange stor opgave. Det er jo også derfor, vi siger, at regionerne sådan set har været i gang længe, men at der også er behov for et statsligt medansvar her.

Så til den del omkring beskæftigelsen – og jeg beklager, at jeg løb tør for tid; sådan kan det jo gå, når man får talt sig varm: Det, vi har fokus på med finansloven, med de genopretningsmidler, der ligger, er jo netop vores beskæftigelse; det er at få gang i økonomien i Danmark. Og der lytter vi også meget gerne til alle de forslag, der kommer fra partierne.

Kl. 19:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Signe Munk for sin anden korte bemærkning.

Kl. 19:55

Signe Munk (SF):

Det er jo både SF og en lang række af partier og i særdeleshed store virksomheder, som understreger, at der altså er beskæftigelse i at starte på oprensningerne.

Derudover vil jeg bare igen bestyrkes i, at miljøministeren, når hun siger, at regeringen bakker op om intentionerne i beslutningsforlaget, også siger, at hun regner med, at vi skal følge den plan, der er lagt ud, for Danske Regioner, altså at første fase skal der findes penge til nu, og så skal vi finde penge til anden og tredje fase af generationsforureningerne.

Kl. 19:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 19:55

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Jamen vi har jo ikke lagt os fast på, hvordan vi skal gå til det. Det er jo noget af det, vi også må drøfte i finanslovsforhandlingerne. Men grunden til, at jeg også bare fremhæver de faser, er jo, at det, der står i forslaget til vedtagelse, jo er, at det skal ske med udgangspunkt i regionernes faglige prioritering, for det er dem, der har jordforureningsopgaven i Danmark. Og jeg har ikke andet end tillid til, at de godt kan løse den opgave. Det er dem, der er vores fremmeste eksperter på området, og de har jo så anvist en model, og den må man jo så diskutere politisk. Men det er jo så et delbeløb af det, som Venstre her foreslår.

Kl. 19:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Mai Villadsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 19:56

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. I de her dage sidder regeringen og Enhedslisten bl.a. i finanslovsforhandlinger. Jeg har selv fornøjelsen af at sidde med ved bordet, og i den forbindelse er det en prioritet for os, at vi selvfølgelig får gjort noget ved generationsforureningerne. Vi har en mulighed for at bruge den krigskasse, som flere partier – nu Venstre og SF – har omtalt, og sætte gang i det her arbejde og samtidig skabe jobs til de mange mennesker, der lige nu mister jobbet som følge af coronakrisen. Det er klogt, og det håber jeg *virkelig* at vi kommer til at gøre sammen.

Men der er også mange andre forureninger i Danmark, nærmere bestemt 37.000. Det er et så stort tal, at det næsten ikke er til

at begribe. Og nogle af dem er altså også enorme. Jeg har selv besøgt en af dem, Lynfrost i Nyborg, hvor man faktisk kan lugte forureningen. De spekulerer lige nu på, om de ender med at blive kategoriseret som generationsforurening. Men hvis ikke de gør, skal vi så ikke forpligte os på at love også at give nogle penge til at oprense mange af de andre grunde?

Kl. 19:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 19:57

Miljøministeren (Lea Wermelin):

I forhold til de 37.000 andre jordforureninger, vi har i Danmark, synes jeg sådan set, det er helt fair også at have meget fokus på dem, og det er jo også noget af det, vi har diskuteret med hinanden. For den akutte trussel derfra i forhold til vores drikkevand, i forhold til menneskers sundhed og i forhold til vores miljø kan jo sådan set være meget reel, og det er jo også derfor, at det lige præcis er de tre hensyn, som Danske Regioner tager udgangspunkt i, når de kigger på de jordforureninger, som de ikke bare afdækker, men også skal være med til at afværge eller oprense. Det er jo Danske Regioner, som har kompetencen til at håndtere jordforureningsopgaven, og de får en lille halv milliard til det om året. Og der er det jo netop meningen, at det er regionerne, der i forhold til de konkrete forureninger – det gælder også Lynfrostgrunden, som der har været en række spørgsmål til, også fra udvalget – håndterer, hvad behovet egentlig er i forhold til den konkrete forurening.

Kl. 19:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er fra René Christensen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 19:58

René Christensen (DF):

Tak for det. Og tak til ministeren for talen. Det kan godt være, at det er lidt på kanten af beslutningsforlaget, men det drejer sig om det, ministeren sagde i sin tale, om, at vi i gamle dage gravede tingene ned jorden, men at vi nu heldigvis er blevet klogere. Det er jo faktisk sådan, at vi stadig graver noget, der ligner 400.000 t affald ned i jorden som deponi om året. Hvis man bare tager sådan noget som møllevinger, så har vi allerede gravet 1.500 t ned i jorden – ude af øje, ude af sind. Derfor har vi altså en særlig forpligtelse – det har vi især med hensyn til fortiden synder, men vi har også noget af en forpligtelse fremadrettet.

Jeg syntes bare, jeg lige ville sige, at det er et spørgsmål om, hvorvidt vi er blevet så meget klogere. Vi tror bare, at det, vi gør nu, er det rigtige, men der bliver gravet 400.000 t affald ned i jorden om året – det er trods alt stadig væk en del, som, når det er ude af øje, er ude af sind, og vi ved jo ikke, hvordan det ser ud om 50 år med det affald, vi graver ned nu.

Kl. 19:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 19:59

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Jeg vil sige, at vi jo heldigvis kan se, at vi er blevet klogere, og det kan vi jo også se med den lovgivning, der er på plads nu. For hvis man forestiller sig en dansk virksomhed i dag, som var årsag til en af de generationsforureninger, vi ser nu, så ville det ikke være et spørgsmål om, at vi her i Folketinget skulle finde pengene til at oprense efter den forurening; så ville det jo være den pågældende

virksomhed, som havde værsgo at løse den opgave. Så på den måde er vi blevet klogere.

Men når det så er sagt, er der jo fortsat en masse affaldsproblemer i Danmark, som også skal håndteres. Jeg har været utrolig glad for, at vi bredt her i Folketinget vedtog en klimaaftale om netop affaldsområdet, hvor vi jo går endnu videre i forhold til at sikre genbrug og genanvendelse. Og med hensyn til det, som ordføreren peger på angående genavnendelsesspørgsmålet i forhold til den vedvarende energi, altså vindmøllerne, så er det da enormt vigtigt, og det skal vi også blive bedre til, og der er igangsat flere projekter. Jeg ved også, at ordføreren har et spørgsmål på vej, hvor vi så kan dykke ned i det. Det vil jeg meget gerne være med til sammen med Dansk Folkeparti.

Kl. 20:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. René Christensen for en anden kort bemærkning.

Kl. 20:00

René Christensen (DF):

Tak for svaret – og tak, fordi ministeren ville svare. Det, jeg bare vil sige her til sidst, er, at når der kommer et forslag som det her, så tager ministeren sådan rimelig pænt imod det, men der bliver alligevel en diskussion om finansiering og andet, men mener ministeren ikke, at det her er så vigtigt nu, at vi skal finde finansieringen til det?

Kl. 20:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 20:01

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Den formulering, som vi i sommer også blev enige om bredt i Folketinget, var, at regeringen skulle være med til at finde nødvendig finansiering hurtigst muligt, og det står vi ved. Men det var også derfor, jeg var inde på hele coronakrisen, som jeg også kan høre at flere af ordførerne i salen er inde på, for det er jo et vilkår, som har vendt op og ned på den politiske situation. Men når det så er sagt, ændrer det jo ikke på, at vi også lytter til de ønsker, der er til netop også at drøfte det her i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, og det er bestemt min forventning, at det vil blive gjort.

Kl. 20:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger til ministeren. Ordførerrækken starter med ordføreren fra Socialdemokratiet. Det er hr. Troels Ravn.

Kl. 20:01

(Ordfører)

Troels Ravn (S):

Tak for ordet. Generationsforureningerne er et tydeligt billede på en af fortidens synder. Generationsforureningerne – et levn, en miljømæssig katastrofe fra en tid, hvor man måske ikke vidste bedre – er et emne, der har optaget mig i mange år som samfundsborger og som politiker. Derfor er jeg også rigtig glad for, at Venstre med det her beslutningsforslag tager emnet op. Jeg bor selv i nærheden af tre af de ti generationsforureninger: Himmark Strand, Kærgård Klitplantage og ikke mindst Grindstedforureningen. I Grindsted er jeg meget tit. Her har jeg gået tur i nærheden, jeg har set advarselsskiltene, og jeg har set de foranstaltninger, der skal sørge for, at forureningerne ikke breder sig. Jeg kender den uro, som generationsforureningerne giver lokalt, hvor befolkningen også venter på, at der snart skal ske noget konkret i forhold til en oprydning.

I dag behandler vi så Venstres beslutningsforslag om at pålægge regeringen at finde finansiering til første fase af oprydningen

af generationsforureningerne inden udgangen af 2020. Herudover pålægger forslaget regeringen at fremsætte en konkret plan, så oprydningen kan være håndteret inden for de kommende 10 år. Den første fase vil foruden de 81 mio. kr., der allerede er afsat til jordforureninger, koste 659 mio. kr. De første 250 mio. kr. foreslår Venstre skal afsættes allerede på næste års finanslov. Beslutningsforslaget er sympatisk. Jeg er – og det kan jeg også høre at miljøministeren er – bekymret for generationsforureningerne, og derfor bad ministeren Danske Regioner om at udarbejde en samlet prioritering over generationsforureningerne. Denne rapport fra Danske Regioner forelå tilbage i marts, og i rapporten fremgik det, at prisen på at oprense alle ti generationsforureninger er omkring 2,7 mia. kr. Det er et meget stort beløb.

Inden sommerferien pålagde Folketinget regeringen at finde finansiering til oprensningen så hurtigt som muligt, og det er stadig ambitionen. Vi vil have håndteret generationsforureningerne, hvilket også fremgår af regeringens forståelsespapir, som blev udarbejdet ved tiltrædelsen efter valget den 5. juni 2019. Så der er noget særligt på spil. Vi skal tage handling, og vi skal have ryddet op efter de største forureningssager i Danmark, således at vores børn og børnebørn ikke kommer til at stå med en endnu større regning end den, der ligger foran os i dag. Vi kan ikke forsvare at lade disse forureninger gå i arv til de kommende generationer, som de er gået i arv til os.

Vi bliver dog også nødt til at anerkende, at coronakrisen og særlig den seneste udvikling betyder, at vi skal prioritere vores midler. Det er regeringens finanslovsforslag også et klart udtryk for. Derfor undrer det mig også, at Venstre mener, at det er ansvarligt at ville udskrive store og dyre regninger uden konkret finansiering på et tidspunkt, hvor den økonomiske situation ikke bare i Danmark, men i verden er usikker. Med et beslutningsforslag om at finde 659 mio. kr., og 250 mio. kr. allerede næste år, synes jeg ikke, det er for meget at bede Venstre om at komme med idéer til, hvordan de penge skal findes. Ønsker man at spare på sundhedsvæsenet, på børnehaverne, på hjælpepakkerne, eller vil Venstre måske indføre et nyt omprioreringsbidrag, som igen vil betyde store besparelser på eksempelvis skoler og uddannelsesområdet og ride særlig landdistrikterne som en mare? Vil Venstre igen stille forslag om at nedlægge regionerne og køre endnu en omgang centralisering af folkestyre og lokaldemokrati? Eller er det måske noget helt sjette, Venstre har i tankerne, når beslutningsforslaget skal finansieres? For finansieres – det skal det.

Vi har lært af fortidens fejl. Vi lukker ikke øjnene for farligt affald og kemikalier i vores natur, men det er vigtigt for mig at understrege, at der ikke er hurtige løsninger på oprensningen af generationsforureningerne. De første skridt er blevet taget, da ministeren bad regionerne om en plan, og selv om arbejdet er i gang, er arbejdet langsigtet og vil kræve mange ressourcer; ressourcer, som ikke findes med et fingerknips, men ved at lave ærlige prioriteringer, som hjælper os med at klare de værste forureninger først. For det er også vigtigt ikke at stikke blå i øjnene på folk. Alting bliver ikke løst med et fingerknips, og vi kan ikke forvente, at alle ti generationsforureninger i Danmark er renset op inden for få år. Det vil ikke mindst afhænge af vigtige politiske forhandlinger om økonomi og finansiering, og Folketingets partier skal udvise oprigtig vilje og ansvarlighed, når det skal være slut med at sende de største jordforureninger i Danmark videre i arv til kommende generationer. Desværre lever dette beslutningsforslag fra Venstre ikke op til kravene om oprigtig vilje og ansvarlighed, og derfor bakker Socialdemokratiet ikke op om beslutningsforslaget. Tak for ordet.

Kl. 20:06

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Jacob Jensen (V):

Man kan jo godt blive lidt træt en gang imellem, men nu vil jeg prøve at lade være at blive negativ, for jeg håber faktisk, at det her kan føre til, at det rent faktisk kan blive til noget. Vi har jo netop, som hr. Troels Ravn siger, lavet et forslag til vedtagelse her i Folketinget, hvor alle partierne pålægger regeringen hurtigst muligt at finde finansiering, og så er det, man står her og smykker sig med fine ord og siger, at det vil man gerne prioritere. Men så kigger vi ned i det finanslovsforslag, der ligger fra regeringens side, og der er ikke afsat en krone til formålet.

Vi kan godt stå og beskyldte hinanden for en masse og sige: Jamen så vil du nok også fyre en masse sygeplejersker. Og det kan være skolerne eller børnehaverne, eller hvad ved jeg. Jeg ved ikke, om jeg glemte noget på den der liste, hr. Troels Ravn læste op af. Jeg synes helt ærligt, det er for tyndt. Hvis man vil, kan man selvfølgelig prioritere det her, og det kommer også til at ske i det finanslovsudspil, som vi kommer med. Selvfølgelig kan man prioritere at bruge 250 mio. kr., hvis man vil. Det vil vi, og det er derfor, vi lægger det her frem og håber på, at der så også kan være et flertal her i Folketinget, som enten direkte igennem en vedtagelse af det her forslag eller indirekte gennem nogle finanslovsforhandlinger kan presse regeringen til, at man ikke sætter 0 kr. af, men at man sætter penge af, så vi kan komme videre ned ad den vej, som vi ønsker, så vi kan få ryddet op i de generationsforureninger, der ligger.

Kl. 20:08

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:08

Troels Ravn (S):

Tak for spørgsmålet. Ordføreren siger, at det skal blive til noget. Jeg er fuldstændig overbevist om, at vi har den samme ambition og det samme håb om, at det skal blive til noget, at vi kommer i gang med at få rensset op efter generationsforureningerne. Jeg har aldrig før set en regering skrive i sit forståelsespapir, at man vil tage action, at man vil tage ansvar, og at man vil håndtere de her generationsforureninger. Det har jeg aldrig tidligere set. Jeg har heller ikke tidligere hørt om, at et Folketing, Folketingets partier, beslutter sig for et forslag til vedtagelse, hvoraf det også fremgår, at der skal findes en finansiering.

Så håber jeg også, at Venstres ordfører ved, at når man fremsætter beslutningsforslag, er det god skik at anvise finansiering. Jeg har faktisk ikke i alle mine år i politik, hverken i byrådspolitik eller her i Folketinget, oplevet, at man fremsætter forslag, uden at man anviser finansiering. Det håber jeg også vi kan være enige om er helt almindeligt. Og det foregår selvfølgelig via ansvarlige forhandlinger om eksempelvis en finanslov.

Kl. 20:09

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Jacob Jensen.

Kl. 20:09

Jacob Jensen (V):

Men finansieringen kan vi jo forhandle om, for der er muligheder. Regeringen har selv lanceret en krigskasse, og jeg spurgte også miljøministeren om, hvordan hun så på det, og det kan jeg jo så spørge Socialdemokraternes ordfører om. Det her kan jo være med til at skabe jobs. Det har vi hørt i en høring, vi havde i Miljø- og Fødevareudvalget, hvor de virksomheder, der arbejder med det her, samstemmende sagde: Prøv at høre, hvis I investerer i det her, vil det ikke kun løse problemet, det kan også være med til at skabe jobs.

Kl. 20:06

Jeg har forstået det sådan, at krigskassen skal være med til at sikre jobs i Danmark i en coronakrisetid, så hvorfor er det ikke lige til højrebenet for regeringspartiet at sige: Den tager vi, vi finansierer det bl.a. via krigskassen? I den er der et milliardstort beløb, og i forslaget her taler vi om 250 mio. kr. Det kan lade sig gøre, hvis man vil det.

Kl. 20:10

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:10

Troels Ravn (S):

For regeringen er netop beskæftigelse en topprioritet, og det fremgår også af det finanslovsforslag for 2021, den har fremsat. Grundet covid-19-sundhedskrisen er det altafgørende for regeringen at holde hånden under vores virksomheder og under vores jobs. Det er netop topprioriteten. Det er på samme vis med emnet, vi debatterer her i aften. Vi vil gerne drøfte det her i forbindelse med en finanslov. Vi vil gerne drøfte det her emne med partier, der på ansvarlig vis kommer og lægger en plan frem og også en plan for finansieringen. Den mangler vi fuldstændig fra Venstres side i beslutningsforslaget her.

Kl. 20:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Socialdemokratiets ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Dansk Folkeparti, og det er hr. René Christensen. Velkommen.

Kl. 20:11

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak for det, formand. Generationsforureninger – ja, ordet siger det jo sådan set selv: Det er sket igennem generationer, at man har forurennet. Men det er også gennem generationer, at der ingenting er sket.

Michael Bundesen fra Shu-bi-dua sang jo engang først i 1980'erne »Costa Kalundborg« – da var jeg ikke så gammel, men jeg husker den tydeligt: »Der er sket en forurening«. (René Christensen synger denne verslinje). Vi sang jo med, og det var en ørehænger, men det var også fuldstændig rigtigt, hvad der blev sunget. Det er snart 40 år siden, at den sang blev lavet om Harboøre Tange. Hvis man ville være helt alene, skulle man bare tage derud, for der ville ingen være, fordi der var så meget forurening.

Hvad er det så for en forurening, der er ved Høfde 42? Der er 15 t – 15 t – pesticider, og der er 6 t kviksølv. Vi ved godt, at det er der – vi gør bare ikke noget ved det. Vi prøver at inddæmme det og bruger penge på at holde det ved lige, sådan at vi ved, hvor forureningen er henne. Så det er en generationsforurening, og dem er der ni andre af, og der er desværre også flere end dem. Som ministeren sagde i sin tale, er det rigtigt, at regionerne har lavet et samlet overblik over de ti største, som vi kender – det er også de mest farlige for vores miljø og vores omgivelser – og det vil koste 2,7 mia. kr. at få ryddet op efter fortidens synder. Og så er det også rigtigt, at i forhold til de fleste af fortidens synder har virksomhederne faktisk gjort det, de fik besked på. Landbruget forurenede jo desværre meget længere tid, hvor landmændene fik at vide, at de skulle grave deres brugte plastikdunke ned i jorden, og så havde man miljøbehandlet det affald, som man havde.

Så det er jo en arv, som vi har overtaget fra vores forgængere, og vi mener i Dansk Folkeparti, at vi skal gøre noget ved det. Vi vil faktisk sige det i morgenovre hos finansministeren – for jeg er så heldig, at jeg både er formand for Miljø- og Fødevareudvalget, men jeg er også finansordfører – og vi mener faktisk slet ikke, at det her

er ambitiøst nok. Vi vil gå til finansministeren i morgen, og så vil vi sige, at vi bliver nødt til at optage et lån på 2,7 mia. kr., og så må vi i gang. Det er 270 mio. kr. årligt i en 10-årig periode. Og jeg vil bare sige: Er det uansvarligt at låne til at rydde op her? Det er det absolut ikke. Hvis man hører på vismændene, siger de jo, at det at optage lån i øjeblikket med den rente, der er, bestemt ikke er uansvarligt; det kan man roligt gøre – det er ikke strukturelt, det påvirker ikke. Vi har været ude at låne et sted mellem 250 og 350 mia. kr. for at komme igennem coronakrisen. Prøv lige at høre en gang: Dér snakker vi om 8 måneder, og her snakker vi om forurening, som vi har kendt til i de sidste 50 år; vi har stadig væk ikke ryddet op, og det koster 2,7 mia. kr.

Vi vil gå til finanslovsforhandlingerne i morgen, og så vil vi håbe, at regeringen siger: Selvfølgelig er det ikke uansvarligt at låne 2,7 mia. kr. over en 10-årig periode. Her kan man netop, som der også bliver sagt af forslagsstillerne, skabe arbejdspladser, skabe knowhow, og man kan lave de her oprydninger – desværre – i storskala, og selvfølgelig kan vi også kapitalisere den knowhow. De her forureninger er jo ikke et dansk fænomen; den her måde har hele den vestlige verden jo arbejdet på fra efter anden verdenskrig og nogle steder helt frem til starten af 1980'erne – vi stoppede heldigvis en lille smule før.

Så derfor mener vi ikke, at vi kan blive ved. Jeg har siddet i Folketinget siden 2007, og der har vi talt om generationsforureninger, og der er ikke sket noget. Det er skiftende regeringer, så man skal ikke pege fingre ad nogen, og vi har også selv været støtteparti. Men man må bare sige, at vi står i en situation nu, hvor det ikke er finansieringen, der er udfordringen, når vi taler om det her – det er viljen til at gøre noget ved det. Vi mener, at tiden er inde til at gøre det nu, og det vil vi også prøve at få regeringen til at mene i morgen ovre i Finansministeriet, for det er jo sådan set der, det skal besluttes. Vi har grundlaget nu; miljøministeren har igangsat, at regionerne er kommet med grundlaget for det, og nu er det finansministeren og regeringen, der skal levere, i forhold til at vi også finder finansieringen. Jeg og Dansk Folkeparti håber virkelig, at vi kan gøre det i bred enighed, på tværs af partierne, således at vi kan få ryddet op og sørget for, at den del af vores natur kommer tilbage. For hvad gør vi den dag, hvor dæmningerne ikke holder mere, og hvor de 15 t pesticider og de 6 t kviksølv begynder at sive ud i naturen omkring Høfde 42?

Så tak for forslaget fra Venstre, men vi håber, at vi kan løfte opgaven ovre hos finansministeren.

Kl. 20:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Det Radikale Venstre, og det er fru Zenia Stampe.

Kl. 20:16

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

I virkeligheden minder det her beslutningsforslag jo lidt om det beslutningsforslag, vi havde før, hvor hensigten er god, men hvor det jo i sidste ende er et spørgsmål om penge. I det sidste stod der ikke noget om penge; i det her står der, at regeringen skal finde pengene. Det betyder jo så regeringen og det parlamentariske grundlag, går jeg ud fra – man kan jo dog ikke regere uden et flertal. Og det her er jo en kæmpe opgave – 2,7 mia. kr. – hvis vi så i øvrigt også skal finde et nogenlunde tilsvarende beløb til biodiversitetspakken, og hvis vi også skal finde omkring 10 mia. kr. til udtagning af lavbundsjord, som også er en ret akut opgave. Og hvis vi skal nå vores klimamålsætninger, begynder man bare langsomt at kunne fornemme størrelsen af de opgaver, som ligger lige foran os og alle sammen er ret presserende. Og vi er også meget optaget af at få løst

dem, men vi kommer jo ikke i mål gennem sådan et beslutningsforslag her, for det er jo en virkelig stor og på mange måder, synes jeg også, uoverskuelig opgave at skulle nå alle de ting på så kort tid. Og det vil jo så være vores hovedpine, for det er os, der sidder og er parlamentarisk grundlag for regeringen. Så det bliver jo vores hovedpine at foretage de prioriteringer, der gør, at det bliver muligt. Jeg ved ikke, om vi kommer i mål med en bevilling på 2,7 mia. kr., men jeg har da en forventning om – fuldstændig ligesom i forhold til biodiversitet – at vi kommer til at tage nogle afgørende skridt i forbindelse med den her finanslov. Om vi kommer helt i mål, kan jeg tvivle på, men jeg håber da, at vi kommer et stykke derhenad – og dermed også sagt, at vi stemmer imod det her beslutningsforslag, men jo til gengæld vil love dem, der skulle lytte med, at vi også vil gøre vores for, at vi får det med på finansloven. Men jeg kan jo nok ikke love, at vi kommer helt i mål i denne postgang.

Kl. 20:18

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for De Radikale. Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 20:18

Jacob Jensen (V):

Tak for det. Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstår logikken. Man vil gerne have løst det her. Det her kan være et skridt i den retning. Hvis De Radikale støtter det, er det min forventning, at der vil være et flertal, og så er det noget, man pålægger regeringen, og så skal det jo løses. Så siger fru Zenia Stampe: Jamen der er ikke finansiering til det. Men fru Zenia Stampe ved jo godt lige så vel som mig, at når man er opposition, fremlægger man sine finanslovsforslag på et tidspunkt. Det kommer vi så til at gøre lige om lidt. Og inden for den ramme er der selvfølgelig også fundet finansiering til de forslag, vi fremsætter her i salen, ligesom De Radikale altid har gjort det. Det vil der selvfølgelig også være her. Så det er sådan set ligesom det, der er vores udgangspunkt.

Men mit spørgsmål skal lyde: Kan fru Zenia Stampe se det her som en investering, altså lidt som hr. René Christensen var inde på? Vi taler om en coronasituation, vi har brug for arbejdspladserne, det er det, som de virksomheder, der arbejder med det, har sagt til os i Miljøudvalget, da vi havde høringen. Det er ovenikøbet også en situation, hvor man siger, at hvis ikke man gør det nu, bliver regningen sådan set bare større, for så skal man lave forskellige inddæmninger, og den oprydning, som man skal foretage om måske 5 eller 10 år, er simpelt hen større. Så kan fru Zenia Stampe ikke se det her også som en investering i forhold til at få det løst?

Kl. 20:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:19

Zenia Stampe (RV):

Jo, det kunne godt være, og det kan jo måske tale til fordel for, at vi får sat endnu flere penge af til det i finansloven, og det ville være godt. Men så må jeg lige anholde det, som hr. Jacob Jensen startede med i forhold til finansiering. Det kan jo godt være, at Venstre kommer med et finansieringsforslag på deres finanslov. Hvis det er lige så hokuspokusagtigt som sidst, noget med at ændre på regionsstrukturen, og så kommer der nogle penge dryssende, så er det svært at tage alvorligt. Men under alle omstændigheder lander det jo på vores bord, medmindre vi greb det anderledes an, lidt ligesom det, som egentlig var mit favoritscenarie, hvad angår biodiversiteten, nemlig at vi, alle de partier, som gerne vil løse den her opgave, mødtes og blev enige om opgaven, men også om finansieringen. Det

synes jeg ville være mere ordentligt at foreslå end at foreslå, at nu må regeringen bare diske op med 2,7 mia. kr. Man må da så håbe på hr. Jacob Jensens vegne, at regeringen ikke finder dem ved bare at hæve nogle skatter og afgifter, for så tror jeg måske ikke, at hr. Jacob Jensen ville være så begejstret.

Kl. 20:20

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Jacob Jensen for sin anden bemærkning.

Kl. 20:20

Jacob Jensen (V):

Jeg skal bare lige præcisere, at vi ikke foreslår, at man skal hoste op med 2,7 mia. kr. Det, vi siger, er, at vi skal lægge 250 mio. kr. ind i finansloven for 2021 med afsæt i det, som Danske Regioners prioriteringsplan siger, så vi netop kan komme i gang med første fase. Det er sådan set det, der er forslaget. Og så har jeg godt hørt, at hr. René Christensen kommer med et forslag, som de vil bringe ind til bordet. Al ære og respekt for det, men forslaget her går altså på de 250 mio. kr., bare lige så vi har det på plads.

Men jeg hører også, at fru Zenia Stampe egentlig inviterer til, at vi kan sætte os sammen – og det vil jeg meget gerne tage imod – og se på, om vi kan blive enige om finansieringen. Det er jeg hundrede procent sikker på vi kan. Så kan vi også finde løsningen på det her spørgsmål, som jeg synes bør prioriteres, også højere end mange af de andre prioriteringer, som den regering, som fru Zenia Stampe støtter, ellers har lavet. Jeg nævner bare den tidlige pensionsalder som et eksempel.

Kl. 20:21

Første næstformand (Karen Ellemann):
Det er ordføreren. Værsgo.

Kl. 20:21

Zenia Stampe (RV):

Jamen så kan det jo være, at hr. Jacob Jensen bliver glad, når finansloven er indgået, for jeg regner da med, at vi får gjort et indhug i de her generationsforureninger med den finanslov, som vi sidder og forhandler nu. Jeg kan selvfølgelig ikke love, hvad tallet bliver, men jeg tror da, at vi tænker i de samme baner. Nu er det jo ikke mig, der afgør, hvem der forhandler sammen – jeg kan godt prøve at øve indflydelse på det – men jeg vil da rigtig gerne sidde i et fælles forhandlingsrum, hvor vi så netop både snakker om opgaven og finansieringen. Jeg synes altid, det er mere fair, at dem, der prioriterer en indsats, også er dem, der betaler for den. Jeg er ærlig talt sådan som medlem af et parti, der ofte finder finansiering, lidt træt af det, når de to ting bliver adskilt, sådan at man kan få lov til at give gaver, men ikke være forpligtet til at finde pengene. Jeg kan egentlig ret godt lide, når de to ting hænger sammen.

Kl. 20:22

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste korte bemærkning er fra fru Signe Munk, SF. Værsgo.

Kl. 20:22

Signe Munk (SF):

Tak for talen fra fru Zenia Stampe. Det lyder rigtig godt, at fru Zenia Stampe har en forventning til, at der kommer penge til generationsforureningerne i finansloven. Er der i Radikale Venstres finanslovsudspil afsat én krone til generationsforureningerne – altså i Radikale Venstres prioriteringer til finanslovsforhandlingerne?

Kl. 20:22

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:22

Zenia Stampe (RV):

Det er der ikke, så vidt jeg husker. Men til gengæld ved vi jo, at SF kommer med et krav, som vi ser meget velvilligt på.

Kl. 20:23

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Signe Munk.

Kl. 20:23

Signe Munk (SF):

Det er et rigtig godt svar, når det netop ikke fremgår af Det Radikale Venstres ellers udmærkede finanslovsforslag. Jeg spørger selvfølgelig, fordi Radikale Venstre var meget ærlige efter sidste finanslov og sagde, at det ikke var en sag, de havde prioriteret. Så jeg er glad for, at Radikale Venstre så ser med velvilje på SF's krav til finanslovsforhandlingerne.

Kl. 20:23

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:23

Zenia Stampe (RV):

Ja, og så håber jeg også, at SF vil se velvilligt på vores ønsker. Der er måske endda nogle, som de også selv er glade for, og som vi er glade for, og sådan håber jeg jo, at vi ender med et finanslovsforslag, som i øvrigt kan være startskuddet til at gøre noget ved både den her udfordring og i forhold til biodiversitet, i forhold til lavbund. Det er bare nogle kæmpestore opgaver, vi står foran. Jeg skulle lige til at sige, at jeg er glad for, at jeg ikke er finansminister. Det ville da egentlig være meget sjovt og udfordrende, men det er immer væk en kæmpestor opgave og ikke mindst i lyset af den situation, vi står i nu. Men jeg håber og krydser fingre for, at vi klarer den sammen.

Kl. 20:24

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Den næste ordfører kommer fra Socialistisk Folkeparti, og det er fru Signe Munk.

Kl. 20:24

(Ordfører)

Signe Munk (SF):

Tak for det. Der er vist ikke nogen i den her sal, der er i tvivl om, at oprydning efter generationsforureningerne er en hjertesag for SF. Beslutningsforslaget, som Venstre har fremsat, handler derfor om en af de miljøpolitiske dagsordener, som SF konsekvent i årtier har kæmpet med. Vi vil gerne have alle generationsforureningerne fjernet, og det har vi kæmpet for i mange år. Derfor er vi også meget tilfredse med, at det er lykkedes at få regeringen og de andre støttepartier med på, at oprydningerne af generationsforureningerne fik plads i forståelsespapiret. Derfor er vi i SF stolte af, at vi i et samlet Folketing har vedtaget, at et enigt Folketing vil have ryddet generationsforureningerne op, og stemte for et forslag til vedtagelse, som SF og Venstre havde samarbejdet om.

Venstres beslutningsforslag omhandler igangsættelsen inden udgangen af 2020 af den første fase i at få rensat de ti generationsforureninger op og samtidig en samlet plan for oprydningen, så det kan være håndteret inden for de kommende 10 år. Indholdet af beslutningsforslaget er SF i store træk enige i, men alligevel kommer vi ikke til at stemme for det. I SF vil vi bruge vores mulighed for at få resultater ved bordet ved forhandlingerne om finansloven.

Oprensningen af generationsforureningerne er nemlig et hovedkrav fra SF ved det her års finanslov. Vi vil afsætte 750 mio. kr. over 3 år til at dække netop de generationsforureninger, som er klar til

at blive ryddet op. Og vi vil have en plan for de næste faser, hvor Danske Regioner har fastsat, at der er nogle generationsforureninger, som skal kvalificeres mere i forhold til det økonomiske skøn, men som selvsagt skal løses. Forhandlingerne om dette års finanslov er netop skudt i gang, og i SF tror vi faktisk på, at det vil lykkes, så der, når finansloven er færdigforhandlet, er afsat millioner til generationsforureningerne. Så vi håber da selvfølgelig også på, at der til vores hovedkrav er opbakning fra alle de partier, der skal forhandle finanslov.

Venstre er jo et erfarent parti, der også har siddet med regeringsmagten, så mon ikke Venstres ordfører også har forståelse for, at man ikke rider på to heste, når man forhandler seriøst om en finanslov? Så vi kan ikke være med til det beslutningsforslag, som Venstre fremsætter her, selv om indholdet er rigtig fint.

Kl. 20:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning fra ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jacob Jensen. Værsgo.

Kl. 20:27

Jacob Jensen (V):

Tak for at anerkende forslaget og egentlig også erklære sig enig i forslaget. Det er jo ikke så underligt, for forslaget er en til en det, som fru Pia Olsen Dyhr har været ude at foreslå inden finanslovsforhandlingerne, og fru Signe Munk genbekræfter også her, at det er et hovedkrav fra SF: 750 mio. kr. over 3 år. Hvis man kan regne lidt, svarer det til 250 mio. kr. i 2021, og det er præcis det, som forslaget her går ud på.

Man kan selvfølgelig undre sig lidt over, hvorfor SF så ikke bare vælger at sige: Okay, vi stemmer for, der er flertal. Så behøver vi sådan set ikke at stille det som et hovedkrav. Så er det klart, så kan vi stille et andet hovedkrav, og så får vi måske endnu mere igennem på finansloven.

Det var bare en opfordring, man kunne prøve at overveje. Nu ved jeg godt, at ordet binder osv. Men jeg tænker bare, at det er lidt underligt, at man erklærer sig fuldstændig enig i forslaget – ikke så mærkeligt, for det er jo det, man selv har været ude at sige – og så stemmer man alligevel imod. Men fred være med det, og jeg medgiver, at der selvfølgelig er noget forhandlingstaktik omkring det.

Mit spørgsmål er: Er det ikke også en del af SF's tilgang, at det her skal ses som en investering? Prisen bliver simpelt hen højere, hvis vi venter. Der er jobs i det her. Det er en god investering at få gjort det så hurtigt som muligt.

Kl. 20:28

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:28

Signe Munk (SF):

SF ser netop finansloven som den hurtigste måde at få pengene afsat på. Der, hvor vi har sat fokus på generationsforureningerne, er i vores grønne kickstart af den danske økonomi, netop fordi det anlægsarbejde, det oprydningsarbejde, der ligger i at få rensede generationsforureningerne op, kan give beskæftigelse her og nu i mange dele af landet.

Kl. 20:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 20:29

Jacob Jensen (V):

Det er jeg enig i. Det var også det, jeg spurgte om før, så det er jeg meget enig i.

Jeg vil bare spørge igen: Anerkender SF ikke, at hvis SF stemmer for det her forslag – og så er det min fornemmelse, at der vil være et flertal for det i Folketingssalen – så vil det blive til noget? Så skulle man sådan set ikke forhandle videre i finanslovsforhandlingerne; så kunne man koncentrere sig om noget andet. Er det ikke korrekt, at hvis der var flertal her i Folketingssalen, og det ville SF have de afgørende stemmer for at sikre, så ville det her blive gennemført, som det ligger her? Så kunne man selvfølgelig forhandle om år 2 og år 3 og år 10. Det er også det, vores forslag lægger op til – at man ikke kun skal sige år 1, men starte der og så bagefter lave en plan for de resterende 9 år, så vi har en samlet køreplan. Men vil SF's ordfører ikke anerkende, at hvis man stemte for her, så ville det blive vedtaget, og så ville det blive gennemført, uagtet at der er finanslovsforhandlinger i øjeblikket?

Kl. 20:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:30

Signe Munk (SF):

Det er gentaget før, og jeg gentager det igen: SF vælger aktivt at tage det her som en del af finanslovsforhandlingerne. Vi har et forslag til vedtagelse, som siger, at vi hurtigst muligt skal finde den nødvendige finansiering, at stå på. Det er for os at se helt åbenbart at tage det i finanslovsforhandlingerne og ikke bakke op om Venstres beslutningsforslag her. Og så vil jeg også bare spørge Venstre tilbage, om man måske ikke med den parlamentariske erfaring, man har som et stort erfarent magtparti, godt ved, at er man en seriøs forhandler af en finanslov, rider man ikke på to heste.

Kl. 20:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Mai Villadsen, Enhedslisten.

Kl. 20:30

Mai Villadsen (EL):

Tak for ordet. I den her sal fylder diskussion, uenighed og polemik jo rigtig meget, og ros nogle gange for lidt. Og jeg synes, at SF's ordfører, fru Signe Munk, fortjener ros i den her sag. Det synes jeg i det hele taget SF gør. Helt fra Steen Gade til Margrete Auken til Ida Auken til Pia Olsen Dyhr og nu til fru Signe Munk har jo stået på talerstolen dér og kæmpet en brav kamp for at få oprenset de her generationsforureninger, og nu ser det ud til, at det måske vil lykkes. Det giftigste i den her sag har nærmest ikke været det, der ligger i jorden, men den træghed, der har været i det system herinde, og nu ser det ud til, at der endelig sker noget. Så det vil jeg sådan set bare benytte lejligheden til at sige tak til SF for, og jeg glæder mig rigtig meget til at sidde inde i de forhandlinger i de næstkommende dage og arbejde for, at vi faktisk får fundet pengene.

Kl. 20:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:31

Signe Munk (SF):

Nu har jeg jo spillet fodbold i rigtig mange år, og der har jeg altid lært, at hvis man ikke kæmper helt til sidste fløjt i kampen, kan man risikere at tabe den. Derfor vil jeg selvfølgelig sige tak til Mai Villadsen for sin meget fine ros til jo mange mennesker, der har

kæmpet den her kamp, både politisk, også i Enhedslisten, men jo i særdeleshed også nogle ildsjæle, som står derude og forventer rigtig meget af os, og jeg føler mig som en del af den gode flok. Der er jo også et samlet Folketing, der kæmper den kamp.

Det er bare vigtigt at huske på, at der ikke er fløjtet det sidste fløjt, kampen er ikke ovre, vi er ikke i mål, der kan stadig ske nogle ting, og derfor er det jo helt centralt, at vi er et hold, der kæmper for, at generationsforureningerne kommer på finansloven. Og jeg oplever, at Enhedslisten er en del af det hold.

Kl. 20:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Mai Villadsen for en anden bemærkning. Værsgo.

Kl. 20:32

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. Nu er fru Signe Munk og jeg selv jo begge vestjyder, og der er ydmyghed en dyd. Det er det nok de fleste steder, men tak for anerkendelsen tilbage. Og fru Signe Munk har jo fuldstændig ret i, at der er så mange mennesker derude, ja, rundt i hele landet, som kæmper den her kamp, og havde det ikke været for dem, var der i hvert fald ikke sket noget; det er jo meget rigtigt set. Og nej, der er ikke fløjtet af endnu, så vi skal fortsat kæmpe videre.

Kl. 20:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:33

Signe Munk (SF):

Der kan jeg jo ikke andet end sige, at jeg er enig med fru Mai Villadsen, og derudover kvittere for hendes meget positive stil over for mig som ordfører, men også en masse andre ordførere, med at have en rosende tilgang til andre ordførere og andre partier. Det tror jeg dansk politik har rigtig godt af.

Kl. 20:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Det kan bekræftes. Tak til ordføreren for ordførertalen. Den næste ordfører er fra Enhedslisten, og det er fru Mai Villadsen.

Kl. 20:33

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Tak for ordet, og tak til Venstre for endnu en gang at rejse problematikken og, ja, gøre opmærksom på, at vi står med nogle store generationsforureninger og et stort problem i vores land, som skal løses.

Det her er jo forureninger, som for det meste stammer tilbage fra 50'erne og 60'erne, hvor man jo raskvæk desværre nedgravede og dumpede affald uden nødvendigvis at vide bedre. Det er givet videre generation for generation og har derfor netop fået navnet generationsforureninger. Men nu står vi jo i en situation, hvor vi faktisk har teknologien til at oprense de fleste af dem. Vi er klar – det siger Danske Regioner, og det siger folkene derude – og vi *skal* gøre noget. Vi kan simpelt hen ikke være bekendt at lade de næste generationer arve f.eks. de 7 t kviksølv, der ligger ved Harboøre Tange ved Høfde 42. Vi kan ikke tillade os stadig at lade vinylklorid sive ud i åen ved Grindsted. Vi bliver nødt til at stoppe de forureninger, fordi de risikerer at skade sundhed, natur og vores grundvand. Derfor skal vi gøre noget nu.

Jeg er sådan set rigtig glad for den debat, der har været i Folketingssalen i dag, fordi den belyser, at vi er rigtig mange, der vil gøre noget ved problemet. Jeg er i særdeleshed glad for, at det er på tværs af Folketinget, vi ønsker det, og der er gode idéer til, hvordan

vi kan komme i gang. Jeg er fuldstændig enig med ordføreren for Dansk Folkeparti, når han siger, at vi lige så godt kan bruge nogle af de muligheder, der er, for at låne penge til at løse lige præcis det her problem. Det foreslår Enhedslisten også at man gør i finansloven, altså at man bruger penge fra den krigskasse, der er, som skal stimulere arbejdskraft i vores samfund, til netop at få løst det her problem. Så får vi skabt arbejdspladser og får sikret, at nogle af de mennesker, som lige nu mister jobbet som følge af coronakrisen, kan komme ud og lave noget meningsfuldt, få nogle penge for det og samtidig gøre en enormt god gerning ved at oprense de giftige grunde, vi har udeomkring. Det er fuldstændig logisk og kloget at gøre lige præcis det, så det har jeg en klar forhåbning og forventning om at regeringen selvfølgelig vil være med til.

Det er også derfor, at jeg ikke som udgangspunkt støtter det her forslag, men det er da klart, at kommer vi ikke igennem med at finde pengene til oprensning af generationsforureningerne i de forhandlinger, vi er i lige nu, så vil vi selvfølgelig være åbne over for at finde et flertal i Folketinget for at løse den her problematik, for den er så stor, at vi ikke kan lade partifarver og -skel hernede i Folketinget afgøre, om det bliver løst eller ej. Det *skal* løses.

Jeg vil også sige, at ud over generationsforureningerne har vi et problem med de 37.000 andre forurenede grunde rundt omkring i vores land. Og jeg kan engang imellem være bekymret for, at den iver efter at løse det her nogle gange kan skygge for iveren efter at gøre noget ved de andre grunde. Det må ikke ske, så derfor håber jeg også, at vi i dag kan forpligte os på, at vi også fortsat skal sørge for oprensning af de grunde og tilføje flere midler. Danske Regioner, som står for det, siger jo også, at den her opgave er ved at vokse dem over hovedet økonomisk. Det skal der også ses på.

Sluttelig vil jeg nok bare glæde mig over, at vi i dag står et sted, som ser lysere ud, end det har gjort længe, men som fru Signe Munk fra SF sagde på talerstolen skal man ikke sænke skuldrene, før vi er helt i mål. Det er vi ikke endnu, men jeg håber rigtig meget, at vi i de finanslovsforhandlinger, der er, kan få sat penge af. Og i Enhedslisten foreslår vi, at man med krigskassen bruger 750 mio. kr. over de næste år på at oprense generationsforureningerne, og at vi derudover sætter 150 mio. kr. af til nogle af de andre forurenede grunde. Tak.

Kl. 20:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 20:38

Jacob Jensen (V):

Tak for en, var jeg lige ved at sige, som altid meget positiv måde at tage forslagene ned på, uagtet at vi kommer fra forskellige politiske fløje, eller hvad man nu skal kalde det. Jeg sidder også med i Danske Regioners bestyrelse og er medlem af regionsrådet i Region Sjælland og kan kun bekræfte – og jeg er meget, meget glad for det, fru Mai Villadsen siger – at vi ikke skal lade det her overskygge de mange, mange tusinde andre jordforureninger. Men det er også klart, at de her fylder meget, og de er omkostningstunge og påvirker miljøet meget, så det er derfor, der ligesom er den prioritering.

Når det er sagt, skal jeg så forstå den tilkendegivelse om, at man måske vil komme tilbage og støtte forslaget, på den måde, at hvis ikke Enhedslisten kommer igennem med noget, der mindst svarer til det, der ligger her, altså 250 mio. kr. i 2021, vil man komme tilbage og sige, at så støtter vi det her beslutningsforslag? Så synes jeg da, vi er kommet et godt stykke, for så har vi opnået det, der ligger her, som minimum. Så skal jeg forstå den tilkendegivelse på en sådan måde?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:39

at fremsætte en konkret plan, så oprydningen kan være håndteret inden for de kommende ti år.

Kl. 20:39

Mai Villadsen (EL):

Jeg skal nok spørge min gruppe, men som udgangspunkt tænker jeg da, at ja, det må være sådan, vi gør det. Jeg synes, det er problematisk, at man i det her forslag ikke anviser nogen finansiering, men kan man blive enige så langt, tænker jeg da ikke, at det skal være et problem at finde et flertal her i Folketinget, ligesom man jo tidligere har arbejdet på at se på, om man særlig på det her område kunne blive enige.

Kl. 20:40

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Jacob Jensen.

Kl. 20:40

Jacob Jensen (V):

Så tager jeg chancen. Jeg har ikke nået at konsultere finansordførere eller andre, men hvis vi så siger, at vi bliver enige om, at man kan finde finansieringen via krigskassen, for det er jo det argument, jeg i hvert fald har fremført flere gange: Når man siger, at man vil understøtte arbejdspladser i en coronatid og det er det, man vil bruge krigskassen til, kan vi også finde de midler i krigskassen til netop at understøtte de arbejdspladser, som det her vil medføre. Det har vi fået bekræftet i udvalget under høringen, altså at det vil medføre arbejdspladser.

Så hvis det er finansieringsforslaget, som vi kan blive enige om, hører jeg det, som om det her faktisk går igennem som minimum, for ellers kommer Enhedslisten tilbage til os, og så stemmer vi det igennem i Folketingssalen. Kan jeg få en bekræftelse på det?

Kl. 20:40

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:40

Mai Villadsen (EL):

Nu er det jo desværre ikke Enhedslisten, der egenrådigt sidder på krigskassen, og det er heller ikke Venstre, så derfor tror jeg, det er lidt svært at komme efter en finanslovsforhandling, hvor alle pengene er blevet fordelt, og derefter beslaglægge dem herinde. Men intentionen om måske gennem lån at finde en løsning på det her problem, som ordføreren for DF foreslog tidligere, støtter vi i hvert fald.

Kl. 20:41

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Det Konservative Folkeparti, og det er fru Mona Juul. Velkommen.

Kl. 20:41

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for det. Tak for ordet – og tak for forslaget. Jeg er stadig væk vikar for vores miljøordfører, og vi er nået til det sidste punkt, og det er sådan, at de faktisk stadig væk hamrer lidt udenfor, så jeg tænker, at de hepper på os lidt endnu.

Venstre foreslår her at pålægge regeringen inden udgangen af året at finansiere og igangsætte første fase af oprydningen af de ti generationsforeninger med udgangspunkt i regionernes prioritering og

Danske Regioner har den 6. marts i år sendt en samlet plan for de ti generationsforeninger til miljøministeren. Folketinget vedtog også på den baggrund den 4. juni i år i enighed at pålægge regeringen at arbejde for hurtigst muligt at finde nødvendig finansiering til oprydning af generationsforeningerne med udgangspunkt i regionernes faglige prioritering. Og derfor er det selvfølgelig også rigtig vigtigt, at regeringen kommer op i gear og får prioriteret midlerne og kommer i gang med at rense op.

Af de ti foreninger har regionerne planlagt oprensningsindsatsen til et niveau, hvor det eneste, man venter på, er finansieringen. Det gælder for tre foreninger, nemlig Høfde 42, Cheminovas gamle fabriksgrund og Kærgård Klitplantage. Derudover mener vi, at det er nødvendigt at implementere en afværgeforanstaltning på Collstrupgrunden og derved undgå en spredning af forening herfra ud i den omgivende natur.

Nu nævnte SF's ordfører noget med fodbold. Jeg har også spillet meget fodbold, og jeg kan ikke lade være med at sige, at et godt motto er, at man altid skal huske at spille sin fløj, selv om den er sløj, og det vil jeg selvfølgelig også gøre her i forhold til Venstre. Vi støtter helt bestemt intentionen i forslaget, men vi har behov for at finde ud af, hvordan det skal finansieres.

Kl. 20:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Og den næste ordfører er hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 20:43

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for det. Jeg arbejder på en ny bog, som skal handle om politik, og den skal handle om de tilfælde, hvor to tredjedele af befolkningen er imod et eller andet, men problemet bare ikke kan løses alligevel. Der er en del af den slags problemer, hvor stort set hele befolkningen er imod, men der kan ikke gøres noget ved det, og en af de ting, som alle er imod, men som der ikke kan gøres noget ved, er generationsforeninger. De har jo bare ligget der årti efter årti, og vi kan også høre det i salen her: Der er ikke nogen, der er imod intentionen i Venstres forslag. Der er bare ikke flertal for det, for det skal ikke løses på den her måde – det skal løses på alle mulige andre måder.

Jeg tror faktisk, at hvis jeg får samlet ti eksempler på politikområder, som alle mennesker er imod, men som Folketinget ikke vil løse, så får jeg også lavet et rigtig godt kompendium over årsagerne til politikerlede. For grunden til, at der ikke er nogen, der vil imødekomme det her forslag, er, at det ikke *lige* skal løses sådan, som Venstre foreslår. Det skal løses på alle mulige andre måder, og så forbliver det selvfølgelig uløst. Det korte af det lange er, at der simpelt hen ikke er politisk vilje til at løse de her generationsforeninger, selv om alle siger, at det kunne være en fin idé.

Vi har også selv siddet i regering, og noget af det, der selvfølgelig er med til at ødelægge den politiske vilje, er Finansministeriet, fordi det jo selvfølgelig er sådan, at man kunne godt tænke sig at løse det her problem, men så kommer Finansministeriet og siger: Det her kan ikke lade sig gøre. Det har vi jo selv prøvet, og det er nok også det, som den nuværende regering kommer ud for, for pengene skal bruges til alt muligt andet. Jeg synes, det var for dårligt, at vi ikke fik taget hul på løse problemet, da vi selv sad i regering – men vi havde jo desværre også et Finansministerium.

Nu vil jeg i hvert fald kvittere og sige, at jeg synes, det er et rigtig godt forslag, og vi bakker selvfølgelig op om det, selv om generationsforeningerne aldrig nogen sinde bliver fjernet – selv om alle hader dem – fordi den politiske ville mangler.

Tak for ordet.

Kl. 20:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Jeg kan se, at der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren. Hr. René Christensen, Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 20:45

René Christensen (DF):

Det var egentlig bare for lige at reflektere over ordførertalen, for den var lidt filosofisk. Men det er selvfølgelig også rigtigt nok, altså den der oplevelse af, at Finansministeriet siger, at det ikke kan lade sig gøre. Men hvis man kigger på Finansministeriet i dag, og hvis man kigger på Finansministeriet for 12 måneder siden, så har vi et andet Finansministerium i dag. Vi har også nogle andre økonomiske vismænd, end vi havde for 12 måneder siden. Det er ikke ret længe siden, vi havde den økonomiske redegørelse, og der sad vismændene i Finansudvalget og sagde, at det her med, at lånerammen ikke må overstige 60 pct. af bruttonationalproduktet, skulle vi sådan set hoppe op og falde ned på. For Danmark var et så anerkendt land ude i verden, så vi kunne sagtens blive triple-A-ratet alligevel. Vi skulle stimulere økonomien.

Det her forslag – den måde, Dansk Folkeparti foreslår det på, altså ved at sætte det her i gang via lånoptagelse – er jo netop at stimulere økonomien. Så man kan sige, at både Finansministeriets embedsmænd og de økonomiske vismænd jo siger, at når man tager lån i de her tider, med de renter, der er, så er det ikke farligt, fordi det ikke er strukturelt. Det er jo ikke en driftsudgift, vi sætter i gang fra nu af og til evighed. Det er over en 10-årig periode, og så er vi færdige, og så har vi forrentet vores penge også. Så tror ordføreren da ikke på, at hvis vi var flere, der ligesom kunne blive enige om, hvordan vi ville gøre det, så står vi faktisk et andet sted nu, end vi tidligere i fællesskab har stået?

Kl. 20:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:47

Henrik Dahl (LA):

Altså, nu er der selvfølgelig et vist element af polemik i at ville lave en bog om ting, som alle er imod, men som Folketinget ikke vil løse. Jeg har tænkt mig at lave bogen, for det har altid undret mig, for man skulle tro, at her var nogle gratis muligheder for at blive populær. Alle hader et eller andet, men vi får bare ikke gjort noget ved det. Det lyder som et fornuftigt forslag, men sagen er jo bare, at der ikke er et flertal for at gøre det her. For så risikerer man jo, at Dansk Folkeparti får æren for det, og så er der en hel masse andre, der ikke får æren for det – og så bliver problemet ikke løst alligevel. Så det er selvfølgelig helt rigtigt, men sådan er politik, og det ved ordføreren selvfølgelig også godt.

Kl. 20:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Alternativet, og det er hr. Torsten Gejl.

Kl. 20:47

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Den bog, som den forrige ordfører, hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance, har tænkt sig at skrive, glæder jeg mig til at læse. Jeg tror, at der kan skrives masser af eksempler på, at partier i den ene side af Folketinget har kæmpet rigtig længe for at løse et problem, og når det så er ved at være løst, springer partier fra den anden side af Folketinget op som trolde af en æske og forsøger at tage æren for det.

Jeg håber, at forfatteren vil tage eksempler med fra begge sider af salen. Jeg håber dog også, at hr. Henrik Dahl, hvis han bruger den her historie som eksempel, vil nævne, at det er en af de sager, der bliver løst, for det tror jeg faktisk at den er ved at blive.

Jeg er glad for det her beslutningsforslag, som sætter yderligere fokus på generationsforureningerne og yderligere pres på regeringen til at finde penge til det. Jeg synes, det tyder på, at vi bliver den generation, som får ryddet op i generationsforureningerne, og det glæder jeg mig rigtig, rigtig meget til at opleve.

Vi mener også, at lånefinansiering vil være en fin idé. Og hvis DF kan lokke finansministeren til at låne 2,7 mia. kr. til en super rente, står vi jo i en helt ny situation, og så vil vi i hvert fald kigge meget velvilligt mod DF fra Alternativets side.

Vi synes, det er et fint beslutningsforslag, som på mange måder kopierer SF's planer om at afskaffe generationsforureningerne, og der vil vi gerne støtte originalen og støtte SF's ønske om at finde pengene på finansloven, når vi kommer i de forhandlinger. Æres den, der æres bør. Og det her synes jeg at SF har arbejdet for i mange år, og de navngivne personer har også været linet op, altså de personer, der har båret det arbejde for, at vi bliver den generation, som får has på generationsforureningerne.

Kl. 20:49

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Alternativets ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren, så dermed skal jeg byde velkommen til den næste ordfører, og det er ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jacob Jensen fra Venstre. Velkommen.

Kl. 20:50

(Ordfører for forslagsstillerne)

Jacob Jensen (V):

Tak for det, og tak for en, synes jeg faktisk på mange måder, god og saglig debat. Jeg glæder mig også til at læse den bog, som hr. Henrik Dahl annoncerede her, for jeg tror, at den kan blive meget både underholdende og lærerig for os alle sammen.

Jeg havde egentlig lavet et manuskript om alle generationsforureningerne og alle de forfærdelige ting, som også de mennesker, der lever ude omkring og som naboer til dem, oplever, og den bekymring, de har. Men jeg vil egentlig springe væk fra mit manuskript, for vi har været rundt om de ting så mange gange. Vi har været rundt om dem i et antal samråd. Vi har, som også fru Signe Munk nævnte, haft en forespørgselsdebat her initieret af SF og Venstre, hvor vi også fik samlet et samlet Folketing bag et forslag til vedtagelse, som skulle pålægge regeringen snarest muligt – eller var det »hurtigst muligt«, formuleringen lød? – at finde finansiering til det her formål. Der har været et utal af udvalgsspørgsmål. Vi har haft en høring, hvor også Danske Regioner var repræsenteret, og virksomheder, som arbejder med formålet, var repræsenteret, og de gav også udtryk for, at der egentlig ikke var noget at vente på. Der var lavet en prioriteringsplan; Danske Regioner havde gjort det, som man var blevet bedt om; virksomhederne stod klar, og der var ovenikøbet ledig kapacitet, fordi coronakrisen kradsede, og man kunne dermed sætte aktiviteter i gang som en del af coronaberedskabet og samtidig også få løst det her problem. Det er rigtigt, der er blevet sagt, at man har talt længe om det, og at der er blevet gjort mindre ved det, og det gælder skiftende regeringer. Ingen skal gøre sig bedre, end de er.

Som jeg ser det, er tiden også moden til det ud fra den betragtning, at teknologien jo også nu er klar ikke nødvendigvis til at komme i bund med alle ti, men i hvert fald så klar, at man har rigeligt at kunne gå i gang med i den første planperiode og så undervejs udvikle de teknologier, der skal til for at komme helt i mål. Det er også det, forslaget lægger op til, netop at få sat gang i første planperiode og dermed se, at der nu kommer til at ske noget, men samtidig også at få lavet en køreplan for en 10-årig periode, så vi

ligesom kan sige til de mennesker, der bor derude i områderne, at de kan regne med, at de inden for 10 år – og det kan godt virke som lang tid, men hvis man har ventet på det i utallige generationer, er 10 år måske overskueligt – har sikkerhed for, at vi så er i mål.

Jeg tror sådan set også, som det er blevet sagt – jeg tror også, det var under høringen – af virksomhederne og også af andre, at regningen simpelt hen vil blive større. Den økonomiske regning vil blive større, hvis vi venter en generation mere. Det vil betyde, at vi skal lave sådan, kan man sige, mellemforanstaltninger, altså hvor man sikrer noget inddæmning og i det hele taget laver ting, som ikke kommer i bund med det, men så man bare holder status quo, og det miljø, som er påvirket af de her generationsforureninger, risikerer virkelig at blive ramt, og dermed vil den oprydning, der så skal finde sted, være langt, langt mere omfattende. Så regningen ville være større, hvis vi venter.

Som sagt tror jeg også på det, som blev sagt under høringen i Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg, nemlig at der faktisk er arbejdspladser i det her, så det vil også være en god investering i en tid, hvor vi netop har brug for alle de arbejdspladser og den aktivitet, som der kan skaffes. Så det vil også give et samfundspositivt afkast.

Som nævnt har vi vedtaget et forslag til vedtagelse i Folketinget, som alle partier står bag, og som pålægger regeringen at arbejde med det her hurtigst muligt. Det havde jeg sådan set forventet så ville være i det udspil til en finanslov, som regeringen ville komme med, men det var så ikke tilfældet, for der var ikke sat nogen penge af til det.

Jeg synes, at når man lytter til de partier, som har været her i dag, var det vel egentlig forventeligt med de svar, der er blevet givet. Regeringspartiet siger, at man gerne vil gøre det, men man sætter ikke nogen penge af til det, og så skoser man os for en hel masse – at vi vil fyre i den offentlige sektor, og jeg ved ikke hvad. Jeg synes, det var et meget useriøst indlæg.

Til gengæld synes jeg, der var meget seriøse indlæg fra faktisk mange andre partier, også fra SF, som egentlig kvitterer for forslaget, og det er jo ikke så underligt, for det matcher det, som SF selv mener, og det sagde fru Signe Munk også fra talerstolen at det gør. Men af forhandlingstekniske eller taktiske overvejelser siger man, at man stemmer imod det her for til gengæld at satse på, at man får det igennem i finansloven – og den manøvre er jeg så ikke helt enig i, men det skal jeg slet ikke blande mig i; det er selvfølgelig en vurdering, som SF og SF alene skal foretage – og så ser man resultatet ad den vej.

Kl. 20:54

Jeg håber så til gengæld, at forslaget her har været med til at lægge det pres ind på finanslovsforhandlingerne – uagtet at vi forventeligt ikke kommer til at være med til slut, men nu kommer vi så over til sættemødet her, og så må vi jo se – som gør, at man også fra SF's side kan bruge det til at sige til regeringen: Hvis ikke det kommer igennem her, har vi altså nogle andre muligheder. Tilsvarende hørte jeg også fru Mai Villadsen fra Enhedslisten sige, at man ville komme tilbage og sige til et flertal i Folketinget, som der jo tydeligvis er, at hvis ikke man mindst opnår det, som der ligger her i finanslovsforhandlingerne, går man tilbage og tager den i Folketingssalen. Det synes jeg egentlig var meget snusfornuftigt – med al respekt for, at man skal hjem og spørge gruppen osv. osv., det kender jeg alt for godt til, men det er jo selvfølgelig sådan, det nu engang må være.

De Radikale var også positive og talte lidt om finansieringen, og det klæder altid De Radikale at tale om finansieringen. Det er vi meget enige i, og det skal vi også nok vise, når vi får præsenteret vores finanslovsforslag. De Radikale har så ikke selv sat penge af til det, kunne man høre i et svar til SF, så på den måde var det måske lidt en gratis omgang, at man lagde os i munden, at vi sagde til regeringen, at vi skal finde finansieringen, mens Radikale selv sagde

til SF, at SF skal finde finansieringen, men sådan kan man jo blive ved.

Det, der er det vigtige med det her forslag, er, at vi sådan set kommer i gang med det, som der er efterspørgsel på, nemlig handling. Og der er ikke noget at vente på. Der er en køreplan, der er en prioriteringsliste, og der er et velvilligt Folketing, som har vedtaget et forslag til vedtagelse, som siger, at det skal vi gøre hurtigst muligt, og nu er der så selvfølgelig nogle finanslovsforhandlinger, hvor jeg har stor respekt for at man vil forsøge at få resultatet igennem. Det håber jeg også at man kan. Ellers er vi i hvert fald parate til at hjælpe alt det, vi overhovedet kan, for det er vigtigt for de mennesker, der bor derude, og som har boet med en usikkerhed og bekymring i alt, alt for mange år. Det er selvfølgelig også vigtigt for miljøet, som jo er det, det handler om, altså at vi får rensat op så hurtigt, som det kan lade sig gøre.

Så jeg skal bare slutte med at sige tak for alle bemærkningerne. Og jeg var næsten lige ved at sige pøj-pøj til dem, der skal være med i finanslovsforhandlingerne, men vi er som sagt klar, og vi vil gerne hjælpe med alt det, vi overhovedet kan. Tak.

Kl. 20:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning fra fru Signe Munk fra SF.

Kl. 20:57

Signe Munk (SF):

Tak for et vedholdende arbejde efter nogen tids måske nølen, da Venstre selv var i regering, men der er gjort et ærligt og solidt stykke arbejde af Venstre omkring generationsforureningerne. Vi har også en fin debat i dag. Det ærlige svar fra SF var måske ikke helt det, ordføreren opsummerede ved at sige, at det er af taktiske grunde – det er jo af en helt ærlig grund. Den første og hurtigste finansieringsvej til at finde penge til at oprense generationsforureningerne er for SF at se finanslovsforhandlingerne.

I diskussionen om, hvor pengene skal findes henne, tror jeg man skal passe på med at bilde sig selv ind, at det stopper ved den her finanslov – der kommer flere faser. SF har tidligere været ude og foreslå, at man skulle lave en kemikalieafgift og bruge de penge til at få rensat generationsforureningerne op. Det var jo så viseligt i det forslag, at det var en afgift på det, der forurener, som kunne bruges til at rydde alt det skidt op, der ligger i jorden.

Kunne Venstre forestille sig at bakke sådan et forslag til at finansiere oprensningen af generationsforureningerne op?

Kl. 20:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:58

Jacob Jensen (V):

Jeg kan godt lide princippet: at forureneren betaler. Det tror jeg er sådan et grundlæggende princip, men der ligger selvfølgelig alle mulige forudsætninger inde i det som en overskrift. Jeg ville egentlig helst undgå at lave ekstra skatter og afgifter i en tid, hvor vi i forvejen kæmper med at bevare konkurrenceevnen og jobs i Danmark – det må jeg sige. Og når jeg ser på, hvilke muligheder vi har – og vi skal som sagt nok vise, hvor vi er henne i forhold til finansieringsdelen – så tænker jeg bare, at når man taler meget varmt for at skulle holde hånden under arbejdspladser med den såkaldte krigskasse, må det være et oplagt sted, så vi undgår at skulle lægge ekstra afgifter på nogen, som i forvejen kæmper med næb og kløer for at holde tingene sammen i en svær tid. Så det skal være mit svar.

Men jeg er også med på, at man ikke stemmer for et beslutningsforslag. Og det har slet ikke noget at gøre med, at jeg er polemisk

her, altså at et forslag ikke kommer fra en selv, og hvem der får æren for det og sådan noget. Det er jeg helt med på. Det er også det her med, at det er i finanslovsforhandlingerne, man finder pengene helt konkret – det er helt rigtigt. Jeg tænker bare, at hvis vi vedtog det her i Folketingssalen, var det jo gennemført, så ville det jo blive gennemført, og så kunne man koncentrere os om nogle andre prioriteringer på finansloven. Men al respekt for arbejdet i øvrigt til SF's ordfører.

Kl. 20:59

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Signe Munk for en anden bemærkning.

Kl. 20:59

Signe Munk (SF):

Jeg vil blive lidt ved det her med kemikalieafgiften, for det er jo både sådan i miljøpolitikken og i klimapolitikken, at Venstre har gode ambitioner – er det mit indtryk – og i teorien er klar på, at forurenere skal betale, men når vi så konkret går ned og diskuterer en afgift, så handler det mere om et skattestop, og at afgifterne ikke må stige; og så falmer miljø- og klimabekymringerne engang imellem. Så jeg håber da, at Venstre vil overveje, om det faktisk engang imellem skal det være forurenere, der en gang betaler, også når det er erhvervslivet.

Kl. 21:00

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 21:00

Jacob Jensen (V):

Nu kan man sige, at det er rigtigt, at vi har et skattestop. Det holder vi meget af, og vi beskytter det i forhold til de ting, vi går med til. Men lige præcis på miljøområdet har vi faktisk netop den krølle, at hvis der er nogle særlige miljøspørgsmål, har vi den mulighed, altså i vores politik. Så det er ikke, fordi det er skattestoppet i sig selv, der forhindrer det. Jeg har det bare sådan, at hvis vi kunne finde alternativer – og det kan vi, jævnfør det, jeg lige sagde før – så vil altså jeg foretrække det i lige præcis den tid, vi er i nu, hvor vi ikke har brug for at skulle lægge yderligere byrder på nogle, som i forvejen har vanskeligt ved at holde arbejdspladserne i Danmark.

Kl. 21:00

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste korte bemærkning er fra hr. Troels Ravn, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 21:00

Troels Ravn (S):

Tak. Jeg vil blot i al sin enkelhed spørge ordføreren, om ordføreren nogen sinde tidligere har set en regering, der ved sin tiltrædelse skriver ind i et forståelsespapir, at man vil håndtere generationsforureningerne og tage ansvar. Har partiet Venstre eksempelvis nogen sinde taget et tilsvarende skridt? Og har netop ikke de formuleringer bragt os noget tættere på, at vi kan komme i gang, at vi kan få gjort noget konkret ved generationsforureningerne og en oprensning?

Kl. 21:01

Første næstformand (Karen Ellemann):
Spørgeren.

Kl. 21:01

Jacob Jensen (V):

Det korte svar til de to spørgsmål er nej og nej. For det handler jo netop ikke om, hvad der står på et stykke papir, for det kan hverken miljøet eller de mennesker, der bor ude i området, bruge

til noget som helst, for nu at sige det helt ærligt. Man kan bruge til noget, at man indgår politiske aftaler her i salen eller med et flertal, eksempelvis i et finanslovsforhandling, som reelt set gør den forskel. Og jeg giver altså ikke meget – undskyld, med al respekt for forståelsespapiret – for det, der står i sådan et papir, når man gang på gang kan se, at så udskyder vi lige, og så gør vi lige, og så henvises til, at der ikke er lavet en plan, og der så er nogle andre undskyldninger. Der er ikke flere undskyldninger. Planen er der, og der er et velvilligt, ja, faktisk et enigt Folketing, som ønsker, at det her skal gennemføres.

Så jeg håber inderligt, at regeringen lytter, og det tror jeg også at regeringen gør, for ellers har jeg hørt, i hvert fald fra fru Mai Villadsen, at der er et flertal uden om regeringen, der gennemtrumfer det her i stedet for.

Kl. 21:02

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Troels Ravn.

Kl. 21:02

Troels Ravn (S):

Jamen netop i forlængelse af forståelsespapiret er det jo også her i debatten både af miljøministeren og mig blevet sagt, at forhandlinger foregår i forbindelse med finansloven, og at regeringen gerne vil drøfte de her emner. Og er det så ikke rigtigt – og nu kan jeg så håbe på at jeg kan få et ja og ikke et nej – at det nærmest er uhørt, at man ikke ved fremlæggelsen af politiske beslutningsforslag har en finansiering, en anvisning på en finansiering? Er det ikke god skik, at man har det? Det har jo vist sig ved det her beslutningsforslag, at det var totalt væk, at der ikke var nogen anvisning fra partiet Venstre til deres eget beslutningsforslag. Er det ikke nærmest uhørt?

Kl. 21:03

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 21:03

Jacob Jensen (V):

Jeg har rost alle andre partier, men jeg kan simpelt hen ikke i den her diskussion rose Socialdemokraternes ordfører. Undskyld, det er ikke noget personligt, men den tilgang, det at tage det her så useriøst og den måde at diskutere tingene på har jeg meget svært ved at håndtere.

Men når det er sagt, har vi jo selvfølgelig et finanslovsforslag, og der kommer vi også med en finansiering til det her spørgsmål, og det kan hr. Troels Ravn være fuldstændig tryk ved. Altså, polemik kan man selvfølgelig godt have meget gavn og glæde af, men det har man bare ikke ude i de områder, hvor man står og venter på – igen og igen, fordi der mangler handling bag de ord, som man har skrevet i sit forståelsespapir.

Kl. 21:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører og ordføreren for forslagsstillerne.

Da jeg kan se, at der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen nu sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Miljø- og Fødevarerudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 21:03

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 11. november 2020, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 21:04).
